

STEFAN HEYM

**relatare
despre
regele
DAVID**

STEFAN HEYM

**relatare
despre
regele
DAVID**

Traducere

de

Mihai Isbășescu

EDITURA MAST
Chișinău 1995

Coperta: Vitalie POGOLSA

Stefan Heym

DER KÖNIG DAVID BERICHT

Berlin, 1973

Laudat fie numele DOMnului, DUMnezeului nostru, care dăruiește unuia înțelepciune, altuia avuții, iar celui de-al treilea virtuți de oștean.

Eu, Etan, feciorul lui Hosana, din orasul Ezrah, am fost chemat azi să mă înfatșez regelui Solomon. Gramaticii Elihoref și Ahia, feciorii lui Șisa, m-au condus înaintea lui; și am stat acolo pe Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic, pe preotul Sadoc, pe proorocul Natan și pe Benaki ben Icholada, capetenia peste oaste.

Și m-am aruncat la picioarele regelui, iar el mi-a poruncit să mă ridic. Așa s-a întâmplat, că l-am privit pe regele Solomon cum se uita un om la altul, ochi în ochi; și, cu toate că sezea pe tronul său, între heruvimi, mi-a părut mai bine de stat decât îl crezusem, mai mic chiar și decât răposatul meu părinte regele David; pielea lui era însă galbuie la culoare. Iar regele m-a iscodit cu privire străpungătoare și a zis:

"Asadar tu ești Etan ben Hosana, din orasul Ezrah?"

"Eu sunt, stăpîne și rege. Și sunt slujitorul tău."

"Aud că, de la Dan și pînă către Bersabee, se spune că tu fi unul dintre cei mai înțelepți oameni din Israel?"

"Dar eu n-am răspuns."

"Cine poate spune despre sine că e mai înțelept decât Solomon, cel mai înțelept dintre regi?"

La care și-a rasfrînt posae buzele delicat eroite și a zis:

"Vreau să-ți povestesc, Etan, visul pe care l-am visat de curînd, într-o noapte, după ce am adus jertfe și am ars tămăile pe înaltimile Ghibeonului".

Și, întorcîndu-se către gramaticii Elihoref și Ahia, feciorii lui Șisa:

"Luați aminte la vis, căci va fi trecut în anale"

Atunci frații Elihoref și Ahia au scos stîluri și table cerate din vesmintele lor și au așteptat cuvintele regesti, pentru a le așterne în scris. Acesta este, însă, visul regelui Solomon.

"La Ghibeon, noaptea, mi-a apărut DUMnezeu și îmi vorbea grație. Cere ce vrei să-ți dau. Iar eu am zis: Tu ai făcut cu părintele meu David, robul tău, mare milă, pentru că el s-a

purtat cu vrednicie si cu dreptate si cu inima curată inaintea ta; si nu ti-ai luat aceasta mla de la el si i-ai daruit un fiu, care să sada pe tronul sau, precum este acesta astăzi".

Regele, care se jucase cu nasurile heruvimilor, si-a luat mina de pe ele si si-a intins inainte picioarele, ce erau virite in sandale rosii din cea mai aleasa piele de capra.

"Si acum, DOamne, DUmnezeul meu, i-am zis eu lui Iahve, ai pus pe robul tau rege in locul parintelui meu; dar eu sunt inca foarte tinar si nu-mi stiu calea vietii mele. Si robul tau trebuie sa stapineasca peste poporul ales de tine, un popor atit de mare incit nimeni nu-l poate nici numara, nici socoti".

Regele si-a indreptat spinarea, in jilt; si o raza de soare dinspre fereastră a luminat puternic tichia brodata cu aur de pe parul ce incepuse a se rari.

"De aceea, DOamne DUmnezeul meu, i-am zis eu lui Iahve, dăruieste-i robului tau inima înțelegătoare ca să poată judeca pre poporul tău și deosebi ce e bine și ce e rău. Căci cine poate să cirmuiască acest popor al tău? Și DUmnezeu mi-a zis: Deoarece tu ai cerut aceasta și n-ai cerut viața lungă, nici bogăție, nici nimicirea dusmanilor tăi, iată ti-am dat o inima înțeleaptă și înțelegătoare, așa cum nici unul n-a fost înaintea ta și nici nu se va ridica altul asemenea după tine".

Regele s-a ridicat, a aruncat o privire iscoditoare ministrilor sai și a constatat că mutrele lor vădeau seriozitate și supunere. Satisfăcut, a încheiat:

"Și îți voi da și ceea ce tu n-ai cerut, a mai zis Iahve, adică bogăție și slava, așa încit nici unul dintre regi nu va fi asemenea ție, în toate zilele tale. Și, dacă vei umbla pe drumul meu, cum a umblat părintele tău David, și vei pazi legile și poruncile mele, îți voi înmulți și zilele tale".

Atunci preotul Tadic și profetul Natan au bătut din palme, cuprinși de extaz, în timp ce gramaticii Elihoref și Ahia, feciorii lui Sisa, își dădeau ochii peste cap de admirație. Iar marele-gramatic Iosafat ben Ahilud a strigat, ca niciodată, în viața lui, n-a întâlnit un vis mai însemnat, un vis care să fie mai potrivit pentru a misca inima și mintea norodului. Benaia ben Iehoiada a păstrat, totuși, tăcere, iar falcile lui puternice macinau, de parca rumegau un duminat de amăraciune. Regele Solomon a coborât de pe tron, a venit

spre mine, mi-a pus pe umăr mina lui scurtă și grasă și a întrebat:

"Ei?"

I-am răspuns că visul regese era, în felul lui, un adevărat odor de pret, de o frumusețe neasemuită, bogat în formulări și idei poetice și o dovadă a adîncului simțămînt personal, pe care regele îl nutrește față de DŌmnul nostru Iahve și de nepatrusele țeluri și gînduri ale lui Iahve.

"Așa graiește poetul", a întors vorba regele. "Dar ce spune istoricul? Aud de la ispravnicii mei din Ezrah, că lucrezi la o istorie a poporului Israel".

"Un vis, o, cel mai înțelept dintre regi", m-am plecat eu adînc, "poate ajunge, tot atît de bine, să fie o forță istorică precum un potop sau o oaste sau un blestem al lui DŪmnezeu — mai ales un vis care este povestit și documentat atît de strălucit ca al mamei-tale".

Oarecum nesigur, regele a căutat din nou spre mine; apoi și-a schimonosît gura într-o hlizeală iabartată și a spus:

"Am văzut înghițitori de cutite și mîncatori de foc, dar încă niciodată un om care să danseze cu atîta îndeminare pe taisul sabiei. Ce parere ai Benaia ben Iehoiada?"

"Vorbe", a murit Benaia. "Cîte vorbe n-am auzit în zilele părintelui vostru, regele David, vorbe înțelepte și cuvînoase, rugătoare, amenintătoare, fanfaroane, lingusitoare — și unde sunt azi toți cei care le-au rostit?"

Chipul regelui Solomon s-a întunecat. Poate că se gîndea la soarta fratelui său Amnon, sau a fratelui său Absalom, sau a capeteniei de oaste Urie, primul bărbat al mamei sale, sau a altor diferite fete malte, la a căror săvîrsire din viața daduse o mînă de ajutor Benaia ben Iehoiada.

Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic, a replicat că, tocmai pentru cunoscuta mea îndeminare în folosirea cuvintelor, fusesem chemat înaintea marelui fete a regelui; iar profetul Natan l-a îndemnat pe Benaia să ia în seamă că unii traiesc prin sabie, ceilalți însă prin vorba, după cum DŌmnul nostru Iahve, în nemărginita sa înțelepciune, a creat mai multe neamuri de animale, pîști ca și zburătoare, animalele pustiului și oata cea blindă, dar peste toate l-a pus pe leu, care este deopotrivă de puternic și înțelept. Totodată a făcut o plecacăiune înaintea regelui Solomon, în timp ce preotul Tadoe a adăugat că, fără a smînti cele spuse, sarpele a fost cel care a arătat

omului calea spre iad; pentru care fapt e bine sa ne ferim de limba alunecoasa si de vorba ce suna dulce. Din toate acestea am deslusit ca existau anumite deosebiri de pareri intre atotputernicii din preajma regelui Solomon si ca, pentru unul din afara, era nimerit sa umble cu cea mai mare luare-aminte in acest cerc.

Iar regele Solomon s-a reintors la tronul sau si s-a asezat intre heruvimi. Mingindu-le nasurile, mi-a vorbit precum urmeaza.

"De buna seama, Etan ben Hosaia, trebuie sa-ti fie cunoscut faptul ca parintele meu, regele David, m-a desemnat chiar el, in persoana, pe mine, fiul sau iubit, sa-i fiu urmas si a poruncit sa incalec pe catrul regelui si sa merg la Ghihon, pentru a fi uns rege acolo, si ca, aflindu-se pe patul mortii, s-a inchinat adinc inaintea mea si s-a rugat DOMnului nostru Iahve, pentru ca DUMnezeu sa duca tronul meu la marire si mai multa decat tronul sau".

L-am asigurat pe rege ca aceste fapte imi sunt cunoscute si ca sunt convins, precum ca DOMnul nostru Iahve a auzit ultima ruga a regelui David si va face intocmai.

"Vei recunoaste asadar, Etan", a continuat regele, "ca am fost ales de trei ori. Mai intii a ales DOMnul Iahve poporul Israel dintre toate popoarele celelalte; apoi i-a ales pe parintele meu, regele David, ca stapinitor peste poporul astfel ales; si, in sfirsit, parintele meu m-a ales pe mine, pentru a domni in locul sau".

L-am asigurat pe regele Solomon ca logica sa este fara gres si ca DOMnul Iahve, ca si regele David, n-ar fi putut face o alegere mai buna.

"Fara indoiala", a raspuns regele cu una din privirile sale care puteau insemna orice, "Dar ai sa fii, totusi, de parereea mea, Etan ben Hosaia, ca alegerea numarului trei nu este in fiinta decat atunci cind alegerea numarului doi a fost dovedita fara putinta de tagada".

"Un barbat care s-a inaltat de la o stina de oi din Betleem pina la a fi stapinitor in Ierusalim", a observat Benaia ben Iehoiada cu inversunare, "care i-a batut pe toti vrajmasii sai si a supus orasele lor, care a plecat vointei sale nu numai pe regele din Moab si pe regii filistenilor, dar si indaratnicele semintii ale lui Israel, un asemenea barbat n-are nevoie nici de preot, nici de profet, nici de gramatic pentru a dovedi ca l-a ales DUMnezeu".

"Dar barbatul ăsta e mort!" Minia clocotitoare a făcut chipul regelui să pălească. "Și umbla prin Israel tot felul de povești pe seama lui, nefolositoare și chiar vatămătoare. Și, așa cum îi zidese DOMnul nostru Iahve un templu, pentru ca să se pună capăt rugăciunilor și jertfelor făcute pe orice deal de lângă oricare sat și pentru ca legăturile dintre om și DUMnezeu să ajungă sub un singur acoperiș, tot așa avem nevoie de o relatare hotărîtoare care să înlăture toate abaterile de la adevărul cu privire la viața, faptuirile mari și isprăvile de vitejie ale parintelui meu, regele David, care m-a ales pe mine să sed pe tronul său".

Chiar și Benaia ben Iehoiada s-a cam speriat fața de izbucnirea furii iute a regelui, cu toate că fusese o figură-cheie la alegerea lui Solomon ca urmaș al tatălui său. Dar regele i-a poruncit marelui-gramatic Iosafat ben Ahilud să vorbească.

Iosafat ben Ahilud a ieșit mai în față, a scos o tablă de lut din cuta mincii și a dat citire: "*Membrii comisiei regesti pentru întocmirea unei și singurei relatări adevărate și hotărîtoare, istoricește exacte și recunoscute oficial, privitoare la uimitoarea înălțare, la viața cu frica lui DUMnezeu, precum și la isprăvile de vitejie și la minunatele înfăptuiri ale lui David ben Iesei, rege peste Iuda timp de șapte ani și peste amindouă seminciile, Iuda și Israel, vreme de treizeci și trei de ani, alesul DOMnului și parintele regelui Solomon: Iosafat, fiul lui Ahilud, marele-gramatic; Tadop, preot; Nathan, profet; Elihoref și Ahia, feciorii lui Sisa, gramatici, Benaia, fiul lui Iehoiada, care este prepus peste oaste; izvoditor, dar fără drept de vot; Etan, fiul lui Hosaia, din orașul Ezrah, autor și istoric. Relatarea privitoare la uimitoarea înălțare și așa mai departe poartă titlul de lucru *Relatare despre regele David*; și trebuie alcătuită prin alegerea cu grijă și folosirea corespunzătoare a întregului material ce se află cu privire la uimitoarea înălțare și așa mai departe a răposatului rege David, în măsura în care se găsește în el acte regesti, corespondența și anale, precum și legende și tradiții, cantece, psalmi, sentințe și profeții, mai ales dintre cele referitoare la marea iubire și preferință, pe care regele David a vădit-o față de iubitul său fiu și urmaș, regele Solomon; iar amintita relatare să stabilească pentru noi și pentru vremile viitoare un singur adevăr și să pună capăt prin asta tuturor contradicțiilor și disputelor, să înlăture orice neîncredere în alegerea lui David ben Iesei de către DOMnul*

nostru lahve, precum și sa spulbere orice indoiala în făgăduielile pline de slavă pe care le-a făcut DOMnul lahve cu privire la sâmintă și urmașii lui David".

Iosafat ben Ahilud, marle-gramatic, a făcut o plecăciune. Regele Solomon parca satisfăcut. Mi-a făcut semn să mă apropiu și mi-a spus:

"Firește că am să te ajut, Etan ben Hosaia, de-ar fi să te împleticești ori să fii nesigur, unde se afla greșeala și unde adevărul. Când poți să începi?"

Dar eu m-am aruncat la picioarele regelui Solomon și i-am mulțumit pentru marea încredere cu care mă cinstise. Nimeni dintre cei de la Dan și pînă către Bersabee n-ar fi putut fi mai uimit decît mine, am zis eu, și dacă mi-ar fi apărut un înger al DOMnului în vis, pentru a-mi vesti această numire, i-aș fi ris în față, precum a făcut odinioara Sara, nevasta lui Avram. Și am deslăsit mai departe că sunt mult prea neînsemnat pentru asemenea sarcina grea și plină de răspundere; dacă ar fi vorba de cîtiva psalmi sau de o scurtă înfațișare a istoriei unuia din triburile mai marunte ori de o nouă versiune a istorisirii despre Moise în stof, aș sta, firește, cu plăcere la dispoziție; asta ar corespunde oarecum însemnatății mele ca autor; la urma urmei nu se cere nici de la umila furnică să zidească piramide.

La asta regele Solomon a ris din inimă și a grăit către cei de față:

"Este cu adevărat un înțelept cel care, cunoscînd primejdiiile drumului, căta să rămîna în coliba sa".

Dar mie regele Solomon mi-a zis:

"Pot să-ți iau pe feciorii tăi la carele mele de hiptă sau la calareții mei sau printre pedestrașii care alcătuiesc înaintea cărelor. Pot să le iau pe fiicele tale ca să fie brutăreșe de dulciuri sau bucătăreșe ori slujitoare. Sau pot să-ți iau ogrorul și via și livada de măslini. Sau pot să te iau pe tine ca să rînesti grajdurile mele sau să-mi faci vînt cu coada de paun. Dar vreau mai curînd să te folosesc ca istoric, sub îndrumarea comisiunii mele, căci fiecare om aflat sub voia lui DUMnezeu își are locul său, pastorul oilor la turma sa, iar gramaticul la tablitele sale de lut".

Asa că m-am plecat mai adînc în țărîna și am atras apoi atenția că sunt un om bolnav, cu inimă slabă și cu mersul stomacului anapoda și că se prea poate să fiu rînduit

la odihna alaturi de parintii mei, in Ezirah, mai inainte ca *relatarea despre Regele David* sa fi fost implinita pe jumatate. Dar pot sa recomand mai multi colegi mai tineri toti cu o sanatate mai buna ca a mea si cu un fel de a gindi mai mladios, adica totmai ce trebuie pentru intocmirea de carti care sa cuprinda *un singur adevar* si sa puna capat *oricarei contraziceri si dispute*.

La asta, Regele Solomon a raspuns:

"Mie mi se pare ca arati foarte sanatos. Etan ben Hosua: Pielea ta este minunat purtata de soare, carnea ta nu vadeste nimic din fleasca la batrinetu, parul din capul tau este bogat si virtos, ai toti dintii in gura, iar ochii iti stralucesc de placerile vinului si ale femeilor. Mai departe am aici cei mai buni medici din tot Israelul si din regatele invecinate, pina catre Sidon si Tii, si am o intelegere, intanta prin inalta scusa, cu regina din Saba pentru trimiterea unui specialist, care scoate pietrele aflate in tarunchi. De asemenea vei minca uneori la masa mea si te vei impartasi din bucatele gustoase de dincolo de Neghev, si vei fi platit ca un profet mai marunt, ceea ce iti va da putinta sa ti aduci amindoua nevestele si tinuta ta tinutoare la Ierusalim si sa locuiesti aici intri o frumoasa casa de caramida, cu acoperis zdravan si eu o grajdina umoroasa in spate".

Atunci mi s'a deslusit limpede ca regele Solomon se gindise la toate si ca nu era cu putinta sa ma indepartez de sub indurarea sa. Tot astfel mi am dat seama ca treaba asta putea sa se sfirseasca rau pentru mine, cum mai patisera unii invatati ai scrisului, carora li se taiase capul si li se tintaise trupul la zidul orasului, dar ca, pe de alta parte, puteam sa ma si ingras din asta si sa prosper, daca imi infirmam limba si imi foloseam condemul cu intelegiune. Cu putin noroc si cu ajutorul DOMNului nostru Iahve, puteam chiar izbuti sa strecor in relatarea despre regele David ieri un cuvintel, dincolo un rind, din care generatiile de mai tarziu sa si dea seama ce s'a intimplat cu adevrat in acesti ani si ce fel de om a fost David, fiul lui Iesai cel care sluja in acelasi timp si unui rege si ca tirfa a feciorului regelui si a tucii regelui, cel care a luptat ca lefegiu impotriva insusi poporului sau, care si a ucis primul fecior si a pus sa l'omoate pe cel mai credincios slujitor al sau, dar a jelit tare moartea lor, si care a

contopit într-o națiune o gloată de țărani nenorociți și de nomazi îndărătnici)

Astfel m-am ridicat de jos și i-am deslusit regela ca vorbele lui pline de nesfârșită înțelepciune mă convinsesera și că primeam slujba, desti tremurînd și sovrînd, socotînd timpul de care aveam nevoie pentru răgăciunile și jertfele trebuitoare și pentru mutarea de la Eziab la Ierusalim, împreună cu două neveste și cu o tîitoare tinăra și cu tot calabalicul lor și arhivele mele, eram gata să mi încep munca în a doua zi după sărbătoarea pastelui. Dar — am spus eu mai departe, intrucît socoteam că e bine să hătî fierul cîl e cald — mai trebuia lămurita neînsemnata problemă a educației celor doi fii ai mei, de care mă ocupasem pînă acum și pentru care n-aveam să mai găsesc nici răgazul, nici prilejul, de acum înainte. N-ar putea cel mai înțelept dintre regi, Solomon, să fie ajutat de îndurător

"Tadoc" a strigat regele

Tadoc a făcut o plecăciune

"Ai grijă, că amîndoi feciorii lui Etan ben Hosata, să fie bagați într-o școală levitică bună"

Și, intrucît Tadoc a ridicat dîm sprîncene, regele a mai spus, cu un gest mareț

"Cheltuielile de școală și întreținere le plătește vistieria regască"

Căci regele Solomon cheltuia cu adevărată darnicie birurile ridicate de la norod

GÎNDURI DE NOAPTE ALE LUI ETAN BEN HOSAIA DUPA ÎNTOARCEREA SA DE LA IERUSALIM, PE ACOPERISUL CASEI SALE DIN EZRAH SI ÎN PREZENTA ÎNTOAREI SALE LILIT, CARE ERA GATA SA SE STRADUIASCA CU GINGASIE PENTRU EL

Nici o istorie nu se pornește cu începutul ei, rădăcinile copacului sunt ascunse pînă în adînc pînă dau de apă

Alte noroade au avut regi care pretindeau a fi zei, poporul lui Israel, însă, avea pe DUMNEZEU ca rege — un rege nevazut, căci Iahve este un DUMNEZEU nevazut. Nu se afla pe lume nici un chip al lui, fie din piatră, fie din spă, el a optat cu strășnicie să se faurească chipuri cioplite. Nevazut, regele Iahve sedea între heruvimi, pe tronul său, care este chivotul legii, și se lăsa purtat din loc în loc, unde se ducea norodul, acolo mergea și el, sălășluia în cort și în colbe de frunzis, precum norodul. Pe malmul sau sub vicul sicomor își primea jertfele aduse — un pietros de pe ogor îi ajungea ca jertfelnic. Cînd se hotăra să gîiască, graia printre tunetele norilor sau sub murmurul adierii vîntului, prin dezlătunirea unui profet sau prin visul unui copil, prin gura unui inger sau prin zărutul oracolului Urim și Tumim. El vestea legile, dar era adesea, el însuși, nedrept, la rastimpuri era iute la minie sau îngăduitor, își avea protejatii săi, și adesea se contrazicea singur — semana cu unul din patriarhii tribunilor, pe care îi mai puteam întîlni și azi prin văile singuratice ale munților.

"Lilit, draga mea, adu-mi ulciorul cu vin pe care îl vei afla la răscoală în chiler, vin roșu din vîile regestii de la Baal Hamon, un dar al regelui. Lilit, draga mea, ai carei sîni sînt ca două tinere caprioare gemene, vom pleca la Ierusalim și îți voi cumpăra o rochie pestriță, cum poartă fiecele regelui, și mînosne dulci, și o să te pierd. Adu-mi vinul."

Atunci de ce a fost înlocuit regele Iahve de către Saul, feciorul lui Chis?

Un rege care poate fi vazut, oricât de aratos ar fi în anii tinereții și în floarea virstei, îmbătrânește și devine slabănog, însă DOMnul Iahve, regele lui Israel, rămâne vesnic învesmîntat în măreție și slava. Totuși voința lui nu se putea arata decît în talmăcirile altora, iar cei ce l talmăceau erau oameni. Se puteau înșela. Puteau să citească în semnele dumnezeiești propria lor voință și se zvonise că nu numai unul dintre bărbații sfinți potrivise cuvîntul lui Iahve după interese tare lumesti.

Firește că Samuel, preotul, proorocul și judecătorul, nu putea fi socotit printre aceștia. Am cercetat cartea pe care n-ă lasat-o moștenire și sunt convins că era un om cu dreptate, plin de cele mai înalte principii. Doar un om foarte cinstit putea să pasească înaintea unei adunări a notodului, cum a făcut el la Mitpa, și să zică: "Iată mă, aici sunt, marturisîți împotriva mea în fața DOMnului și a unsului său, de am luat cuiuă bouul sau asinul, de am asuprit sau apasat pe cineva, de am luat de la cineva mită și am închis ochii asupra lui." Dar tocmai unul ca el poate să facă mai mult rău, cu felul lui de a fi drept, decît vreun fiu al lui Belial cu ticăloșurile lui.

"Bea, Etan, prietene al meu. Noaptea e plină de mireasmă atît de dulce. De ce, oare, să mă pierzi? Eu n-am să te părăsesc, afara doar de m-ai alunga. Vreau să-ți cînt așa cum m-ai învățat.

*Sunt trandafirul din Saron și floarea din vilcele sunt
Precum e floarea între spini, așa e între fete draga mea
Cum e maru ntre copaci, așa-i dragul meu printre flăcări
Dar nu mă ascultă."*

Preotul din Rama, al căror părinți slujiseră sub el, profetii colindători care se trageau din școala sa, totuși aceștia îl descriau pe Samuel astfel: un om înalt, costeliv, cu coama sură și pletoasă și cu barba rară, neatîns de briciul barbierului, cu o privire de fanatic, cu gura lipsită de bunătate, un bărbat care vedea un dușman în oricine nu era îndată gata să se plece înaintea voinței lui precumpanitoare și înaintea puterii lui Dumnezeu, căci Dumnezeu era rege în Israel, iar Samuel era imputernicitul sau fata de norod.

Samuel s-a certat cu norodul, cind acesta a cerut un rege care sa dea raspuns cu propriul sau glas si sa loveasca cu propria lui sabie. În cuvinte aspre, le-a deslusit firea stapinatorilor care vor veni apoi si le-a prezis cum puterea nestrunită a unui om ii schimba firea. Dar poporul Israel a ramas surd la toate.

Nu cred ca Samuel va fi priceput vreodata de ce norodul staruia in a cere un rege din carne si sînge si de ce tocmai el, nu cel mai neînsemnat din lungul sir al judecatorilor din Israel, trebuia sa si lase slujba si sa unga rege un om.

'Lilit, draga mea, gusta din vinul regelui. Si mîngue-mi templele, caci ma doare capul. Au de unde vin furtunile care prefac lumea si ce anume le pricinuieste?' Daca va trai cîndva un om care sa ne cunoasca dinainte cursul, acela va trece drept mai înțelept decît însusi cel mai înțelept dintre regi, decît Solomon.'

Si Samuel s-a certat cu DOMnul Iahve, si, in cartea pe care a scris-o, a spus toate cuvintele pe care DUMnezeu le-a rostit catre el. 'Ascultă glasul poporului în toate cite iti erajeste, caci nu pe tine te-au lepadat, ci pe mine, ca sa nu mai domnesc eu peste ei.'

Ce ton de renuntare din gura unuia care a despartit lumina de întuneric si apele de uscat.

Poate ca Iahve a graiit astfel pentru a-l mîngia pe Samuel, dar, dupa toate relatarile, Samuel încă mai avea destulă tîrîie, pentru a supraviețui si fara imbarbatarea dumnezeiasca. Mie mi se pare, mai curînd, ca aici talmăcitorul vorbelor DOMnului a dat glas propriilor sale simtămînte: este Samuel care simte ca a fost lepadat si care strămuta propriul Eu în pieptul lui DUMnezeu.

Si, totusi, cuvintele pe care le aude Samuel cuprînd un raspuns. Sa ascultam tonurile care răsuna în el. Nu este, oare, ca si cum am auzi glasul lui batrin? El este capetenia unui trib mai mic; are slabiciunile lui, ca si laturile sale bune, a încercat sa faca sa domneasca dreptatea cit s-a priceput mai bine, a încercat sa i ajute pe ai sai dar acum au mijit zăonle unei vremi noi. O vreme nouă.

'Glasul tau, Lilit, draga mea, este ca un pînias primavari, cuvintele, care te am învatat, sunt pline de armonie pe buzele tale.

*Caci, iată iarna a trecut, ploile au conținut și nu mai sunt
Florile se arată iar pe plai,
vremea cînd păsările cîntă, a sosit, iar
nurtureaua du zvon pe meleagurile noastre*

Dar cînd a început, oare, această vreme nouă cu noua ei harababura, care cerea o putere nouă în Israel? Cînd s-a atribuit o bucată de ogor ultimei familii nomade a ultimului trib nomad? Cînd a înlocuit fierul bronzul? Cînd, pe piața unuia, lina n-a mai fost schimbată pe grînele celuilalt, ci a fost vîndută pe mici monede de argint? Cînd pastorul cîștit a devenit surlatan, negutator, zaraf ce da bani cu împrumut? Vremea cea nouă a venit buznă peste Samuel și, cu toate că era un prooroc, el n-a văzut-o. A colindat prin țară, în fiecare an pe același drum peste Betel spre Ghilgal și Mîtpa, și a ținut giudet peste Israel în toate locurile acestea, și s-a întors apoi la Rama, caci acolo se afla casa lui, și acolo a ținut giudet tot restul anului și acolo a înălțat DOMNUL un jertfelnic și a crezut că toate vor rămîne la fel pînă la sfîrșitul zilelor sale. S-a întimplat, totuși, ca glasul norodului să nu mai poată fi trecut cu vederea, și i-a vorbit chiar DUMNEZEU lui Samuel, și Samuel a pornit și l-a ales pe Saul ben Chis, din tribul Veniamin, care era cu un cap mai înalt decît tot norodul și care pornise să caute asinele părintelui său și a aflat un regat.

Sau astfel ne relatează Samuel în cartea sa, iar titlul vorbelor e limpede: Saul e rege peste Israel din mila lui Samuel, marele preot, judecătorul și profetul, este omul lui Samuel, îndatorat lui Samuel. Dar mai este și o altă versiune cu privire la înscăunarea lui Saul. Multe ramuri acolo în întinerie, contemporanii au murit, hrîsoavele au fost nimicite de către regele David: un barbat, care pune să-i spinzure și pe ultimii urmași în tîncie barbatească ai înaintașului său ce mai sunt în viață, trebuie să steargă și amintirea lui.

Povestitorii de istorii din piete și de sub porțile orașelor relatează ca Saul se întorcea de pe ogor, în urma vitelor, și a auzit tînguiețile norodului Nahas, a aflat el, principele Amonșilor, impresura orașul Iabes din Galaad și amenința să scoată ochiul drept tuturor celor din oras, spre rușinea întregului Israel. În acea clipă, așa se spune, s-a pogorît duhul lui DUMNEZEU peste Saul. Acesta a luat o pereche de boi și s-a

luat bucati si a trimis bucatile, prin soli, la toate hotarele lui Israel. Oncum, i s-au alaturat destui oameni pentru ca sa i poata imparti in trei cete, cu acestia a purces el spre Iahes si navalit peste Amoniti in vremea strazei din faptul zilei, pina ce ziua a prins sa se infierbinte, el ii batuse pe dusmani si despresurase Iahesul.

Acolo se ridicase, din porunca lui Iahve, o noua capetenie peste Israel, precum Ghideon, precum Iefta, precum Samson cel cu plete lungi. Dar acum norodul avea nevoie de un rege si au pornit toti cu Saul la jertfelnicul din Ghilgal si, dupa ce s-au adus jefele trebuitoare, Saul a fost uns acolo rege.

De catre norod, nu de catre Samuel.

"Tremuri de frig, prietene al meu".

"Furtunile, care prefac lumea, sufla rece".

"Coapsele mele sunt pline de caldura pentru tine, Etan; im sa ma deschid iubitelui meu".

"Miere si lapte curg de pe limba ta, Lilit, draga mea, iar mireasma straielor tale e ca mireasma Libanului. Cit de frumoasa e dragostea ta, cu mult mai buna decit vinul..."

De cînd Avram, străbunul nostru, a pornit din cetatea Ur a Caldeilor spre Tîra Canaanului, poporul nostru a colindat adesea. Încercările ne au învățat să pornim la drum cu poveri ușoare și să avem încredere în DUMNEZEU.

Dar arhivele și însemnările mele se alcătuiău din numeroase tablite de lut și suluri de piele care trebuiau luate, toate, cu mine. Și, ținînd seama de mulțimea asinilor ce duceau lazile cu arhivele mele, cum puteam s-o opresc pe Estera, nevasta mea, să-și ia cu ea sîpetele și covoarele, pe Hulda, mama feciorilor mei, să și ia toate vasele și oalele, dar pe urtoarea mea Lilit, să ia toate cutiutele și bauturicile și săculețul cu pudră? Dar calabalicul puieste alt calabalic, căci la doi asini cu poveri de folos se adăuga un al treilea, care duce merinde pentru animale și pentru cei ce le mîna. Mî am blestemat ușurința, căci uitasem să lămuresc cu regele Solomon și problema cheltuielilor de călătorie.

Zilele treceau. De cîte ori priveam în urmă și vedeam caravana pe drumul nisipos — patruzeci de asini împreună cu cei ce-i mînau și cu familia! — mă gîndeam la lungul drum prin pustiu! Sînăului. De buna seama că, socotit pe cap de om, copiii lui Israel vor fi carat cu ei din Egipt mai puține bunuri decît carăm noi de la Ezrah, dar oare nu ne aștepta și pe noi la Ierusalim, tot atîta nesiguranță, cît îi așteptase și pe ei în Tîra Fagăduinței?

Estera sedea pe asinul ei de călărie, clătîindu-se sub soarele nemilos, cu pete întunecate sub ochi, se sprijinea de Seim și Selef, feciorii mei cu Hulda, care mergeau alături de ea. Inima mea s-a întors spre Estera și am poruncit să facem popas la umbra unei stînci mari, în virful căreia se înalta o tufă de terebînt.

Dar Estera a zis:

"Știu ce zor ți-e să ajungi la Ierusalim, Etan!"

Am văzut chipul ei istovit și am auzit cum horeă cînd își tragea rasuflarea și mi-am adus amînte cum fusese odinioară: cu toane și plină de viață, cu duh scaparător și senină și de o mare frumusețe launtrică. Și i-am grăit:

"Țin mai curînd să ajung acolo împreună cu tine, Estera, draga mea".

Ea a raspuns

"Daca DOMnul vrea, o sa traiesc. Dar daca DOMnul nu vrea, o sa vina un inger al DOMnului si o sa mi cuprinda maina cu mainile, asa incit sa se opreasca"

Si Iahve i a harazit Esteriei somn acolo la umbra, pina ce a venit vintul inserarii si s a facut vremea sa pornim mai departe. Calea a inceput sa ne para lunga si nu inaintam decit incet, caci faceam popas ori de cite ori o cuprindea labiciunea pe Estera. Totusi in ziua a saptea am ajuns pe dealul de deasupra pirului Chedron, de unde se zareste Ierusalimul, meterezele si portile si turnurile de deasupra portilor, coperisurile lui scinteietoare, tabernacolul, un punct de culoare purpurie alaturi de albul palatului si al cetatii.

Atunci m-am aruncat in genunchi inaintea DOMnului si m-am multumit ca m-a condus pe mine si pe ai mei pina am ajuns sa vedem Ierusalimul si am fagaduit sa jertfesc un miel gras si un ied fraged pe jertfelnicul, pe care il inaltase regele David in aria de treierat a lui Ornan Iebuseul; mielul ca semn al multumita pentru implinirea calatorie, iar iedul ca ajutor la rugaciunea pentru ocrotirea Dumnezeiasca in orasul lui David si la curtea regelui Solomon.

Acolo, insa, statau la creneluri si in turnuri straji care ne ascundeau de departe si nu-si luau ochii de la noi, in timp ce ne apropiam de poarta cea mare. Strajerul cheretian ne-a oprit si, cind i-am aratat zapisul, l-a strigat pe capitan.

"Istorie, ai?"

Capetenia portii stia sa citeasca.

"Avem nevoie in Ierusalim de pietrari, de zidari, de salariori la caratul tencuielii; chiar si un cizmar ar fi de folos; da, si te uită, ne vine un istoric"

I-am aratat pecetea regasca.

"Norodul asta are nevoie de un letopiset", a continuat vorba capitanul, asa cum eu am nevoie de un buboi pe mandularul barbatiei mele. Ei se nasc timpiti si mor la fel, se arpeuneaza cu mamele lor si cu oile, si tu vrei sa le dai o istorie. N-o duc ei destul de greu si asa, fara istorie?" A pus degetul butucanos si murdar pe una din lăzi. "Ce e aici inuntru?"

"O parte din arhivele mele", am zis eu.

"Deschide"

"Dar or sa cada tablitele afara, totul o sa se zapaceasca".

"Deschide, am zis".

Nodul nu voia sa se dezlege. Am tras de curea. Deodata lada s-a deschis si pretioasele mele tablite au cazut in colbul drumului. Norodul de la poarta a prins sa chicoteasca. Mi s-a urcat singele la cap; am vrut sa ridic glasul impotriva capitanului, dar am dat cu ochu de gloata. Era o gloata ciudata, cu totul alta decat intr-un oras ca Ezrah. Astia de aici erau furi, lenesi, milogi, sclavi fugiti; niste ucigasi cu totul, si imbracati in zdrente, de asemenea si schilozi care tineau la vedere cioturile pline de scrisori, parul inleiat, ochii betegi. Asta era mocirla pe care fusese zidit noul Ierusalim, fata cealalta a stralucirii ce o intruchipa Solomon: scursoare a vremii celei noi, prea inceata, prea lenesa sau, pur si simplu, prea slaba pentru a pricepe duhul cel nou, caile cele noi. Si m-au batjocorit si m-au amenintat, poate din pricina celor 40 de asini incarcati cu avutul meu sau din pricina ca eram istoric, si nu asteptau decat un semn din cap al capitanului ca sa navalesca peste noi, precum hienele asupra unei ciosvirte de hoit.

Dar capitanul a smuls un girbaci de la brâu si a pocnit cu el pe deasupra capetelor. Sem si Şef adunau de sirg tablitele. Le am pus indarat in lada si am legat-o, cit am putut mai bine.

Astfel am pasit in oras.

Ah, vara asta! Vara asta in Ierusalim!

Fiece zi cu soare orbitor se contopeste cu urmatoarea. Estera boieste. Hulda mottaie si intre timp sudoarea ii curge pe chipul buhai. Pina si Lilit este istovita si fara chef.

Ar fi trebuit sa ma gindesc la arsa de aici, la muşte, la duhoarea orasului, mai inainte de a ma arata gata sa incep lucrul la *Relatarea despre urmatoarea inaltare* a doua zi dupa sarbatoarea Pastelui si de-a sta numaidecît la dispozitie.

Toţi cei carora le e cu putinţă au fugit din oras. Regele si curtea, impreuna cu haremul, s-au mutat in casele regesti de la tara, pe malul lacului Chineret, pentru a se bucura acolo de apa racoritoare, doar cele zece titoare ale lui David, pe care fecionul sau răscolat Absalom le-a luat in stăpînire sub ochii norodului si care de atunci trebuie sa rămînă paraginite si neroditoare, n-au voie sa mearga si ele, bietele făpturii. Si încă am noroc: Iosafat ben Ahilud, marele gramatic al regelui, a

tot retinut la Ierusalim cu treburi ale slujbei, de-aceia pot
mi dau lui de veste. El mă trimite la administratorul bunurilor
— și. Această prea cinstită față, care nu urmărește și ca decît
și parascască orasul cît mai curînd cu putință, mă primește pe
bună și îmi repartizează singura locuință pe care o are la
Ierusalim, după cît pretinde, nr. 54 de pe ulița Reginei din
Ierusalim, o casa cu trei încăperi într-o mahala pentru slujbasi ai
domniei și pentru leviti de cinul al doilea și al treilea. Cu toate
acestea mesterii zidari abia au plecat de acolo, tencuiala a și crăpat,
în tavanele cămarilor atîrna paie, acoperisul s-a povîrnit
în majorator. Afara de asta, casa e mult prea mică, ar trebui să
pun să-mi mai zidească o încăpere pentru lucru. În temeiul
slujbei mele de redactor al relatării despre regele David, un
camătar se arată gata să mi dea înainte banii trebuitori pentru
construcție, dar cu camata mare, de unde să iei, însă, zidari și
dulgheri în Ierusalim? Toți mesetugarii care se afla, muncesc
din zori și pînă la apusul soarelui, în afara zilelor de Sabat, la
zidirea templului, a palatului regesc, a grajdurilor și magazinelor
pentru noile care de luptă ale regelui, locurile de masă pentru
toată adunătura lui, a clădirilor pentru dregătorii ce se înmulțesc
întruna. Sem și Selef, a căror școală e închisă din pricina verii,
bombarlesc pe ulițe ca niște cîini fără stăpîn, ei povestesc că în
Ierusalim poți avea orice, numai să cunoști oamenii potriviți și
să ungi mințile potrivite. N-am nimic împotriva să folosesc
legăturile lor și să pun la bataie cîtiva arginți, dar sunt încă
trăin în oras, slujba mea e prea nouă și prea nesigură, situația
generală e încă prea cetoasă, nu mi pot îngădui nici un pas
presit.

Așa că sunt nevoit să renunț la modestele mele planuri de
construcție. În plus și banii amenință să mi se isprăvească. În
vistiernia regescă, spre soare ameaza de locul unde se zideste
templul, abia dacă mai sunt cîtiva slujbasi, iar acei puținii o
sterg și ei din cămarile dregătoriei, cît pot mai des, după
asteptare de ore întregi, izbutesc să găsească pe un anume Peniel
ben Musi, revizor de cinul al treilea, care mă ascultă răbdător.
Apoi, după ce a rascolit printr-o grămadă de tablite de lut și
de căruri de pietre prăfuite, îmi împărtășește că n-a sosit nici o
poruncă de plată pentru mine, și nici vreo altă îndreptare sau
vreun alt zăpis, înainte de sărbătoarea tabernacolelor, pe care
regele Solomon și atotputernicul său o vor petrece din nou la
Ierusalim, nici nu prea e de așteptat ceva.

Izbucnesc în tîngueli și întreb dacă nu se afla nimeni în Ierusalim, care să aibă imputernicirea de a încredința o plată înainte și care să fie înduplecat să o facă?

La care, Penuel răspunde, alungînd mustele de pe chipul sau încrîtî: chiar de s ar afla în Ierusalim un asemenea atotputernic, oare ar fi de ajuns iscalitura lui? Azi iscaleste unul, mine poate că acesta nu mai e acolo, iar iscalitura e fără valoare. Au știe cineva, ce anume se mai afla pe lista pe care regele David i a înmînat o pe patul de moarte feciorului său Solomon? De aceea, vezi bine, e nevoie neapărat de o a doua iscalitură și de pecetea regească pe orice porunca de plată.

La aceasta, adîmlecînd informații de pret, am zis: am auzit și eu de listă, dar a văzut o oare cineva? Poate că faimoasa listă nu e decît un zvon, răspîdit ca să justifice masurile luate de Benai ben Iehoiada?

La care, Penuel, temîndu-se că discuția sa nu mergea prea departe, a spus: au nu e vremea pentru un mic prinzisor, dat fiind că soarele s-a urcat pe cer și se apropie amiază?

Atunci eu, fără a lua seama la punga mea sîrjită, l am întrebat dacă n ar vrea să mi țină tovărășie la o masă modestă; poate că știe și vreun local liniștit, în afara zidurilor orașului, unde am putea găsi umbră și un vin care să nu fie prefăcut, și o halcă gustoasă de friptură de miel?

Căci cercetarea istoriei nu se alcătuieste doar din indeletnicirea cu tăblițele de lut ars.

ISTORIA TABERELOR DIN ISRAEL ÎN VREMEA
URCĂRII PE TRON A LUI SOLOMON, FECIORUL
LUI DAVID, CU INCLUDEREA CELOR COMUNI-
CATE DE PENUEL BEN MUSI, REVIZOR DIN
CINUL AL TREILEA AL VISTIERIEI REGESTII,
CU UNELE DIN REFLECȚIILE SALE
DEOARECE DEVENISE GURALIV DATORITA
FRIPTURII ȘI VINULUI REDATE ÎNTOCMĂ
ȘI PUSE ÎN PARANTEZE.

Acum regele David era înaintat în vîrstă și ajuns la adînc bătrîneți și nu se putea încălzi, cu toate că Abisag Sunamitanca, o fecioara frumoasă și bine făcută, era alături de el și se străduia cu gingăsie să-l slujească. Și el știa că zilele îi erau

numarate, dar, chiar daca avea vreo preferinta pentru Adonia, sau pentru Solomon, sau pentru un altul dintre feciorii sai, aceea chitic in privinta asta

(Acu' regele zacea acolo si privea tinda in tavan si simtea cum ii aluneca puterea din muni. Si vedea bine, cum toti il pindeau si asteptau un cuvint al lui, spre a l folosi in lupta pentru a i urma la tron; acest cuvint tot ce i mai ramasese din slava lui)

Dar era Adonia, feciorul lui David de la nevasta sa Haghita, un flacau voinic, iar tatăl sau il zamislise indată dupa Absalom. Si Adonia a zis, eu am să fiu rege: si si a gatit care de razboi si calareti si cincizeci de oameni care sa-i mearga inainte si sa strige: La o parte, mîșcilor! Drum liber pentru urmasul la tron, pentru alesul regelui David! Si, chiar cind a auzit, el insusi, zarva, regele a tăcut si nu i-a cerut socoteala lui Adonia.

(Nici nu se mai sînchiseau de el. Iar lui nu-i raminea utceva decit sa astepte pina cind DOMnul Iahve avea sa aplice talgerul balanței într-o parte sau într-alta. Caci el nu mai avea decit cuvintul său, cuvintul unui om pe moarte; si, Iaca, DOamne fereste, rostea cuvintul in sprijinul celui greșit, iar acesta era rapus, ce s ar fi ales atunci de el? Caci parerea oamenilor se afla in mîna celor ce vor veni; iar de fecior atirna, daca parintele va continua sau nu să trăiasca in amintuca norodului.)

Si Adonia s a sfătuit cu Ioab, capetenia oastei lui David, pentru a si asigura ajutorul oștilor, si cu Abiatar, marele preot, indaratul caruia stateau preoții din cuprinsul țării, ce pazuiau sa si păstreze micile lor altare si jertfelnice de pe înalțimi, precum si veniturile ce le aveau de la ele; si amîndoi l au sprijinit pe Adonia. Atunci Adonia a înjunghiat oi si boi si vitei grasi la piatra Zohelet, cea de linga En-Roghel, si a chemat pe toti fratu sai, fiii regelui, dimpreună cu toti barbați semintiei Iuda, care erau in slujbă la rege. Numai pe fratele sau Solomon nu l a poștit.

(Micuțul, al doilea nascut de Batșeba, se va fi gîndit regele pe moarte: micuțul vestit inca de la vîrsta frageda pentru hotaririle lui înțelepte, DUMnezeu l a pîrtinit vîdit pe Solomon, numai că nu prea se știa bine ce avea in inimă. Adonia avea oastea; dar oastea trebuia mai întii adunată solalta, iar preoții de la sate ai lui Abiatar erau imprăștiati

prin țara și se miscau greu, căci numai la infulecat și betivii și preacurvit îi aflai fără zăbavă la îndemână. Hotărîtor era cum ar avea să răspundă Benaia, pe care regele îl pusese mai mare peste gloata de cheretieni și peletieni, care alcatuiau starja regală, întrucît aceasta era singura trupă ce se afla numaidecît la îndemână.)

Dar profetul Natan și Tadoc, celălalt mare-preot care lupta pentru un mare sanctuar cu putere nesmintită asupra tuturor preoților și levitilor, — aceștia doi nu făceau parte din tabara lui Adonia și se temeau foarte. Și Natan a vorbit cu Batseba ca să-și mintuie viața ei, și pe a feciorului ei Solomon. A sfătuit-o să intre la rege și să-i spună: „au nu tu stăpînul și regele meu, te-ai jurat către roaba ta zicînd că fiul meu Solomon va fi rege după tine și va sădea pe tronul tău. Pentru ce se poartă, dar, Adonia ca și cum el ar fi rege? Și Natan i-a făgăduit Batsebei să vină în urma ei la rege și să-și întărească spusele. Iar Batseba a mers la rege, în cameră unde odihnea, și i-a grăit, cum o învățase proorocul Natan, și mai spus pe deasupra: 'Stăpîne și rege al meu, ochii întregului Israel la tine căta, pentru că tu să le arăți cine va sădea pe tron după tine; altfel cînd stăpînul și regele meu va răposa întru părinții săi, s-ar putea ca eu și feciorul meu Solomon să tragem ponosul'.

(Pe atunci David sta culcat în patul său cu fecioara Abisag, care se străduia cu gingăsie să-l slujească, iar femeia aceasta îi vorbea, încercînd să-l convingă. Făcuse într-adevăr asemenea făgăduială? Ultima pasiune a barbatului e și cea mai puternică; ucisese pentru asta, iar Solomon era copilul ispasirii. Dar, după moartea singeroasă a lui Amnon și după Absalom, care a stat atîrnat în stejar de propriul său păcî, Adonia era primul în șirul celor ce urmau la tron. Femeia vîrstnică din fata-i, care vorbea pentru fiul ei, și cea tînără care se lipsea de el, erau cam prea mult pentru el; sunter călători în trecere pe pămînt, iar el era aproape de țînt călătoriei sale.)

Și iată, în timp ce Batseba încă vorbea cu regele, a venit înăuntru și proorocul Natan și a zis: 'Stăpîne și rege al meu au spus ai tu oare: Adonia va fi rege după mine și va sădea pe tronul meu? Pentru că a poftit la el pe toți feciorii regelui și pe Ioab și capeteniile oastei, și pe deasupra și pe preotul Abiatar și, iată, ei mîنینca și beau dinaintea lui și strigă: Trăiască

le Adonia! Dar pe fiul tău Solomon nu l-a poftit, nici pe
nimeni robul tău preasupus, și nici pe preotul Tadic și nici pe
Benaia ben Iehoiada! Regele, însă, s-a întors către Abişag și a
primit o și a spus: 'Aşa bine făcută și atât de plină de haruri și nu
se poate să se clintească nimic.' Iar lui Natan: 'Am auzit bine - nici
pe Benaia?' Și profetul i a dat răspuns: 'E așa precum ți-am spus,
cumpe și rege al meu; Benaia ben Iehoiada și paza regească nu
au fost poftiți de către Adonia la En-Roghel! Atunci regele
David s-a ridicat în capul oaselor și a zis către Batseba: 'Așa
veniu să fac azi, cum ți-am jurat pe DOMnul DUMnezeul lui
David.' Și a grăit: 'Chemați la mine pe preotul Tadic și pe Benaia
fiul lui Iehoiada.' Și, când au pașit ei înaintea regelui, acesta le-
a zis: "Sa luați pe cheretieri și pe letenți cu voi și sa puneți pe
fiul meu Solomon pe catinul meu și sa l duceți pînă jos la
Gihon; și acolo sa l miruieasca preotul Tadic și proorocul
Natan ca rege peste Israel; și apoi sa sunați din trimbite și sa
cîntați: 'Să trăiască regele Solomon!' Și a zis Benaia ben Iehoi-
ada: 'Amin, să fie ca DOMnul DUMnezeul stăpînului și regelui
meu să spună și el da și amin la asta!'

(Iar el s-a lăsat pe spate, pe perne. Talgerul balantei
DOMnului Iahve se aplecase împede, iar cuvîntul lui DUMnezeu
venise la el. Dar fusese anevoios și trebuia să stăruie în
hotărîrea sa pînă ce se întorcea micuțul de la Gihon, mai
era acolo și lista, pe care voia să i-o dea, pentru ca să
înmurească tot ceea ce el nu avusese puterea să înmurească.
Cîți nu umblaseră să afle această listă, în iatacurile lui și în
camara însemnarilor tainice. Nerozi, se va fi gîndit regele pe
patul de moarte. Nu se află nici o listă pe care s-o fi putut
găsi cîeva. Avea numele în minte. Pe toate.)

Și Natan și Tadic și Benaia au făcut cum le poruncise
regele David și, de îndată ce l-au miruit pe Solomon, au sunat
din trimbită. Atunci tot norodul a strigat: 'Să trîiască regele
Solomon!' și au cîntat din trimbite și au pornit îndarat spre
Ierusalim și era bucurie mare pe popor, cît și pămîntul
se zguduia de strigatele lor. Iar Adonia și toți cei pe care îi
poftise la ospaț au auzit zgomotul. Și Ioab a întrebat: 'Ce
este acest zgomot și vîiet de care răsuna cetatea?' Și, iată, au
venit atunci soli alergînd, printre ei și feciorul preotului
Abiatar, și au povestit ultimele întîmplări. Și toți cei care
erau cu Adonia și-au dat seama că Ioab, care era pus mai
mare peste oaste, nu avea nici o oaste cu el, iar capetenile

peste cete de-o sută și de o mie nu aveau nici o ceată de o sută sau de o mie cu ei, dar Benaia ben Iehoiada avea cu el cheretienii și peletienii, paza regască. Atunci s-au înspăimântat oaspetii și nici n-au mai apucat să se steargă la gură după mincare, ei s-au sculat și s-au dus fiecare în drumul său. Iar Adonia a fugit în tabernacol și s-a înlestat cu muntele de coarnele jertfelnicului. Acum Solomon încă nu era sigur de noua lui putere; de-aceia a zis: Dacă el va fi om cinstit, nici un păr din capul lui nu se va clinti, iar dacă va fi om viclen, va muri! Astfel a venit Adonia și s-a închinat regelui Solomon, și Solomon i-a zis: Du-te la casa ta! Insa marele gramatic Iosafat ben Ahilud, care zacuse bolnav în casa sa de țara din Liban tot timpul framintărilor acestora, s-a întors la Ierusalim și s-a închinat noului rege și s-a bucurat de mila lui Solomon. Iar Benaia, feciorul lui Iehoiada, a fost pus peste oaste în locul lui Ioab. Dar cei nemulțumiți din Israel și cei ce se simt asupriți ridică ochii spre Adonia și așteaptă ca Ioab să sune din trîmbiță, iar regele Solomon i-a poruncit lui Benaia să aiba o mie de urechi, și glasul lui Israel s-a făcut abia auzit, că o adiere într-un lan de grîne.

Catre sfîrșitul istorisirii sale, Penuel ben Musi, omul meu de încredere, era într-o stare de usoară chercheleală. Mă îmbrățișase și m-a încredințat că regii seamănă unul cu altul, Adonia sau Solomon, jecmanitori de oameni, niciodată satui; și că întreaga casă a lui Iesi a fost blestemată de Iahve din pricina singelui ce minjeste din belșug muntele lui David și din pricina celor ce le-a făcut poporului.

Pe cînd ne întorceam spre seara pe poarta orașului, iată, că s-a auzit tropot de copite și huruit de roți și zarva alergătorilor ce strigau:

"La o parte, mîșelilor! Faceți loc lui Benaia ben Iehoiada, care e mai mare peste oaste și peste cheretieni și peletieni, paza regelui!"

Și prietenul meu a pierit, de parca fi înghițise Scol, cum însă, stăm locului singuri și încrîmînt. Și un glas din înalt a zis:

"Prrr, besturilor!"

Rotile au scîrțuit și de sub copite au tîșnit scînteii, iar glasul a grăit mai departe.

"Cutare și cutare să mi facă mie DUMNEZEU, dacă

am l am în fața mea pe Etan, feciorul lui Hosai și redactorul
clatârului privitoare la viitoarea înaltare și așa mai departe "

M-am fi prosternat în praf, de n-ar fi fost mina care
mi-a poruncit să mă uez în car.

"Te duc cu carul acasă, Etan, dacă asta ție telul", a spus
Benaia "Am auzit deja că ești în Ierusalim. De ce nu mi ai
făcut nici o vizită?"

M-am cățarat în carul lui

"Eram incredintat că stăpînul meu se afla deopotrivă
într-una din casele de țară ale regelui", am zis eu, "sau pe
cîrmul mării sau pe poverisirile Libanului, unde zapada cea
caldă se topește cu apa cedrilor fosnitori."

"Cedrii fosnitori" Benaia a pornit pe neașteptate și eu am
trebuit să mă țin bine. "Cine o să apere mielul rătăcitor de
lupul care sfîrteca sau și de sacal, dacă eu parasesc Ierusa-
limul?"

În fața mea vedeam crupele netede ale tuturilor care și
toregele albe ale nenumăraților alergători, în jurul meu răsuna
neconținut numele Benaia ben Iehoiada. Atunci a coborît
peste mine Duhul DOMNului și am înțeles ce sunt atribute
plăcute mijlocește omului puterea

Dar mina, cu care Benaia ținea hăturile, era lăta și cu
vine groase; iar el a rîs din adîncul pieptului și a zis

"Tatăca meu a fost serb în Israel și a săpat după arama în
mine și și a scuipat bojoci tînd și a murit. Dar eu Benaia,
feciorul lui am învățat să citesc, și tablitele tale nu mai au
nici o taină pentru mine. Vreau să te și ocrotesc, Etan, cîta
vieme scrii ceea ce e pe placul meu și pe acela al ochilor lui
Solomon, dar, dacă nutrești gînduri potrivnice sau chiar le
scrii într-una din tablitele tale, am să ți pun țigva la vedere
într-un par înalt, iar trupul am să poruncesc să l tînuiească la
zidul orașului astuia."

La care vorbe eu l am asigurat pe Benaia că nimic nu e
mai departe de mine decît a nutri gînduri potrivnice, apoi că
sunt un tata de familie cu o putere întru totul în spînzul
statului și a rînduieșilor lui, fie ele de natură militară, admi-
nistrativă sau religioasă

Carul s-a oprit

"De aici trebuie să umbli pe jos, Etan"

Benaia a făcut un semn spre ulita care se strîmta și abia
de mai îngăduia trecerea a doi asini unul pe lîngă altul

"Orasul nu e zidit pentru mersul cu carul."

Am sarit jos, i am multumit lui Benaia și i-am urat ca Iahve sa-i harazeasca sanatate si bogatii; pareca ca nu m a auzit. A silit cai sa se dea indarat si a izbutit, nu stiu cum, sa intoarca in loc carul, apoi a urmat iarasi larma alergatorilor, tropotul cailor, zdroncanitul rotilor. In linistea ce s a lasat mai apoi, mi am adus aminte ca uitasem sa-i cer bani. Caci iscalitura lui ar fi avut pret fara doar si poate

Arsita a prins sa se domolească. Sarbatoarea tabernacolei a început si orasul parca era imbatat de vinul nou si de fumul carnurilor ce sfîrșiau pe jertfelnice in timpul arderilor de tot

În vile de la Baal hamon ale regelui, in colibe de frunziș care erau înaltate in amintirea tugh din Egipt, zaceau jos, in imbrățișare strînsă, perechi de îndragostiți, adesea de același sex. Era de parca zeii Canaanului, Baalu și Astaroti, și sarbatoreau reînvierea. Pe un jîț impletit cu ghirlande, cu fruntea încununată de frunze de vită, trona marele eunuc regesc si se complăcea in rolul de mare preot al întregu petreceri. Cu elegantele sale gesturi egiptene, îndrepta fecioarele cu sîni umbelsugati și flăcăii îngusti în solduri spre unul sau altul din frunzare, ba chiar le trimitea și slujitori cu burduri proaspete de vin și cu talere pline de dulciuri.

M-am apropiat de el.

"Etan ben Hosaia?" a întrebat el cu glasul din gît al oamenilor de pe Nil, și, cînd am dat din cap a încuviințare, a zis:

"N-ai adus nici una din femeile tale?"

Amenhotef — așa mi se istorisise — era o nouă achiziție la curte, un dar al faraonului către regele Solomon. mester mare în felul de a se purta cu femeile, era foarte pretuit în haremul regesc pentru alesele sale maniere străine care se osebeau ca de la cer la pămînt, dar placut, de purtarea grosolană a vechilor supraveghetori.

"M-am simțit cit se poate de onorat de porunca regelui", am răspuns cu, "și am fost foarte uimit si am presupus ca poftirea era numai pentru mine."

"E cu adevărat o poftire neobisnuita. O persoană de neam cit se poate de înalt dorește sa te cunoască"

A zîmbit puțin, cu profilul întors spre lumina unei faclă. Era o raritate printre cei de-o sama cu el, un eunuc slăbănog; doar carnea fleșcăită de sub barbă și glasul uneori foarte subțire mărturiseau operația careia îi fusese supus

A făcut semn unui purtător de faclă sa se apropie și eu l-am urmat pe acesta. Noaptea era plina de glasuri, mireasma strugurilor in pirga plutea pretutindeni. Cîeva, însoțit de un

fluer, cînta fals, dar cu mult simțămînt, un altul a ris, apoi risul a conținut.

M-am împiedicat, cit pe-aci să cad grămadă. Mă aflam într-una din colibele de frunzis. Înăuntru, rezemata de niste perne scunde, ședea o femeie, subțirică, cu veșmintul întunecat strîns bine pe git. Purtătorul de faclă disparuse, dar o festilă de oloiu raspindea oarecare lumină, iar luna trimitea fișii subțiri de argint printre frunzele coperisului. Femeia și-a întors chipul spre mine, un chip însemnat de ani, cu buze mari boste și cu ochii mari sulemenți.

M-am aruncat la pămînt:

"Principesă Micol!"

Încă n-o întîlnisem niciodată, dar auzisem, ca toată lumea, multe despre ea: fiica lui Saul, care trebuise să vadă cum toate cîmoturile ei fuseseră ucise, una după alta, în afară de schilodul Mefiboset; de două ori nevasta lui David, femeia care și a batut joc de el și, de aceea, a ramas fără copii.

"Sluga voastră supusă nu e decît un biet cîine ce se traste la picioarele voastre, oo, lumină, soare!"

Vorbele îmi curgeau de pe buze; această femeie avea în firea ei ceva care te silca la umilință.

"Stăpîna mea a poruncit să mă cheme, la acest ceas și aici?"

S-a sprijinit într-un cot și s-a ridicat în capul oaselor. Era și mai bătrînă decît mă făcuseră zvonurile să cred; mîinile ei erau doar piele și oase, iar dinții, sau ce mai rămăsese din ei, lungi și spălăciți.

"Așadar tu urmează să scrii istoria lui David?"

Vocea ei păstrase ceva din răsunsetul tinereșc.

"În cel mai bun caz, principesă, voi aduna laolaltă ceea ce alții vor face să ajungă la urechea mea, și, chiar și asta, doar cu încuviințarea celui mai înțelept dintre regi, a lui Solomon."

Un gest de stăpîna.

"Ce știi tu despre David?"

"În afară de stăpînul de azi al tronului, de Solomon, David a fost, fără tagadă, cel mai însemnat bărbat din Iuda și Israel, alesul DOMNULUI DUMNEZEULUI nostru care a încheiat un legămînt cu David și care a bătut pe dușmanii lui David și a făcut de ocară pe toți cei ce-l urau și care, mai apoi, a fugaduit că samînța lui David va dăinui vesnic."

"Cu alte cuvinte", din nou gestul din mină, "nu știu absolut nimic"

Am tăcut

"Cum de te poți sumeți să vrei a scrie despre el sau chiar doar a aduna laolaltă, ceea ce alții vor face să ajungă la mîncăta ta?"

"Omul e însăși legenda lui".

Chipul ei s-a schimonosit.

"Dorești să mimicești legenda, stăpînă?"

"Vreau ca cineva să știe totul despre el, cînd n-oi mai fi eu în viață."

Am așteptat.

"Era frumos la înfățișare", a zis ea, "nu înalt de stat, ca părințele meu sau ca Ionatan, mai curînd gingaș; apoi părul roșcat peste fața puternic pîrlită; și a venit la noi cu muzica lui și cu stihurile lui.."

MARTURIA PRINCIPESEI MICOL LA INTREBARILE LUI ETAN BEN HOSAIA ÎN COLI BADE FRUNZAR DIN VIILE DE LA BAAL HAMON ALE REGELUI

Întrebare Desigur, curtea părintelui nostru, regele Saul, nu era așezarea cuprinzătoare și frumoasă pe care o avem azi. Totuși, la curte vine feciorul unui anume Iesei din Betleem. Chiar dacă presupunem că Iesei era un om avut și cu vază

Răspuns ceea ce nu era. Mai tîrziu s-a răspîndit zvonul, pentru a face o impresie bună, că Iesei ar fi stăpînit multe turme și o casă mare și că glasul său ar fi avut greutate în sfatul semîntei Iuda și că spîta lui mergea îndărăt pînă la întemeietorul tribului. În fapt Iesei era un țaran sărăntoc și neînsemnat, care avea mai mulți feciori decît putea hrăni. Trei dintre ei au mers la oaste, iar David ar fi păzit încă multă vreme cele câteva amărute de oi ale părintelui său, dacă preoții din Betleem n-ar fi descoperit farmecul trupului lui și felul deosebit al glasului său.

Întrebare, Preoții i-au dat învățătură?

Răspuns. Cînd a venit la noi știa cum să se poarte. Nu mai vorbea ca un păstor de la oi. Cînta din strune.

Stia cîntările cunoscute și alcatuia altele noi. Și se pricepea cum să se poarte cu părintele meu, regele Saul

Întrebare: Mai știe stăpîna mea cine a fost cel care l-a recomandat, care l-a ales dintre alții, care l-a poftit să vină?

Răspuns: Asta n-a spus o David niciodată. Erau întrebări la care se ferea să răspundă

Întrebare: Și nici vreun altul nu v-a vorbit despre asta, pe-atunci?

Răspuns: Nu-mi amintesc. Pe vremea aceea n-aveam nici treisprezece ani și eram îndrăgostită de fratele meu Ionatan; flecareala de la curte nu mă atîngea.

Întrebare: Povestii slujitorului vostru ceea ce vă mai aduceți aminte

Răspuns: O boala grea de la DOMnul s-a abătut peste părintele meu Saul. Am chemat medicii și oamenii lui DUMnezeu și vracii descîntători. Am încercat cu buruieni de leac, cu lăsat singe, cu arden de tot pe jertfelnic, cu vraji și descîntece. Apoi cineva ne-a îndemnat la muzică

Întrebare: Dar la curte nu se aflau muzicanti?

Răspuns: În mare număr. Și au zdrăgănit, au suflat, au ciupit strunele, au sunat din trîmbițe, au batut dărăbănele, pînă ce părintele meu regele Saul l-a alungat cu un blestem și cu o lovitură de picior. Muzica lui David era altcum. Muzica și cuvintele lui, și felul cum cînta, dezlăntuiau durerea și umpleau inima de dor. Pacea s-a reîntors în privirea părintelui meu, regele Saul, și s-a asternut pe chipul lui; minile lui s-au destins; și, după trei zile întregi de smînteală, a aflat somn

Întrebare: Care anume era boala lui?

Răspuns: Duhul DOMnului s-a îndepărtat de la el și un duh rău trimis de DOMnul a prins să-l muncească

Întrebare: Ați putea să zugrăviți lucrarea duhului rău?

Răspuns: Era înspăimîntătoare. Și astăzi încă, după atîta ani mă urmărește. Acel om urias, care sta neclintit în bătălii, ca un turn, se ascundea tîrîs într-un ungher al sortului său, bolhoroșea de spaimă și își mușca gleznele sau mocnea în sine ceasuri în sir, asculta glasuri pe

care nu le putea auzi decît el sau o lua la goana cu spume la gură

Întrebare: Se putea băga de seamă vreo rînduială anume?

Duhul rău se vădea la rastimpuri mai mult sau mai puțin deopotrivă de mari?

Răspuns: Cîțitorii în stele au cercetat schimbările lunii și crugurile stelelor, dar n-am putut da de urma nici unei legături cu boala. La început se scurgeau luni întregi între două răbufniri ale bolii; mai târziu duhul se ivea tot mai des și părintele meu regele Saul nu mai afla decît puține zile de odihnă.

Întrebare: Vă aduceți aminte cînd l-a muncit duhul rău pentru prima oară?

Răspuns: Cred că a fost după biruința asupra lui Amalec. Prin Samuel, profetul, Iahve a pus să-î poruncească părintelui meu, regelui Saul, să ucidă bărbații și femeile, copiii și pruncii de sîn, boii și oile, cămilele și asinii din Amalec. Părintele meu a izbit întreg norodul cu tăișul sabiei; dar vitele le-a cruțat. Era țăran și nu putea îndura măcelăria fără rost a vitelor; în afară de asta, oamenii lui își cercau partea de pradă, iar el era regele lor.

Întrebare: L-a cruțat și pe Agag, regele Amalecului?

Răspuns: Puterea ti-o poți arăta prin moarte, dar și prin îndurare.

Întrebare: Dar această putere sta în mina lui Iahve

Răspuns: Iahve nu mai era rege. Părintele meu era rege

Întrebare: Iahve era DUMNEZEU.

Răspuns: Iar Samuel era glasul lui. Samuel a venit la părintele meu, regele Saul, la Ghilgal, și l-a muștrat și i-a zis: 'Nesupunerea față de DUMNEZEU e ca păcatul vrăjitoarei, iar împotrivirea e la fel cu închinarea la idoli'. Samuel a mai zis: 'Ai lepădat cuvîntul DOMNULUI și DOMNUL te-a lepădat și el pe tine, ca să nu mai fii rege peste Israel'. Cînd Samuel s-a întors să plece, părintele meu regele Saul l-a apucat de poala hainei; și haina s-a rupt. Atunci Samuel i-a zis: 'Așa a rupt, dar, DOMNUL regatul Israel de la tine și l-a dat aproape lui tau, care e mai bun decît tine'.

Întrebare: Și părintele vostru a crezut asta?

Răspuns: A căzut în genunchi înaintea lui Samuel și l-a

rugat să se întoarcă cu el înaintea bătrînilor poporului și înaintea lui Israel, pentru ca el să se închine DOM-nului DUMnezeului lui. Dar Samuel a zis: 'Adu la mine pe Agag, regele amaleciților'. Agag s-a apropiat de parintele meu — am văzut-o chiar cu ochii aștia —, a pășit linistit înaintea lui și a zis: 'De bună seamă, că amărâciunea mortii a trecut'. Dar parintele meu, regele Saul, a stat locului și a privit cum Samuel, profetul, l-a tăiat bucăți pe Agag înaintea DOMnului la Ghilgal.

Întrebare: Și după aceea a început să-l bîntuie duhul rău?

Răspuns: Da

Principesa s-a lasat pe spate în perne. O vinișoară albastră se zbatea pe tîmpla ei. Întîmplarea pe care o zugerăvisc, mă îngrijora; și mă treceau fiori, în ciuda aerului molcom al nopții

"Tre sete, Etan"

Principesa a batut din palme. Apoi către un slujitor

"Vin. Fructe. Prajituri"

Și iar către mine

"Știu, sunt o femeie batrînă, iar aducerea-aminte a mea e înțesată cu mîi de amintiri, care se învălmășesc mai des decît îmi e pe plac. Dar chipul tînărului David mi-e întru totul limpede. Se istoriseste ca s-ar fi purtat intepteste pe toate căile sale. Eu aș spune mai curînd, că avea un farmec firesc. Cîștiga oamenii din cîteva cuvinte, dintr-o privire, cu o mișcare a mîinii. Părea să fie atît de prietenos, atît de fără răutate. Dacă toate acestea erau prefăcute, atunci a fost cel mai mare fățarnic după șarpele care a înduplecat-o pe Eva să manince rod din pomul cunoașterii binelui și răului.

Dintre noi toate eu sunt cea care i s-a împotrivit mai mult. Nu era nici o taină ca, în chiar noaptea cînd muzica lui a alungat duhul rău, el a împărțit patul cu părintele meu, regele Saul. Abner ben Ner, care era mai mare peste oaste în vremea părintelui meu, pretindea că nu atît muzica lui David, cît mai curînd dosul său l-a adus usurare regelui. Dar eu știu bine cît de dragăstos putea fi David și că apropierea lui aducea alinare, precum ploaia ogorului uscat de secetă".

Principesa a luat un ciorchine de strugure

"Și apoi Ionatan. Cunoști, doara, cîntecul de jale pe care l-a scris David la moartea lui

Jale grea este in mine, dupa tine, frate-meu Ionatane!
Caci mult mi ai fost tu drag.
Mai de preț mi-era iubirea ta
Decit dragostea femeilor..

În amintirea mea am luat seama la mine sau la simțămintele mele. În orice
Ionatan nu! El avea nevastă și copii, avea tîntoară; dar
David parea să fi descoperit un nou cuprins al vieții
Ionatan și-a dat arcul, spada și brîul de care era atîrnata, ba
chiar și haina de pe trup, pentru a-l împodobi pe David cu
toate darurile jumatate din regat, dacă ar fi fost al lui.
David a primit toate acestea cu dragălasenia care îi era proprie,
îmbea, spunea stihurile sale și cînta din laută. Potolea pofta
pîntelui meu regele Saul, cînd dorea acesta; se culca cu
fetele mele Ionatan și îl lăsa să-i sarute picioarele, coapsele,
umărul, gîtul, iar în noapte mi-am pierdut cumpatul și cînd
mi-am spus vorbe grele împotriva lui, a venit mai tîrziu la mine
și mi-a spus: „Am fost a lui”.

Principesa a împins ciorchinele de strugure într-o parte
și mi-am umplut iar paharul.

„Am crezut atunci că era zeul Baal prefăcut în om,
plîcerea carni întrupată, și totuși înzestrat cu acea nepăsare
pe care o au doar zeii. În restrînsa mea, am singat chemin
du-l pe Iahve. Dar Iahve n-a răspuns; însa David, de parca
auzise sîngatul meu, mi-a deslușit în treacăt, a doua zi, că el
era alesul lui Iahve și că, în tot ceea ce spunea și făcea,
împlinea doar vrea lui Iahve. Încă nu văzusem pe nimeni
altul care să fi fost ales de Iahve, în afara de Samuel, și
Samuel era costeliv, doar oasele de el, veșnic cu buzoare pe
teasta, cu urdori în colțurile ochilor și cu o barba rară, ce sta
de obicei țepană din pricina jegului. Dar oare de ce să nu fi
numinat Iahve duhul sau o dată și într-un vas plăcut simțurilor?
Și alte întîmplări urmatoare au parut să întărească minunea.

Cine mai auzise vreodată ca un oarecine să fie scăpat de
sulita aruncată de părintele meu regele Saul? Sulita părintelui
meu era aducătoare de moarte, tîntuia victima lui de perete,
în timp ce coada ei încă tremura de puterea aruncării. Totuși,
David a scăpat de trei ori. Parca avea ochi la ceafă. Și avea
nevoie de ei. Fie că Ionatan și-o fi dat în vileag fără rusine
simțămintele pentru David sau că Ritpa, tîntoarea tatălui
meu, i-o fi șoptit la ureche una sau alta ori că Abner ben

Ner, care era mai mare peste oaste o fi amintit în darea lui de seama din fiecare luna despre noul cîntec, pe care levitii îl făceau să răsună de pe muntini. *Să nu fie nici o curvă printre fiicele lui Israel, și nici un curvar printre fiii săi*, — duhul celui rău trimis de DOMnul s-a înfîntat iar la parintele meu regele Saul, mai puternic ca înainte, și i-a îndrumat gîndul și mina.

Uneori m-a cuprins banuiala că David într-adevar se juca cu duhul. Dar David tagadua una ca asta. Cînd pe tatăl meu îl napadeau gîndurile negre, David se așeza la picioarele lui, nu chiar așa ca să-l atingă, dar destul de aproape pentru ca parintele meu să-și simtă prezența. Apoi scotea cîteva acorduri, lăsa capul pe spate și începea să cînte melodii, care-ți purtau gîndul la caravanele ce se îndreaptă spre soare-apune sau la tristetea ce se abate asupra omului, în ceasul de după clipa dragostei. Atunci deodată parintele meu răcneste și apoi sulita aruncată, ce tremura înfiptă în perete. Și întrebarea lui David: „Ce am făcut?” cu „ce am păcatuit?” care e greșeala mea, de vrei să mi rapui viața?”

Principesa a dat din cap, pe gînduri aceasta fusese doar o particică din toată grozăvia pe care o traise; și a fost fîcă unui rege și de două ori nevastă unui rege, și învățase să și stăpîneasca simțămîntele.

Mai tîrziu, cîndva, l-am întrebat David, dragul meu, de fipt nu ți-a fost frica niciodată? M-a privit, apoi a spus: mîma nu-e plină de frică, sunt poet, am destulă fantezie pentru a-mi putea închipui sulita înfiptă în trup.

Printesa mîmea din boabele de strugure

„Astfel, parintele meu regele Saul l-a făcut capetenie peste o mie de oameni și l-a trimis contra filistenilor. Iar eu i-am spus fratelui meu Ionatîn asta e sfîrșitul lui David, și Ionatîn se temea foarte pentru viața lui David și a zis: i-am dat arcul meu și spada mea și îngatoarea mea pentru spadă, de ce nu i pot da ochiul meu și taria pumnului meu. Dar de anul nou s-a întors David îndarat, cu chipul mai pîrlit de soare ca oincind și cu barba netaiata, și agonisise biruințe în lupte și prada multă și ucisese nenumărați filistenii. Am auzit ce vorbeau oamenii lui despre el: la începutul campaniei statuseră și ei întruicivă pe gînduri, dar cînd l-au văzut pe David în luptă, părerea lor s-a schimbat, în bătălie, tîmarul chipes se prefăcea parcă într-un fel de om apucat de betia singelui. Era și iscusit la întocmirea planurilor, avea privirea ageră fata de slăbiciunile dusmanului.

Si s-a raspindit atunci vorba in norod, caci, oricind tuncile din orasele lui Israel ieseau cintind si dansind pentru el intimpina pe regele Saul cu tamburine si clopotei si tumbale, aveau si un cintec antifonic *Saul a batut mii dar David zeci de mii*. Asa exagerate cum erau, cifrele au facut ca voia buna a parintelui meu sa se intunece si mai mult. S-a dus cu gindul la prezicerea lui Samuel, prorocul, si si-a pus intrebarea: Ar putea oare sa fie acesta aproapele de care a vorbit si care e mai bun decit mine? Si si-a zis lui David: "Nu recunoscute zeci de mii, iar mie numai mii; ce alta mai poate sa vrea decit regatul?"

Printesa a ramas cu privirea pierduta, de parca ar fi fugit la voința DOMnului, prin care tocmai atragatorul cîntaret, care trebuia sa alunge duhul rau, il stirnea sa se trezeasca.

"Fratele meu Ionatan, care a auzit antifonul femeilor, l-a iubit pe David si mai mult din pricina asta, iar eu, care il dădusem atita, intrucit erau la razboi, m-am supus vointei lui. Iusa parintele meu se tot framinta cu gindul, cum sa se scotoroseasca de David. Din nefericire, era mai mult soldat decit mester in uneltiri, iar DOMnul Iahve nu era cu el, astfel incit nu i-a venit altceva in minte decit repetarea vechiului meu siiretic, dar adaugindu i o răsplată. *Eu* trebuia sa fiu rasplata. Cum o sa platesc oare zestrea miresei? a intrebat David si a amintit ca era om sarac si de puțină insemnatate. La care regescul mijlocitor de căsatorie a intors vorba, cum ca regele Saul ar fi gata sa primească o suta de preputuri de filisteni drept plată pentru mireasă.

Astfel s-a ridicat David si s-a dus, el si barbatii sai, si a pus doua sute de filisteni si s-a intors indarat la Ghibea, la parintele meu Saul. Si David calărea pe un catir cenușiu deschis, si avea pe sa un coș acoperit. Si a dus cosul la parintele meu, de față cu întreaga curte. Imaginea aceea o vad inca si acum aievea David, care da deoparte invelitoarea cosului si revarsa pe masă penisurile pline de sînge incheagat. Si l-am auzit numarindu le pina la doua sute.

In noaptea aceea a venit la mine cu biciul, iar eu am distat lungita inaintea lui, si el m-a pedepsit si eu am indurat."

Purpuriul zorilor a prins sa se inalte peste podgoriile din Rial-hamon ale regelui, astfel incit in coperisul umbrarului a

inceput să se deslușească marginile fiecărei frunze Chipul
prințesei era de culoarea cenușii

"Omul e însăși legenda sa"

Privirea îi devenise din nou rătăcită

"N-ai spus tu asta, Etan ben Hosai?"

M-am plecat adînc

"Asta a fost rodul amărît al priceperii slugii voastre
stapîna"

"Acum poți pleca", a mai spus

Binecuvîntat fie numele DOMnului DUMnezeului nostru
 și adevăr este că o pajistă smaltată de flori colorate, de
 multe fiecine o culege pe cea care-i place

Eu, Etan ben Hosaia din orașul Ezrah, acum cu locuința
 în vîrstă de 54 pe ulița Reginei din Saba, Ierusalim, am fost chemat
 la o a doua zi după sărbătoarea tabernacolelor, în casa stăpînirii,
 pentru a lua parte acolo la prima sesiune regulată a comisiei
 de istorie pentru întocmirea unei și singure relatări adevărate și
 hotărîtoare, istoricește exacte și recunoscute oficial, privitoare la
 înălțarea înaltă, la viața cu frica lui DUMnezeu, precum și
 la isprăvile de vitejie și la minunatele înfăptuiri ale lui David
 ben Ieser, rege peste Iuda timp de șapte ani și peste amîndouă
 regiunile, Iuda și Israel, vreme de treizeci de ani, alesul DOM-
 nului și părintele regelui Solomon pe scurt *Relatare despre*
regele David. Și am fost îndrumat de către un slujitor într-o
 încăpă unde se aflau trei indivizi barboși, nu tocmai curați, așa
 cum găsești în piață sau pe la porțile orașului. Aceștia m-au
 întrebat, cum ca sunt Iorai, Iohan și Mesulam, povestitori de
 istorii și legende îngaduiți de ocîrmuire, și ca fuseseră chemați
 din porunca regelăscă să se înfățișeze acolo, în ce scop anume
 mi s'iau, că doar își plătiseră totdeauna la timp birurile și
 dările, iar acum erau cuprinși de mare înfricoșare. De aseme-
 nea voiau să știe, dacă și eu eram povestitor de istorii și
 legende; și, cînd am confirmat asta cu anumite limite, au
 început să se tînguiască de faptul că nu mai merg treburile,
 dar și-au dat cu părerea că, judecînd după înfățișarea netedă
 a chipului meu, trebuia să fi avut succes mare; apoi au
 întrebat în ce anume mă specializasem în tradiții din vre-
 murile vechi, în istorii despre marele exod sau despre judecatori,
 ori în întîmplările cele mai noi? Slujitorul m-a izbăvit de cei
 trei barzi și m-a dus într-o încăpă mare, rînduită cu nes-
 pusă faldă. Iar acolo se așezau pe perne odihnitoare membrii
 comisiei; la mijloc, între ei, adăsta pentru răcoreală și
 răscăltare un cos cu roade, alături de un ulcior cu apă placut
 mirositoare și de un taler plin cu guma de mestecat îmbalsamată,
 care era făcută din diferite rășini aromatice. Dar Iosafat ben
 Ahilud mi-a poruncit să iau loc lângă o masă scundă, ce
 trebuia să-mi fie de ajutor la scris; și a bătut din palme și a

deschis sedinta, dind expresie bucuriei sale ca membri comisiei sunt bine sanatosi si ca s-au intors la Ierusalim, pare se minunat odihniti. Mai departe a spus ca membri vor fi cititi sau pus sa li se citeasca, fara indoiala, o multime de carti despre o multime de teme si vor fi stiind ca sunt multe feluri de-a povesti ceva, mergind cu istorisirea inainte sau de-a ndaratetea, ori incepind de la mijloc spre ambele capete sau totul de a valma, ceea ce se poate denumi harababura si este tocmai foarte la moda printre autori mai noi. Oricum a continuat el pentru felurile *Relatarii despre viitoarea inaltare* si asa mai departe i se pare a fi cel mai bun lucru sa se inceapa cu inceputul, adica de la ungerea tinarului David de catre Samuel, profetul, si de la povestea cu Goliat. Oare membri sunt de aceeaasi parere?

Membri n-au avut nimic de obiectat.

Oare eu, Etan ben Hosai, in calitate mea de redactor, am cumva alte propuneri?

Am raspuns ca n-am.

In legatura cu ungerea, a deslusit Iosafat ben Ahilud mai pe larg, sta la dispozitie, datorita bunavointei lui Tadoe, preotul, o relatare scrisa din arhiva propriului templu din Rama al lui Samuel. A facut semn cu muna spre un teanc de tanate de lut din stinga lui. L-am rugat sa mi arate o tablita. Mi s-a dat una si mi-am dat seama, dupa sonul literelor si dupa felul de prelucrare a lutului, ca era de data mai proaspata si ca, fara nici o indoiala, nu provenea din tinutul Rama. Tadoe a parut sa observe indochile mele si a amintit ca tablitele din Rama cuprind in esenta aceeaasi relatare, pe care a dat o si Samuel in cartea sa. Fireste, anumiti oameni pretind ca ungerea tinarului David de catre profetul Samuel n-ar fi decit o legenda, raspindita pentru a intari pretentia lui David la tronul lui Saul, asemenea oameni sunt, in mod vadit, dusmanii regelui Solomon, ai adevaratei credinte si ai onoarei stapinii legiuite. dat rostul meu ca redactor al relatarii despre regele David este sa prelucrez materialul in asemenea fel, incit sa nu mai ofere nici un fel de parti vulnerabile.

"Daca stapinii mei ar ingadui slujitorului lor citeva observatii cu privire la acest punct", am raspuns eu, "Am corectat temeinic cartea lui Samuel si cunosc si ce s-a povestit din gura n-gura. De aceea cred ca mi pot ingadui sa spun, cum ca aici avem inaintea noastra una dintre cele mai incantatoare

pe etice istorisirii din tinerețea unui bărbat merit a ajunge omul. Să ni l închipuim, numai, pe bătrînul prooroc, cum merge la Betleem cu sufletul plin de cuvîntul DOMnului Dumnezeu. Vreau să te trimit la Iesei, cel din Betleem, căci mi-ai ales de împărat pe unul dintre feciorii săi. Iată aievea pe toți de oi ce impresora pe Samuel, fetele tinere, mizerile lutine și stîrbe; se roagă cu toții să le dea binecuvîntarea lui în o mica proorocie la ușa preț mai la ndemîna, dar Samuel, desirată, costeliv și întunecat la chip, îndeamna la drum mai departe, spre coliba lui Iesei. Sătenii din locul acela întind gîturile ce caută oare marele profet sub coperisul acela omul? Iar marele profet pune în coliba lui Iesei să i treacă pe înaintea toți feciorii acestuia, șase neghiobi neciopliți, în timp ce Iahve îi sîpseste: nu te uita la înfățișarea lor și nici la înfățișarea urîșă, căci treaba nu merge după cum vede omul, omul se uita la ceea ce bate la ochi, dar DOMnul se uita la inimă. Și Samuel răzîs lui Iesei:

"Astia sînt toți feciorii tăi?"

Atunci este adus de la staulul oilor și tînarul David, își urcîeste drum prin mijlocul mulțimii ce casca gura și paseste mîntea fetei lui Samuel, pîrlit de soare, cu ochi frumosi și bine croit la faptura. descrierea aceasta presupun că e cunoscută stăpînilor mei. Și, în cele din urmă, DOMnul Dumnezeu care îi poruncește lui Samuel:

"Școala te și unge l, căci el este!"

Benaia ben Iehoiada bătea darabana cu degetele pe ge-nunchiul său, iar Iosafat ben Ahilud înghitea de parca n-omăsese în gîtlej ceva cîcios, doar Tadoe, preotul, radia de mulțumire cu tot chipul său unsuros.

"Ei", a întrebă profetul Natan oarecum nesigur, "are c-un cusur relatarea asta?"

Nadajduiam că altul va da la iveală părțile ce nu se potriveau. Într-un tîrziu mi-am luat inima în dinți și am vorbit:

"Să zicem că Samuel a venit cu adevărat la Betleem și că a purtat așa cum se povesteste; dar oare n-ar fi ajuns atunci David flăcăul cel mai vestit din satul său și n-ar fi vorbit oamenii din Betleem luni în șir despre asta și oare cei frăți mai vîrstnici ai săi n-ar fi mers degrabă la toți unchi și veri și cumnătri lor, ce locuiau într-alte părți, pentru a-i încunostința de noua lor mîrire? Întreg neamul lui

Iuda ar fi aflat în cel mai scurt timp despre treaba asta și s-ar fi fudulit că unul dintre flacăii săi plini de nădejdi va ajunge în curînd rege al lui Israel! Trebuie să ne punem întrebarea: oare cît ar fi trecut pînă ce ar fi aflat despre asta și regele Saul și pînă cînd ar fi pus să-l ridice pe tînărul David de-acasă și să-l tragă în fața judecării pentru însușirea nedreaptă a unei demnități sau chiar pentru uneltire? Și totuși, cînd David se înfățișează pentru prima oară la curte, ridică vreunul glasul să spună: "Uite colo, regele și stăpînul meu, oare tînărul chipeș cu lăuta și cu stihurile nu e același David ben Iesei, care a fost uns de curînd, de către Samuel să fie rege în locul tău?" — Nici unul măcar!"

Tadoc m-a măsurat cu o privire furioasă

"Mă bucur că Etan ben Hosaia a ridicat chestiunea asta", a spus el răgusit, "căci este o chestiune de principiu, pe care o putem rezolva tot atît de bine și acum. Există, după cît se pare, două feluri de adevăr: unul pe care prietenul nostru Etan dorește să-l afle, și altul care se întemeiază pe cuvîntul DOMNULUI Iahve, așa cum a fost mijlocit de către profeții săi și de către preoții săi".

"Întru slava învățaturii", a spus Benaia și a vîrît în gură bucată de gumă de mestecat.

"Întru slava învățaturii, da, firește!" s-au umflat obraji bucalăți ai lui Tadoc. "Și, unde cele două feluri de adevăr nu se potrivesc între ele, eu trebuie să cer să urmărim învățătura. Căci unde am ajunge, dacă fiecare s-ar îndoi de orice și de orice pormi, el însuși, în căutarea adevărului? Marele și strălucitor templu pe care îl înălțăm, s-ar prăbui mai înainte ca zidirea lui să se fi încheiat; tronul pe care l-a faurit regele David pe care șade feciorul său Solomon s-ar nărui".

Iosafat ben Ahilud a ridicat, împăciuitor, mîinile

"Domnul meu Tadoc este într-utotul îndreptățit în cererea sa de-a fi luate în seamă tradițiile care au fost consfințite de-a lungul anilor și care au devenit o parte din moștenirea transmisă nouă, chiar și dacă ele par să contrazică realitatea. Pe de altă parte, Etan ben Hosaia trebuie să ne dea de veste despre orice capcană ce s-ar afla ascunsă în materialul nostru: asta face parte din îndatoririle sale. Dar contrazicerile, Etan, există pentru a fi aplanate, nu pentru a fi scoase în evidență. Contrazicerile zapăcesc și amărăsc sufletul; dar cel mai înțelept dintre regi, Solomon, dorește ca noi toți, și mai ales auton-

„apasam pe aspectele mai înaltatoare ale vieții. Rostul nostru este de a oglindi marea vremeurilor noastre, alegând o cale de mijloc fericită între ceea ce este și ceea ce trebuie să fie viața oamenilor”

Elihoref ben Sisa, unul dintre gramatici, a cerut atunci ca cartea ungerii să fie cuprinsă în *Relatarea despre umuitoarea câștigătoare și așa mai departe*, iar frate-sau Ahia a sprijinit propunerea. Propunerea a fost încuviințată în unanimitate, cu condiția suplimentară ca eu să redactez corespunzător bucovinul templului în părțile care nu ar suna destul de convingător. După care Iosafat ben Ahilud a propus o întrevedere pentru a putea gusta un prințisor ca va fi de el și mamei: bucatele de carne de miel la frigare, ceea ce moabii și copiii lui Edom numesc sashu. Iar după prințisor, la care eu am fost îngaduit să iau parte și eu, profetul Natan a ambulat pe ceilalți cu un ragaz de odihna sub pomii umbroși ai palatului regesc, pînă ce va fi trecut arșita amiezii și simțămîntul de preasatul care îi apasa pe toți.

Și, după ce au picotit o țiră de vreme s-au preuniblat prin grădini, membrii s-au adunat din nou în sala de sedințe și Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic, a arătat că punctul al doilea al ordinii de zi era povestea cu Goliat și, cum aceasta este în primul rînd o treabă razboinică, ar fi de dorit ca Benaia, feciorul lui Iehoiada, să înfățișeze felul său de-a vedea lucrurile.

Benaia a ridicat privirea. Istoria cu Goliat, a spus el, desigur, fără îndoială o chestiune a armatei, totuși nu cade întru totul în acest domeniu; alte elemente, în parte de natură personală, în parte de natură dinastică sunt împletite în această țărăsenie și nu pot fi privite separat de aspectele lor militare — precum sunt folosirea armelor ușoare împotriva trupelor implatosate sau efectul vorbelor de batjocură și de înmîntare de dinaintea bataliei asupra moralului trupelor. La solicitarea prietenului sau Iosafat ben Ahilud, a pus să se facă unele cercetări în însemnările și depozitele de tablite ale lui Abner ben Ner, care era mai mare peste oaste pe vremea regelui Saul și care a avut conducerea tactică la Efes damin împotriva filistenilor; dar, oricît de temeinică a fost căutarea, oricît n-au lasat necercetată nici o tablita de lut și nici un sul de piele, nu s-a putut afla nici o vorbă despre faptul că David

ar fi ucis un uriaș pre nume Goliat înainte de bătălie, în timpul ei sau după ea. Aceasta nu înseamnă, firește, că la Efes-damin n-a fost ucis un uriaș cu acest nume sau că David nu l-ar fi putut răpune; o bătălie e alcătuită din mulți de amănunte și nu s-ar putea da cite un scrib fiecărui soldat care a zdrobit teasta dusmanului sau. Totuși pare ciudat că o vulpe atât de șireata, cum era Abner care, pe deasupra, mai era silit să fie și prevazator din pricina dragostelii lui cu Riipa, țitoarea capeteniei sale supreme în razboi, regele Saul, — să fi scăpat prilejul de-a face o însemnare cu privire la o luptă în doi care, după cite s-ar părea, a hotărât soarta companiei.

Profetul Natan a vrut să știe dacă nu se găsește nici altundeva ceva scris, precum în Analele regelui Saul.

Gramaticul Elihoref ben Sisa a clătinat din cap, iar fratele sau Ahia a întarît că nu se afla nimic asemenea în Analele regelui Saul.

"Dar existau, sper, urieși printre Filistenii!", a strigat preotul Tadoc.

Benaia pareă plictisit.

"Mai multe cete."

"Și câțiva dintre uriești au fost răpuși de copiii lui Israel?"

"Știu că la Ghezer, un uriaș pre nume Sipai a fost ucis de Sibehai, husatitul", a spus Benaia, "iar într-o alta încaierare Elhanan ben Iair l-a răpus pe uriașul Lahmi, și, la Gat, un uriaș, al cărui nume n-a putut fi stabilit, dar care avea douăzeci și patru de degete la mâini și picioare, cite șase la fiecare mână și la fiecare picior, a fost omorât de Simeon ben Simeca, și, dacă mi-e îngaduit să amintesc, eu însumi am doborât oameni ca niste lei din Moab și un egiptean înspăimântător, care avea o sulită în mină; dar eu m-am năpustit asupra lui cu un par și i-am smuls egipteanului sulita din mină și l-am pravalit cu propria lui sulită."

"Atunci de ce David să nu-l fi putut ucide pe Goliat cu o piatra din riu?" a spus Tadoc. "Sau dorești, domnia-ta, să tăgaduiști această ispravă?"

"Cetele de oaste", a întors vorba Benaia, "și mai cu seama cheretienii și peletienii, au cel mai mare interes ca toți copiii lui Israel să fie pătrunși de duhul care l-a însușit pe tânărul David la sapta să vitejească și să arate că părintele regelui Solomon nu era doar un mare poet și muzicant, filozof și teolog, administrator și organizator, strateg și diplomat, ci ca

„nu s-a dat îndarat să se bata el însuși chiar cînd adversarul era de două sau trei ori mai mare decît el, ori, dacă era de patru ori. Dar ostirea nu poate oferi documentația pentru asta. N-o avem și nici nu putem face rost de atestări. Aopta acestui fapt am vrut să atrag atenția”

Si-a împreunat mințile unise. Cu toată laudărosenia și înfărea sa, Benaia era totuși cel mai destept dintre toți. Într-o zi cineva avea să dovedească lumii că povestea lui Goliat n-ă putut avea loc aievea și că regeasca comisiune a lui Dumnezeu s-o binecuvînteze, s-a lăsat pacalită de un basm umos și, astfel, avea să zdruncine credința în *Relatarea despre regele David*. El n-ar fi avut nici o vină în această dovîntă.

La aceasta, Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic, a declarat că, ținînd seama de lipsa de date scrise, comisiunea avea să se bazeze pe tradiția orală. A trimis slujitorul și slujitorul a adus numele comisiunii pe Iorai, pe Iahan și pe Mesulam, povestitori de legende și istorici incuvîntați de dregătorie, s-au cîmățat în praf și au lovit cu fruntea în podele și s-au rugat îndurare în numele DOMNULUI. Iosafat le-a poruncit să se dăde și le-a deslusit că trebuie să povestească puterniciilor toată aici de față istoria despre David și Goliat, fiecare cu înțeleptele sale și așa cum a aflat-o de la învățătorul său. Măcel Iorai, Iahan și Mesulam au făgăduit s-o face cu toată credința și clipeau din pleoapele înroșite și își mîngiau barbutele rase și trageau cu ochiul, pofticioși, la cosul cu poame și la uliorul cu apă bine-mirositoare și la talerul plin de gumă aromatica de mestecat, care este făcută din felurite rasini, dar mîncarea desfătări nu erau pentru alde ei și mi-am adus aminte de zicala că pasarea flămînda cîrpește cel mai frumos.

Dintre cei trei harzi a fost ales să înceapă Iorai. Și Iorai pînsă să cîupească strunele harfei sale, care arăta destul de vîntă și burdusită, de parca ar fi luat parte la mai multe lupte magice pe ulita, și a început să cînte din ea și și-a înălțat glasul.

Eu, însă, am scris punctele cele mai de seamă ale povestirii sale și le-am numerotat în ordinea lor.

MAREA LUPTA A LUI DAVID ÎMPOTRIVA LUI
GOLIAT, DUPA RELATAREA LUI IORAI, PO-
VESTIITOR DE ISTORII SI LEGENDE
ÎNCULVIINTAT DE DREGATORIE, ÎN REZUMAT

- 1) Rînduiala oștilor lui Israel și a Filistenilor la Efes-
damin Filistenii pe un deal dincolo, Israel pe deal
dincoace de valea Elah, valea dintre ei cu riul din
ea este țara nimanui
- 2) Goliat, un luptător înaintas al Filistenilor Înălțimea
(sase coti și un lat de palma); armura coif de
bronz, camase de solzi (cinci mii de sicli greutate),
pulpare pornind de la sold, pavază de bronz pe
umeri; arme sabie (lungimea necunoscută), sulita
(ca un sul de urzeala de la războiul de țesut) cu
virf de fier (greutate sase sute de sicli), scut (cără
de purtătorul de scut)
- 3) Goliat cheama israelitenii la luptă din țara nimanui,
vorbele lui de ocară și amenințare ca indeobște
măntea bătăliei, de două ori pe zi, în mai multe
zile la rînd
- 4) David vine în tabăra lui Israel, pentru a aduce
celor trei frați mai mari ai saii, care slujesc în
oaste, pine și dulciuri, precum și zece cascavaluri
pentru capetenia cetei lor de o mie, pentru ca să
le fie binevoitori
- 5) David aude zarva făcută de Goliat, observă lipsa de
voluntari pentru lupta împotriva unuia. Pune întrebări
afle de incurcatura conducătorilor oastei, de rasplată
pe care o făgăduiește Saul învingătorului lui Goliat
bogatit, fîca regelui, casa scutită de biruri
- 6) Fratele mai mare Eliab se minie pe David pentru
cutezanța și răutatea inimii lui (Nb Eliab pare să
fi uitat respectul pe care îl datorează, conform
tablitelor de lut din Rama, mezinului ca unui un
al DOMNULUI)
- 7) Saul aflu despre tînarul din tabără, care e gata să
masoare cu Goliat, și poruncește să vină David. Saul
se îndoiește că flăcăiandrul prîzarit poate da piept
unui; David îl asigură că a ucis cu propria mînă u
leu și un urs și să n aiba gînja, căci, la nevoie, mai

mai e încă și DOMnul Dumnezeu pe aproape
(Nb Nici înainte convorbiri, nici în timpul ei,
Saul nu cere să afle numele tinărului sau numele
părintelui său; și David uită să și spună numele)

- 8) Saul se simte îndemnat să-împrumute lui David spada
și platoșa sa, David, nefiind în stare să se miste cu
atita fier pe trup, da armura înapoi, mulțumindu-î
- 9) Armele lui David totag de pastor, cinci pietre
lucioase din ru, o prastie.
- 10) În țara nimanui Goliat observa pe David care se
apropie, îl disprețuiește și jură să arunce carnea tragea
a lui David pasărilor cerului și fiarelor de câmp
- 11) David se dovedește egalul lui Goliat în rostirea
ocărilor și amenințărilor; se jură să-l doboare pe
Goliat și să-î taie capul, căci hotărârea luptei vine
de la DOMnul (Nb Asta e într-un tot în felul
de a fi al lui David, căci îi place să se fudulească
cu legătura sa personală cu Iahve)
- 12) Goliat se apropie cu pas îndesat, David se ferește
cu îndeminare de el, aruncă o piatră, nimereste în
frunt ea filisteianului, piatra strapunge osul
- 13) Uriasul cade la pământ cu fața în jos; David îi
sare în spălare, apucă sabia lui Goliat și îi retează
capul După înfringerea luptătorului lor înaintea, fuga
filistenilor și urmărirea de către oastea lui Israel
- 14) Cu capul lui Goliat sub braț, David se întoarce
din luptă în doi Abner îl întâlnește din întâmplare
și îl duce pe David la Saul, împreună cu capul
taiat Abia acum, în sfârșit, Saul cere să afle al
cui fecior ești tinere? La care David Sunt feciorul
slugii voastre Iesi din Betleem
- 15) Saul hotărăște să-l pastreze la curte pe tinărul
plin de merite

Iorai a făcut o temenea și și-a pus harfa în traista, iar
Lahan a ieșit în față cu lăuta, care arată la fel de rău ca și
harfa lui Iorai, pentru a povesti acum, la rîndul său, istoria
despre marea luptă a lui David împotriva lui Goliat, și după
el a venit Mesulam, care avea două tobe mici, pe care batea
drăbăna cu degetele, uneori încetisor, iar uneori mai tare, și
furios în clipa cînd Goliat cade în nas Și, după ce au

terminat toti trei, iar relatarile lor au fost comparate, iata ca se potriveau intru totul, de la primul pina la ultimul cuvint, cu toate ca lorai isi povestise relatarea sa cu multa pasiune, gesticulind cu bratele in jur si schimonosindu se, in timp ce Iahan graise cu glas masurat, asemenea ununa care descinta sa cheme duhurile iar Mesulam urlase si daduse ochii peste cap ca un preot al lui Baal, idolul canaanitilor. Si, atunci, profetul Natan nu mai contenea sa se mire de minunea relatarilor ce sunau la fel; uita, insa, ca ascultatorii din piete si de la portile oraselor ai acestor povestitori de istomi sunt asemenea copilor care pretind ca povestile lor sa fie spuse totdeauna cu aceleasi cuvinte. Intr-adevar, a spus Natan, DOMnul DUMnezeu a vorbit prin gura acestor oameni, iar asta atrina mai greu decit inca o data pe-atitea tablite de lut. Si era limpede, ca de usurati se simteau membrii comisiei, caei in privinta minunilor nu se pot purta discutii contradictorii.

"Cind sa se fi petrecut toate astea?" m-am interesat eu cu umilinta. "Inainte ca David sa fi fost chemat pentru a imblinzii cu muzica sa duhul cel rau, care il mucea pe regele Saul sau dupa aceea?"

Mutrele domnilor s-au lungit in bucuria lor asupra minunii intregii versiuni asemanatoare a luptei cu Goliat, membrii comisiei uitasera de cealalta relatere, dupa care tinarul David a fost chemat la curtea lui Saul din pricina duhului rau. Dar, in amindoua relatarile, David si Saul se intilnesc pentru prima oara, deci David rapinatorul uriasului si David terapeutul muzical se excludeau reciproc; asta era marea dificultate.

"Inainte! Dupa!" Tadoc, preotul, era minos. "Care e deosebirea? Iahve avea de gind ca David si Saul sa se intilneasca si, pentru mai multa siguranta, a facut sa se intimple asta de doua ori."

"Frumos", a spus Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic. "Iahve este atotputernic, dar chiar si Iahve face lucrurile in ordine: la inceput a facut cerul si pamintul, apoi a despartit lumina de intuneric, dupa aceea apele de sub firmament de cele de deasupra, si asa mai departe, o saptamina in sir, pina ce a creat, in cele din urma, barbatul si femeia dupa chipul si asemanarea sa."

"De ce nu-l lasam pe prietenul nostru Etan sa hotarasca ordinea?" a propus Benaia ben Iehonada. "El e specialistul".

"Sa binevoiasca stapinul meu Benaia sa-l ierte pe slujb-

cul sau", am raspuns eu micos, "in calitatea mea de redactor pot ajusta nitel istoria oamenilor, infrumusetind-o pe ici si pe colo, dar imputernicirea mea nu e indestulatoare pentru a o schimba"

Atunci gramaticul Elihoret ben Sisa s-a scarpinat in cap si a zis:

Sa presupunem ca David l-a omorit pe Goliat inainte de a fi aparut la curte pentru a canta in fata lui Saul. Ar fi asta posibil?"

"Una nu prea fericita", am raspuns eu. "De ce sa mai note in tot Israelul un muzicant cu insusirile necesare, de ce sa-l mine soli la batrinul lesei din Betleem, pentru ca sa sune la curte pe feciorul sau, David, de la ori, daca vestitul lăutar al lui Goliat șade inca de pe acum la masa regasca? Sau, privind lucrurile din perspectiva lui David — oare nu s-a fi ridicat acesta indată, dupa ce a aflat de tratamentul necesar impotriva duhului rau, si n-ar fi spus: nu mai cheltuiți bani cu solii; sunt aici si sunt gata sa slujesc, de-ndată ce domnul si regele meu va fi terminat de ospatat, incepem cu muzica mea. Ori credeti ca nu?"

Atunci s-a lasat tacere printre membrii comisiunii. Intr-un tuziu, celalalt gramatic, Ahia ben Sisa, intreaba cu glas nesigur:

Si daca presupunem ca David vine mai intai la curte, pentru a canta inaintea lui Saul, si ca abia dupa aceea porneste sa-l omoare pe Goliat? Asta ne ar ajuta?"

Mai deloc", am intors eu vorba. "Daca David se afla deja la curte si canta inaintea regelui Saul pentru a izgoni duhul rau, cum il ducem indarat la Betleem, unde trebuie sa sune, pentru a lua piineca si dulciunile pentru frati si ce lucau la oaste, precum si cele zece cascavaluri pentru capetenia lui? Iar regele Saul, cind il cheama la el pe viteazul care-l mîntuise si chemase la lupta pe Goliat, n-ar baga de seamă ca acesta este totuna cu tinarul barbat care canta atit de furiș si se insoteste singur din laută? Știm de la Ioram, Iahan si Mesulam ca Saul i-a pus lui David propria sa platosa si i-a imprumutat spada sa — prilej indestulator, asadar, ca să-l poata recunoaste. Iar dupa batalie, cind David mai vine o data la Saul cu capul lui Goliat si cind, la intrebarea regelui, pune numele parintelui sau, oare regele nu baga in sfîrșit minc de seamă? Nicidcum. Mai curind il poartă cu insuflăire

pe David să trăiască la curte, unde proaspătul erou se bucura
mea de mult, ca vrăci cîntărei al regelui, de adăpost și de
ospătare pe seama crănului. E drept că regele Saul era muncit
de duhul cel rău trimis de DOMnul, dar nu stă nimeni scris
că era sărac cu duhul'.

După aceasta s-a asternut din nou tăcere, mai lungă
decît cea dinaintea. Iar la urma Elihorei și Ahia au ridicat,
amîndoi, bratele și au spus:

"După cum se pare, trebuie să lasăm la o parte una din
istorii".

"Dar care?" am întrebat eu.

Atunci s-a pornit în comisiune un adevărat turn al lui
Babel de voci. unul din membri spunea una, altul alta, și nu
se mai înțelegeau între ei, de parca DOMnul DUMnezeu le
încurcase limbile. În cele din urmă marele-gramatic losafat
batut din palme și a grăit:

"Dar nu putem lăsa nici una deoparte". Și, întrebat cum așa
ei a deslășit: "Căci una din istorii e adevărată; și mai trăiesc încă
oameni, care l-au cunoscut pe tînarul David la curtea lui Saul.
Iar cealaltă este o legendă, dar o legendă în care poporul crede
pretutînde tot atît cît și adevărul, de fapt chiar mai mult, căc
oamenii cred mai curînd o legendă decît faptele reale".

"Dacă stăpînii mei vor să-l ierte pe slujitorul lor." am
început eu.

Dar Benaia ben Iehoiada s-a încruntat, s-a sculat și
grăit:

"DUMnezeu să-mi facă cutare și cutare, dacă voi mai
îngadui ca bucherenla prea-învătată a barbatului acesta Etan
să-mi încâlcească mai departe o treabă întru totul împede
Trebuie să preluăm amîndouă istoriile în relatarea noastră.
Asadar să le preluăm. Trebuie să-l ducem pe David de la
curtea lui Saul îndărăt la Betleem? Asadar să-l ducem îndărăt
O să scriem — lasați-mă să mă gîndesc — o să scrie *David
David a plecat îndărăt de la Saul, cu su păzească oile părintelui
sau la Betleem. Și, dacă sunt aici unii, cărora vorbele astea
par neîndestulătoare și care despica firul de par în patru și vo
să puna la îndoială lucrarea unei comisiuni rînduite de c
mai înțelept dintre regi, de Solomon, și ăstia vor sta de vorb
cum se cuvine'.*

Și astfel sta scris în relatarea despre regele David și amîndouă
istoriile sunt cuprinse în ea.

Acasă, Estera mi-a pus dinaintea pîine și brînză și o
măștiță de carne de berbec rece. Și am întrebat-o dacă a avut
o noapte bună și dacă n-o chinuseră durerile în piept și rasuflarea
greoaie. A zîmbit și mi-a răspuns că asta n-are nici o însemnatate;
că doar pe mine nu mă apasă nimic pe suflet și n-as dori
să-mi descarc inima?

Acu, eu nu arătasem nici cu vorba, nici cu fapta că într-
adevar mi-era sufletul greu: Estera, însă, avea însușirea de-a
scrie pe chipul meu, de parca ar fi fost o tablă de lut. Asa că
am spus:

"Să ne duca perine în grădină și o învelitoare caldă, și
să bem și o festilă, căci aș vrea să sed eu Estera sub
cîrmă".

Și amîndoi am purces într-acolo și am culcat-o pe Estera
pe perne și am învelit-o și ne tîneam de mîna unul pe altul.

După o vreme am vorbit:

"Orasul acesta, Ierusalim, e ca un blestem. E clădit pe
întinca, așa se spune, dar pămîntul lui se clatină și e alunecos
lu fiecă om e un lup pentru celălalt".

"Mi-e grijă de vremea cînd n-am să mai fiu aici", a spus
Estera.

"Estera, draga mea," am încercat eu a rîde, "tu ai să
fiu și tu mai mult decît noi toți".

M-a batut ușor pe dosul mîinii, de parca aș fi fost un
copil. Dunga albicioasă ce-i ținea irisurile m-a surprins; era
ca o nouă, neliniștitor. Cît de tăcută sta culcată! În cele din
urmă a spus:

"Nu e dorința mea să plec, Etan. Ca oricine, mă tem și
eu de Seol. Am să-mi sîlesc inima să bata cît va putea..."

Iar unzele maslinului fosneau, festila pilpna. M-am aplecat
peste Estera și am sărutat-o.

"Nu orasul e ceea ce te munceste, Etan, bărbatul meu",
continuu ea. "Un oras e din piatră și nu e nici bun, nici
rău".

I-am istorisit atunci despre diferitele feluri de adevăr și
despre părerile membrilor comisiunii și despre hotărîrile ce
fuseseră luate.

"Sunt acolo tabere, și tabere înăuntrul taberelor, și comi-

siunea insasi e impartita, astfel incat un autor e ca o pasare in timpul potopului celui mare, cind nu stie unde sa se lase jos din zbor "

Estera a catat la mine

Ani multi de a rindul, a spus ea, DOMnul Iahve ne-a harazit pace si un venit mijlociu, in vesnica crestere, de pe urma frumoaselor succese literare si a unor proprietati statorestice, cu toate astea, am urmat totdeauna legile DOMnului, DOMnul DUmnezeu, insa, e un DUmnezeu drept si nu va alunga de la el pe cei ce au mers pe calea lui.

"DOMnul DUmnezeu", am rapuns, "l a indemnat pe Benaia ben Iehoiada sa ma opreasca dupa sedinta. Benaia m a cuprins cu bratul pe dupa umeri, de parca as fi fost cel mai bun prieten al lui, si mi a impartasit ca este in posesia unor insemnari ale lui Abner ben Ner, care era mai mare peste oaste in vremea regelui Saul, au fost date la iveala cind a pus sa fie cercetate arhivele cetelor de oaste pentru a afla dovezi despre marcea lupta a lui David impotriva lui Goliat, o sa mi le trimita, iar eu sa i dau de veste ce parere am despre insemnari "

"Nu o fi oare pentru ca Benaia pretuieste cunostintele tale si parerea ta de om invatat?" a intrebat Estera

Benaia pretuia cunostintele si parerile savante cel mult in masura in care erau prielnice telurilor lui, dar, mai inainte de a i fi putut raspunde asta s-a iscat zarva mare la usa. M am sculat pentru a ma duce acolo; dar Semi si Scief se grabisera sa ajunga inaintea mea si se intorceau cu o capetenie de cheretienilor si cu niste soldati, care aduceau in casa o trasa plina cu tablite de lut.

ACEASTA ESTE INSA CEEA CE STA SCRIS PE
TABLITELE DE LUT, PE CARE MI LE TRIMISE
SE BENAIA BEN IEHOIADA

Catre regele Saul, capetenia in batalie unsul lui DUmnezeu, de la Abner ben Ner.

Iahve harazeasca i stapinului meu sa traita aceasta vreme a anului in deplina sanatate. In privinta lui David ben Ieser din Betleem am procedat precum a poruncit. Am pus sa se faca o cercetare si l am numit pe Doeg, edomitul conducator al ei, mai departe, am

pe la treaba doi dintre cei mai buni oameni ai mei, adică pe Suppim și Huppim, amândoi leviti, care sunt în legătură de prietenie cu preotii atât din templul lui Samuel de la Rama cât și din templul de la Nob. Doeg a făcut drumul pînă la Betleem, pentru a face cercetări în norod, și îmi dă de veste că David ben Iesei a fost în oi pînă la vîrsta de unsprezece ani; apoi, însă, n-a mai fost văzut în sat pînă ce s-a întors, acasă, în al unsprezecelea an de viață, și a păzit din nou oile tatălui său. Unii din Betleem afirmă că niște călători tainici l-ar fi cărat cu ei în Egipt, cum s-a întimplat cu Iosif, căruia părintele său Iacob i-a dat strai bălțat; dar alții sunt de părere că David a stat la preotii din Nob. Pe David însuși nu l-a auzit nimeni vorbind despre lucrurile astea; cîntă din lauta sa și dă glas din gura cîntecelor sale; iar cînd vreun miel se departează de turma și se rătăcește, se duce după el și îl aduce îndarat și îl slujește pe părintele său Iesei, betleemitul, și își așteaptă vremea.

Catre regele Saul, mindria lui Israel, stăpînitor al peste douăsprezece semîntu, de la Abner ben Ner Iahve să îndeparteze duhul cel rău pentru totdeauna și pentru vecii vecilor de la stăpînii mei. Am primit veste de la Suppim, levitul, care s-a dus la Rama cu o gloată de oameni, pentru a aduce jertfa acolo și a trage cu urechea la Samuel, cum ține pîdecata, căci acum Saul nu mai colîndă prin țară, ci se ocupa doar de pricinile ce sunt aduse înaintea lui și hotărăște hotărîri în schimbul unei mici rasplăți. Suppim a vorbit cu preotii din tagma de jos și cu novicii și cu unii oameni din norodul adunat, și aceia spuneau că Samuel e plin de ură împotriva regelui și stăpînului meu, pentru că regele și stăpînul meu s-a împotrivit să asculte de porunca lui Samuel. De asemenea, Suppim a dus un miel gras lui Samuel și i-a spus că aceasta este ultima ardere de tot ce-o poate aduce DOMNULUI, căci regele Saul se face stăpîn pe toate. Atunci s-a sculat Samuel și a întins brațele spre cer și i-a graiit lui Suppim în fața întregului norod: așa cum vezi pierind norul de colo de sus, tot așa va pieri și Saul; eu l-am

făcut și eu îl voi sufla de pe fața pământului, așa
grăiește DOMnul. Căci Saul n-a ținut porunca DOM-
nului DUMnezeului nostru, iar acum împărăția lui nu
va dăinui, DOMnul și-a căutat un om după placul
minții sale. În felul acesta s-așa Samuel pământul de
sub picioarele regelui și stăpînului meu.

Către regele Saul, marele eliberator, pavăza poporu-
lui, de la Abner ben Ner.

Iahve să-ți dăruiască stăpînului meu pace și bogății
și sănătate. Azi am aflat veste de la Huppim, levit-
ul, care a fost trimis la templul din Nob. Huppim,
înșă, s-a împrietenit cu Ahimelec, marele preot din
Nob, și i-a spus că dorește să aibă un învățacel al
templului, pentru că să-ți învețe pe copiii săi cuvîntul
DOMnului DUMnezeu și Alef-bet-ghimel-ul, și i s-a
îngăduit să cerceteze lista învățăcelilor templului.
Și, ce să vezi, a găsit acolo, pe listă, un David ben-
lesei din Betleem, și sta scris despre el că e plin de
grăție și nespun de domnic de învățatură și plin de
haruri, precum și cu minte ascuțită și cu o fire
plăcută, atragătoare. Și Huppim i-a spus lui Ahimelec:
poti să mi-l dai pe tînărul acesta David? Dar Ahimelec
s-a veselit foarte pentru asta și a zis doar nu te
închipui că irosim atît timp și stranie cu un
copil, că să ajunga apoi dascăl în casa lui Huppim.
Nu, tînărul acesta a fost ales și scolar pentru un tel
deosebit și se afla acum la regele Saul și cîntă
întîmplîndu-se din laută, și, cu toate că
nu sunt un profet ca Samuel, cred că o să mă
aurez de el.

Către regele Saul, cel puternic între oameni, sabia
lui Veniamin, de la Abner ben Ner.

Să dea Iahve ca stăpînului meu să simtă bucurie cu
privire la izbîndirea cercetării noastre. Huppim și Sup-
pim mi-au dat veste că dialogul cîntat *Saul a batut*
mu, dar David zeu de mu a fost scris și i s-a făcut
muzică la Nob și că preoții au fost cei care au
răspîndit cuvintele lui de la Dan pînă către Beerseba
pentru că să fie cîntate de femei oriunde s-o arată
stăpînului meu regele Saul.

Catre regele Saul, biruitorul in razboaie, spaima
i tatiilor imprejur, de la Abner ben Ner

Sa dea Iahve liniste sufletului stapinului meu
Am trimis pe Doeg, edomiteanul, la Ahimelec, marele
preot din Nob. Doeg i-a spus lui Ahimelec ca legaturile
meu cu profetul Samuel ne sunt cunoscute, asijderea si
clinturile lui in legatura cu David, feciorul lui Iesei, si
ca ii vom reteza capul lui Ahimelec, iar trupul il vom
arunca de zidurile propriului sau templu, daca nu vrea
sa marturiseasca tot, dar daca va marturisi, ii vom
da o buna indurare si vom indrepta minia noastra impotriva
clivaratilor vinovati

Ahimelec, insa, s-a infricosat foarte si a recun-
oscuit, ca planul vine de la Samuel; ca DOMNUL Iahve
i-a dat, graut lui Samuel, cind acesta l-a haurit bucati pe
regele Agag, si i-a spus: asa sa tai bucati sufletul lui
Saul, si ca Samuel a chemat din adincuri duhul cel
mort, care il munceste pe stapinul meu Saul; si ca,
pentru a veghea la venirea si plecarea duhului, l-au
pus in ochi pe flacaul David, ca sa cinte din glas si
din harfa inaintea regelui; ca, oricum, Iahve a fost
intru planul lor, astfel incit David s-a ridicat pina
la a fi ginerele stapinului si regelui sau. Si povata mea
este, sa trimitem zbirii la casa lui David sa puna mina
pe el inca inainte de ziua de mine

De la regele Saul in persoana, catre Abner ben
Ner

Fa cum crezi de cuviinta

Catre regele Saul, stapinul cetelor de oști, pastratorul
diptății, de la Abner ben Ner

Sa dea Iahve ca stapinului meu sa i ajunga vesti
bune. Am trimis zbirii la casa lui David, dupa porunca
mea. Acestia au fost primiti de Micol, fiica ta, si Micol
i-a rugat sa paseasca usor, cauti barbatul ei David zace
bolnav in pat si doarme. Intruient mai marele zbirilor a
zice ca treaba nu sufera aminare, Micol a dat percheana
mea o parte. Si iata ca David zăcea in pat, sub o
clintă, si nu se clintea. Asa ca mari marele zbirilor a
zice acolo patru din oamenii sai, doi in fața casei si

doi indaratul ei, si a venit la mine ca sa-i spun ma departe ce sa faca. I-am poruncit sa-i aduca pe David la sira la mine, daca e nevoie, carindu-l cu patul lui cu tot. Dar mai-marele zbirilor s-a intors iarasi fara David si a spus: am intrat in casa deodata prin fata si prin spate si am impins-o de-o parte pe Micol, fiica regelui, si am dat perdeaua in laturi si am gisit in patul lui David o papusa acoperita cu strai, un chip cioplit din lemn cu blana de capra la cap. Si atunci am cercetat casa pe de-a rindul, pina sub acoperis, si in curtea din fund si primprejurul zidului, dar David ben Iesai scapase cu fuga. Am dat porunca indata ca mai-marele zbirilor sa capete cincizeci de bice, si fiecare din oamenii sai cete douazeci si cinci.

'Etan'

Glasul Esteri care ma readucea in prezent

'Etan, arati de parca ti-ar fi aparut un duh rau trimis de DOMNUL.'

Am dat din cap

'Seol s-a deschis si am haul lui au iesit la iveala stafiile trecutului.'

'Doar e meseria ta sa ai a face cu stafiile.'

Atunci im inteles ca nu dinul lui David era cel care ma chinuia, nici cel al lui Samuel sau al lui Saul, ori vreun altul, ci Benai ben Iehoadai, care era intru totul viu si care, dupa cum mi spusese singur, stia sa citeasca si de-accea trebuia sa aiba stire despre relatarile lui Abner catre stapinul sau regele Saul. Cum se explica atunci faptul ca Benai ascultase povestile indrugate azi in timpul sedintei, si intreaga discutie, fara macar sa fi pomenit de faptele sale? Si ca apoi mi-a trimis mie tablitele de lut?

Stie, doara, ca nu pot folosi nimic din ele", am zis dupa ce i-am vorbit Esteri pe scurt despre caprinsul tablitelor si despre gindurile mele in legatura cu ele. "Cel putin ceta vreme preotul Tadoe si profetul Natan sunt in comisiune."

Benai stie ca tu ai o slabiciune pentru adevar", a zis Estera.

Si posemne ca nu i-a scapat ne luat in seama cum mi am dat drumul la gura", am marturisit eu. "Poate isi zice ca am s-o fac iar."

"Nadajduieste ca te vei stapini."

"Nu sunt din cei ce si iau singuri viata. Sau crezi cumva ca regele Solomon s-ar bucura, daca i s-ar infatisa dovada ca el, ca parintele sau a fost in slujba preotilor ca tufa sa se aleasca?"

"Asta nu prea e de crezut", a spus Estera

"Pe de alta parte", am tors eu firul gindului mai departe, "regele ar putea privi lucrurile si altcum. Care e punctul de spornic in relatarile lui Abner catre stapinul sau regele Saul?"

Estera a prins a zimbi

"Asta ti fi stiind-o tu."

"Punctul de capatai", am zis eu, "este, pare-se, unirea unui profet si a unui preot in urzeala impotriva unui rege. Si tu, oare, sa nu l puna pe ginduri si pe Solomon, despre care zice ca e chiar mai intept decit insusi Etan din Ezrah?"

"De buna seama", a vorbit Estera

Dar eu am inceput sa chibzuiesc asupra posibilitatilor niste. Existau fapte care nu puteau fi rasturnate, care erau cunoscute public si care se potriveau cu tablitele de lut ale lui Abner. Dupa ce David fugise din casa lui, se dusese la Samuel in Rama, si de-acolo la preotii din Nob. Daca incepeam de aici, ca un tesator care vrea un fir nou in tesatura, nu puteam implети in relatarea despre regele David una sau alta din cele scrise de Abner?

Oare n-as putea.."

"Nu ai sa faci nimic!" Gindurile Esterei o luaseră inaintea gori mele. "Daca s-ar sti sigur cum o sa priveasca regele aprinsul tablitelor, Benaia i le-ar fi trimis totusi lui. Pentru Benaia, tu esti precum credinciosul regelui, numai ca vinul asta s-ar putea sa fie otravit. Si, acum, sunt obosita, Etan, si ma doare inima. Mai pune-mi, te rog, o perna sub cap si unge lumina."

Am facut cum ma rugase si am vegheat linga ea pina ce a adormit. Apoi m-am indepartat in virful picioarelor, m-am dus in camera mea de lucru si i-am scris lui Benaia ben Ichoiada precum urmeaza

Copleseasca-l! Iahve pe stapinul meu Benaia cu bine. Sluga voastra a luat cunostinta de relatarile lui Abner ben Ner catre regele Saul in privinta profetului Samuel si a lui Ahimelec, marele preot din Nob, si a lui David, parintele regelui Solomon. Sluga voastra pro-

pune, cu tot respectul, ca regele să fie informat de stăpînul meu despre cuprinsul tăblițelor; apoi să hotărască regele dacă trebuie să intre ceva, și cît, din ele în *Relatarea despre regele David*. Odata cu trimiterea îndărăt a tăblițelor, sluga voastră făgaduiește să păstreze taina cu privire la cuprinsul lor pînă cînd regele sau stăpînul meu va da încuviințarea cu însăși mîna sa, pentru publicare.

Și de-atunci s-a așternut tăcere în jurul trebii acestora și nici Benaia ben Iehoiada, nici altcineva n-a mai pomenit de ele. Eu știam, însă, de-acum a cui creatură era tînarul David care venea de la țarcul oilor; iar Benaia știa ca o știam.

În ziua aceea, cînd m-am întors din tîrg cu o spată de miel și cu flori pentru nevasta mea, ce să vezi în fața casei mele adăsta o lectică verde cu stîngîii de aur și cu un coperis roșu cu ciucuri, ai cărui purtători leneveau la umbra intrării casei. O mulțime de norod se adunase și căsca gura, printre ei și milogi și furi, iar strengarii de pe ulița alergau în jurul ei, astfel încît cu greu am putut ajunge pînă la propria mea ușă.

În casa, însă, plutea o mirosna dulceagă, iar din încăperea din mijloc răzbatea zvon de voci. Șem și Selef, feciorii mei, mi-au ieșit degrabă înainte și mi-au dat binețe, chicotind și zîmbind în sus, cu care prilej Șem își legăna șoldurile, iar Selef își rasucea mințile; și mi-au spus că Amenhotef, marele eunuc al regelui, mă așteaptă înăuntru. La care i-am luat de urechi, pentru obraznicia lor de a mămăruți înalți slujbași, și le-am dat ciosvirtă de miel ca să o ducă la bucatărie.

Amenhotef ședea pe pernele mele, avea sprîncelele încondate cu tus, unghiule boite cu vopsea și bea din vinul meu și minca placinte cu brînză. Între timp le povestea femeilor mele despre splendorile Egiptului, despre puterea zeilor lui, despre grația barbatilor, despre viața minunată a nobililor lui domnino. Iar Estera îl asigura de compatimirea ei pentru faptul că fusese aruncat în mijlocul unui popor atît de necioplit cum erau copiii lui Israel; iar el răspundea că e rasplatit din plin de slujba la niste femei atît de grațioase, cum erau nevestele și tîtoarele celui mai înțelept dintre regi. Eu, însă, am văzut cum o dezbrăca din ochi pe Lilit și mîna mi-a fost cuprinsă de presimțiri rele.

Dar eunucul își lasă mîna sînitată pe rînd de Estera, de Hulda și de Lilit, și privi în urna lor, cînd plecara, și vorbi:

"Cred că mai cunoșc ogorul, chiar dacă nu-l mai ar cu numu. Rareori găsești o femeie care să aibă în măsura satisfacătoare cele trei virtuți de seamă ale sexului. De aceea n-ai fost înțelept să-ți alegi o nevastă după sufletul tău, una pentru samînta ta și una pentru plăcerea coapselor tale. Mai rog ca DUmnezeul tău Iahve să-ți pastreze pînă la sfîrșitul zilelor toate cele cu care ai fost binecuvîntat."

Își însoțea sunetele rostite din gît cu aceleași rasuciri ale minții, pe care fiul meu Selef le imitase cu atîta îndemînare

Pentru mine, însă, nu era nimic plăcut în asta, eleganta egipteană a gesturilor făcea ca prietenoasele lui cuvinte să pară mai curind a amenințare

Așa că am spus:

"Cu siguranța că stăpînul meu nu și-a dat osteneala să cerceteze casa slugii sale de pe o uliță urît mirositoare din mahalaua cea mai urît mirositoare a Ierusalimului pentru a mă lauda cu privire la alegerea tovarășelor mele de viață?"

La aceasta Amenhotef a scos dintr-o cută a vestimentului său o sticlăuță

"O mică încercare?" m-a întrebat el "O primesc de dreptul de la cel care o face, de la o casa foarte bună din orasul Zeului Soarelui Ra din Egipt"

L-am lăsat să-mi stropească dosul minii cu un pic din licoare. Nasul mi s-a umplut de mireasma de levantica și de esența de trandafir. M-am gîndit la cele zece plăgi cu care DOMnul Iahve i-a bătut pe egipteni și i-am dăruit vizitatorului meu măcar una sau două din ele. Dar el urma să grăiască fără grijă și vorbea în chipul cel mai distractiv despre artă, pregătirii sosurilor pentru salată, ca și despre întrecerile de barci de pe riul Nil, despre cele nouăzeci și noua de poziții ale actului împerecherii și despre cine va fi fost mai din vechi DOMnul Iahve sau zeul soarelui Ra

Deodată a întrebat, cu o rasucire foarte neobișnuită a minților.

"Etan, cum se face că prințesa Micol dorește să te măritaze o dată?"

"Oo, dorește ea asta?"

"Sunt aici ca să te poftesc înaintea ei."

"Nu pot decât să-mi dau cu presupusul", am zis și m-am întrebat pentru cine altul oare mai lucra marele-eunuc regeșc în afara de regele Solomon "Dar eu sunt istoric. Ma îndelungă nicesc cu fapte, nu cu presupuneri."

"Ai vorbit aproape o noapte întreaga cu prințesa, Etan. Mai mult decât presupuneri pentru a-ți forma o părere."

"A fost o noapte de basm, stăpîne. O dată pe an avem în Israel o asemenea noapte, cînd aerul e îmbalsamat de aromă de vinului. Să zicem că prințesa a visat, iar mie mi-a fost haraz să trag cu urechea la visele ei."

Eunucul mi-a oferit o privelistă a profilului său, fruntea testă, nas mare

Noi doi, Etan, suntem venetici în orașul ăsta. Ceea ce nu se poate spune că amindoi suntem vulnerabili și avem nevoie de un ajutor prietenesc. Totuși, intrucit ești în stare să iubești și să fii iubit, ești mai vulnerabil decât mine."

Aici era amenințarea: Libt

Am să-ți deslășesc gândurile mele, Etan. Se spune că Dumnezeu tau Iahve a creat omul după chipul și asemanarea sa. Dar s-a fent cu grija să-l facă întru totul aidoma omului muritor. Totuși este undeva în om înboldul de-a fi egal cu zeul, de-a trăi veșnic, fapt pentru care regii țării mele pun să fie îmbalsamați și să fie zidiți în camerele cele mai dinlauntru palatelor, înconjurați de slujitori și cu tot ce e de trebuință pentru viața de vece. Însă tu, Etan, și toți cei ce se îndelungă cu meseria ta înalță omul până la nemurire prin cuvintele voastre, astfel încât, peste mii de ani, norodul încă nu mai cunoaște numele celor despre care ați scris. În asta stă puterea voastră. De aceea oamenii își desartă inimile față de voi. De aceea vrea femeia asta bătrâna să-i asculte basmele lui înșă."

N-a dus vorba până la capăt. S-a sculat și a rămas în picioare înaintea mea, zvelt, îngrijit, elegant până în virful umerilor.

"De cînd mi-au fost nimicite picioarele bărbătești", a mormăit el discutând, "nu mai cred în nici un zeu, numească-l Dumnezeu Iahve sau Ra."

Și a plecat.

Haremul regese era rînduit în cercuri, în jurul unei încăperi rotunde, în mijlocul căreia clipoceă ușor un havuz cu izbuc. Clădirea era planuită, pare se, pentru ca să poată fi marcată mai târziu: cercuri noi, cu încăperile trebuincioase, puteau să fie adăugate, în măsura în care regele Solomon sporea numărul concubinelor sale. Firește că atunci și aerul abia de ar fi mai răcoros să-ți tragi rasuflarea, încă în starea de acum, se arde în gitlej și în plămîni un amestec acrisor de tot felul de izuri de trupuri și de mirozne aromate scumpe.

Amenhotep se dusesese să mă vestească principesei Micol, în parca să nu se grabească. Mă simteam de parca duzini întregi de ochi mustatori m-ar fi iscodit prin golurile ornamentelor sculptate ale peretilor. M-am făcut ca sunt adîncit în contemplarea mozaicurilor colorate: mai mult flori stilizate,

care pareau prea puțin voluptoase în sine. Deodată am auzit un hipait marunt și un fosnet și înaintea mea a apărut o fecioară cu simi la fel de bine făcuți ca ai lui Lilit, dar mai plini, și cu bucle tari și miezoase ca pepenii din valea Israel. În umezea senzuală a buze roșii cu cel mai incitant virf din limba, ochii ei rotunzi vorbeau mai elocvent decât vorbitori tocmiți în fața regelui Solomon în ziua de judecată, și mi-a făcut semn cu degetul ei trandafiriu.

Dar eu i am șoptit: „Îți atragi numai neplăceri, micuță frumoasă, în afara de asta, sunt un învățat în scripturi și un părinte de familie.”

Dar tocmai atunci s-a întors și Amenhotef.

„Sterge-o!” a tipat el cîrît.

Și fecioara s-a înspăimîntat și a început să tremure și s-a făcut nevazută la fel de neașteptat precum venise.

„Ce-a spus?” a întrebat Amenhotef degrabă.

„Nimic”, i am răspuns. „Mi-a făcut doar semn cu degetul ei trandafiriu.”

Funucul a rasuflat ușurat. M-a întrebat dacă știam cine era domnișoara. Și, cum nu știam, mi-a deslușit: „Asta, Etari, e de bună seamă muierea cea mai neroadă din Israel: Abisaj, Sunamiteanca, care a fost aleasă să se culce lângă regele David, pentru ca să-l încalzească, atunci cînd era înaintat în vîrstă și ajuns la adînci bătrînețe. Acu' nu e nici o taină că n-a putut să țiească nimic din fierbîntele ei și asupra lui, și i-a rămas întreaga vapare și arde în maruntățile ei. Dar nu i e îngaduit nimănui să-i stingă focul, căci a stat culcată alături de regele David și oricine ar pătrunde în ea ar ridica prin asta, pretentiv la regatul lui David și la tronul pe care îl stăpînește acum fiul său Solomon. Numai ea domnișoara nu vrea să înțeleagă situația și și-a pogorit ochii asupra principelui lui Adonia, fratele mai mare al lui Solomon, care — și fără asta, e viril în destule buclucuri. Adonia s-a lăsat ispitit de farmecele ei, iar ea îi trimite neconținut vesti, prin mesterii care i fac sandalele sau prin cei ce coc prajituri, prin cei ce spală pe jos sau curată oalele de noapte, prin cei ce o masează sau îi taie unghiile, nu alege, n-e totuna, eu, însă, trebuie să prind toate misivele. Iar ea știe că eu le prind și că treaba asta o să sfîrșească urît; atunci de ce tot încearcă mercur?”

I-am spus că sufletul femeiesc nu poate fi cercetat în

amicul lui, și el mi a dat dreptate, amarit, și m'a condus
într-un iatac mic, împodobit din belsug cu perne și masute
și unde și cu covoare, și m'a îndemnat să aștept

AL DOILEA RÎND DE RASPUNSURI ALE PRIN
CIPESII MICOL LA ÎNTREBĂRIILE LUI ELIAN
BEN HOSAIA, ÎNTR-UN IATAC AL HAREMU
LUI REGESC' DIN IERUSALIM

Întrebare: și a fost ideea voastră, stapina, să puneți
chipul de lemn în patul sotului vostru?

Raspuns: Da. De fapt David nu se aștepta ca părintele
meu, regele Saul, să acționeze. David avea încredere în
DOMNUL Iahve, cum că va netezi calea alesului său,
că totdeauna, acum, înșă, întrucât Ionatan îi trimi-
sesse veste despre intențiile lui Abner.

Întrebare: Ascult

Raspuns: Omul, care a omorât filistenii cu sutele și care
mi a adus prepuțurile lor ca dar în dimineata nuntii,
a parut deodată neajutorat. L-am luat în brațe, că pe
un copil și i-am zis: trebuie să pleci, bărbatul meu,
dragul meu, dacă nu ți scapi viața la noapte, mine te
vor uide.

Întrebare: El, personal, nu făcuse nici un fel de pregătiri
pentru fuga?

Raspuns: Căminul lui se afla în grajdurile calareților rege-
lui, spada era la faurari și nu aveam nici puie în casă.
Întrucât zbirii regelui pindeau deja linga poarta, i-am
dat drumul pe fereastră și am pus chipul cioplit în pat
și l-am învelit.

Întrebare: Nu v-ați temut că v-ar fi putut omorî în locul
lui David?

Raspuns: Dimineata, cînd zbirii lui Abner m-au găsit
măntea părintelui meu, regele Saul, am crezut că a
sosit clipa. Acolo, Ionatan stă în fața părintelui meu,
iar acesta striga: De ce i ai trimis veste lui David, că
sa-l previi? Ionatan a raspuns: Au de ce să moară? ce
a făcut? Atunci părintele meu s-a aprins de furie
împotriva lui Ionatan și i-a zis: Fecior de tîrfa și
iubit de bărbati, oare nu știu eu că ți-ai ales pe
David întru ratacirea ta și spre uclara mamei tale?

Caci, cota vreme va umbla pe pamint feciorul lui Iesei, nu vei dainui nici tu, nici regatul tau. Si parintele meu a aruncat cu sulita in Ionatan, dar a dat gres, iar Ionatan a plecat plin de ura ascunsa si de amaraciune. Dupa aceea s-a intors parintele meu catre mine si a grai: De ce m-ai amagit si ai lasat pe dusmanul meu sa fuga, astfel incat a putut scapa? I am raspuns: David n-ar fi amenintat cu moartea, daca nu i-dar ajutor. Dar parintele meu a strigat: Priviti la rusinarea regelui! Sa va legati voi cu toata impotriva mea si sa nu fie nici unul care sa dezvaluie urechilor mele ca insusi fiul meu a facut legamint cu tradatorul si sa nu fie nici unul printre voi pe care sa-l doara sufletul de mine! Imi simteam gura plina de amaraciune din pricina privirii chinute a parintelui meu, regele Saul. Si parintele meu isi elatina capul intr-o parte si intr-alta, ca un urs caruia i-s-a intip o sageata in grumaz, si privirea lui s-a oprit asupra unui fecior de casa, care sta infricosat la intrarea salii si i-a facut semn sa s-a apropie si l-a intrebat: Al cui fecior esti tu? Iar acela a raspuns: Sunt Paltiel, feciorul lui Lais, din Galin, si sluga voastra. Dar un ochi al lui Paltiel era piezis, flacaul avea dintii strimbi, iar un umar era mai scurt decat celalalt. Atunci parintele meu i-a zis: Cu aceasta ti-o dau de nevasta pe aceasta femeie, Micol, fiica mea, ca sa-ti slujeasca.

Si Paltiel s-a aruncat in genunchi inaintea mea si m-a sarutat picioarele. Imi amintesc de atingerea buzelor sale: erau fierbinti si tremurau.

Aici trebuie sa adaug ciudata relatare cu privire la Saul cind a mers la profeti, macar in masura in care am izbutit sa dau de firul lucrurilor.

Sigur este faptul, si mi-a fost confirmat si de catre principesa Micol, ca David, in timpul fugii de Saul, s-a oprit la Samuel, in templul din Rama. Dar nu exista nici o certitudine cu privire la ceea ce s-a petrecut in templu si nici asupra faptului, daca nu s-a dus acolo si regele Saul si daca nu s-a pogorit acolo duhul lui Dumnezeu asupra lui, astfel incat sa-si fi lepadat vesmintele si sa fi prorocit inaintea lui Samuel si sa fi sezut toata ziua si toata noaptea despurat in pulbere,

În speranța că Tadoc, preotul, va fi avînd în stăpînire să dea dovezi valabile, am mers la el. Dar Tadoc m-a întrebat, de unde vine interesul meu neobișnuit, că doar scriem istoria lui David și nu cea a lui Saul?

I am întors vorba, că întreaga dihonie cu Saul face parte din istoria lui David. Că de trei ori a trimis Saul zbirii săi la Pama, ca să pună mîna pe David; că de trei ori i a întîmpinat printre altele o ceată de profeți care proceau și Samuel era în fruntea lor; și de trei ori a pogorit duhul lui DUMNEZEU cupra zbirilor, astfel încît au cazut în extaz și au prorocit și în cele din urmă, așa se spunea, s-a dus Saul însuși la Pama și a fost cuprins deopotrivă de delir; de unde vine și nebunia? S-a dus și Saul printre profeți?

Tadoc a zîmbit a rîde și a grăit:

"De vreme ce stii atîtea, Etan, de ce mă mai întrebă pe mine?"

Eu, însă, i-am răspuns:

"Cu siguranța că stăpînul meu nu vrea să afirme că o bandă de vizionari, care și rostogolesc ochii în cap și își calumbaie brațele și fac spume la gură, a putut să-l înrîurească în gingașele lor în asemenea măsură pe regele Israelului? Ar fi o nebunie curată"

"Dar dacă însuși regele începe, însă, să innebunească?" Din nou a zîmbit Tadoc.

"Au nu era nebunie, oare, să anunce cu suliță în însuși feciorul său? Nu era nebunie să-l alunge de la el pe David, singurul care se pricepea să izgonească duhul cel rău de la DOMNUL?"

M-am gîndit la relatările lui Abner către stăpînul său, regele Saul. Cît știa Tadoc despre participarea lui David la războiul cu suferințele regelui? Dar chipul lui Tadoc ramase de nepatruș.

"Si un om ca Samuel", am spus, "un profet ce poate fi lăsat în senos și un preot vestit pretutindeni, cîndva judecătorul cel mare al Ierusalimului și sfătuitoarea norodului, să se fi pus în fruntea unei gloate de posedati?"

Tadoc și a împreunat mîinile pîhăve peste burta.

"N-a fost și Samuel posedat de DOMNUL, cînd l-a hăcuit în bucăți pe Agag?"

Dar eu am văzut că nebunia îi stăpînea pe amîndoi, pe Saul ca și pe Samuel, și m-am cutremurat din pricina forțelor întinse care îl mină pe om.

AL DOILEA RÎND DE RĂSPUNSURI ALE
PRINCESEI MICOL, CONTINUARE

Întrebare: .. ați spus, stăpîna, că ați fost data lui Paltiel feciorul lui Lais

Răspuns: Aa, da, Paltiel! Paltiel avea grijă de mine, mă spăla cînd îmi era prea cald, mă încălzea cînd tremuram de frig, iar în pat se culca la picioarele mele. Stingaci, cum era, m-a ajutat totuși să rămîn în legătură cu David: eu eram sub supraveghere, dar el era atît de nearătos

Întrebare: Asadar, ați auzit de David?

Răspuns: Numai că era în viață și că se ținea ascuns

Întrebare: Unde?

Răspuns: Mai întîi la preotii din Rama, apoi la cei din Nobe. De-acolo a fugit în pustiul din Iuda de miazăzi în peșteri

Întrebare: S-a întîmplat ca, în timpul urmăririi lui David, părintele vostru, regele Saul, să vină la Rama?

Răspuns: Nu

Întrebare: E sigur asta?

Răspuns: Rama înseamnă Samuel; părintele meu nu s-a fi dus niciodată acolo. Dar s-a folosit de dreptul lui regesc pentru a-i chema în fața sa pe preotii din Nobe; și aceștia au venit

Întrebare: Ați fost de față la înfățișare?

Răspuns: Părintele meu ținea județ înaintea întregului norod. Îmi amintesc sururile de călugari în stratele lor de pinză cenușie; în fruntea lor, în alb, marele-preot Ahimelec. Și părintele meu, regele Saul, a grăit către oamenii din alaiul său, care stăteau în picioare lingi el: Ascultați, oare David ben Iesei vă va da ogoate și vii și vă va face căpetenii peste cete de-o mie și de-o sută? Nu e nimeni aici printre voi care vrea să iasă în față și să dea marturie împotriva trădătorului?

Întrebare: Și a ieșit cineva în față?

Răspuns: Un om mărunț, care părea blajin ca o doică. A spus că era Doeg, edomitul, și conducătorul cercetării în pricina lui David ben Iesei. A mai spus că a făcut drumul pînă la Nobe și că a văzut cum David a venit la marele preot Ahimelec. Ahimelec, a spus el, a

întrebat oracolul în privința lui David și i-a dat merinde și, de asemenea, o sabie

Întrebare. Nici un fel de alți martori?

Răspuns. Spusele lui Doeg i-au fost de ajuns părintelui meu. S-a întors către Ahimelec și i-a grai: Ascultă, de ce te-ai legat în uneltire împotriva mea, dînd feciorului lui Iesei pîine și sabie și întrebînd oracolul cu privire la el, astfel încît să se sumetească împotriva mea și să-mi caute moartea așa cum e limpede ca lumina zilei? Dar Ahimelec a ridicat mina pentru jurămint și a tăgăduit vina sa. A spus că David i-ar fi dezvaluit cum că regele l-a trimis cu solie de taină și că treaba fusese atît de grabnică, încît nu putuse să-si ia la el nici sabia sa, nici alte arme; după aceea i-ar fi cerut cinci pîini și o sulită și o spada. Eu însă mi-am zis, așa a grai Ahimelec mai departe, cine dintre slujitorii regelui e tot atît de credincios ca ginerele regelui și merge la drum din porunca regelui, de aceea am făcut așa cum a cerut David. Dar departe de mine gîndul de a întrea oracolul cu privire la David, asta să n-o pună regele pe seama mea. Și totuși preoții au ridicat mina și au întărit cu jurămint nevinovăția lor, în așa fel, încît larma s-a auzit pînă departe la zidurile orașului. Iar eu mi ziceam slava DOMnului că David, barbatul meu, n-a fost respins; dar îndată mi-am simțit inima apasată din pricina părintelui meu, regele

Întrebare. Și după aceea a urmat omorîrea lor?

Răspuns. Părintele meu s-a ridicat, sprijinîndu-se în sulită, și a declarat Ahimelec, trebuie să mori, tu și toată casa tatălui tău. Și a poruncit paznicilor care stăteau în preajma lui. Mergeți și omoriți-i pe netrebnicii de preoți căci și mina lor e cu David, și, cînd au știut că e fugăr, nu mi-au descoperit-o. Dar nici unul n-a voit să ridice mina ca să-l ucidă pe preoți. Și părintele meu, regele, a grai: De ce vă temeți? Acestia nu sunt sfinți, nici nu sunt de folos cuiva. Sunt ca viermii din hoi și se îngrasă din ceea ce aduce prinos norodul lui Iahve. Și s-au pornit toți să soptească în jur și fiecare aștepta ca duhul cel rău de la DOMnul să se abată asupra părintelui meu, regelui, și să-l sugrume sau să-l sucească fata la spate; dar părintele meu stă

înștit locului și i-a făcut un semn lui Doeg, edomitul.
Și i-a zis lui Doeg: Mergi tu și lovește-i tu pe preoți.
Atunci s-a ridicat Doeg, edomitul, și a ucis în ziua
aceea optzeci și cinci de bărbați care purtau efod de
în, și noi am fost de față.

Tablitele de lut, pe care îmi facusem însemnarile, erau
acoperite toate de scris. Aerul din rotonda parea să se fi făcut
și mai apăsător. Dar principesa nu-mi da drumul să plec.
Sedea pe perna ei, foarte dreapta, cu minile scheletice întinse
pe genunchi și privea tîntă înaintea ei.

Deodată, ca prin vis, a grăit:

"Tu cum îl vezi, de fapt, pe David?"

Ciudata întrebare adresată redactorului care scrie *una*
singură relatare adevărată și hotărîtoare, istoricește exactă și
recunoscută oficial, privitoare la umitoarea înălțare și așa mai
departe. Am aruncat o privire spre ornamentele cu gauri al
tavanului sculptat și m-a prins bănuțala că, îndaratul lui
trebuie să fie deschideri ce duc la urechea lui Amenhotef.

"Stapina", am spus, "este părintele regelui Solomon."

A zîmbit cu dispreț.

"Iar regele Solomon va hotărî cum îl vezi tu pe omul
care mi-a fost de două ori soț și care era ibovnica fratelui
meu Ionatan și tîrfa părintelui meu, regele Saul?"

Am plecat capul.

Dar ea a trecut, cu un gest din mîna, peste regretul meu
și a zis:

"Avea atît de multe chipuri. Admit că asta îngreunează
încercarea de a-l înțelege. Fratele meu Ionatan și cu mine am
vorbit deseori despre asta. Ne-am apropiat foarte mult unul de
altul în zilele acelea. Adesea porneam calare de la casa regelui
din Ghibea, mergeam pînă la stîncile roșii și ne urcam pe ele
pentru a iscodi largul zarilor, de parca ne-ar fi putut ajunge
vreun semn de la el, vreun semn de fum pe deasupra muntelui.
Dar nu era nimic acolo, doar vulturii zburînd în ceruri.
Ionatan îmi vorbea de legămîntul pe care îl facuse cu David
întrucît îl iubea ca pe însuși sufletul său; și spunea că David
era alesul DOMNULUI; și că David îi jurase să fie oricîm
ocrotitorul și pazitorul copilor lui, de dragul mării lor prietenii
și a legămîntului lor. Dar cum stau lucrurile cu regatul, ar
întrebat eu; oare n-o să fii tu rege, frate Ionatan?"

Principesa s-a sculat și s-a pornit să umble de colo pînă la Picioarele ei, în sandalele deschise, erau de o frumusețe incalculabilă.

Și Ionatan mi-a spus: Pentru a domni, trebuie să vezi în un tel — puterea. N-ai voie să iubești decît doar un om — pe tine însuși. Pînă și Dumnezeuul tău trebuie să fie exclusiv Dumnezeuul tău, care să justifice fiecare din încredințele tale și să le acopere cu numele lui sfînt."

Principesa s-a oprit locului și a catat spre mine.

Tine seama, Etan: toate astea le știa Ionatan și, totuși, s-a încredințat pe David. Vulturii pluteau în înalt. Apoi unul a început săgeată în jos. Am întrebat: Știi pe unde își face cuibul David? Și Ionatan mi-a dat răspuns: E în peștera Adulam și au venit la el acolo frații lui și toate rubedeniile lui și tot felul de oameni, care sunt la ananghie și care s-au înglodat în datorii, și mulți nemulțumiți, laolaltă cam cinci sau patru sute de oameni, iar el e capetenia lor. Și parca m-am văzut pe David, bărbatul meu, cum ieșea la lumină din peștera Adulam în fruntea bandei sale, i-am văzut trupul pîrlit de soare și trupul mlădios, și am zis către frațele meu Ionatan: chiar de-ar fi fur de cai sau tîlhar de la munte mare, simt o dorință în mine și vreau să merg la el.

Dar Ionatan a întors vorba mai așteaptă, iscoadele lui se atîrnă prin preajma ta, oameni de-ai lui Abner ben Neri ar pune mîna pe tine și te ar ucide. Și am așteptat, și m-am venit ploile, și apoi primăvara, iar Paltiel, feciorul lui Ias, mi-a ținut mîinile, și n-a mai venit nici o vorbă de la David, nici prin Paltiel, nici prin fratele meu Ionatan. Dar, cînd s-au întors ploile din nou, am auzit spunîndu-se că David a luat-o de femeie pe Abigail, văduva unui oarecare Nabal, pe care îl lovise dărnica. Atunci am urlat și m-am fost deznădăjduită și mi-am rupt hainele de pe mine și m-am pus nimic în gură, pînă cînd a venit Paltiel și mi-a adus vin, să beau, și oloi, ca să mă ung cu el, și sîră dată să fie dragut și l-am lăsat să facă ce vrea, dar n-am avut nimic cu acel prilej."

M-am ferit să privesc spre ea.

A rîs, de rîndul ăsta încetisor, și a spus cu glas schimbat:

E atît de mult de-atunci."

Și din nou s-a ivit Amenhotef, marele-eunuc regesc, și a spus o plecăciune:

"Cina a fost pusă pe masă. Stăpina e așteptată în sala de
mîncare."

A plecat cu pasul ei ușor teapan, dar cu o tinută minu-
nată, cînd te gîndeai la vîrsta ei. În pragul ușii s-a mai întors
o dată și a dat din cap spre mine, de parcă am fi fost uni-
prin juramînt la vreo uneltire, și a grăit:

'Cu vremea o să-l vezi cum trebuie, așa cred.'

Laudat fie numele DOMNULUI DUMNEZEULUI nostru, care ne dezvaluie adevărul în visele vizionarilor și poezilor, dar nu de la alții cere atîta cercetare grijulie și atîtea trudnice investigații.

Capetenia efemeră a unei bande de hoți și tâlhari mai curînd își va pierde urma, decît să lase în urmă tablite de lut cu înscririle faptelor sale de vitejie și cu listele prazilor luate. Nu va feri de ciocniri cu aparatorii legii; de aceea relatarile despre el, din aceasta sursă, vor fi pe sponci și de puțină încredere. O haladă, cîteva cîntece, care proslăvesc faptele lui pot să ne dea unele indicii; sau poate ca mai e în viață și un martor care a văzut cu ochii săi expedițiile lui tilharești, sau un madular al bandei sale sau vreuna din victimele ei.

Abigail a murit. Întrebările, pe care tare aș fi vrut să i le pun rămîn fără răspuns. A murit la Hebron, cînd regele David era plecat din Iuda, după ce îi născuse un fiu, Chileab, un biet copil sărac cu duhul, cu teasta deformată de la naștere. Din tot ce știm despre ea, era o femeie remarcabilă; trebuie să fi avut mare înfrîurire asupra lui David în vremea cînd era capetenie de tâlhari, surghiunit și mic rege local în Hebron.

Am avut o convorbire despre ea cu o anume Debora. Aceasta bătrînă vîloaic ține în gazdă meșteri străini din Sidon și Tir, care au fost tocmiți pentru zidirea templului. Debora făcuse una din cele cinci fecioare slujitoare de iatac, pe care lăsesese Abigail cu ea în căsătoria cu David. În această lîmbă a văzut și a auzit, firește, cîte ceva din cele petrecute între stăpîna ei și David. Apoi mi a fost adus de către slujile lui Benaia ben Iehoiada un anume Mibsam ben Mîsma, un omlog bătrîn, cu un picior, de la poarta orașului; piciorul lipsa, a afirmat el, i-ar fi fost tăiat pe cînd se afla cu David în pustiu. După mărturia proprie, Mibsam se afla în fruntea celor zece flăcăi pe care David i-a trimis la Nabal, primul sot al lui Abigail, pentru a-l îmbia cu pace și a cere de la el o mîntuie plină de mîrinimie.

Au mai fost și alții cu care am stat de vorba, apoi cîteva documente; astfel mi-a fost cu puțință să alcătuiesc, din diferitele pietricele, un mozaic, chiar și neîmplinit.

De la Madmana ben Ierahmeel, patriarhul ales al tribului
Kaleb
Preturca lui Nabal,
madular al tribului nostru, locuind la
Maon, dar pașunile lui sunt în Carmel,
oi — trei mi la număr,
capre — o mie la număr

Mibsam ben Mima mi-a istorisit precum urmează:

David hot de vite? Niciodată. Pentru asta e
mult prea sărăcit. Oamenii buni, ne-a zis el adesea, dacă
prind pe vreunul ca ia cu el fief și numai o singură
coadă de miel, cutare și cutare, să-mi facă mie DŌm
nul dacă nu pun să-l bata cu gîrbaciul pînă i-o cade
pielea de pe trup. Căci ce ne aduce furtul de oi pînă
la urmă? Încă după primele jafuri, pastorii vor fugi
din calea noastră și își vor ascunde turmele; sau s-a
putea să se adune laolaltă și să ne țină piept cu
praștile lor, și un pastor bun cu o prastie bună poate
veni de hac oricărui luptător, căci vreau să cred că a
auzit de povestea mea cu Gohat; sau ar putea să
trimită veste regelui Saul, iar regele ar trimite vre
cîteva mi de oameni din cetele lui de oaste împotriva
noastră, și atunci ce-am făcut? Nu, oameni buni,
ne-a spus David adesea, nu asta e calea de a ieși în
liman în pustie. Dar bunul DŌmn Iahve mi s-a ivit
în vis și a grăit David, dacă vei urma legea pe care
am dat o străbunilor tăi, vreau să-ți arăt calea cea
bună, pentru că să va merge bine și tie și alor tăi; în
calea asta se cheamă calea înduplecării prieteniei.
Nu furați de la pastori și nici nu-i atacați; ei încheie
prietenie cu ei, a zis DŌmnul, și apărați-i de furi și
de nomazi și de cei care le iau vitele. Iar cînd va sosi
vremea ca turmele să fie minate la stăpînul lor pentru
tunsul oilor, cu care prilej se ține sărbătoare și se bea
și au loc tot felul de petreceri, atunci să vă înființați
și voi pentru a vă cere partea voastră din darurile lui
Dumnezeu, drept rasplătă pentru apărarea pastoriilor
și a oilor. Astfel mi-a grăit DŌmnul în vis și, în felul
sta, avem asigurate veniturile noastre în bani sunători.

și în bunuri, precum carne, graunte prajite și vin și toate cele ce sunt bune și scumpe; și întreg Israelul ne va pretui și ne va fi prieten. Iar dacă vreun stăpîn de oi se va codi și va spune: cum așa, eu nu vă cunosc și nu v-am rugat să-mi apărați ce e al meu! atunci o să-i spunem: Asculta, fecior al lui Belial, cutare și cutare să ne facă nouă DOMNUL, dacă David ben Iesei va mai lăsa în viață dintre ai tăi vreunul care se pise pe zid.

Mibsam ben Mima și-a frecat ciotul piciorului, care era roșu și inflammat și îl minca, iar în ochii lui urduși mișea că o răsfringere a strălucirii, care fusese David. Și a urmat vorba astfel:

Acest Nabal, vezi bine, avea mii de oi, toate grase, și cu lina cea mai alacă, și capre de soiul cel mai bun, tot cu mule, astfel ca ne lăsa gura apă cînd ne gîndeam la vremea tunsului oilor lui. Și David mi-a grăit așa: Mibsam, știu că ai un cap de ispravă pe umeri și o limbă mîșteră. Așa că alege-ți noua flăcăi: toți voinici la trup ca tine, și mergi calare la Nabal și poarteste-i bună pace și adu-i aminte că el trăiește în indostulare, în timp ce noi ne aflăm în să prin pustiu, și apărăm ceea ce e al lui, și că am venit pentru o zi bună și că ne așteptăm să aflăm îndurare în ochii lui și că îl rugăm să ți dea ce are la îndemîna pentru prietenul lui David ben Iesei. Dar Nabal era gras la trup, osînză îi atîrna pînă la genunchi, și sub barbă avea o gusa puhavă, și s-a aprins de mînie și a cîntat: Cine e David ben Iesei? Prea s-au înmulțit slugile care fug de la stăpînii lor, și, pentru asta, eu să iau pînă mea și vinul meu și carnea mea, ce le-am pregătit pentru tînzătorii mei, și siclii mei buni și țări și să dau toate astea la niste oameni pe care nu-i cunosc și nu-i știu de unde sunt? Și m-am temut să nu-l lovească pe Nabal dămblava, așa se schimbase la față și se făcuse purpuriu ca prună; dar mi-am adus aminte că David spusese: să te pastrezi întruna cuvințios, Mibsam, și așa am grăit liniștit către Nabal: Nu te mînia, tu culme a dămăciei, o să mai auzi tu de feciorul lui Iesei.

Mibsam ben Mişma s-a scărpinat la subsuoară şi a prins ceea ce vinase şi l-a muşcat între dinţi şi l-a scuipat cît-colo. Apoi a continuat precum urmează:

Dar tot timpul a cătat la noi femeia aceea. Era trupeşă şi plăcută la privire şi avea straie alese şi inele pe degete şi braţari la glezne. Am băgat de seama că îşi pironise privirea asupra mea, căci eram lat în umeri şi strimt la mijloc şi stam mindru în sa; şi, cînd toc-mai dam să plec călare de-acolo, după vorbele schimbate cu Nabal, mi-a ieşit înaintea şi a zis: David ben Iesei asta, capetenia ta, îţi seamănă? Iar eu i-am răspuns: Frumoasă femeie, dacă e adevărat că eu am aflat îndurare în ochii tăi, atunci pentru David o să te se aprindă inima în sîn ca focul în codru, căci el e de zece ori mai bărbat decît sunt eu; dar tu ai cine eşti? La care ea mi-a zis: Sunt Abigail, nevasta lui Nabal, şi, după sunetul glasului ei, mi-am dat seama că îi era drag bărbatul cum ţi-e drag un buboi în fund. Şi un duh de la DOMNUL mi-a şoptit: o s-o mai revedem pe nevasta lui Nabal şi i-am tras caturului un pumn între urechi, de a zburat din loc ca un vulture. Cînd am ajuns la locul de întîlnire pe care ni-l numise, David ne şi aştepta cu toţi oamenii lui; şi i-am dat seama despre vorbele lui Nabal. Atunci David a grăit: Fiecare să-şi încinga spada la brîu. David şi-a încins şi el spada şi a făcut jurămînt ca, în zori, să nu mai rămînă nimic din Nabal şi din toţi ai lui care se pise pe zid; iar mie mi-a zis: Mibsam, tu şi cu două sute de oameni rămîneţi la boclucuri şi la căruţe şi la privegheaţi, căci am de gînd să călăresc de sîrg. Şi am pornit după el ca vreo patru sute de oameni; şi mai mult nu ştiu ce s-a mai întîmplat, afară doar că în zori a adus îndarăt o groază de lucruri şi pareă mulţumit de sine, precum un hrotac care a înghitit musca.

Pîntre lucrurile pe care Abigail, nevasta lui David şi văduva lui Nabal, le-a lăsat la moartea ei şi care au fost puse la pastrare într-o magazie a haremului regesc, se aflau mai multe cioburi de lut; acestea mi-au fost aduse de un slujitor al lui Amenhotef, marele-cunuc al regelui. Pe unul din cioburi era o listă, scrisă de mină nedepînsă şi cu multe greseli. Iată lista:

Pentru David fecior al lui Iesei
2 suce puii rutunde
2 purdufe di vin din sel mai bun
5 oale gada fripde
5 mesure grounte prejite
1 suce legature de strafide
2 suce legature de smochini
8 azini puntru carat

Debora, slujnica lui Abigail, mi-a grai precum urmează:

Gusta din vinul asta, stapine. Cutare și cutare sa-mi facă mie DUMnezeu, dacă e din amestecătura pe care o pun dinainte celor ce iau masa zilnic la mine, căci aia nu știu să densebească între oțet și pisatul unei capre. E mai bun chiar decât vinul ce vine din vile regesti, de la Baal hamon și a adăstat totu anul lui în vasul asta. Este din cel mai bun al lui Nabal, primul barbat al stăpînei mele, pe care l-a trasnit damblaua. Stăpîna mea, îndura-s-ar DUMnezeu de sufletul ei, mi l-a dat și a zis: Debora, pune l bine și pastrează l pentru ziua cînd va veni bărbatul care te va înflacăra cum m-a înflăcat David pe mine, atunci deschide vasul și bea cu bărbatul acela ceea ce afli în el. Dar a venit un barbat, stapine, și apoi altul, și niciodată n-am știut întocmai dacă m-a înflăcat oare așa cum a înflăcat o David ben Iesei pe stăpîna mea; și vasul a rămas pecetluit. Și barbații au tot venit și s-au tot dus și am ajuns bătrînă și încrețită la față și uneori îmi spuncam: Debora, poate că vasul asta cu pecete e ca viața ta — vinul cel mai dulce negustat.

Așa că îl deschid acum, stapine, cu gîndul la Abigail, stăpîna mea. Să nu crezi că se deschidea așa repede și cu bunăvoință oricărui bărbat. Nu mai era o miușcă, cînd l-a întîlnit pe feciorul lui Iesei; avea vreo șase sau vreo opt ani mai mult ca el; dar carnea îi era încă tare și simți împingeau înainte ca berbecii de batut ziduri. Ea ducea casa și porunceă slujilor și făcea socotelile, în timp ce Nabal, bărbatul ei, infuleca și se bețivea de nu mai putea, pînă ce a ajuns ca

un cramei de mat indopat și la fel de atragător pentru o femeie, ca și acesta. Se vorbea că stăpina mea a luat la ea un magarar și un olar calator și un argat de la grajd și un povestitor de istorii și legende și un indicator de biruri; dar ea era o femeie plină de virtuți și voia mai curînd tovarășia celor cinci fecioare ce-o slujeau, printre care eram și eu, și trebuia să-o alintăm și să-o dezmiardăm, să-o sarutăm și să-o giuguim și să-o mînguiem și să-o stringem pînă cînd suspina, usurat de plăcerea simturilor ei, și da ochii peste cap.

DOMnul Iahve sa binecuvînteze acest pîculeț de rază-soarelui curgătoare. Acu', cînd Abigail, stăpina mea, i-a văzut pe flăcăii ce-i trimisese David la Nabal, barbatul ei, și cînd a auzit cum acesta i-a făcut de necară, mi-a spus: Debora, draga mea, dacă acest David ben lesei seamănă cu flăcăii lui, ne putem aștepta la multe. De-aceia ia ciobul asta și strînge laolaltă ce am înșirat pe el și pune să încerce lucrurile pe asin și grabeste, și merge înainte cu cei ce mîna asinilor vezi că o să vin după tine. Dar nu vorbi de asta cu Nabal, barbatul meu, a mai adăugat ea, căci știu că fecior al lui Belial e, o să mă înțeleagă anapoda. Cînd ne-a prins apoi din urmă, călărînd pe magarul ei, aveam ochii încondeiați și obraji sulmenți cu roșu, iar buzele parca erau carnea rodului și mirosea îmbătătoare ca o întreagă grădina cu flori. Și, cînd am ajuns devalc, în umbră muntelui, s-a iscat o zarvă mare. David cu oamenii lui veneau către noi; dar Abigail, stăpina mea, a mers calare mîntea noastră și într-o întîmpinare lor.

Vinul e într-adevăr bun, mea un paharel, stăpina. Dacă vrei să scrii despre stăpina mea, așa cum mi-a spus, ascultă bine, căci acum vine întîlnirea cu David. Era acolo, drept în sa, cu păr roșu deasupra unui chip purlit de soare, iar în ochii lui era o lumină; dar Abigail, stăpina mea, a luncat jos de pe asin și s-a prosternat, cu fața în țărina, înaintea lui David. David a întrebat: Cine e femeia din praful dinaintea mea? Așa că am socotit nimerit să-l deslusească și am zis: Stăpina, este stăpina mea, Abigail, nevasta lui Nabal din Maon, care își are proprietățile în Carmel. Și

David a descălecat și a grăit așa ca să audă toți. Îmi pare rău, femeie frumoasă, dar eu am apărut tot ce a avut Nabal la pasune, iar el îmi plătește binele cu răul. Însă Abigail, stăpina mea, și a ridicat chipul spre David, astfel încât el a putut vedea cum îi stăteau simu ca herbecii de batut zidurile. Și ea a grăit: Mie, stăpine, mie să-mi pui în seamă păcatul. Să nu întorcă stăpinul meu luarea aminte asupra lui Nabal; căci nebulia se ține de el. Mai curînd privește cu milostivire la slujitoarea ta, căci inima slujitoarei tale bate mai tare înaintea fetei tale, pentru că tu, stăpine, lupți pentru cauza lui Iahve și pentru că nu s-a putut afla nici un rău pe seama ta în toată viața ta. Și acum, aceste binecuvîntări pe care ți le a adus slujitoarea ta, adică două sute de pîini rotunde și două burduse de vin și cinci oi fipte și cinci masuri de grăunte prajite și o sută de legături de stafide și două sute de legături de smochine, pîne să le împarta între flacăii tăi. Și, cînd DOMNUL se va fi milostivit de stăpinul meu, atunci adu-ți aminte de slujitoarea ta.

Vinul asta, stăpine, are sîrțul lui. Aduce din nou la iveală amintiri vechi, despre Abigail, stăpina mea, și despre David ben Iesai. Să fi văzut cum a ridicat-o de la pămînt și cum i-a sprijinit o cu gingașie. Binecuvîntat fie DOMNUL DUMNEZEUL Israelului, n-a spus el, care mi te a trimis azi înainte. Și binecuvîntata fii și tu, care m-ai împiedicat azi să fac varsare de sînge. Căci, pe cît e de adevărat că DOMNUL DUMNEZEUL Israelului este viu, dacă nu te-ai fi grăbit și nu m-ai fi întîmpinat, nu i-ar mai fi rămas lui Nabal, pîna la ivirea zorilor, nici o faptură care se pisce pe zid. Și David s-a închinat înaintea ei și cei doi au mers o bucată de drum în pustiu și, cînd s-au întors, stăpina mea își ținea capul de pînea cu zece ani mai tinăra. Iar David i-a spus: Mergi în pace acasă, căci ți-am ascultat vorbele și am avut grijă de tine.

N-ai golit paharul, stăpine. N-avea nici o grijă în privința mea, te rog mult, pe gîtlejul asta batrin. A curs mai mult vin decît ar putea cuprinde o mică de burduse de capra. Astfel s-a întors Abigail, stăpina mea, la Nabal, bărbatul ei, și el era beat și zăcea în borătura

lui proprie, intrucit petrecuse în tot acest rastimp, din care pricina ea nici nu i-a spus nimic, pînă ce nu s-a luminat de ziua. Dar, cînd el s-a trezit gemînd și puțînd ca o cocină de porci și cînd nu mai stăa unde i era capul și unde coatele, ea s-a dus înaintea lui, proaspata ca roua de pe trandafir, și i-a grăit: Of, sac de osinza, betivanule, munte de impotenta, tu am scapat viața grăbindu-mă să-i ies înaintea lui David ben-Ieser și ducîndu-l, din bogățiile tale, pune să vin și carne frîptă și graunte prăjite și stafide și smochine, căci altfel la vremea asta David n-ar mai fi lăsat în viață pe nimeni dintre ai tăi care se pise pe zid. Nabal a sărit în sus mai iute decît un purice și și-a ridicat mințile spre cer și a strigat către Iahve. Ai auzit, DUMNEZEULE, ce a vorbit dracoanca asta, tîrfa lui Bel-hal? Ea e pieirea mea, o să mă ducă de rîpa! O! și graunte prăjite și smochine! Usca i s-ar sinu și vesteji i s-ar nascatoarca, căci tu, DOAMNE DUMNEZEULE, ești un DUMNEZEU drept, care-i pedepsește pe cei răi. Și a strigat să vina vîtaful și argații și s-a mîniat și a urlat ca turbat, pînă ce i s-au învinețit buzele și apoi întreaga față și a căzut pe spate și a rămas acolo ca de piatră. Vataful a spus că trebuie să i-lase singe lui Nabal, iar slujitorii au dat fuga să-l caute pe bates, dar Abigail, stăpîna mea, a zis: Rugați-vă cît vreți lui Iahve, dar nu va atingeți de singele stăpînului vostru, căci de lăc DUMNEZEU s-a îngroșat și s-a oprit să mai curgă și făcînd-se voia lui DUMNEZEU Zece zile în șir s-au rugat argații și a așteptat batesul, iar stăpîna mea sedea lingă Nabal, barbatul ei, care zăcea ca de piatră; dar a zecea zi DOMNUL l-a lovit pe Nabal de a munt.

Abigail avea un suflet mare, stăpîne, să bem pentru el, oriunde s-o fi așînd acum. Să stai zece zile acolo și să pînvesti cum îți moare barbatul și să te îngrijești să-moara, asta vîdește cu adevărat o fire tare. După ce l-au îngropat, stăpîna mi-a spus: Debora, să-ți puna sauă pe un asin și du-te la David și dă-i veste: slavă fie DOMNUL, care a răzbunat împotriva lui Nabal rusinarea ta și te-a fent de fapta cea rea; căci DOMNUL l-a platit lui Nabal rautatea cu însuși capul lui. Și am întîlnit mai mulți flacăi de ai lui David, nu departe de pustiu, și ei m-au

duș la feciorul lui Iesei, iar eu i am spus tot, așa cum mi poruncise stăpîna mea. La care, David m-a rasplatit îmbelsugat cu o brățară de argint și cu zece palme din cea mai bună pinzatură de m, lăta de trei palme, și a trimis cu mine cîțiva din slujitorii lui. Și, cînd am ajuns cu toții la stăpîna mea în Carmel, ei i au graț astfel. David ne trimite la tine, pentru ca să te ia de nevastă. În jurul buzelor stăpînei a mîjit un suns ca după o izbîndă, iar ea s a plecat de sîrg cu fața spre pămînt și a spus: Uite, aici e slujitoarea voastră, pentru ca să i slujească pe argatu stăpînului meu și să le spele picioarele. Apoi s a ridicat și a pornit degrabă calare pe asin, împreună cu noi, cele cinci slujitoare de iatac, drept alai, și am mers calare în urma soților lui David și ea a ajuns nevasta lui.

SHIGGAION AL LUI DAVID, PE CARE L A CÎNTAT DOMNULUI

*Sfîrșească se răutatea pacatoșilor și întărește pe cel drept,
Cel ce încercă inimile și rărunchii, DUmnezeule drept,*

*Scutul meu este la DUmnezeu, Cel ce mintuiește pe cei
drepti la inimă*

*DUmnezeu este judecător drept, tare și îndelung răbdător
și în fiecare zi se minie împotriva celor rai*

*Dacă vreunul nu se întoarce la calea cea dreaptă, el își
ascute sabia, întinde arcul său și ochiește*

*Și în el a gătit unealta ucigașă, săgetile le a pregătit
împotriva prigonitorilor*

*Iată, nelegiuitul a urzit răutatea, a zămislit silnicia și a
mîscut minciuna*

*A săpat o groapă și a pregătit-o și cade în groapa pe care
a făcut-o*

CUVINTELE LUI ETAN BEN HOSAIA, ADRESATE MEMBRII OR COMISIUNII REGALE PENTRU INTOCMIREA UNEI SI SINGUREI RELATARI ADEVARATE SI HOIARITOARE, ISTORICESIE EXACTE SI RECUNOSCU TE OFICIAL, PRIVI TOARE LA LIMITOAREA INALTARE, LA VIATA CU FRICA LUI DUMNEZEU, PRECUM SI LA ISPRAVILE DE VITEJIE SI LA MINUNATELE INFAPTURI ALE LUI DAVID BEN IESEI, REGE PESTE IUDA TIMP DE SAPTE ANI SI PESTE AMINDOLA SEMINTIILE, IUDA SI ISRAEL, VRFME DE TREIZECI SI TREI DE ANI, ALESUL LUI DUMNEZEU SI PARINTELE REGELUI SOLOMON, PE SCURT RELATAREA DESPRE REGELE DAVID, LA SEDINTA LOR CU PRIVIRE LA LATURA MILITARA A CONFLICTULUI DINTRE REGELE SAUL SI DAVID BEN IESEI

Stapinilor! Va cer iertaciune, daca ma restring la campania, sau campaniile, regelui Saul impotriva lui David ben Iesei. Tema intreprinderilor razboinice ale lui David in slujba filistenilor ii apare prea incalzita slujitorului vostru, pentru a putea fi tratata de un redactor. In rest, as vrea sa i aduc multumirile mele adine simfite stapinului meu marele gramatic Iosafat ben Ahilud pentru ca mi-a dat pe seama anumite insemnari despre vorbele schimbate cu regele David, stapinului meu Benaiat ben Iehoiada, capetenia in lupta a noastre, pentru ca mi-a pus la indemina unele lucruri din depozitele lui Abner ben Net; iar stapinilor gramatici Elihoret si Ahia b nai Sisa pentru cautarile lor dezinteresate, dar din pacate fara izbinda, in arhivele regesti.

Documentele si dovezile ce stau in fata noastra se hata cap in cap si de aceea e greu sa precizezi cite campanii a purtat de fapt regele Saul impotriva lui David. Atiam despre trei una, in pustia din Zif si Maon, a trebuit sa fie curmata, pentru ca filistenii au navalit iarasi in tinutul Israel, o a doua, in pesterile si vagaurile din locurile salbatice de la Engbedi, precum si o a treia, din nou la Zif, s-au incheiat.

amindoua cu intalnirea fata in fata nespuse de memorabila, a lui Saul si David. In amindoua rindurile David a izbutit sa se bungeze pe nebagate seama, cu citiva insotitori, pina la gura le Saul. la Enghedi lucrurile s-au petrecut intr-o pestera, unde regele Saul a intrat ca sa si deserte matele, iar la Zif in timp ce sta culcat si dormea in mijlocul intariturilor facute lui care. De fiecare data, insotitorii au staruit pe langa David si l-au ucis pe rege o asemenea imprejurare prielnică nu trebuia scapata, si au deslusit ca, caci au n-a spus DOMNUL odatauna. Uite, vreau sa ti-l dau in minile tale pe vrajmasul tau. In amindoua rindurile, David s-a impotrivit pe temerul ca poate cine poate ridica mina asupra DOMNULUI si ramine nepedepsit. o atitudine usor de inteles la un om, care se vede in chip de viitor rege. Dar, in timp ce in pestera din Enghedi David taie incetisor poala hainei de deasupra a lui Saul, care se ciucise linistit la Zif la cu el sulita regelui si vesele cu apa. Atit la Enghedi, cit si in Zif, il striga pe Saul caci ce ajunge departe, la loc sigur, si ti spune numele sau si ii arata dovezile indraznelii sale; la care regele ii raspunde. Uite, nebuneste m-am purtat si am gresit foarte mult, nu-ti voi mai face rau, pentru ca sufletul meu a fost acum scump ochii tai, si acum stiu ca ai sa ajungi rege si ca regatul israel va fi in mina ta.

Stapinii mei! Acestea sunt vorbe profetice, pline de intamplari nobile, si, venind de pe huzele lui Saul, sunt de o insemnatate deosebita, pentru ca intemeiaza inca o data dreptul lui David la tronul Israelului. De asemenea aici nu e vorba de povesti pe care norodul le-a nascocit si le-a impodobit in fel si chip, nu, insusi regele David in persoana a istorisit intimplarile intimplarii stapinului meu Iosafat, iar acesta le-a insemnat pe tablite. Fireste ca este aici o nepotrivire, nici in scrierile regesti, nici in depozitele lui Abner ben Ner, care era un mare peste osti in vremea regelui Saul, nu se gaseste nici o mai neinsemnata vorbulita cu privire la o campanie in locurile salbatice de la Enghedi sau la o a doua campanie in castrul Zif.

Abner relateaza doar despre o singura incercare anume ca care a trebuit sa fie curmata cind a sosit veste despre neputintele cu filisteni. Aflam de la Abner ca David, dupa ce se limitase multa vreme la mici raste de jaf din ascunzatoriile pastului, s-a hotarit in cele din urma sa si faca rost de un

loc statormic în orasul Cheila. Cheila avea descori de suferi din pricina năvălitorilor filistenilor; David a izgonit aceste bande socotind că, prin asta, își va asigura prietenia locuitorilor orasului. Dar acum, după ce parasise desisurile nepătrunse, nu și mai putea tainui venirile și plecările, și Saul a aflat unde își făcea David veacul. Saul jubila: DUMNEZEU l a dat în minile mele, căci s a bagat singur în închisoarea zidurilor de vreme ce s-a dus într un oras care are porți și zavoare. Gindul asta i-a venit și lui David și i a pricinuit multe griji de aceea, după ce a întrebat oracolul, s a despartit de Cheila și locuitorii sai, care erau prieteni nesiguri, și s a dus în pustiul Zif. Dar tocmai atunci venea Saul împotriva i cu o ceată de oaste de trei mii de oameni aleși. David a parasit pustiul Zif și s-a retras în cel de la Maon, iar Saul i a urmarit într-acolo. Saul mergind pe una din laturile muntelui, David și cu ai săi pe latura cealaltă. Printr o operatie maiestrită infaptuita, trupele lui Saul l au încercuit pe David și e indoielnic dacă David ar fi putut scăpa, de n ar fi sosit în tabara lui Saul o stafetă cu solia: grabeste și vino, căci filistenii au năvalit în țara.

Stăpinii mei! Nu m am ocupat pe larg de problemele astea pentru a arunca indoiala asupra uneia sau alteia dintre ele; căci cine ar fi atât de proclat, încât să puna spusele lui Abner mai presus de cele ale regelui David. Am încercat doar să fac oarecare lumină într-o vreme tare nestrăvezie din viața feciorului lui Iesei și să prefigurez greutatea de redactare ce decurge de aici pentru noi. Țin încă foarte bine minteinteleptele zicale cu privire la valoarea comparabilă a adevărului și legendei, pe care stăpinii mei le au rostit în ultima reünire a comisiunii. În ciuda dovezilor ce se bat cap în cap, voi face tot ce pot pentru a îmbogăți nobila imagine a alesului DOMNULUI, pentru a pune temelie solidă pretențiilor sale la tron și a sprijini telurile pentru care Solomon, cel mai intept dintre regi, a dat poruncă să se întocmească *Relatarea despre regele David*.

În ceea ce privește, însă, trecerea lui David de partea dușmanilor Israelului, filistenii: aceasta este precum am lasat să se înțeleagă la început, o împrejurare prea anevoioasă pentru a rămâne în seama slujitorului vostru, și aștept în legătură cu asta hotărârea stăpinilor mei.

DISCUTIA MEMBRILOR COMISIUNII REGALE
PENTRU ÎNTOCMIREA RELATĂRII PRIVITOARE
LA UIMITOAREA ÎNĂLTĂRE ȘI ASA MAI DE-
PARTE ÎN LEGATURA CU PROBLEMA INCLU-
DERII DE FAPTE ȘTINJENITOARE ÎN OPERA
ISTORIEI ȘI CU CAILE ÎNFĂȚISĂRII EI ÎN
SCRIEREA LUI ETAN BEN HOSAIA

Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic Domnilor, ați as-
cultat cuvintele lui Etan, redactorul nostru Sunt un
ele obiectu? completari? Domnule voastre sunteți asadar
de acord ca difentele istorisii despre campaniile rege-
lui Saul să fie incluse în relatarea despre regele
David?

Ahia ben Sisa, gramatic De acord

Iosafat În felul asta am ajunge la al doilea punct
Domnia sa Tadoc?

Tadoc, preotul Cum e cu eina?

Iosafat Asta scara are loc la palat o primire în cinstea
soției egiptene, cu bauturi și cu miel la frigare; au
n a fost poștit a fi de fata și domnia sa Tadoc?

Tadoc Tare mi as dori ca nevsta mea să renunte de-a
mai face rinduiala pe masa mea.

Iosafat De fapt primirea ne mai lasa doar puțin timp
Pot presupune, de buna seamă, ca domnule voastre
cunoașteți în linii mari împrejurarea David s a dus cu
cei șase sute de barbati ai sai la Achis, regele Gatului,
care era unul din cele cinci regate aflate în uniunea
filistenilor David și ceata sa, împreuna cu ai lor, au
adastat o vreme în Gat, pînă ce Achis i-a colonizat în
orasul sau Tielag Primind Tielagul în stapinire, David
și a luat asupra si sa dea ajutor în razboi filistenilor și
a facut invoiata cu dusmanul ce era unit de întregul
norod

Tadoc Ținînd seama de caracterul gingas al acestui pas,
tare mi ar fi placut să aud ce a avut de spus David în
legătura cu asta

Benaia ben Iehoiada Purtarea lui David era întru totul
limpede Într o buna zi tot as fi cazut în minile
lui Saul, a spus el, de aceea nimic nu-mi parea mai
prielnic decît să scap fugînd în țara filistenilor

Tadoc: Dar omul din piata si de la portile orasului va spune: Vezi, uite un flacau acatari, o capetenie in Israel, un uns al DOMnului si ce se apuca sa face? — se leaga la bine si la rau cu netaratie impregiur, impetiva insasi norodului sau. Si ce am putea raspunde la asta? Avem nevoie de o justifiare, care sa le inchid gura celor cu ginduri rele. Nu i ar fi putut porunci DOMnul lui David? N a lasat regele niciodata sa se inteleaga asemenea lucru?

Iosafat: Regele David nu vorbea decit rareori despre treaba asta si, cind o facea, nu parea ca asemenea faptuire ii apasa prea tare inima.

Natan, prorocul: Si de ce i ar fi apasat o? Alesul DOMnului avea indatorirea sa scape cu viata, cum altfel s ar fi impunit vointa lui Iahve si ar fi ajuns David rege peste Israel si parinte al regelui Solomon?

Tadoc: Tu sti asta si cu o sti, dar o stie si norodul? N ar fi mai destept lucru sa nu pomenim deloc intimplarea asta? De fapt, cit a stat David la filisteni?

Iosafat: Un an si patru luni.

Tadoc: Si sunt noua mii de ani de cind Noe a ramas pe uscat cu corabia in viful muntelui. Ce inseamna un an vazut din perspectiva istoriei?

Natan: Eu nu ma hianesc din jertile cu ardere de tot al norodului, ca prietenul meu Tadoc. Am legatura mijlocita cu DUMnezeu. De aceea eu zic sa fim consecventi: daca suntem intelesi ca David este unsul DOMnului, atunci toate fapturile sale sunt in folosul si spre binele lui Israel. Dar, cum cunoasterea faptelor il poate usor duce pe om la ginduri primejdioase, trebuie sa relatam lucrurile astfel, incit gindirea lui sa fie indrumata pe calea cea adevarata.

Tadoc: Asa s a inceput de cind DOMnul DUMnezeu i a impartasit lui Adam, in gradina Edenului, anumite fapte. Cele mai bine intentionate cuvinte pot fi rastalmacite de orice sarpe care trece pe drum.

Benair: Tare as vrea sa sti cum domnul meu, Natan, intoarce asta in folosul si spre binele lui Israel. Demdata ce s au stabilit in Tielag, David si ai sai nu mai aveau decit o singura cale pentru a face rost de

merinde jaful. Dar cei mai apropiati, de la care se putea jefui ceva, erau din insusi neamul lui David, din Iuda. Acta insemna sa macelareasca pe toti din sat pina la unul, barbati, femei, copii, caci, de-ar fi ramas doar unul in viata, acesta ar fi strigat impotriva lui David. Ceea ce se potrivea intru totul cu intentiunile regelui Achis din Gat. Achis spunea: Acesta a ajuns sa fie unit de poporul sau Israel si va fi pe veci sluga mea.

Natan: Daca n-ai fi recunoscut glasul domnului Benaia, ai fi crezut ca aud pe unul dintre bufitorii lui David, parintele regelui Solomon.

Benaia: Sunt doar consecvent, asa cum a cerut domnia-sa Natan. Dragutul de DUMnezeu va fi stiut el ce face, cind l-a ales pe David ben Iesei sa domneasca peste Israel si sa intocmeasca imparatia. Si, daca asa stau lucrurile, atunci tot vointa lui DUMnezeu a fost ca regele ce domnea, Saul, si feciorul lui Saul, Ionatan, sa fie inlaturati. Atunci a fost drept si echitabil ca David sa se vinda lui Achis, regele Gatului, si sa porneasca mai tirziu spre miazanoapte, gata sa-i sprijine pe filisteni in batalia de la Afec, in care oastea lui Israel a fost nimicita, iar Saul si Ionatan si-au aflat moartea. Daca insa calea, pe care Iahve l-a condus pe alesul sau, pare prea intortocheata, prietenul nostru Etan n-are decit s-o mai indrepteze pentru telurile relatarii despre regele David.

Iadoc: Căile, pe care a mers David, vor fi fost incalcate, dar nu erau căile nelegiuitului.

Benaia: Căile nelegiuitului! Am luptat pentru David, cind s-a ridicat impotriva-i insusi feciorul lui, si mai tirziu de asemenea; si l-am vazut pe David la treaba, cind era vorba sa ia hotariri. David stia ce insemna sa cucerești puterea prin lupta si s-o păstrezi. Si cind, cu prilejul asta, cuvintul DOMnului nu voia sa se potrivească cu ceea ce David socotea ca e necesar, atunci David se indrepta catre DOMnul si vorbea cu el, si dupa aceea DUMnezeu isi potrivea cuvintul cu necesitățile.

Iosafat: Bag seama ca domnule voastre taceti. Ei, atunci sa ne relateze Etan, redactorul nostru, ce concluzii a

tras din discutile noastre si cum planuieste sa dez-
volte acest capitol din relatarea despre regele David.

Dar cind am vrut sa incep a vorbi membrilor comisiunii
s-a iscat larma si s-au deschis usile si un slujitor a vestit
apropierea regelui Solomon. Si marele gramatic Iosafat ben
Ahilud a facut o plecaciune adincă si toti s-au aruncat pe jos
in timp ce regele intra purtat pe un tron, unde sedea intre
pereche de heruvimi lucrati foarte maiestrit.

Regele ne-a spus sa ne ridicam. Parea mai gras decit
ultima oara; era intr-o dispozitie excelentă si a grăit:

"Azi e o zi cu adevarat mare pentru Israel, deoarece va
aflu straduindu-va intru munca DOMnului si, in afara de
asta, a sosit o solie egipteană sa ma imbie a lua pe fiica
faraonului de nevasta, si o să fie băuturi si miel la frigare".

Dupa aceasta a urmat una din liniștile care se lasa atunci
cind cineva din cei mai mari a rostit un gind mare. Apoi
intrebat Iosafat, daca regele doreste sa afle despre constatari
comisiunii; si regele a raspuns ca aceasta era intr-adevăr
dorinta lui; iar Iosafat i-a infatisat o scurtă recapitulare si
terminat cu constatarea.

"Si acum, o, tu cel mai intelept dintre regi, tocmai erai
gata să-l ascultăm pe Etan ben Hosai, redactorul nostru".

Atunci regele a hătut din palme si a zis:

"Aa, da, Etan, despre care se spune ca din Dan si pina la
Bersabee ca ar fi unul dintre cei mai intelepti oameni din
Israel".

Am plecat capul:

"Dupa cum prea bine știe regele meu, biata mea
intelepciune, pusă alături de a lui, este ca soarecele pe lingă
elefantul ce trăiește in regatul Saba".

Regele a mîngiat nestematele fără pret de pe umerii
heruvimilor si-a răspuns:

"Să auzim, Etan, ce ai de spus cu privire la includerea
unor fapte stinjenitoare in scrierile istoriei si despre căile
infatisarii ei".

Am început, arătind ca sunt chiar recunoscător putermicilor
stăpîni ce fac parte din comisiune, pentru că au desprins atît
de frumos miezul de coajă si au vorbit cu atita ascuțime
duhului despre asta. In temeiul discutiei lor, am zis eu, am
alcătuit o listă a diferitelor posibilitati de a proceda cu faptele

necomode a) sa relatez totul, b) sa relatez cu discreție, c) sa nu relatez nimic. A relatea totul (posibilitatea a) este pare se neintelege, norodul ar trage foarte repede concluzii gresite si in forma tot atat de repede pareri gresite cu privire la persoana carora li se cuvine o inalta pretuire. A nu relatea nimic (posibilitatea c) ar fi deopotriva de neintelegt lucru, tot in vorbi despre lucrurile acelea, iar oamenii ar afla totdeauna ceea ce n-ar trebui de fapt sa afle. Astfel nu ne ar ramine decat posibilitatea b sa relatam cu discreție. De fapt discreția, am spus eu, nu poate fi pusa cufusi de puțin pe aceeași treaptă cu minciuna, cel mai intelegt dintre regi, Solomon, cu siguranța ca n-ar ingaduî folosirea unor minciuni in istoria parintelui sau, regele David. Discreția, am mai adaugat, este adevarul arunit de intelegciune.

Daca regele si stapinii mei ingaduie", am graț eu, "as incerca sa infățsez, cum se poate proceda cu discreție in naravirea cailor destul de incalcate, pe care a umblat alesul DOMNului

S-a pus aici o intrebare in sinul comisiunii in legatura cu rastele de jaf pe care le-a facut David din Tielag. Acu, cind regele Achis a vrut sa stie de la el pe unde jefuise azi David si recunoscut singuri in partea de miazazi din Iuda. Dar ce vedesc vorbele astea rostite de un barbat aflat intr-o situatie ca aceea a lui David? Au nu putea sa fie rãspunsul lui un stetic? Dar oricum, fie ca i-a spus adevarul lui Achis, fie ca nu, si intr-un fel si in celãlalt nu exista martori, caci in scurtele pe care le-a jefuit, David a poruncit sa-i omoare pe toti. Si, atunci, n-am fi oare indreptățiti sã lasãm sã se intealega din textul nostru, cum ca David si-a indreptat rastele de jaf mai curind asupra semintilor dusmane din Ghesur sau din Ghezer sau din Amalec decit asupra propriului sau norod Iuda?

Mai departe este problema rolului avut de David in bataia contra lui Saul si a norodului Israel, care a avut loc la Afec. David a fost de fata la Afec, implinind datoria sa de ascultare fata de regele Achis din Gat. Dar a luat el oare parte la bataie? Nu putem presupune mai curind ca s-a iscat vrazbã intre principii filistenilor, cu care prilej aceștia i-ar fi spus regelui Achis au nu e asta același David despre care se canta in drumurile Israelului *Saul a batut mi, dar David zeci de mi*? Pune-l sã faca degraba cale intoarsa si sã rãmina in

locul pe care i l-ai hotarit, pentru ca sa nu se intoarca impotriva noastra in batalie, caci singele trage la singe si, daca ar vrea sa se impace cu stapinul sau, regele Saul, cum ar putea-o face mai potrivit decat in temeiul capetelor taiate ale razbomnicilor nostri?" Un lucru este, insa, sigur in ultimele ceasuri ale bataliei, cind oastea Israelului a fost imprastiata prin muntii Ghilboa si cind trupurile lui Saul si Ionatan au fost tintuite la zidurile orasului Bet-san. David si ai sai au pornit in marsuri fortate, indarat spre Tichag, unde navausera bande din Amalec. I-au prins din urma pe tihari si i-au nimicit si s-au scapat astfel femeile, printre ele si pe Abigail, s-a luat prada atat de bogata, incat David a putut trimite din ea daruri batimilor din Iuda. Iata, le-a trimis el vorba, sa trimit dar din prazile pe care le-am luat de la vrajmasii DOMnului"

Regele Solomon a catat la tine cu privirea lui sfredelitoare, a ris fara bucurie si a grai

"Stii sa minaiesti vorba cu sireta... Etan, si sa indrum gindurile omentilor, astfel incat mi se pare ca am ales intelepciunea si ca am gasit omul potrivit ca redactor al relatarii despre parintele meu, regele David."

Dar eu nu am zis: daca parintele sau, regele David, a fost un mare ucigas, asta e un mie tihar. Si am raspuns:

Ce este slujitorul vostru in fata chipului celui mai intelept dintre regi altceva decat un casat de musca, un fir de penevar sau umflatura fara insemnatate?"

La care regele a ridicat degetul scurt si gras si a zis:

Fiecare dupa meritul sau. M-as bucura sa te vad astaseara la primire."

Si milostiv, a facut semn oamenilor ce-l purtau si a fost dus afara.

Eu, insa, m-am indreptat spre casa din Uita Reginei din Saba nr. 54 si am pus-o pe Lilit sa-mi spele picioarele si pe Hulda sa-mi curete harba si m-am povestit Esteret despre cinstea ce mi se facuse.

"Pazeste-ti pasii, Etan," a spus ea si, cind m-am pus vestimentul cel nou cu virei verzi si m-am pregatit sa plec, a ridicat mina, de parca ar fi vrut sa ma binecuvinteze.

Primirea a fost infumusetata prin nenumarati muzicanti cu timbale si laute, cu psalterioane si tamburine si harfe, prin dansatori, care saltau prin aer si se rasuceau si se aplecau

ndeminatec in toate partile, si prin cîntareti, mai mult sau mai puțin daruiti cu har, care cîntau viersuri intru slava l Omnului, pentru slavirea lui Solomon, cel mai intelept lntre regi, si in cinstea faraonului din ale carui coapse asese zamislita frumoasa principesa Hel ankamen, cu ochii niste nestemate intunecoase si cu solduri precum coloanele templului Amon-Ra. Chipul lui Amenhotef stralucea de multumire de sine si, intrucit bause un strop din vile regesti ale la Baal-Amon, mi-a spus:

'Bun, nu-i asa? Si printesa va fi a lui Solomon, daca bineinteles ingaduie trecerea libera prin Israel pentru bunurile egiptenilor':

Atunci am baut intru multi ani pentru Amenhotef si i amzis

Ma intreb, stapine, daca esti mai curind un mijlocitor al casatoriilor sau un om priceput in negotul dintre noroade?

'Ei, Etan," a raspuns el, 'pentru multi sunt un toate celea, dar tie iti sunt prieten pentru ca esti un venetic alce, si si mine, si fiindca ai o minte desteapta. Si, ghicind, ma cu cotul in coaste: "Stii cine-i omul de colo, care ramega lucata de coada grasă?"'

Acela era insa intunecat la chip, cu parul tepos usor ncaruntit, si ar fi putut trece drept un barbat frumos, daca nu ar fi avut barbia cazind piezis in jos.

'Era cit pe aci sa ajungă rege", a spus Amenhotef, principele nostru Adonia. De la virful nasului in sus, asa se vorbește in soapta, el este leit parintele sau regele David, dar jura si barbia vin de la o capetenie de arcasi, dupa care se apinsese Haghita, muma lui.

Principele Adonia, cu halca de carne intr-o mina si cu vin in cealalta, l a zarit pe Amenhotef si a venit in graba la el.

"Ce face cea mai incantatoare dintre fapturi", a intrebat el. 'doamana Abisag din Sunam? Nu ti-a dat nici un ravas pentru mine?'

Amenhotef a făcut o plecacajune:

'Doamana Abisag este bine, ca si celelalte doamne din haremul regesc"

"Asigur-o de adoratia mea", a mai spus principele. Spune-i ca robul ei asteaptă cu dor cuvintele ei sau vreun gaj al simtamintelor ei, o suvita din cosita ei,

poate și legătura cu smirnă ce-o poartă între incintatori ei sîni."

Si Lilit — mi-a trecut prin minte — poartă o legăturică cu smirnă între incintatori ei sîni, de cînd ne-am stramutat la Ierusalim. Totuși, am bagat de seama cum Adonia a devenit mai reținut Amenhotef, însă, s-a aplecat pînă la sold și un murmur și o sopoteală s-a pornit în jur, căci regele Solomon se îndrepta spre noi cu întreg alaiul său, printre care marele-gramatic Iosafat ben Ahilud și Natan, profetul, și Tadoc, preotul, și Benaia ben Iehoiada, căpetenia în luptă a oastei.

Regele arăta minunat, în aur și argint. Pe degete îi scintelau inele, și i-a grăit lui Adonia, fratele său:

"După cum văd, domnia-ta stai de vorbă cu Etan ben Hosaia, a carui înțelepciune nu e întrecută decît de a mea, și care este redactorul Relatariei privitoare la uimitoarea înălțare și așa mai departe a parintelui nostru, regele David".

Pînă atunci Adonia nici nu mă bagase în seama; acum însă, m-a iscodit cu privirea, din ochii săi mari și cenuși, revărsindu-se raze, așa cum spune că era și felul parintelui său David. Apoi și-a șters buzele unsuroase pe mineca veșmîntului său și a spus:

"Sunt curios cum va trata chestiunea succesiunii la tron".

La care regele Solomon a tresărit minios; cu, însă, mi-am plecat capul și i-am spus lui Adonia:

"Slujitorul vostru este în măsură să vă asigure, stăpîne, că fratele vostru Solomon, cel mai înțelept dintre regi, nu dorește să afle în cartea asta decît adevărul lui DUMNEZEU".

"Atunci Relatarea privitoare la uimitoarea înălțare va deveni, fără doar și poate, una din cele mai neobișnuite cărți ale lumii", a întors vorba Adonia.

"Asta, firește!" a grăit regele. Și, întors către mine: "Aflu de la prietenul tău Amenhotef că Lilit, fiica ta, este frumoasă la chip și incintatoare și înțeleaptă intru caile dragostei. Vreau să cred că zugrăvirea lui se potrivește?"

Am simțit spaimă în măruntaie și am răspuns:

"Sluga voastră e ca un vierme în fața voastră, iar înaintea strălucirii voastre tot ce îmi al meu este ca un grăunte de nisip, nu merită atenția stăpînului meu".

"Un om umil este plăcut în ochii DOMNULUI", a grăit regele Solomon. "Eu doresc, totuși, să-ți arăt prețuire pentru

indurile adinci pe care le-ai inchinat istoriei lui David, priintele meu, si ma gindesc daca n-ar fi potrivit, in chip de pretuire, s-o aduc pe Lilit a ta ca soata de joaca a principesei Hilkamen, fiica faraonului, pe care o iau de nevasta, in neinteles daca voi ingadui trecerea libera prin Israel a bunurilor egiptene"

Am aruncat o privire catre eunuc, care isi rasucea minile in elegantul lui fel egiptean si m-am gindit ca, daca boasele ei n-ar fi fost deja zdrumicate, mi-ar fi facut placere sa i le zdrumic eu si am facut o plecaciune inaintea regelui si i-am spus, ca aceasta noua cinstire e mult prea mult pentru mine, ca mi ajunge din plin cinstirea dinainte, cu care m-a coplezit, fiindu-ma redactorul Relatarii privitoare la uimitoarea inaltare asa mai departe. Dar regele a ridicat mina sa ciotoroasa si i-a grai:

"O sa vedem" si s-a intors de la mine si a plecat cu alaiul sau.

Principele Adonia, fratele regelui, m-a imbiat binevoitor cu o parte din bucata sa de miel de soi; dar eu am refuzat, multamindu-i totusi.

Într-o noapte, cînd dormeam alături de Lilit, mi-a apărut în vis un înger al DOMNULUI, care avea două capete, una din fete era plină de bunătate, cealaltă era însă groaznică la vedere și pe fruntea ei se incolaceau vipere. Cele două capete au început să se sfădească. Cel prietenos a spus: lasă-l în pace, că doar l-ai chinat destul. Celălalt, însă, a răspuns: nu, doar l-am piscat patîntel și trebuie să pun mina pe biei, pentru ca să scormonească și mai adînc și să răzbata pînă la rădăcinile lucrurilor. Atunci primul cap a zîmbit a rîde și a zis: Dar poate oare omul să răzbata pînă la rădăcinile lucrurilor? Desigur că nu, a răspuns capul care era groaznic la vedere, și a mai adăugat: cu toate astea trebuie să încerci. După care amîndouă capetele s-au topit unul într-altul și au devenit unul, a cărui față era plină de acea mare indiferență pe care o pot vedea doar chipurile îngerilor. Și acest cap mi-a grațiat du-te la En Dor, Etan ben Hosai, și caută femeia care are duh de prezicătoare și întreab-o despre sfîrșitul regelui Saul.

M-am trezit scaldat în sudoare, Lilit s-a nîscat și a spus adormita:

"Te-am auzit vorbind, Etan, prietene, dar nu te-am înțeles vorbele."

"Nu sunt sigur că erau vorbele mele", am răspuns.

S-a ridicat în capul oaselor și a căutat lung la mine.

Am ogorit-o.

"Vor fi fost totuși vorbele mele. Căci ce altceva sunt visele decît noi înșine în căutarea unui drum?"

Lilit mi-a zîmbat fruntea.

"Măcar-măcar, odihniți-vă! DUMNEZEUL sufletul în pace, mi-a povestit că în visele noastre trăiesc zeii care nu mai sînt în firea, pentru că DOMNUL Iahve i-a surghiunit în Școl și i-a cîntărit cu lanțuri grele: zeul tunetului și zeul pădurilor, zeul mării furioase și zeul vîntului din pustiu care îi vatămă omului boala; și zeita rodniciei, cu hortul la gura, zeita izvorului care ținește din stîncă murmurînd; și toate iezele și duhurile pădurii și stăpînii care umbla prin noapte; și Belial însuși, feciorul de tirfa al focului și al întinericului din adînc - pe toți astia i-a surghiunit DOMNUL Iahve, dar ei se întorc

„trăiesc în visele noastre” Atunci m-am dus cu gîndul la mîncîrul DOMnului cel cu doua capete și la mîierea din En-Dor despre care norodul vorbea înfiorîndu-se, și la regele cui care i-a poruncit temei să cheme din străfunduri duhul lui Samuel, profetul, și din frica dinlauntru maruntaiei mele s-a iscat setea de viață și pofta cîrni, astfel încît nodularul mi-a crescut mare intru dragoste și am patruns în tîtoarea mea Lilit.

Dar, printre membrii comisiei regesti pentru întocmirea unei și singurei relatari adevărate și hotărîtoare, istoricește veritate și recunoscute oficial, privitoare la viitoare înaltare și mai departe, s-au iscat multa nedumerire și clătînări din cap, din pîicina dorinței mele de-a mă călători la En-Dor și de-a cerceta mai departe împrejurările sfîrșitului regelui Saul. Preotul Tadoc a mîrșit că nu va iesi cîine stie ce lucru dăstăpt din asta; Natan, profetul, a deslîșit că într-adevăr înțelept este cel ce lasă cîinii adormiți să doarmă mai departe; marele gramatic Iosafat ben Ahilud a spus că nu are bani la îndemînă pentru vrajitori și pentru chemarea duhurilor din adîncuri și că trebuie, deci, să scada cheltuielile de drum din leafa mea; Benaia ben Iehoiada, însă, mi-a oferit o ceată de călărime ușoară ca să mă însoțească. Îmi mulțumim foarte și i-am dat să înțeleagă că ostent se prea poate să înfricoșeze norodul și că un om invaluit de frică e prea puțin potrivit pentru îmbogățirea cunoștințelor noastre. Benaia, gînditor, și-a mușcat îndelung buza de jos și mi-a zis: „În acest regat, Etan, ochiul legu adastă asupra ta, oricum ai călători” Și astfel, în faptele zilei, Sem și Selef m-au ajutat să pun șaua pe asinul sur, pe care îl închinasem; și, după ce au fost rostite rugăciunile și după ce le-am sărutat pe Estera și pe Hulda și pe Lilit, am pîrșes la drum pe poarta de mîiază-noapte înspre Sila, care se află în Efraim. Nimic nu e atît de liniștitor pentru suflet ca mersul agale pe asin, pe drumurile Israelului. În urma ta rîmîne zarva și frămîntarea din Ierusalim. Pe lingă tine trec, într-o procesiune lentă, colnele acoperite de primăvară cu cîini și toporași pestriți; mîii privesc de sub țîțele mamelor lor, femeile de prin sate, cu un cos sau un ulcior cu ulei pe cap, pîșese cu gingașie în drumul lor. Ieri negustorii aduc mărfuri, înjură pe cei ce mîina asinii și îi îndeamnă la grabă; apoi o ceată de-o sută din ostire vine în lungul drumului, înduia de căpetenia calare pe un cal halțat. Pe marginea

drumului stau ciuciți milogii, întind mâinile și își tinguie nevoia. povestitorii de istorii strâng să adune ascultătorii țărani vind drumetului ostent graunte prăjite și lapte acru de capra. Ah, și hamurile, întesate de oameni care asuda și duhnesc, rigind iz de usturoi și brinza. O odae? Un pat? Ce-ți inchipui, omule, unde crezi că te afli în palatul lui Solomon, cel mai înțelept dintre regi, unde orice fluiera-vînt și fecior al lui Behai își are șirul lui de camere cu scoarte și cu perine și cu un lux pagin? Întră și te dumirește, oamenii stau lungii pe jos ca pești într-un cos, nu e nici o palmă de loc între ei. Cutare și cutare să-mi facă mie DOMnul Iahve, dacă mai pot adăposti macar unul aici. Se lasă noaptea? Și drumul mai departe e cu primejdie? Drumul, scumpule, a fost cu primejdie încă pe cînd Avraam, strabunul nostru, a mers pe el din Urul Caldeei, iar noaptea a urmat după zi de cînd DUMnezeu a despartit lumina de întuneric, asta nu cred că e ceva nou pentru tine, că doar pari un om trecut prin multe. Cum? Oo, DOMnul Iahve să-și reverse binecuvîntarea asupra ta și a femeilor tale și a copiilor tăi, născuți și încă nenăscuți, zilele tale să se înmulțească. De ce ai zăbovit să amintesti de punga din briul tău? Părcai a fi unul din cei ce trebuie să trudească pentru piinea lor de toate zilele și care doua zile din trei nici macar nu apucă să o aibă între dinți. A, să dai la o parte cîtiva dintre feciorii ăștia de tirfe, așa ca să-ți faci loc și tie; aici e un colțisor frumuseț, placut; micile pete negre de pe perete nu înseamnă nimic, gînganile au capetele zdrobite și nu mai muscă. Iar mai tîrziu, la noapte, se vor ivi aici în casa un număr de dănuitoare moabite, cu niște sinț pe care nu i poți cuprinde cu amîndoua palmele, și cu niște dosuri dolofane și îndesate; și toate astea se cutremura în timpul dantului, de cad leșinați de plăcere pîna și bărbații care doboara un bou cu o lovitură de pumn. După dantuală, msa, fata ce ți-e pe plac, ți se va alătura și va bea cu tine și tu va îngădui să-o pipai, ca să te convingi singur că farmecele ei sunt așa cum le-a făcut DOMnul Iahve, neted și virtoase. Du-ți asinul sur în fund, în grajd. Prețul finului intra în socoteală; dar plătești acum numaidecît, stăpîne.

Cu voia lui DUMnezeu am intrat călare în En-Dor în cea de-a cincea zi a călătoriei mele, după ce mi-am rostogăciunea la mormîntul lui Iosif de la Sichem din Manasse și după ce, apoi, am trecut prin En-Gannin din Isahar și am

inbatut valea Izreel inspre soare rasare, avind mereu muntele Ghilboa in dreapta; ultima noapte o petrecusem in Summ, de unde era de fel Abisag, frumoasa domnita care se indusese cu gingasie sa-l incalzeasca pe regele David, intrucit era inaintat in virsta si ajuns la adincei batrinete si nu se mai putea incalzi. Ziua era luminoasa, nici un norisor pe cer, ciocirile se ridicau in zbor de pe ogoare si porumbeli uguiau in cring. Femeile din En-Dor stateau la fintina sporovaind; tropu de apa de pe galeata cu care scoteau apa scinteara.

Dar una dintre femei, una dolofana, cu gropite s-a intors catre mine si a grait:

"Ce te tot holbezi, straine? Esti vreun negutator care caută sa vinda mirosne placute sau zeama de paduchi cu care se boieste pinza ca purpura? Ori ti-e postă si pindesti pina ce ne om apleca peste ghizdurile fintinii, ca să-ti afli desfatara in asemenea priveliste?"

Nici una, nici alta, dragalaso", i-am raspuns eu. "Sunt un biet drumet care caută sfat si luminaire".

"Asa zic toti", a sarit cu vorba alta "Dar dupa aia caută pe sub fustele muierilor".

"Daca ma uit la tine", am intors cu vorba, "nu prea stiu ce lucru aducator de lumina ar putea fi sub a ta. Mai curind is posti sa afli aici o femeie inteleapta, care sa aiba duh de prezicatoare si care trebuie sa fie foarte batrîna, daca mai e cumva in viata".

Atunci dolofana cu gropite a zis:

"Eu sunt femeia inteleapta, care are duh de prezicatoare; am invatat mestesugul de la maica mea si de la muma maica mi".

"Ca sa spun drept, copila frumoasa", am raspuns eu, "nu vad la tine pielea incretita, dintii galbejiti, parul latos si nici negii de pe nas si de pe pielea capului, care se potrivesc, foarte, cu chipul unei vrajitoare".

"Daca duhurilor nu le pasa de aceasta", si-a dat ea capul cu trufie pe spate, "de ce te stinjeneste pe tine?"

Dupa care a tras galeata fintinii spre ea, si-a umplut uluciorul de lut si a pornit in calea ei; femeile, insa, chicoteau si aratau spre mine, astfel incit m-am simtit tare nerod si m-am intrebat, daca nu cumva il intelesesem gresit pe ingerul cu doua capete al DOMnului si daca drumetia mea pina la En-Dor nu se va dovedi o stradanie zadarnica.

Dar, in timp ce adastam inca pe magarusul meu sur si nu stiam incotro sa l min, iata ca a venit spre mine un om batrin care se sprijinea intr-o cirja. Mi a spus ca e Sufam ben Hufam si unul din batrinii din En Dor si m a intrebat cine sunt si care este rostul venirii mele. I am spus numele meu si numele parintelui meu si i-am istorisit ca mi-a aparut in vis un inger al DŌmnului si ca mi a spus: Du te la En Dor si cauta muierea care are duh de prezicatoare si intreab-o. Dar nu i-am dezvaluit care era telul intrebarii mele si nici că ingerul avea doua capete. Sufam ben Hufam a plescait cu limba. In En-Dor, a spus el, n a fost nici o asemenea muiere de cind regele Saul opri se cu strasnicie orice vrajitoare si le surghiunise pe toate cele care aveau duh de prezicatoare. La care i-am raspuns ca stiam si eu de porunca regeasca, ca si de alte porunci date de regele David, ca era, insa, cale lunga de la sfatul regelui pina la colibele saraclilor si ca poruncile celor puternici sunt in gloata norodului ca un pumn de apă, pe care cineva o picura in nisipul pustului, si l-am intrebat dacă n a venit chiar regele Saul insusi la muierea cea inteleaptă din En-Dor, ca s-o roage, să-i prezica cu duhul ei de prezicatoare, atunci cind DŌmnul Iahve a tacut la intrebarile lui si cind nu i-a dat raspuns nici prin oracolul arsiilor, care se cheama Urim si Tumim, si nici prin glasul profetilor?

Sufam ben Hufam a stat o vreme pe ginduri, apoi a clipit sirei si a grai:

"Imi dau seama din raspunsul tau, Etan ben Hosain, că esti un om de o intelegiune neobisnuită; cum se face atunci ca nu vrei sa vezi casele noastre darapanate, ogoarele noastre paraginite, coapsele slabanoage ale vitelor noastre? Oare nu stii ca Solomon, cel mai intelept dintre regi, a chemat toti barbatii tineri, in putere, sa slujeasca in cetele lui de oaste si la mesterii lui ziditori si ca vatazii regelui ridica totusi zeciuiala? De aceea batrinii din En-Dor s-au adunat la sfat si au zis: DŌmnul DUmnezeul nostru ii ajuta pe cei care se ajuta singuri: de ce, atunci, sa nu facem ca stramii să vină la noi si sa-si lase sielii aici; si au ce alta ar putea atrage mai tare stramii intr-un loc, decit o muiere inteleapta care are duh de prezicatoare? Vremea ei de robota sa fie de la rasaritul lunii pina la primul cîntat al cocosilor, iar plata ei doi sielii de fiecare intrebare, si fara scazamint".

Astfel am ajuns oaspetele lui Sufam ben Hufam in casa

mi si am mîncat din pîinea lui si am baut din vinul lui aeru, Iar cînd a veni noaptea, si-a luat cirja si a pornit inaintea mea sînticaind spre coliba de pamînt in care isi implinea vrăjitoarea din En-Dor mestesugul Si, in colibă, am dat cu ochiul de prietena mea dolofană cu gropițe, iar ea mi a suris, arînd doua siraguri de dinti cum nu se află mai frumoși si i-a grațit.

"Așadar tot ai venit; asaza te colo pe perna, in curînd am să mă ocup de tine".

Sufam ben Hufam, inșă, s-a sucit pe jos într-un ungher, i-a pus toiagul lingă el și a tăcut.

Femeia a mai aruncat halegă de oate pe foc. Fumul a pîns să se invalatucească si m-au usturat ochii; ea, inșă, mesteca fierțura viscoasă din cazan si a mai pus buruienute și pîfuluțe, astfel încit au început să se ridice deasupra bășici care plesneau cu un pocnet ușor; între timp mormăia ceva, dar nu erau vorbe, ci formule magice, și a strigat de cîteva ori duhul Mi-am zis cutare si cutare să-mi facă mie DŌmnul, dar asemenea nerozii pot prosti pe țărani, regele Saul, inșă, avea totuși prea multă minte pentru a lua în serios asemenea munteală Vrajitoarea amesteca mai departe, iar eu i-am zîmbit, caci pentru o muiere mesteră in vraji si o fîcă a lui Belial era nespus de nurlie. S-a întîmplat inșă ca flăcarile aproape s-au stins si nu ramase decit o pîlpîială care arunca umbre uriașe. Atunci vrăjitoarea a vînt o lingura în cazan și a pus puțină fierțură într-un blid si mi-a adus-o, zicîndu-mi:

"Mestecă asta bine".

Iar eu am întrebat:

"Ce e asta?"

"Este o fierțură", a zis ea. "O fierhea maică mea și inaintea ei muma maică-mi, și îi zice hașis".

"Și asta cheamă duhurile?"

"Asta cheamă orice vrei", a răspuns ea și s-a întors astfel, micit rotîngimea soldului ei s-a văzut limpede in lumina arîncată de restul de jaratec.

"Ia-o si mestecă; nu mă face să aștept aici".

Si am luat un pic de fierțură din blid si am gustat-o, avea un gust ciudat, oarecum cam ca miezul de nucă, dar și iute; și mirosea a mîrodenii. Si am început să mestec aluatul acela cîeros și sucurile din el s-au revărsat cu imbelșugare și erau imbătătoare și le-am inghițit.

"Ia tot ce e în blid", a poruncit vrajtoarea

Am ascultat-o și am simțit cum povara lumii aluneca de pe umerii mei și am știut că puterea mea nu cunoștea limite și că puteam și eu să poruncesc duhurilor adâncului, care urcau la lumina venind din Seol. Și i-am spus vrajtoarei:

"Tu ești ingerul visului meu; dar unde e cel de-al doilea cap al tău?"

Cu toate că risul ei era risul unei fiice a lui Belial, mi-a sunat plăcut la ureche, și ea m-a privit bațjococontor și a întrebat.

"Pe cine să chem să vină?"

Am spus:

"Adu-mi-l pe regele Saul".

Atunci ea a pâlit și a zis:

"Aș face-o fără plăcere; e prea de groază chiar și printre umbre".

De rîndul asta am ris eu de ea:

"Așadar ți-e frica de chiar meșesugul tău? Eu nu mă tem; dau zilnic la iveală prin descînt umbre din Școl, doar în ziua de Sabat nu, și o fac fără hașisul tău".

Îndata s-a întors către foc, și flăcările s-au invilvorat cînd a ridicat minile, iar străiele au căzut de pe ea, astfel încît sta despuiată în mîjeala luminii gălbui; și a țipat cu glas puternic:

Iar eu am întrebat-o:

"Ce vezi?"

"Văd zei ridicîndu-se din miezul pămîntului", a zis ea, și s-a zvîrcolit de durere.

"Dar îl vezi pe regele Saul?" am întrebat. "Cum arată?"

"E înalt de statură", a găgît ea răgușit, "mai înalt decît orice alt om; are trupul înșingherat străbătut de cuie lungi și îl ține capul sub brat".

Și mi s-a parut că văd ivindu-se printre umbre o faptură uriașă, regele ucis, al cărui cap retezat de filistenii a fost purtat petutindeni prin țara lor pentru a vesti fapta în casa idolilor lor, dar al cărui trup a fost tînuț de zidul cetății Betleem. M-am dus cu gîndul la rege, cum a intrat în colibă asta înaintea ultimei sale bătălii, dar îmbrăcat în alte străine. Adu-mi-l la iveală pe Samuel, îi spune el vrajtoarei; și duhul lui Samuel se înființează, ca un bătrîn costeliv, înfășurat în mantie, și îl întreabă pe Saul de ce m-ai tulburat punîndu-

„Cheme din adincuri, iar Saul graieste. Sunt tare inspaimintat, căci fiistenii se lupta impotriva mi, iar DŢmnezeu s-a depărtat de mine şi nu-mi mai raspunde nici prin proroci, nici în vise, glasul infundat al lui Samuel a profetit. DŢmnul va face ceea ce a graiit prin mine, va lua domnia din muntile tale şi o va da lui David, aproapele tau, iar mine tu şi fiul tatii vei fi din mine şi tabara lui Israel o va da DŢmnul în muntile întinilor.

„Şi atunci i-am strigat vrăjitoarei:

„Adu-mi-l încoace pe Samuel”.

Iar de undeva glasul lui Șufam ben Hufam:

„Asta indubeste pretul”

Şi din nou s-au înalţat flăcările involburându-se şi chipul vrăjitoarei s-a schimonosit a durere şi trupul ei se incolacea şi se scutura înfiorat, iar întinericul din partea de dincolo de uşă a parut că se desparte în două şi un glas de mosneag a zis: „De ce m-ai tulburat punind să mă cheme din adincuri?”

„Asadar tu ești duhul lui Samuel?” am întrebat eu şi am încercat să deslusec, printre umbrele şovăitoare, ivirea proorociilor.

Dar se pare că anume ceva nu era cum trebuia să fie, căci chipul vrăjitoarei a vadit spaima înfricoşătoare, iar ea a căutat scapare la mine, pitulindu-se în braţele mele. Şi am simţit prezenţa cuiva în încăpere şi am ştiut că era David, feciorul lui Iesei, venit la faţa pământului de pe ţărîmul ortilor, şi duhul lui David i-a graiit duhului lui Samuel:

„Te-am aflat, în sfîrşit, prietene şi părinte al meu. De ce lăsa de mine? Căci te-am căutat în cele şapte hauri ale scutului şi am mers în cele de şapte ori şapte iaduri şi în fiecare din ele mi-au spus că tocmai plecaseşi de acolo”.

Şi duhul lui Samuel şi-a acoperit ochii cu muntile, de parcă ar fi vrut să alunge de la sine un chip al groazei, şi a graiit:

„O, fecior al lui Iesei, îl vezi tu pe regele Saul? cu trupul împuns de cuiele lungi cu care l-au tîntuit, îşi poartă capătina sub brat”

„Cum te văd şi mă vezi”, a răspuns duhul lui David, „tot aşa îl văd şi pe el”

„Şi n-a fost el, oare, unsul DŢmnului?” a rostit duhul lui Samuel. „Cu toate astea ai trimis un tînar din Amalec ca să-ţi ia viaţa”.

"Uiti, prietene si parinte al meu", i a intors vorba duhul lui David, "ca si eu am fost la muierea cea inteleapta din En Dor inainte de lupta si i am poruncit sa te cheme din Seol si ai venit si mi-ai raspuns intocmai precum ii raspunsesei lui Saul. Eu doar m-am ingrijit, prietene si parinte al meu, ca profezia ta sa se poata implini".

Atunci glasul duhului Samuel a exclamat

"Au cuvintul DOMnului, nu era in destul pentru tine, de te ai dus acolo si ai tocmnit un ucigas ticalos si ai adus singele unsului DOMnului asupra capului meu si asupra celui al tau?"

"Ai si nas sa predici despre virtuti, prietene, si parinte al meu", a zis duhul lui David. "Daca a fost voia DOMnului ca imparatii sa fie luata din mina lui Saul si sa-mi fie data mie, atunci acigasul ticalos, pe care l-am tocmnit eu, a fost unealta DOMnului, iar faptul ca l-am tocmnit s-a intimplat intru plinirea vointei dumnezeesti. Dar, in ceea ce priveste sfirsitul regelui Saul, n-ai decit sa-l intrebi singur, caci e aici de fata cu trupul strapins de cuiele lungi cu care l-am tintuit, isi poarta capatina sub brat".

Din duhul regelui Saul a aratat, muteste, spre locul neobisnuit unde se afla capul, de parca ar fi vrut sa dovedeasca oricunum ca o capatina desprinsa de trup nu prea mai poate sa gurasca. Si duhul lui Samuel si-a coperit chipul si a oftat de sa ii rupa inima, in timp ce duhul lui David a ris fara sa se auda, de parca toate astea n-ar fi fost decit o glumă infikosatoare, pe intelesul doar al lui, iar femeia din bratele mele tremura si se cutremura, si apoi a cintat cocosul.

M-am trezit. O lumina vesteda cauea prin ferestraica strimta si prin gaurile din acoperisul de paie. Vrajitoarea din En Dor sta goala in bratele mele, lipita de mine. Sufam bene. Hutam, msa, s-a sculat anevoie in picioare din ungherul lui, a venit spre mine sondaand, mi-a intins palma deschisa si a zis:

"Impreuna cu slujitul prin faptura ei, face treizeci si patru de sichi".

Totusi, taina cu privire la sfirsitul regelui Saul si la partea pe care o avea David mă muncea tot mai mult

Estera mi a spus.

"Ce te nelinisteste, Etan? De la întoarcerea ta din En-Dor vorbești cu mine ca un om care e cu gindul aiurea, cu Hulda n-ai pic de răbdare, iar Lilit se furiseaza prin casa cu ochii plini"

Am sovat. Dar mi se invalmasceau nestăpinit prin cap mai multe ginduri, decit puteau fi cuprinse mai îndelung de o gasta de om, astfel incit i am povestit Esterei pina la urma, ce mi dezvaluise femeia care avea duh de prezicatoare. Si am spus

"Dupa cit se pare, n-am sa mi mai aflu liniste pina ce nu voi avea raspuns la intrebarile ce ma bintuie. Au este adevarat ca David i-a trimis pe tinarul din Amalec, pentru a-l ucide pe regele Saul si, tot astfel, pe Ionatan, cu care incheiase un legamint? Si este, oare, adevarat ca ucigasul a facut ceea ce i-a poruncit David? Si trebuie ca, la tot celalalt singe din incaltarile lui David, sa mai punem la socoteala si singele lui Saul si singele lui Ionatan, la a carui moarte David a scris

*Jale grea este în mine, frate Ionatane!
Căci mult mi ai fost de drag
Mai de pret mi era iubirea ta
Decît dragostea femeilor*

"Si la ce ti-ar ajuta dacă ai avea răspunsurile?" a întrebat Estera. "Ai putea sa le scrii in Relatarea despre regele David sau in vreo alta carte?"

"Nu prea. Dar trebuie s-o știu eu insumi. Trebuie sa știu cine era omul David. Era o fiară de pradă, care da iama? Sau avea inaintea lui un țel, catre care gonia cu orice pret? Sau orice stradanie e desarta, si chiar cei mai mari dintre noi sunt praunte de nisip, pe care vintul timpului le spulbera?"

Biet om", a zis Estera

"David?" am întrebat

"Nu, tu"

Si m-a sărutat pe ochi

Dar eu m-am dus la casa marelor-gramatic Josafat ben Ahilud, care se afla in orasul de sus, aproape de locul unde se zidea templul, si am cerut sa fiu ascultat

Un slujitor m-a condus inaintea lui Josafat, acesta a spus ca se bucura sa vada cit arat de bine si m-a intrebat oaca drumul meu la En Dor a fost cu folos?

"Stăpîne", am raspuns, "cu cercetarea istoriei, lucrurile stau la fel ca si cu marile drumi ai copiilor lui Israel prin pustiu; urci o colina de nisip doar pentru a o vedea inaintea ta pe urmatoarea"

"Dar drumul si-a aflat un sfirsit si, de pe piscul muntelui Nebo, Moise, conducatorul nostru, a vazut inaintea lui Tara Fagaduintei, cu riurile si ogoarele si vilele si satele ei"

"Cuvintele stăpînului meu sunt pentru slujitorul vostru ca balsamul Asadar mi se pare adesea ca ne rotim in cerc"

Trasaturile lui Josafat s-au umbrat

"Poate ca tu te rotești in cerc, Etan, fiindca ratacesti prin prea multe parti"

"Dacă ratacesti prin prea multe parti, stăpîne, o faci pentru ca buzele, care mi-ar putea sfatui, ramin pecetluite. Desulfel, regele David era si un om cu complicată alcătuire launtrica, ceea ce impune cercetari in multe directii"

"Regele n-avea decit un singur lucru in cuget, mura destul Josafat "In toti anii, cit l-am canoscut, nu urmarea decit sa fie pe placul DOMnului, clădindu-i împărăția"

Am facut o plecacione si am spus, ca intocmai asta trebuie spus mai raspicat in Relatarea despre regele David; totusi mai damuiau anumite indoile si incileeli, care ar putea umbrii marcaşa imagine si care ar trebui lămurite, pentru a ocoli rastalmaciunile ce ar putea urma

"Indoile si incileeli?" Josafat a catat spre mine cu ochii abia mişti "In legatura cu ce?"

"In legatura cu sfirsitul regelui Saul si cu rolul pe care l-a jucat David cu acel prelej."

Mi au venit in minte oameni care, pentru vorbe mai neînsemnate, sfîşisera prin a fi desapaţinati si a li se tintui trupul la zidul orasului, si m-am gindit la cei dragi mie, care ar fi putut pierde pe cel ce-i hranca

Josafat a prins a rida

"Si ce e cu bănuială in legatura cu sfirsitul regelui Saul?"

"Pentru domnia ta, stăpîne, se prea poate ca nimic."

Stăpînul meu a văzut cu chiar ochii lui și a auzit cu inșesî
urechile lui și nu atîrna de vorbele altora."

"Uiti Etan, că am ajuns sfetnic regelui abia după ani și
unul de la moartea lui Saul."

Și nu mai traiesc oare martori", am întrebat eu, "care să
fie chemați înaintea comisiunii regesti pentru întoarcerea anei
și singurei relatări adevărate și hotărîtoare, istoricește exacte și
recunoscute oficial, privitoare la amîntoarea înaltare și așa mai
departe, așa precum au primit porunca să vină Iorai, Iaban și
Mesalam, povestitori de istorii și legende îngaduri de cregatori?"

Ar fi unul, de bună seamă", a încuviințat Iosafat. "Ioab,
fiul Teraiet, sora lui David, care a fost capetenie de oaste în
lupte, dar mă tem că n-am afla decît puține lucruri de la el,
cînd o spaimă de moarte îl scuturase în fiece zi și a făcut din
el un mosneag care hîguie."

"Și dacă m-ai duce eu la el și aș încerca să vorbesc cu el
în liniștea dintre cei patru pereți ai săi?"

"Socotesc că nu e un lucru recomandabil", Iosafat a
întins mîinile în latură. "Sau ar vrea să o faci în posesia lui
Benaia ben Iehorada, care are un ochi de veghe asupra lui
Ioab? Poate că e mai înțelept să cauți lamurire în depozitele
lui Seraia, gramaticul regelui David, care sunt rînduite în
arhivele regesti."

Atunci i-am mulțumit marelui gramatic Iosafat pentru
statul său bun și pentru îngaduînța avută. Nu sunt decît un
cîine nevrednic, am mai adăugat, care s-a înșorit la mila
stăpînului său și acum se turîșcă de-acolo.

Dis-de-dimineața am pîrșes spre arhivele regesti, care
erau asczate într-un grajd, ce fusese zidit pentru călăi regelui
Solomon. Acolo i-am găsit pe gramaticii Eihoref și Ahia,
care sebeau la o masă și jucau în zaruri. Ahia avea înaintea
lui o grămădă de sîchii și mai multe mele și o podoabă pentru
Iorai și o pereche de sandale elegante din piele de Egipt și un
vesmînt din pînză de Byssus; Eihoref, însă, sebea doar în
cîmășă la masă.

Și Eihoref a grăit către zaruri:

"Ah, voi veni de prima mîină cu Urim și Tunum, oracolul,
voi oscioare ale fetei, de ce mă lasați la ananghie? Uitați-
vă la Ahia asta, voi ingerasilor, uitați-va la avutile pe care
le-a adunat grămădă omul asta, care e un buboi pe chipul
omenirii, un puturos ce leneveste pe socoteala regelui! De ce

nu vrei sa cadeti cum ar fi pe placul lui Iahve, de ce urmasi
porunca lui Behai, stapinul tuturor reilor? Veniti, dragel
mele zaruri, 'nu va intoarceți fata de la mine. O singur
aruncatura cu priinta numai! Nu ma omoriti cum l a uci
Cain pe Abel, ci vaditi adevarata voastra fire nobila de ajutato
ai sarmanilor si de sprijin al celor obiditi. Am sa va dovedesc
increderea mea, dulcele mele zaruri pun la bataie pe vo
camasa mea, ultimul lucru ce l mai am. Nu ma lasati sa
umblu despuat si gol pe ulitele Ierusalimului, intru batjocura
fecioarelor lui Israel si intru revolta murenilor batine. Revarsati
norocul vostru asupra mea, haraziti mi un trei, sau un sapte
sau un doisprezece!"

Si Elthoref ben Sisa a luat zarurile intre palmele facute
caus si le-a scuturat, in timp ce si-a inalt privirea spre cer
la DOMnul Iahve, creatorul lumii si a tot ce se afla in ea.
Apoi a lasat zarurile sa se rostogoleasca, aruncase un doi si
un patru. S-a batut cu pumnul in cap. A blestemat soarele
care il lumina si pe parintele sau care il zamislise si berbecele
rios din ale carui coarne erau cioplite zarurile; fetele sau
Ahia, insa, care nici nu clipise intre timp, a intins mina si a
zis:

"Camasa ta!"

La care m-a cuprins nula de Elthoref. I am impartasit lui
Ahia ca venisem la indemnul marelui-gramatic Iosafat, pentru
a afla anumite depozite si insemnari; pentru asta as avea
nevoie de ajutorul lui si al fratelui sau, care nu va putea
merge sa caute fara camasa pe el.

Ahia i-a aruncat fratelui sau camasa si sandalele. Apoi a
clatinat din cap si a spus ca nu poate decat sa se minuneze cu
privire la Iosafat. Au nu stie marele-gramatic ca in arhivele
domneste o harabahura deplina, astfel incat nu se poate gasi
chiar nimic? Si a aratat cu mina spre unele despartituri pentru
cai, unde erau stivuite mormane de tablite de lut, si spre
altele, unde zaceau intr-o neorinduinta groaznica suluri de
piele scrise.

"Si asta inca nu e nimic", a adaogat el, "sa fi vazut
arhivele regesti cind erau gramadite intr-un hambar, unde
vintul sufla nisipul peste hrisoave, iar ploaia siroia pe ele."

M a palit banuiala, ca poate Iosafat ma trimisese incoace,
pentru a scapa de mine in chip elegant, si i am intrebati pe
Elthoref si Ahia, daca nu stiu cumva de niste depozite oare-

ne ale lui Seraia, gramaticul regelui David, si unde ar putea
se afla, daca exista cu adevarat.

Amindoi au raspuns ca auziseră deja de asemenea de
pozite; Elihoret si a dat cu presapasul ca s'ar afla in despartitura
treia din rindul intii, pe partea stinga a grajdului, dar Ahia
tost de parere ca ele ar fi in despartitura a saispzeceea din
rindul al treilea, in partea dreapta a grajdului, dupa care s'au
int amindoi la harta.

Au intrebat:

Dar nu se afla nici o lista a cartilor si depozitelor din
arhive?

Amindoi socoteau ca o asemenea lista ar fi tare de dorit.
Ahia a spus ca aflase cum ca o asemenea lista urma sa
fi intocmita de odata ce arhivele isi vor fi aflat locul lor
tatornic in catul de sus al marelui templu pe care a pus
el zideasca Solomon, cel mai intelept dintre regi, dar Eli
horet a lamurit ca omul gandise si DŪmnezeu cimmeste si
ai numii sa soscasca noul schim de ca din Egipt pentru
egre si sa fie adus aici in grajduri; dupa care au pornit din
nou sa se certe.

Ea insa i am indemnat sa pornim in cautarea depozitelor
in Seraia, gramaticul regelui David, si Elihoret si Ahia s'au
sculat si m'au urmat cu care prilej Elihoret a ales primul rind
de despartitura din stinga grajdului si Ahia al treilea rind pe
partea dreapta, iar eu siul al doilea care se afla la mijloc. Si
am răscolit prin tablitele de lut si prin sulurile de piele cu
curs pe ele, si unde s'a sturnit o tramba de nisip asemenea
nimbei de nori ce mergea inaintea copilor lui Israel in
lingul lor drum din Egipt si prin pustiu. Dar, in timp ce
am prin lui Israel au ajuns, dupa oarecare ratacire, in tina pe
care le o fagaduise DŪmnul, nici Elihoret, nici Ahia si nici
am n'am izbutit sa gasim depozitele lui Seraia. Si, intrucat ne
temurau genunchii si ne dureau bratele si eram plini de
doare si de praf si de pinze de paranjent am curmit cautarea,
dar Elihoret s'a pornit sa tuscasca de spuma si a zis:

'Cutare si cutare sa mi faca mie DŪmnezeu, daca in oi
nai atinge vreodata de o singura tablita de lut din arhivele
astea', iar Ahia a intregit plin de exultatie:

'Amin!'

'Daca domnule voastre vor sa jerte cuvintul impotriva a
ajutorului vostru', am raspuns eu, 'si eu sunt tot atat de

obosit și de minjit ca voi amândoi și mai am două femei acasă, de care trebuie să mă îngrijesc și o întoarce pe care trebuie să o mulțumesc. Cu toate acestea eu nu cunosc nici istovcala, nici șovarala în slujba lui Solomon, cel mai inteligent dintre regi, și a scrierii istoriei; și, cu binevoitoarea îngăduință a domniilor voastre, mă voi întoarce aici într-o altă zi, și anume însoțit de doi sclavi, care se pricep la folosirea Alef-Beth-Chummel-ului și la deslușirea diferențelor felurii de scris."

Ahia, însă, a grăit:

"Cui îi dă dracu' mîncărime se scarpina de și smulge pielea de pe el"

Iar Elhoref a mai adăugat:

"Nu amîna prea mult căutarea, Etan, altfel s-ar putea să ne găsești sub cerul liber, cu arhivele pradă păsărilor cerului și soarecilor și furnicilor roșii celor rele."

Dar eu m-am întors îndărăt în casa din Ulița Regina din Saba nr. 54, ca să o pun pe Liht să mă îmbăteze și să mă maseze și să mince apoi, în tovarășia Esterei, o bucată de pîine cu masline și cu ceapă.

"Ai de gînd să mai pleci o dată la drum?" a întrebat ea.

"Din păcate trebuie să-l caut pe Ioab, feciorul Teruiei, care poruncește peste oaste în vremea lui David, și să-l întreb în legătură cu sfîrșitul regelui Saul și dacă David a pus să-l ucidă și pe Ionatan, cu care încheiasc un legămint."

Estera și-a apăsător cu mina pe inimă:

"Este o ispitire pe care o vei urma vesnic - numele ei este adevărul, vlăstarul soartei."

"Te doare tare rău în piept", am întrebat-o îngrijorat, "și nu pot face oare chiar nimic, ca să te ajut?"

A clătinat din cap.

Și am pornit la drum și am ieșit pe poarta de miazăzi a orașului și am mers prin grădinile de dincolo de poartă, pînă ce am ajuns la o casă ce era zidită din cărămizi de diferite culori. Și unul dintre peletieni stă de pază în fața ușii și aplecat sulita și a grăit:

"Coropcar din cei ce te îmbie cu marfa lor nu ești, căci n-ai coropca pe burta, dar nu ești nici țaran din cei ce aduc zarzavat ori ouă ori struguri dulci. Așa că lamurește cine ești, astfel încît să poți fi crezut, căci Benai ben Iehoiada, capetenia în luptă, are un ochi de veghe asupra acestor case."

"DUMnezeu să te binecuvînteze, flăcăule", i-am răspuns,

caci agerimea minții tale și a dat seama, că nu sunt nici coropcar care te imbie cu mărfurile lui, nici vreun țaran care aduce produsele lui, cu toate astea, pun la bataie cinci sili împotriva unuia al tău și mă prind că nu ghicești cine sunt?"

"În prinsoarea", a zis peletianul și mi-a rînjit în față. "Ești Etan ben Hosaia, redactor - ce-o fi și asta - al unei și îngurei relatari adevarate, istoricește exacte și recunoscute oficial, privitoare la uimitoarea înaltare și așa mai departe; și dinpinu meu Benaia a poruncit că, dacă ții cu tot dinadinsul, să te las să intri înăuntru, dar să nu te mai las să ieși iar afară." I am plătit peletianului cei cinci sili ai mei și m-am fi dus pe calne și am fi făcut calea-ntoarsă, dacă n-ar fi fost plasul din mine care zicea: Ți ai vîrit gîtul în lat, Etan, acu' poți să te lași spînzurat pentru adevarul întreg. Din care pricina am intrat în casă și am dat peste un mosneag caru nu i curgeau ochii, care sta ciucit într-un ungher aproape întunecos, cu miini tremurînde, cu barba încleștă, cu peștingine pe cap.

"Au tu ești oare Ioab", am strigat, "cel care au fost pus preste oaste?"

Omul aproape nici nu s-a clintit și a zis:

"Eu sunt acela" Am catat uimit la el, caci nu mi se parea de crezut că acesta să fie viteazul care a cucerit în tîrîs Ierusalimul ce nu putea fi luat, astfel încît îl puteau tine chiar și ologii și orbii; viteazul care a înfrînt Siria și Moabul și Ammonul și Amalecul și regii filistenilor și pe Hadadezer, regele din Saba; cel care l-a omorît pe Abner, cel care poruncea peste oaste sub regele Saul, și pe Absalom, feciorul lui David.

Ioab a zis:

"Ai venit din partea lui Benaia ca să mă chinuiești mai departe?"

Și s-a închis iar în sine, și scîncea că un copil bolnav.

"Eu sunt Etan ben Hosaia", i-am răspuns, autor și istoric; și am venit de capul meu pentru a te întreba în legătura cu unele puncte care nu mi sunt limpezi."

"Cum pot eu să știu", a zis Ioab, "dacă nu vii totuși din partea lui Benaia și dacă vorbele mele nu vor fi întoarse împotriva mea, așa încît să-mi înfigă capul într-o prajină și să-mi tîntuiască trupul la zidurile Ierusalimului pe care l-am cucerit de la Iebusiți și l-am dat în mîna regelui David?"

"Tu însuși te ai numărat odinioară printre puternicii din regat", îmi amintea vorba, "și printre cei care hotărâau, dacă unul e dus cu anasina la moarte sau dacă nu e îngăduit să-și încheie zilele în pace. Eu, însă, hotărâsc cum va continua omul să trăiască după moartea sa, în ochii neamurilor viitoare, și dacă peste o mie de ani el va trece drept un mosneag ajuns în mintea copiilor, caruia îi curg bălele pe barbă și pisatul în nădrăgi, sau ca un ostaș care și privește soarta în față cu demnitate și îndrăzneală."

Mimile lui Ioab au conținut din tremurat. S-a sculat și a pasit spre mine, învaluit în duhoare, și a grăit:

"Am fost întotdeauna ostaș și am făcut ce mi s-a poruncit. Dar apoi am aflat că regele David m-a afurisit pe patul sau de moarte și că îmi a spus lui Solomon: 'Să faci dar cu Ioab după înțelepciunea ta, ca să nu se pogoare caruntetea lui cu pace în groapa. Închipuie-ți omul ma blestema pentru uciderea feciorului său Absalom și a lui Abner ben Ner și a unuia și a altuia pe care i-am omorât pentru el.' Oo, n-a pus niciodată singur mîna pe vreun om; nici un strop de sînge pe brîul ce îmi încingea salele, nici în încălțările ce le purta împicioare. Îmi se parea mai potrivit să ucidă cu mîna altora."

"Au a pus David să-l omoare și pe regele Saul", am întrebat, "și pe Ionatan cu care încheiasă un legămint?"

Ioab și-a scarpinat barbă murdăra.

"Trage-ți tu învățămintele tale. Eu nu pot decît să îmi istorisesc ce-am văzut și auzit. Cam într-o treia zi după revenirea lui David la Tîclag, a sosit acolo și omul acela tînar. Hainele îi erau nîpte și își pusese țarina pe cap și se vaicarea că oastea lui Israel fugise din bătălie și că multe norod cazuse și murise; și mai spunea el: 'era mort și Saul și feciorul său Ionatan.' David stă printre oamenii săi și a grăit către el: 'Ai văzut cu ochii tăi ca Saul și Ionatan au murit?' Iar omul cel tînar a răspuns: 'Stăpînule meu stă, că sînt slujitorul lui credincios și că îi sînt foarte îndatorat și spun adevărul.' Din întîmplare m-am dus pe muntele Ghelboa și iată Saul stătea sprijinit pe sulita sa, iar carele și călăreții îi ajungeau. Atunci el s-a întors și, văzîndu-mă pe mine, mi-a strigat: 'Cine ești tu?' Și eu i-am răspuns: 'Sînt un amalecîit.' Atunci el mi-a zis: 'Apropie-te de mine și mă ucidă, căci durerea morții m-a cuprins și sufletul meu e încă tot în mine.' Așa că l-am ucis; și am luat cununa regelască de pe capul lui."

brătara ce era pe mîna lui și le-am adus pe amîndouă aici, la stăpînul meu, și binevoiască stăpînul meu să mă răsplătească după meritul meu."

"Și ce-a făcut David?" am întrebat eu

"A luat coroana și brătara, a spus Ioab, "și s-a tînguit o vreme pentru Saul și Ionatan" apoi s-a întors spre tînarul din Amalec și a zis: "Cum nu te-ai temut tu să ridici mîna, ca să ucizi pe unsul DOMNULUI?" Și, cum tînarul om a palit și a pîns a îngaima vorbe fără sîr, David i-a grăit: "Sîngele tău să te acopere pe capul tău, căci buzele tale au mărturisit împotriva ta. Să poruncesc unuia dintre însoțitorii săi să-ți ucidă pe tînarul din Amalec!"

Iar eu m-am cutremurat, căci am văzut limpede că duhul pîzicilor al vrăjitoarei din En Dor graie adevărului cu privire la moartea regelui Saul și la participarea lui David la ea; și am spus lui Ioab:

"Asadar lucrurile par astfel, ca și cum sîngele regelui Saul ar fi mîșcat încălțățile lui David?"

Dar, mai înainte ca Ioab să-mi poată răspunde, s-au auzit glasuri și răsunetul unor pași grei. Ioab a zăcînit într-o clipă; mîinile îi tremurau, bălele îi curgeau din gură. Și Benaia ben Iehoiada a intrat în încăpere și i-a zis lui Ioab:

"Lăsați cu intrigile tale?"

Și, întorcîndu-se către mine:

"Ți-a povestit istoria tînarului din Amalec?"

După aceea, Ioab s-a aruncat în țărîna înaintea lui Benaia și i-a sărutat picioarele. Benaia i-a tras un picior în fund, astfel încît Ioab a zburat pînă-n ungherul lui și a rămas lat acolo.

"Uite", a zis Benaia, "asta a ținut cîndva puterea regatului în mîinile sale. Și tu, Etan, cu capul tău înțelept și cu vorbele tale pline de înțelepciune, care ai mai mult de-un tîlc, ce ai vrut să afli de la această gramajoară de putregai?"

Am plecat capul și am tăcut.

"Nu fi încapatînat", a spus Benaia, "sau vrei să-mi afli răspunsul de la Ioab?"

"L-am întrebat în legătură cu sfîrșitul regelui Saul", am zis eu, "și al lui Ionatan, cu care David încheiase un legămint"

"Ioab", a dat glas Benaia, "vino-neoace!"

Ioab s-a apropiat tîrîs:

"Povesteste-ne despre sfîrșitul regelui Saul", a zis Benaia,

"despre cine l-a ucis pe el și pe Ionatan "

"Filistenii i-au ucis pe Ionatan și pe Adinadab și pe Melchisua, fecionii lui Saul, iar lupta împotriva lui Saul ajunsese cumplită și arcasii l-au lovit cu arcurile pe acesta, care a fost greu rănit. Atunci Saul a grăit către purtătorul său de arme: Trage-ți sabia și mă strapunge cu ea, ca să nu vină acestă neîntâlnire-împrejur și să mă ucidă și să și bătă joc de mine. Purtătorul de arme, însă, n-a voit, căci se temea cumplită; atunci Saul și-a luat sabia și s-a aruncat în ea. Văzînd purtătorul de arme că Saul a murit, s-a aruncat și el în sabia sa și a murit dimpreună cu el."

"Și de unde știi tu că așa stau lucrurile?" a întrebat Benaia.

"O capetenie a arcasilor filistenii", a zis Ioab, "pe care l-am luat prins și l-am întrebat mai târziu, s-a jurat pe tot zeei lui, că a văzut cu chiar ochii săi, și că a văzut și un tinăr, care a sarit dintr-un tufiș și a jefuit cununa regească și brătara și a luat-o la sănatoasă, mai înainte ca arcasii filistenii să fi apucat să descălece lingă regele mort."

"Așa încît se pare că înălțările lui David nu sunt minjite nici de singele regelui Saul, nici de cel al lui Ionatan", a mai zis Benaia.

"Și nu-i asta o gluma?" a apucat să zică Ioab.

Atunci Benaia a ridicat pumnul și l-a lovit pe Ioab în față, de l-a podidit singele pe gura și a căzut la pămînt. Eu, însă, am făcut o plecaciune și i-am mulțumit lui Benaia pentru marele ajutor pe care mi-l daduse la căutarea adevărului cu privire la sfîrșitul regelui Saul și al lui Ionatan, cu care David încheiasc un legămint. Benaia a cătat la mine cu niste ochi, care parca erau de plumb, iar eu m-am rugat lui DUMNEZEU să lase să treacă de la mine clipa aceea. Și DOMNUL m-a ascultat, căci Benaia a prins să se hlizească și mi-a tras un cot în coaste, de mi-a tăiat rasuflarea, și a zis:

"Dacă știi atît de mult, Etan, precît cred eu că știi, atunci cred că știi prea multe."

Slavit fie numele DOMnului DUMnezeului nostru, care binecuvintează aici pe cei ce caută adevărul lui și care birăzește uneori câte-o grauncioara și gainu oarbe.

S-a întâmplat, însă, în ziua a șasea a căutării noastre în majdurile regelui, unde se aflau arhivele regesti, ca cei doi slavi, care se pricepeau la folosirea Alef Beth Ghimel ului și la deslusirea diferitelor feluri de a scrie, să izbucneasca în hohote de bucurie. Și, cînd m-am dus de sing la ei, am zărit sub un morman de gunoi un vas de lut, care fusese spart, în jurul lui zaceau o gramadă de cioburi și tablite de lut, acestea din urmă în parte vatămate. Scrișul de pe cele mai multe din tablite se potrivea cu felul scribirilor casei Iuda din vremea cînd regele David domnea în Hebron, cioburile de lut, însă, și câteva tablite erau scrise de-o mîna diferită: unele în felul scribirilor din Efraim, iar altele, iarăși în al celor din Venuamin.

La început n-am îndrăznit a crede, că puteam avea aici, în curtea mea, depozitele lui Seraia, gramaticul regelui David în timpul celor șapte ani din Hebron și a celor douăzeci și cinci din Ierusalim. De aceea am strigat cît m-au tinut puterile după Elihoref și după fratele său Ahia, și ei au venit acolo, și eu i-am întrebat de unde era vasul cel vechi.

Elihoref a ridicat de jos un ciob de lut și l-a privit cu ochi lung, și Ahia a zis că nu daduse încă niciodată cu ochii lui un asemenea vas și că, pesemne, ajunsese acolo prin captivitate. La care Elihoref a dat drumul ciobului de lut din mîna, de parca s-ar fi fript degetele, și a strigat:

'Cutare și cutare să-mi facă mie DUMnezeu, dacă voi putea să-mi îngadui aici chiar numai o noapte vasul și tot ce ține de el.'

Cum era ziua a șasea și ajunul Sabbathului se apropia, cei doi slavi împreună cu mine am pus cioburile și tablitele în saci multe traiste; pe acestea le-am cărat în ulita Reginei din Saba nr. 54, unde am sosit tocmai cînd soarele se pregatea să se lînțească după valul dinspre soare-apune al orasului.

Iar Estera a binecuvîntat lumina din lampa și casa, în care se afla lampa, și pe toți cei ce adăstau în casa, și mi-a dat un pînă tînară și minunat de frumoasă, întrucît o priveam cu

inima plină de iubire; dar, dincolo de asta, eram cuprins de nerăbdarea de-a trece Sabbatul, pentru a putea desface traistele și rîndui ceea ce găsiserăm.

Eu, Etan ben Hosai, am ales din depozitele lui Seraia acele documente ce sunt de însemnatate pentru istoria și duhul omului David. Acolo unde o tablă sau un ciob erau vătămate și ceea ce lipsea n-a putut fi pus la loc sau întregit, în ciuda celei mai harnice strădani, am lăsat textul în forma lui întrunchiata. Toate glosele, întrebările și alte asemenea sunt de la mine.

Depozitele, atâtea cîte s-au găsit, cuprind vremea de la mersul lui David asupra Hebronului, unde trebuia să fie una ca rege în Iuda, pînă la inclusiv legământul său cu Abner ben Ner și cu alții întru dobîndirea lui Ishboet, singurul fecior în viață al lui Saul, care era rege peste Israel la Mahanaim. Întîmplările de mai tîrziu au fost însemnate, fără îndoială, cu aceeași grijă de către Seraia și adunate împreună cu toate scrisorile ce țineau de ele; dar, fie ca vasele, ce le cuprînd, zac în alta parte și așteaptă acolo să vina descoperitorul lor, fie că, ferească Dumnezeu, s-au pierdut.

DAVID VORBEȘTE LUI SERAIA

David ben Iesai a grai către mine:

"Seraia, uite, oamenii astia, care au venit la Tielag fără un țel vădit și care iscodesc în jur ce-o fi făcînd ficcare dintre noi, dacă se ascute vreo sulita sau se faurește vreo sabie. Cu siguranță ca sunt iscoadele lui Achis, regele din Gat, stăpînului meu, sau al celorlalți regi ai filistenilor, care n-au încredere în mine. Și astăzi nu fără îndreptărire, căci printre copiii lui Israel lucrurile sunt încălțate și pline de cele mai felurite posibilități. De-o parte este Abner ben Ner cu ramăștele ostii care a fugit din muntele Ghelboa: Abner i-a adunat pe nisipuri în apropiere de Mahanaim la soare-răsare de riul Iordanului, în ținutul neamului Gat, și l-a făcut rege acolo pe Ishboet, singurul fecior în viață al lui Saul. Iar de cealaltă parte stau în Tielag eu, David, feciorul lui Iesai, cu aproape o mie de oameni mînnăți. Între mine și Abner, însă, în toți munții de la apus de Iordan, pînă către Dan, nu găsești nici o putere sau capetenie; cel care va da iures, primul, în acest ținut, poate să-și agonisească un regat."

Daca o vrea DUMnezeu", am zis eu, "si daca toate merg la prinda "

Dupa aceasta a grant David

Du te si pune sa mi aduca de la oi parte barbateasca, sa fie fara nici un cusur, si cheama l pe Abiatar, preotul, spune i sa si spele minile murdare, caci vreau ca el sa aduca o jertfa DOMnului "

Am facut cum mi a poruncit si m am intors dupa aceea la David, care tocmai se spala si isi ungea trupul cu ulei si imbraca vesmint curat Si l-a urmat pe Abiatar, preotul, in tabernacol, si Abiatar a spintecat beregata berbecului Cind, insa, abureala singelui s a inaltat spre Iahve, David i a grant in DUMnezeu si a zis. "O, DOamne, tu ai "

(Aici se intrerupe tablita Astfel nu ne este cu putinta sa aflam de la Seraia cum s-a desfasurat vorbirea in doi dintre David si DOMnul Dar David a pornit spre Hebron si, acolo, bistrina lui Iuda l au miruit rege.

De ce, insa, principii biruitori ai filistenilor nu l-au impiedicat pe David sa si intemeieze stapinirea sa in Hebron? Raspuns la asta e, fara doar si poate, ca, prin ruperea lui Iuda de Israel, David le facea jocul Si, cind Iuda si Israel au mai inceput sa se razboiasca intreolalta, filistenii au putut sta linistiti deoparte

Plina de tilc pentru asprimea, cu care a dus David acest razboi, este sfada lui Ioab, pe care a insemnat o Seraia Sfada ade in vreme de Jupa cunoscutul macel de la tazu din Gibeon, unde s au intilnit slugile inarmate ale lui Isboset, conduse de Abner ben Ner, si ceata de oaste a lui David, condusa de Ioab, si au numit fiecare cite doisprezece luptatori, care s au apucat unii pe altii de chica si si-au implintat in acelasi timp unii altora sabia in coasta si au cazut impreuna, apoi s a dat in ziua aceea batalia cea mai crincena si oameni lui Isboset au fost batuti de oamenii lui David si au dat bir cu tigitu, iar Abner, care fugea, l-a nimerit cu coada sulitei pe umantorul sau Asael, fratele lui Ioab, sub coasta a cincea, astfel incit sulita a trecut printr insul si el a cazut chiar acolo a murit pe loc, apoi a sunat Ioab, in cele din urma, din tumbita si mai mult n au urmarit pe israeliti, intrucit Abner nu striga vorbe de imbunare)

astfel ai încheiat un armistițiu cu Abner. Cu ce drept? cine ți-a dat împuternicire? au a fost acolo un inger al DOMnului care te a sfătuit s o faci? Aveai acolo pe Abner în mîna ta; și nu mai trebuia decît să închizi cercul în jurul lui și ar fi însemnat sfîrșitul lui și al lui Ishboșet, feciorul lui Saul; dar a trebuit să te duci tu acolo și să suni din trîmbița ta blestemată.

Sa nu-i fie cu suparare stăpînului meu și fratelui mamei mele, Teruia, cînd i-am văzut stînd pe dealul Amma, am auzit un glas care îmi striga: Uite, Ioab, carne din carnea ta și singe din singele tau; au nu sunt acești copii ai lui Israel asemenea ție și alor tăi?

A fost asta înainte de a te fi strigat Abner sau după aceea?

Înainte, stăpîne, înainte.

Atunci a fost cu sigur glasul lui Behai, pe care firește că nu l ai recunoscut, deoarece creierul tau nu e mai mare decît cel al unei păsărele.

Dar nu sunt oare copii lui Israel din aceeași samîntă? au nu este unirea mai bună decît dezbinarea, nu e pomul mai mare decît crengile lui?

Gîndesti ca un om de ieri, Ioab. Mai înainte de a putea fi unire trebuie sa fie dezbinare, înainte de a putea crește pomul cel nou, trebuie doborît cel vechi și rădăcinile lui trebuiesc destelenite. Au nu m a mirat pe mine Samuel, proorocul? Au nu m a ales Iahve rege peste Israel, peste întregul Israel?

Stăpinul și regele meu are dreptate. Și am să răzbuș singele fratelui meu Asael, pe care Abner l a ucis cu coada sulitei.

Iar privești lucrurile dinspre partea simtămintelor, Ioab. De aceea nu ți dai seama că vremea noastră este o vreme a marilor schimbări, în care tot ce se află acum este întors cu susul în jos și se nasc mari regate, astfel încît oamenii nu vor mai trăi mult așa cum le place și nu vor mai merge unde îi ispitesc toanele lor, ci vor munci sub o stăpînire tare și sub o lege nouă. Tu, însă, ori vei intelege și vei gîndi în felul asta, Ioab, și te vei purta cum trebuie, ori vei fi aruncat pe grămada de gunoi a istoriei...

Asa cum DUMnezeu e viu si sufletul meu e viu, nu vreau sa-l aruncat pe gramada de gunoi a istoriei. Sunt ostenit si .
(Toata cautarea dupa bucatia din tablita de lut, ce cuprindea sfarsitul sfidei dintre regele David al lui Iuda si capetenia sa in lupta Ioab, s-a vadit a fi zadarnica. Totusi ma indoiyesc, ca Ioab intelegea deplin felul de-a gindi al fratelui sau mic al mamei sale.)

RELATARE AFLATĂ ÎNTRE TIMP

si a fost dusmanie lunga intre casa lui Saul si casa lui David. David insa se intarea mereu, iar casa lui Saul slabea din ce in ce mai mult...

CUM CISTIGI PRIETENII SI INTRUNESTI OAMENII

... au venit la Hebron doi venetici, chipuri intunecate, ale caror treburi nu erau limpezi, si au fost luati prinsi de zbirii lui Ioab si dusi inaintea regelui David. Si David a zis: Cine sunteți voi? Ei au raspuns. Suntem Baana si Rechab, feciori lui Rimon Beeroteanul si capetenii de ostire in slujba lui Isboset, feciorul lui Saul, din Mahanaim. Si David a zis: De ce ati venit aici la Hebron, daca nu cu gind rau? Dar Baana si Rechab s-au aruncat la picioarele lui David si au strigat: Cutare sau cutare sa faca DUMnezeu cu noi si inca mai mult sa faca, daca n-am venit din cele mai nobile cauze si cu teluri ce sunt placute in fata ochilor DOMnului, si anume sa inchinam viata noastra si puterile noastre si sabia noastra lui David ben Iesei, care a fost miruit sa fie rege peste Israel. Dupa care David le-a poruncit lui Baana si Rechab sa se ridice si i-a intrebat: Cum va ganditi sa folositi viata voastra, puterile voastre si sabia voastra in slujba mea? Si Baana a zis ca n-ar fi nimic pe care sa nu-l faca, iar Rechab a adaogat: pentru un pret corespunzator. Si David l-a intrebat daca regele Isboset nu-i plateste corespunzator. Atunci Baana a scuipat jos si a spus: Se poate stoarce ulci din piatra sau se poate scoate mirosenii din cacareze de oaie? Iar Rechab a adaogat:

Ah, stapine, acest fecior al lui Saul aproape că nu mai are nimic, pentru a și acoperi starea jalnică a goliciunii lui; și-a amanetat sufletul cămatarilor și toată averea lui ar avea loc pe spatele unui asin. Dar David a grăit: Duceți-vă îndarat la Mahanaim și rămâneți acolo cu războinicii vostri și urmați, deocamdată, poruncile lui Ishoset și pe cele ale lui Abner ben Ner; dar dați-mi veste despre tot ce trebuie să știu și despre tot ce o privește pe Micol, nevasta mea, care a fost dată de regele Saul lui Paltiel, feciorul lui Lai. Și veți fi răsplatiți după meritele voastre. Și David a poruncit să-1 aducă pe Baana și Rechab b'nai Rimmon dincolo de porțile Hebronului și să le dea drumul să plece...

(Din cele ce urmează, unele au fost scrise pe o pensula și cu tus pe cioburi de lut. Din pricina păstrării nepotrivite a pretioaselor documente, scrisul a fost pe alocuri vătămat și în parte e chiar necitit.)

SCANDAL LA MAHANAIM

Către David ben Iesei, unsul DOMNului, leul lui Iuda, de la Baana și Rechab b'nai Rimmon.

Dar-ar Iahve ca sămînta să strălucească la fel de numeroasă ca stelele deasupra Hebronului. Aici sunt ultimele noutăți și anume din izvor de obicei sigur.

...Abner s-a trudit cu tărie pentru casa lui Saul...

...doarme cu Ritpa, care a fost tiitoarea lui Saul și i-a născut doi feciori. Ishoset este însă cît se poate de nemulțumit, căci cine intră într-una din femeile regelui ridică pretenții la tronul regelui. Ishoset a băut din vinul dulce care e amestecat cu scortisoară și a mestecat din buruiana ce-1 zice hașis, astfel încît s-a umplut capul de îndrăzneală; și i-a zis lui Abner: la ce dormi tu la tiitoarea părintelui meu? au nu sunt destule femei pentru tine printre fiicele lui Efraim sau Manase sau Veniamin? sau este asta, oare, felul în care te pregătești să ajungi rege în Israel?

Abner a fost tare minios din pricina acestor vorbe ale lui Ishoset și a zis: Au doar sunt eu un ciine plin de puncte, ca să-mi găsești azi o vină pentru o femeie?

As fi putut să te dau în mâinile lui David, dar ți-am dovedit îndurare până în ziua de azi

I-am făcut pe unul rege și pot să fac și doi.

Cutare și cutare să-mi facă mie DUMNEZEU și încă și mai mult să-mi facă, dacă n-am să lucrez precum i-a jurat DOMNUL lui David și dacă n-am să iau domnia de la casa lui și n-am să-l ridic pe David în tron peste întreg Israelul și Iuda, de la Dan până către Beer-Seba..

și n-a putut Ișboșet să-i răspunda lui Abner nimic, căci era, ca un burduf de capră, golit de vinul din el, și fleșcăit și fără cutez, și se temea de Abner.

COPIE

De la Seraia, gramaticul regelui David, către Baana și Rechab b'nai Rimmon, slujitori credincioși ai regelui Ișboșet.

Iahve să vă hărăzească putere pentru lucrarea cea bună.

Regele meu a primit vestea voastră și dorește să lucreți și mai departe astfel cu folos. Dar n-aveți nici o veste despre Micol, fiica lui Saul, care a fost dată de nevestă stăpînului și regelui meu în schimbul a o sută de prepuțuri de filistenii? De asemenea vi s-a trecut pe numele vostru la vistieria din Hebron, pe numele fiecăruia, cîte o sută de vite douăzeci de vici cu lapte și patruzeci de oi și capre în număr de patruzeci. Pentru asta veți.

(Restul scrisului de pe ciobul acesta este șters. Putem să presupunem, totuși, că David n-ar fi plătit două sute capete de vită pentru servicii fără însemnătate.)

ÎNCHEIEREA UNUI LEGĂMÎNT

Către regele David, omorîtorul lui Goliat și iubitul DOMNULUI, de la Abner ben Ner, căpetenie de luptă a oastei.

Iahve să înmulțească samînta coapselor tale, fie zilele tale pline de izbîndă și nopțile tale izvor de bucurie. Aici, însă, e propunerea mea

..caci au nu e unirea mai bună decît dezbinarea și pomul mai tare decît crengile lui? Și nu te-a făcut DOMNUL să fii mai puternic și nu m-a întărit și pe mine, pentru ca să se împlinească cuvîntul lui? Ar trebui să fie un rege peste Israel

și Iuda și o căpetenie în luptă peste cetele lor de oaste reunite..

Încheie legământul tău cu mine și eu voi lua domnia de la casa lui Saul și ți-o voi da ție..

...cu încuviințarea ta, stăpîne, voi veni călare la Hebron cu douăzeci oameni calări înarmați și voi suna din trîmbița în fața porții tale în semn de pace, de trei ori, și, de ndată ce trîmbița va da glas de răspuns, iarăși de trei ori..

MICOL SE TOPEȘTE DE DOR

Către David ben Iesei, rege în Iuda, cel mai înțelept dintre oameni, cel mai vrednic de iubire dintre stăpînitóri, cel mai darnic dintre principii, de la Baana și Rechab b'nai Rimmon

Facă Iahve să piară rîndurile dusmanilor tăi și să se înmulțească cetele prietenilor tăi mai tare decît pestii din mare. Micol plînge cu lacrimi de la răsăritul soarelui și pînă la apusul soarelui și se topește de dor după tine. Paltiel, însă, țopăie în jur ca un tap tînar și o mîngîie și o drăgălește și o giugiulește, încît biata de ea nu mai știe încotro să se îndrepte și se dă învinsă cu chiu și vai, cu multe oftături și văicăreli. Dealtfel ȳ-a luat la ea și pe cei cinci feciori ai surorii ei Merab, care trec drept fiii lui Saul, din spița următoare; căci Merab a murit, iar copiii sunt orfani de mamă.

Acum, în ce privește bunurile pe care stăpînul nostru le-a orînduit pentru noi cu atîta milostivire la vîstieria din Hebron: cine nu s-ar osteni cu plăcere și de bună voie în scopul ca să se împlinească cuvîntul lui Iahve? Dar noi n-avem avuții și trebuie să ne hrănim și să ne îmbrăcăm singuri războinicii și să-ȳ ȳinem bine înarmați; astfel încît două sute de capete de vite, sau prețul lor în sicli de argint, sunt pentru noi ca o gură plină de nisip pentru însetat. Dar regele David s-a întărit și chiar și o mie de capete de vită sau două mii înseamnă pentru el mai nimica....

COPIE

De la regele David către Abner ben Ner, căpetenie în luptă.

Am să fac un legământ cu tine; dar cer un lucru de la

tu și anume, să nu dai ochii cu mine, când vei veni să mă vezi la față, dacă nu mi ai adus-o mai înainte pe Micol, fiica lui Saul.

COPIE

Catre Ișboset, regele lui Israel la Mahaiam, subitul meu cuminat, de la David ben Iesai

Reverse Iahve binecuvîntarea lui asupra ta și harazească în sănătate și avuții și urmași din coapsele tale. Da-mi pe femeia mea, Micol, pe care am luat-o pentru o sută de prepuțuri filistene, pe care Saul, parintele tau, a dat-o însă ..

(E vrednic de luat în seama faptul că David se și socotea în vremea aceasta destul de puternic, pentru a da porunci cuminatului său regele Ișboset. Și, într-adevăr, acesta se găsea într-o situație disperată, fie că o știa, fie că nu. Fără venituri proprii, cu fidelitatea semînților îndoielnică, cu casa plină de iscoade, chiar capetenia în luptă a lui în uneltiri ascunse cu David, astfel se afla în fața unui potrivnic hotărât la orice care, părea vadit ajutat de mina DOMnului.)

AFACERILE LUI ABNER BEN NER

Către regele David ben Iesai, steaua lui Iuda care se înalță spre culmea cerului, alesul lui Iahve, de la Banna și Rechab b'nai Rimmon

Dar-ar Iahve să izbutească toate planurile tale. Ișboset a trimis stafete și a luat-o pe sora sa Micol de la Paltiel. Iar Abner a avut vorba de taină cu batrînii din Israel și a grăit și în urechile neamului Veniamin și a zis: Voi și ieri și alaltaieri ați dorit ca David să fie rege peste voi, acum faceți aceasta, caei DOMnul a zis despre David: prin mina robului meu David voi izbăvi poporul meu Israel din mina filistenilor și din mina tuturor vrajmașilor lui

(Aici se întrerupe textul de pe tablă. Pe o altă tablă de lut, dar cu același sens, se găsesc alte părți din vestea trimisă de Banna și Rechab b'nai Rimmon.)

...Abner însă a mers la regele Ișboset și a grăit către el: Iată, lucrurile stau rău în ce ne privește și oamenii noștri flămînzesc și colînda țara jefuind; și mulți au fugit la colibe lor și la familiile lor. De aceea trebuie să încheiem un

armistițiu și un legământ cu David, regele din Hebron, pentru ca într-o altă zi să putem lupta iar împotriva lui. Vreau să merg la el cu douăzeci de oameni înarmați calări și cu o trîmbiță care va suna de trei ori.

și să ne învoim cu David

dar Ishboshet ne a chemat să venim în casa lui, unde s-așază între doi heruvimi de lemn, care sunt vopsiți galben, dar nu mai are aur defel. Ishboshet a grăit către noi: Știu că voi și războinicii voștri sunteți slugi credincioase ale casei părintelui meu Saul și că veți face ceea ce vă place în ochii DOMNULUI. Acum Abner va merge la Hebron cu douăzeci de oameni calări înarmați și cu sora mea Micol, pe care am luat-o de la Paltiel; urmează să încheie acolo un armistițiu și un legământ cu David, pentru ca într-o zi să putem lupta iar împotriva lui. Dar cutare și cutare să-mi facă mie Dumnezeu și miea și mai mult să-mi facă, dacă Abner nu planuiește să mă vîndă feciorului lui Ișbi-baal; căci am avut schimb de vorbe grele unul cu altul din pricina dragostei lui Ritpa, tîtoarea părintelui meu, și a amenințat să ridice tronul lui David peste întreg Israel și Iuda, de la Dan pînă către Beer Seba, el crede că eu am uitat asta; dar eu țin minte tot ce s-a vorbit, căci atît de înțelept ca Abner sunt și eu în fiecare zi a săptămîinii.

De aceea Baana și Rechab, vă poruncește acum să porniți calare pe urma lui Abner, cu războinicii voștri, și să-l cădeți asupra lui și să-l loviți sub coastă a cincea și să-mi aduceți capul lui, după care va voi numi capetenii în luptă și voi scrie pe scama voastră zeciuiala neamului Efraim; dau pe sora mea Micol să mi-o aduceți nevatamată înapoi.

(În depozitele lui Serai s-a mai aflat un ciob de lut, care e de mare însemnatate pentru noi. Scrișul și cuprinsul lasă să se înțeleagă că este de la Baana și Rechab.)

În privința înscrisului către viștieria regesca din Hebron pentru cîte trei sute cincizeci de capete de vită nouăzeci de vaci cu lapte, zece boi, o sută douăzeci și cinci oi și o sută douăzeci și cinci capre, sau pretul lor în sîc, declarăm că ne învoim; și inimile noastre singerează gîndindu-ne la starea de retriste a feciorului lui Ișbi-baal, care îl împiedică să ne răsplătească după toate meritele noastre.

Nu mi se cade mie să apretuiesc. Eu adun, rînduiesc, împartesc în părți, un slujitor umil în casa stîntei, talmaceșu și încerc să înfatîsez starea lucrurilor și să însemnez mersul

10 Totuși vorba își are viața ei proprie nu poate fi apucată,
lăsată, strunită, este cu două înțelesuri, ascunde și dezvăluie,
amindouă deopotrivă; și îndarătul fiecarui rînd te păște primejdie

DOamne, DUmnezeul nostru, de ce m-ai ales pe mine
dintre toți fiii tăi, ca să trebuiască să-l reinviez pe regele
mort, din mormîntul lui! Cu cît aflu mai multe despre el, cu
cît mai mult se face una cu mine, îmi este ca un buboi pe
timp, ca o ghindura rea, aș vrea să-l ard și totuși nu pot

Ioab ar trebui să știe de ce s-a întâmplat când a venit Abner ben Ner să vadă fata lui David. Dar buzele lui Ioab nu se vor mai deschide a doua oară pentru mine; de altfel nici nu citez să merg la el fără încuviințarea lui Benaia, iar acesta are banuială asupra mea.

Astfel rămâne iarăși numai principesa Micol. Micol a călătorit împreună cu Abner de la Mahanaim la Hebron; te poți aștepta ca să-și amintească de cele ce s-au petrecut acolo mai departe. Totuși Micol nu m-a mai chemat la ea și cine sunt eu, ca să pot cere să mă infățșez înaintea unei fiice de rege, care a fost de două ori soția unui rege?

În cele din urmă am trimis un slujitor la Amenhotef. L-am pus să-i ureze viață lungă și bogății și l-am rugat să-mi îngăduie un pic din timpul lui pretios. Și Amenhotef mi-a trimis vorba că peste trei zile, la ceasul prinzului, are de gând să împartă cu mine un duminicac de piine și o înghitură de vin, și anume în ospătăria pe care dregătoria regească a caselor pentru oaspeți a rinduit-o pentru fiii lui Israel să trudească pe ogorul artelor: cântăreți și povestitori de istorii și legende, cântăreți din psalterion și din corn, ziditori de tabernacole și alcătuitori de mozaicuri și scriitori de scrieri învățate cu privire la felul cum trebuie să cînte și să povestească istorii și legende și să cînte la psalterion și să zidească tabernacole, și să alcătuiască mozaicuri.

Cînd m-am întîlnit acolo în a treia zi, către ceasul prinzului, am fost condus într-o sală încăpătoare; înăuntru era o învalmască de oameni, ce se îmbulzeau spre frigarea în care un bucătar slinos învîrtea un herbec de vîrstă venerabilă; cine izbutea, însă, să rupe o bucată de carne din hoit era asaltat de cei care rămăseseră cu buzele umflate, și rasunau blesteme și strigate de durere. Unde era îmbulzeala și zarva mai mare, i am zarit pe Iorai, Iahan și Mesulam, povestitorii istoriei despre marea luptă alui David împotriva lui Gohat. Fiecare din ei rotea cîte un ciolan mare cu cîteva tendoane pe el și loveau fără deosebire în toate testele care le erau la îndemînă; cînd au dat cu ochii de mine, au venit în goană și au strigat. "Rogu-te, stăpîne, dă marturie pentru noi înaintea

de mincaciilor astora de fii ai lui Behai, ca am fost chemati ca specialisti inaintea comisiei regesti pentru intocmirea unei singure relatii adevarate si holaritoare, istoricele exacte si cunoscut oficial, privitoare la umitoarea maltare si asa mai departe, si ca de aceea suntem indreptatiti sa ne impartasim la darul DOMnului, care este invirtit colo in frigare, caci numite persoane de-aiici, care sunt de fapt mari la duh, dar marunte si pizmarete la fire, ne refuza recunoasterea artistica, astfel incit n am capatat decat ciolanele astca batrine, care sunt ramaste de ieri"

Am intarit ca Iorai, Iahan si Mesulam cu adevarat fuseser chemati inaintea comisiei regesti si infatisasera acolo tota despre narea lupta a lui David impotriva lui Gohat, cu care prilej textele lor au fost alt de asemanatoare, incit Natan, profetul, a privit asta ca o minune

La care Iorai, Iahan si Mesulam au declarat,

"Da, da, voi, barbati invatati, cu glasurile voastre gingase si cu purtarea alcase, care le pismuiti simplilor cantareti de povestiri populare pina si inghititura din darul DOMnului, uite, noi suntem facatori de minuni! Dar va veni vremea, cind Iahve va va izgoni de la oalele cu carne si cind siclii regilor vor curge in pungile noastre, caci toate intortocherile vorbelor voastre cioplite trunfos, limba voastra inflorata, maiestria voastra desavarsita ca forma foloseste prea putin, daca nu va potriviti textele voastre si sa placeti unor barbati puternici ca Natan, profetul"

Atunci multimea s-a tras indarat cu veneratie, iar Iorai, Iahan si Mesulam s-au indreptat spre frigare. Au simuls coada ceti grasa a berbecului si un hartan mare de la sold si s-au intors la mine cu prada lor, s-au ciucit la picioarele mele si s-au pornit sa mestece, sa plescaie din gura, sa infulece

Dar s-a facut ca au venit doi alergatori inainte, care au strigat

"La o parte din drum, bastarzilor! Faceti loc, scursura a omienilor, care spuneti doar 'da' si va lingusiti, faceti loc pentru puternicul si nobilul Amenhotef, marele eunuc regesc, care e pus peste temerile regelui si peste tuloarele lui si peste vaduvele parintelui regelui"

Si toti s-au plecat pina la pamint, iar unii s-au aruncat pe jos in tarina, printre ciolane si gunoae. Amenhotef a intrat in toata splendoarea. I-a dat binete chiar marelui vataf

al birtului, si, cind a mers curmezis prin incapere si a trecut pe linga frigare, si-a ridicat poala brodata a vesmintului sau pestrit si a clatinat cu dezgust capul, cu parul incetrit si teapan, scuturindu se din pricina obiceiurilor vulgare ale copilor lui Israel si din pricina duhoarei ce se inalta din hotul cioprit al berbecului; mie, totusi, mi-a facut un semn ingaduitor din cap si m-a poftit sa-l urmez. Asa s-a facut ca am gasit loc intr-o incapere deosebita, cu priveliste spre o gradinita umbroasa, avind in fata noastra o masa incarcata cu talere, pe care adastau cele mai minunate mincari, si anume: cepe tinere murate si usturoi proaspat si sardele gingase si, in sfirsit, mindria bucatarului: ochi de miel ce catau spre oaspete dintr-un fel de masa piftioasa abia stravezie, carcila egiptenilor zice aspic. La o bataie din palme a marelui-vataf al salii de mese au venit indata slujitoare tinere. Acestea erau goale pina la solduri, iar sinii lor isi leganau tare gingas virfurile, cind s-au apropiat de noi si cind ne-au pus dinainte o supa de broasca testoasa si un minunat vin alb din viile regesti de la Baal hamon, si porumbei tineri fierti in ulei si copti in frunze de vita, si pepeni raciti in adincul fintinu, si mere cu brinza, si un pocal cu vin dulce cafenu, care se face din struguri uscati.

Amenhotef si a sters buzele cu un petec de pinzatura de Byssus si a grant catre mine.

"Asta inca a fost o mincare acatarii, nu i asa, Etan?"

I-am dat dreptate si am spus, ca minceam cu multa placere si ca miciodata nu m-as fi asteptat sa gasesc asemenea servire buna si o atit de minunanta bucatarie intr-o ospatarie care era sub privegherea dregatoriei regesti pentru birturi.

Dar Amenhotef mi-a raspuns filozofic:

"Asta dovedeste doar, Etan, ca nu tot ce e facut de slugile ocirmurii trebuie sa fie jalnic si mai putin bun si fara cap. Daca il cunosti pe marele-vataf al intreprinderii si daca ti ungi mina cu numarul cunvenit de sieli ca s-o faci catifelata, o sa te impartasesti din tot ce-i mai bun si o sa fii primit asa cum e placut inaintea ochilor lui Iahve. DUMnezeul tau. Dar daca te lasi pe seama iubirii norodului fata de rege sau pe seama sirguintei lor intru cauza cea buna, o sa fii slujit tirziu, daca oricum vei fi totusi slujit, si o sa afli nisip in supa si fire de par in cirnati".

"Vorbele domniei-tale ma umplu de milnare", am spus eu.

"Am baut din vinul dulce cafeniu, "caci oare nu sunt aici
le-ale si cuvintul DOnnului si invataturile inteleptilor si ale
judecatorilor si profetilor, cele pe care ar trebui sa le urmeze
poporul?"

Amenhotef m-a privit pe sub pleoapele sulemenite si a

"Zau, Etan, ma uimesti. Au tu, care cercetezi de-a rindul
intimplarile istoriei mai proaspete sau mai vechi, n-ai bagat
cama ca gindirea oamenilor e ciudat de impartita in doua,
precum le este si limba? Ca doar parca am trait in doua lumi
intr-una care e zugravita in invataturile invatatorilor si judecatorilor
si profetilor si intr-una, care e prea putin pomenita, dar care
nu e pentru asta mai putin adevarata, intr-una care e ingradita
prin lege si prin cuvintul DUmnezeului tau Iahve, si intr-o
alta ale carei legi nu sunt scrise nicaieri, dar sunt urmate
pretutindeni. Si slavita fie aceasta impartire in doua a duhu-
lui caci prin ea omul poate face ceea ce pretind legile lumii
adevarate de la el, fara a trebui sa renunte, din pricina asta,
la frumoasa credinta in invataturile inteleptilor si judecatorilor
si profetilor: si nu sfirseasca prin a ajunge la disperare decit cei
care, cunoscind marea impartire in doua, se incumeta sa
potriveasca realitatea cu invataturile. Caci nu se afla cale de
intors indarat la gradina Edenului, despre care am citit in
cartile voastre, si nimeni nu poate face nefaptuit pacatul
stramosului vostru, care a mincat fructul din pomul cunoasterii
lumii si raului, oamenii au invatat sa trateasca totusi cunoscind
asta"

"Sluga domniei-tale e copleșita de ascuțimea gindului
domniei-tale", am zis eu "In afara de asta, ai atins miezul
lucrurilor in legatura cu munca mea la relatarile despre regele
David, si gindirea mea e vesnic despicata in doua, de vreme
ce stiu una si spun sau incerc sa spun ceea ce stiu, ori spun
ceea ce nu gindesc, sau gindesc ceea ce nu spun, sau as vrea
sa spun ceea ce nu trebuie sa gindesc, sau as vrea sa stiu ceea
ce n-am voie sa spun, si ma invirtesc astfel in cerc, precum
un ciine ce vrea sa prinda purici care l mușca de coada"

Recunoscusem mai mult decit era bine si am simțit
deodată teamă. Dar el m-ra zis parinteste:

"Poate ca ar fi nimerit, Etan, sa-ți faci hadimbă
gindirea. Facutul hadimb te doare doar o data, dupa
aceea te simți cu atit mai bine, linistit, aproape fericit. Si

nu uita marele numar de oameni care n au avut niciodată un gând barbat".

Am ris nesigur si, intrucat ma temeam sa nu ma incurc si mai mult, ram adus la canostintă rugămintea mea, fără alte ocolisuri: trebuia sa mai vorbesc o dată cu principesa Micol, pentru a o întreba despre anumite fapte si intimplări, si, cum el era pus peste femeile regelui si peste tutoarele lui si peste vadovele parintelui regelui, nadajduim ca ma puteam bizui pe ajutorul lui.

Ochii sai sulemeni s au mișt

"Stii, Etan, ca sunt prietenul tau. Dar a stîrnit nedumerire faptul că principesa Micol a si vorbit pînă acum de două ori cu tine, si încă fara martori. Solomon, cel mai intelept dintre regi, m a întrebat cum se face, ca încă nu i ai dat seama despre ce s-a vorbit între tine si principesa. I am raspuns că, desigur, tot ce s-a vorbit între tine si principesa va sta scris in relatarea despre regele David, dar el a zis, că acela ce se incredinteaza magarului calareste prost si că principesa Micol i a mai precizat necazuri si parintelui lui, inaintea lui".

Am privit tînta in pocalul meu gol si m am întrebat, de vor fi graț cu adevărat regele si eunucul.

Amenhotef a făcut semn uneia din slujitoare sa mi umple pocalul din nou. Si am baut mai departe din vinul dulce, cafeiniu si am ascultat sunetele din gitlej ale egipteanului.

"Ei, Etan", a început acesta, "alunga umbrele din sufletul tau, căci un inger al lui Iahve, Dumnezeuul tău, ar mai putea sa schimbe gîndul lui Solomon, cel mai intelept dintre regi, sau principesa Micol ar putea simți dorința să si împartasească si alte amintiri. Dar, între timp, am pentru tine o despagubire, o surpriza, un fel delicios, cu care gazda il îmbie pe sumpu i oaspete după un ospaț bun".

Amenhotef si a rasucit mîndre cit a putut mai grațios, a zîmbit a taina si a adăugat:

"Te ai indeletnicit totdeauna cu istoria, Etan, ai suflat colbul de pe batrinele tablite de lut si ai adunat urmele anilor disparuti. Eu, insa, vreau sa te duc într un loc, unde poți vedea istoria in desfasurarea evenimentelor".

O fi vinul basmului florilor arsita sau aromele acestui hadîmb fiu al unei tirfe egiptene am ametit de tot viitoare puterea degetelor zvelte imi zdrobeste mina istoria in desfasurarea

evenimentelor istoria privita printr-o gaura din frunzisul gar-
 cului viu o perechiușă puțin înainte de împreunare cîți înca
 creia să știu pîndesc asta cu încordare și asudînd de plăcere
 răbatul DUMnezeule este doar Adonia de la virful năstului în
 chip-leit al parintelui său David dar gura și barbia de la
 o capetenie a arcașilor pentru care muma lui Haghita se
 mîlăcarase geme Abisag A-bi-sag întinde bratele plin de dor
 și a ea de parca ar fi un inger al DOMnului dar este întru
 totul din carne pîrguita mustînd de seva și atît de neroada
 ochii nerozi gura neroada cea mai neroada muiere din Israel
 vine aici și să se întîlnească cu fratele regelui Solomon dar
 Adonia e la fel de nerod ce mai rege ar fi devenit și asta
 cu nimic altceva în cap decît fecioara din Sunam asta n-o are
 la taica-sau David nu era tot unul subjugat pe pofta
 papselor sale David putea ucide din pricina unei femei dar
 și primejduiască pentru ea propriul cap ca idiotul sau de
 fecior niciodată ala geme iar Abisag A-bi-sag smulge val după
 val de pe ea începe să-și rotească ușor soldurile respingătorul
 de cunuc îmi zdrobește mina ce poate simți el voluptatea c
 loar spirituală la el o plăcere perversă că doar nu știe ce
 aseamnă efectele stradanilor acestui ihovnic deja cam vîrstnic
 scape de straiete de pe el o DOamne DUMnezeul nostru
 și asta e chipul și asemanarea ta aratam cu toții atît de
 dăurd un fiu al lui Israel cu pieptul turtit cu burta tuguată
 cu picioare ca de paing geme A-bi-sag o fi oare vinul balsam-
 florilor arsita mi e rău de-mi vine să vîrs istorie în
 desfasurarea evenimentelor nu mai bine tin în mine supa de
 brăscă testoasă porumben fierți în ulei și copti în frunze de
 vita pepenele mărul cu brinza slavă DOMnului mina mi-e
 rău uite cîinele puturos al cărui strămos puturos a ramas în
 viața printr-o regretabilă intimplare cînd Iahve a lovit toți
 din născuții din Egipt uite rîde fara zgornot de Abisag piele
 hîndafirie ca scoica mării sîni plini aleasa dintre toate fecioa-
 rile lui Israel să-l îngrijească și să-l sluiească pe regele David
 cînd era deja în vîrstă și ajuns la adînci bătrînete și nu putea
 să se încălzească Abisag care ingenunchează și se îngrijește
 și slujește pe Adonia dar el întoarce ochii către DOMnul și
 geme și se roaga spune o rugăciune de mulțumita și făgăduiește
 mîndu-se să jertfească DOMnului doi iezi de capra în plus
 un tauras și geme și cade la pămînt și intra în ea un fiu al lui
 Israel cu pieptul cu burta tuguată cu picioare ca de paing

care face unei femei ceea ce i se cade dar ea se incolăcește și se încovoale în sus și se zgînc cu unghile și seîncește cutare și să mi facă mie DUMNEZEU și chiar mai mult dintr una și mai mult din cealaltă și încă mai mult și încă și încă și încă...

Dupa ce însa Adonia, feciorul lui David, se desparteste cu lacrimi de Abisag, frumoasa domnița sunamiteanca, și fiecare pornise în calea lui, Amenhotef, marele-eunuc regesc, s-a întors spre mine și a zis

"Aș vrea să îndrept ceva, Etan. Ți-am spus odata că femeia asta e murea cea mai proasta din Israel; dar nici o femeie nu e pe deplin proasta, căci cînd creierul ei nu mai poate gîndi, tot gîndeste încă poala ei"

Am răspuns:

"E așa cum spune stăpînul meu; dar mă tem de urmarile gîndurilor care vin de aici".

Atunci Amenhotef și-a rasucit minile, de parca ar fi vrut să spună că asta deja nu mai tîne de domeniul sau

"Stapină", am zis eu, "urmînd chemarea voastră, sluga voastră a venit la voi în goană, ca pe aripile heruvimului, din lîngă mei cîtă la voi cu recunoştinţa, iar inima îmi zboara ca un miel tinăr".

Principesa şi-a strîns buzele într-o schima de dispret.

"Propun să-ţi îndrepti recunoştinţa către prietenul tau egiptean, la rugămintea caruia ti s-a îngăduit să vii înaintea fetei mele, în schimb el a fost însărcinat să asculte cu gîrja vorbele mele şi să relateze tot ce se cade a fi relatat din spusele mele".

Amenhotef s-a înclinat politicos.

"Sunt sigur că stapîna mea nu va vorbi decît ceea ce sună plăcut la urechile regelui".

Am observat supărarea clăditoare a principesei şi m-am grăbit să deslusească, că vorbirea între doamna Micol şi mine va privi doar vremuri trecute de mult şi nu vor putea cu nici un pret să stîrnească nici chiar cele mai sensibile simtăminte ale celor în viaţă azi.

"Vremuri trecute de mult", a repetat cununcul "Şi tu eşti convins că anumite persoane din vremea noastră nu se vor vedea batjocurite sub masca celor vechi şi nu vor putea izbucni în minie din pricina asta? Nu e oare o zicală la norodul Israel: Cine se teme de oglindă, se spînzură de orice baltoacă?"

Principesa şi-a îngăduit o mişcare nerăbdătoare din mină.

"Sunt o femeie bătrînă, pe care moartea a crăpat-o din pricina ce nu pot fi înţelese".

"De voi, stapîna, nu se poate atinge nimeni, şi cine din Israel va cuteza să vă asuprească". Amenhotef şi-a răsucit minile "Dar de prietenul meu Etan?"

AL TREILEA RîND DE RĂSPUNSURI ALE PRINCIPESEI MICOL LA ÎNTREBARILE LUI ETAN BEN HOSAIA ÎN CĂMARILE LUI AMENHOTEF, MARE-ELNUC REGESC, ŞI DE FATA CU EL.

Întrebare: Pentru a nu face risipa de timp, stăpîna, aş vrea să reamintesc pe scurt ceea ce cunoaştem din alte izvoare. Vă rog să binevoiţi a îndrepta greselile mele

Raspuns. Ascult

Intrebare: In timp ce sotul vostru David era urmarit de regele Saul si in timp ce isi facea veacul la Iglad, impreună cu oamenii sai, si slujea filistenilor, ati ramas in casa parintelui vostru in tovarasia tinarului Paltiel caruia i ati fost data

Raspuns. E asa precum spui

Intrebare: Si după moartea parintelui vostru si a fratelui vostru Ionatan ati urmat rămășițele oastei peste Iordan si v-ati alaturat fratelui vostru Isboset la Mahanaim, ati stat acolo cu Paltiel si ati luat la voi pe cei cinci feciori ai surorii voastre Merab, care murise

Raspuns. E așa precum spui

Intrebare: Si in tot timpul, cind David a sporit in putere si a ajuns rege in Iuda, n-a trimis niciodata după voi si nici n-a dat vreun semn de viață?

Raspuns. Niciodata.

Intrebare. Nici nu i ati trimis vreo veste?

Raspuns. Nu

Intrebare: Nu mai simteati nimic pentru el?

Raspuns. Simtamintele unei femei au puțină însemnatate.

Intrebare. Totusi ati fost fericită, cind fratele vostru Isboset v-a dat de știre ca David a trimis soli la el cu cererea: Da-mi pe femeia mea, Micol, pe care am luat-o de nevastă pentru o suta de preputuri de filisteni

Raspuns. Mai mult decit fericita. Dar si amarita si plina de teama. Si mai era si bietul Paltiel

Intrebare. Fratele vostru Isboset s-a supus fara împotrivire dorintei sotului vostru?

Raspuns. Fratele meu Isboset se gindea, de buna seamă, ca va dobîndi o aminare de cîteva luni, daca ma va da pe mine lui David

Intrebare. V-a spus David cîndva ce motive l-au impins sa puna să vă aducă de la Mahanaim?

Raspuns. Nu

Intrebare. Care erau motivele, după părerea voastră?

Raspuns. N-as putea rosti decit banuie!

Intrebare. Dar intrucit voi, stăpînă, sunteți unul dintre puținii oameni, care l-au cunoscut pînă-n fundul sufletului pe David în vremea aceea, banuiechile voastre sunt de mare însemnatate

Raspuns În calătoria de la Mahanaim am avut ragaz destul sa fac presupuneri. Mergeam pe asinul meu prin arșita dogoritoare, inaintea mea, unde calarea Abner cu oamenii lui, usor zăngănit de arme, in urma mea inșă Palteil gîfînd, care se ținea de coada asinului meu. Mă gîndeam la David și la cele o sută, nu, două sute de preputuri pe care le dase ca plată, și mă gîndeam că, acum, vrea să capete îndarăt ceea ce platise și ca ajunsese destul de puternic ca să și l ia. Și apoi m am gîndit, poate că mă vrea totuși pe mine, vrea femeia care eram cînd a venit la mine și m a luat. Dar atunci de ce tăcerea lui îndelungă? Din pricina lui Abigail sau a alteia dintre femeile sale, sau din pricina barbatilor tineri, pe care îi prefera cînd avea poftă de așa ceva? Și mi-a venit in gînd ceea ce-i stăpînea gîndurile in tot timpul: că era alesul DOMNului. Asta era pricina pentru care voia sa ma aibă după toți anii scursi. Avea nevoie de mine pentru planurile lui prin fiica lui Saul dobîndea un drept legiuit la tronul lui Saul.

(Aici a întrerupt-o Amenhotef și a zis "Îngaduiți slugii voastre, stăpînă, să vă atragă luarea-aminte, ca vorbiți despre parintele lui Solomon, cel mai înțelept dintre regi, și despre tronul pe care șede el". La care principesa Micol a raspuns: "Vorbesc despre bărbatul meu".)

Întrebare Poate ne întoarcem îndarăt la întîmplările din călătorie. Ati povestit despre Paltiel, care alerga după voi ținîndu-se de coada asinului.

Raspuns Bietul Paltiel. Dar era o mîngiere sa știu ca acolo, la coada asinului meu, alerga după mine singurul om care mă îndrăgea. De fiecare data, cînd priveam îndarăt, vedeam cum cătă cu nespusa iubire la mine. Noptile, după ce mi se înălta cortul, se furisa tîrîs la mine și își culca pe umărul meu capul și i se rostogoleau lacrimi pe fata, in barba rara. Abner și oamenii săi păreau să nu-l bage de seamă pe Paltiel și nici nu-i dadeau nimic din merindele luate cu el: el mîncea ce-i lăsam eu. Dar, cînd am ajuns la Bahurim, unde tinutul semîntiei Veniamin se margineste cu Iuda, Abner s a întors pe cal către Paltiel și i-a zis: Vino încoace. Și Paltiel s-a apropiat de el și a stat acolo,

cu un umar, ca totdeauna, mai ridicat decit celalalt, și a zis: Aici sunt, stapine. Și Abner a graț către el: Este vremea sa te întoreci. Și Paltiel s'a întors și nu l'am mai vazut niciodata

(Principesa a băut din apa amestecata cu mirodenii, care era lingă ea pe tava, s'a lasat pe spate, rezemindu se, si s'a închis pleoapele albicioase)

Întrebare: Sa continui, stapina?

Raspuns: Te rog

Întrebare: Cei cinci feciori ai surorii voastre Merab, ocrotiti de voi, au rămas la Mahanaim?

Raspuns: Fratele meu Isboșet și cu mine am fost, amândoi, de parere ca urmasii barbatesti ai parintelui meu Saul sunt cel mai bine feriti cit mai departe de David

(La aceasta Amenhotef si a rasucit muntele nespuse de inspaimintator, astfel incit m'am vazut nevoit sa schimb tema)

Întrebare: Si ce s'a intimplat, stapina, cind ati ajuns la Hebron?

Raspuns: Cind am pāsīt în regatul sotului meu David, mă așteptasem să mă se ureze bun sosīt, cum i se cuvine sotiei regelui, cu un alai de alergatori care să alerge înaintea mea și cu o lectica, împreună cu purtătorii cuveniți, și cu daruri. Totuși, desi începind de la Bahurim, unde am trecut granița dinspre Iuda, am fost ținut tot timpul sub supraveghere, a trebuit să călătoresc pînă la Hebron, pe asinul meu istovit și cu răsunet de la sea. Cind s'a zărit Hebronul, însă Abner ben Ner a pus să sune din trâmbiță, de trei ori, și dinspre poartă a răsunat răspuns, tot de trei ori, și o capetenie calare de douăzeci de călareți au ieșit în galop pe poartă. Au mers pînă la Abner, capetenia calare și Abner și au dat binete unul altuia, după care au intrat împreună, la trap, în oraș pe mine și asinul meu, însă, ne au lăsat să adăstăm în plin cîmp, printre miloși care se adunaseră acolo. Și aceștia au întins muntele și mi au pipăit vestimentele și sandalele și înțelele de pe degete și au zis: Cine ești tu, stapina, de te au lăsat singură în urmă pe cîmp, printre miloși? Și eu am spus: Sunt Micol, fiica regelui Saul. Ei, însă, au început a rîde și s'au pornit să țopăie și

să sara în sus și să facă tumbe, iar cei care erau schilozisi aveau bubuoare în cap mergeau schiopiș pe lângă mine, când mi-am îndreptat asinul spre poarta orașului și strigau: Uitați-vă pe fiica regelor printre milogi, ce vremuri mari au venit în Iuda, dacă un fur și tâlhar de drumul mare se sumește a fi alesul DOMNULUI, iar o tîrfă se dă drept fiica regelui!

(La aceasta, Amenhotef a bătut necajit din palme și a pus pe tonul său cel mai din gît: "Șterge asta din însemnările tale, Etna").

Întrebare: Fără îndoială, stăpîna, că pînă la urmă va ieși înaintea vreun slujitor de al regelui David și ați fost dusă înaintea fetei soțului vostru?

Răspuns: O, da! Mi s-a explicat că se făcuse o greșală și că regele își cere iertăciune. Și m-au dus în casa lui David, și am fost îmbaiată și unsă cu alifii și stropită cu esența de trandafiri și de mirt și am căpatat veșminte frumoase. Simțeam cum îmi revine viața în mădulare și bucuria în inimă și am stat culcată și l-am așteptat pe David, dragul meu, care mă luase de femeie pentru două sute de prepuțuri de filistenii. Când s-a lăsat noaptea, apoi a venit și el. A intrat în cercul de lumină al lămpii. Era el: cu ochii lui cenușii care străluceau atît de ciudat, cu buzele ce-mi rămaseseră de neuitat; și, totuși, era pentru mine un străin. S-a așezat lângă mine pe pat și m-a cercetat cu privirea și a zis: Fiica lui Saul, nu încapă îndoială. Eu am spus: Părintele meu Saul este mort. El a zis: Ai să fii nevasta regelui lui Israel. Am spus: Ișboset, fratele meu, este rege al lui Israel. David a făcut o mișcare din mină, de parcă ar fi vrut să înlăture un păianjen de pe veșmînt și a grăit...

(Atunci s-a ridicat Amenhotef și a zis: "Stăpîna, trebuie să încerci din rodiile astea. Le capat de la negutatorul meu personal, care cercetează, din porunca mea, grădinile din jurul Ierusalimului și cultivatorii de pomi roditori". A desfăcut o rodie și principesa a luat din carnea ei dulce și a mincat).

Întrebare: Și ce a răspuns David, soțul vostru?

Răspuns: A zis: Am scris în ultima vreme unele stihuri destul de interesante. Poate că ai vrea să le auzi odată. Eu, însumi, abia dacă mai cînt, am un meșter

în coruri și cântăreți cu voci felurite, înalte precum și joase, care cântă însoțindu-se din psalterion sau din harfă sau din lăută; o să trimt cu plăcere citiva în tine. Așa că i-am mulțumit și i-am spus, că imbierea lui e cit se poate de milostivă și că el este poetul meu cel mai îndrăgit.

Întrebare: Și apoi?

Răspuns: Apoi mi-a pus patru degete pe frunte și a grăit: DOMnul Iahve să-ți binecuvinteze sosirea în casa asta; noapte bună. Și a plecat

INSEMNĂRI ALE LUI ETAN BEN HOSAIA SCRISE ÎN GRABĂ ÎN TIMPUL CELEILALTE PĂRȚI A RĂSPUNSURILOR PRINCIPESII MICOL

două fapte singeroase, repede unul după altul, prin care Abner și Ishoser sunt înalurați, amândoi fiind singurii care mai stăneau luarea puterii de către David peste întregul Israel

întrebare: mina lui Dumnezeu sau mina lui David
latură comună

în ambele cazuri faptă cu folos pentru David, care plinge în gura mare pe cei uciși (ceea ce a fost primit cu admirație de norod)

în ambele cazuri, faptele cu credința că le este asigurată marea milostivire a lui David dar acesta îi blesteama cu cuvinte aspre în parte

poetic
deosebit

uciderea lui Abner de către Ioab posibil și răzbunare a singelui pentru Asael fratele lui Ioab pe care Abner l-a omorât cu coada sulitei (vezi măcelul de la iazul Ghibeon)

fapta ucigașă a lui Baana și Rechab b'nai Rimmon dimpotrivă de dorința din câștig și spre folosul și binele presupusului care le-a cerut-o și purtarea lui David diferită față de faptele Baana și Rechab petrecute în moarte pe loc (vezi și tinărul flăcău din Amalec care a marturisit omorîrea lui Saul)

cu prilejul aducerii capului înșingurat al lui Ishoser de către Baana și Rechab: *dacă pe cel ce mi-a adus vestea și a zis 'Iată a murit Saul și Ionatan', și se socotea pe sine vestitor de*

lucurie, eu, în loc să-l răsplătesc, l-am prins și l-am ucis în Iulag, apoi, cum, când niște oameni netrebnici au ucis un om nevinovat în casa lui și în patul lui, oare nu voi cere singele lui din mâinile voastre și nu va voi strîpi de pe pămînt?

în schimb Ioab este blestemat doar în trecut

David: niciodată să nu lipsească din casa lui Ioab cei ce potimesc de scurgere, cei leproși, cei ce merg în cirji, cei omorîți de sabie și cei lipsiți de pine

blestem fără de urmare asupra lui Ioab în cariera lui armatoare (Ioab rămîne capetenia oastei în toate războaiele armatoare în afara de unul abia pe patul de moarte (vezi epusele lui Penuel ben Muși și ale altora) David către Solomon: să faci dar cu Ioab după înțelepciunea ta ca să nu se pogoare căruntețea lui cu pace în iad

la sosirea lui Abner în Hebron Ioab absent din pricina unei mici raite de jaf

totuși răs-bun cordial al lui Abner de la David la poarta îmbrățișării, sărutări deci mai curînd încheierea mulțumitoare a tratativelor

Ioab întors cu prada bogată afla de vizita lui Abner mare enervare

Ioab către David: Ce ai făcut? Iată a venit la tine Abner, de ce i ai dat drumul să plece? Tu știi pe Abner, fiul lui Ner, el a venit să te însele și să afle pe unde intri și pe unde ieși și să cunoască tot ceea ce faci tu

neprobabil ca David să creadă asemenea vorbe, dar foarte posibilă schimbare de părere după plecarea lui Abner în sensul ca tronul Israelului poate fi cumpărat mai ieftin prin înlăturarea lui Abner

Ioab purcede la fapte

Întrebare: cu sau fără stirea lui David

David despre asta: Nevinovat sunt eu și regatul în veac înainte DOMnului de singele lui Abner; fiul lui Ner, căda el pe capul lui Ioab. După litera legii David fără vina intrucit fapta e doar a lui Ioab

Ioab trimite gonaci după Abner și l-au întors acestia de la fîntina Sira și i-au cerut să vina îndarat la Hebron

Ioab l-a întîlnit pe Abner în Hebron la poarta și l-a dus deoparte ca și cum ar fi vrut să vorbească cu el în taină și l-a înfipt jungherul sub coasta a cincea care era tinta preferată a lui Ioab ca și a lui Abner dar Ioab mai rute de mîna

David porunceste ca totdeauna ingropaciune cu fala dobru oficial pentru Abner toti oamenii mari din Israel isi rup hainele si se incing cu saci

David merge dupa sieru la mormintul cel mai ales din Hebron asczat pe deal cu prveliste si cu chiparosi

CINTEC DE JALE AL LUI DAVID, ALCATUIT LA PRETIMPURIA SAVIRSIRE DIN VIATA A LUI ABNER BEN NER

Murit-a Abner, cum moare omul unul fara minte?

Minile nu ti-au fost legate, nici picioarele nu ti erau incatovate

Ci ai cazut ca cei doborati de tilhari.

In timpul ultimei parti al celui de al treilea rind de raspunsuri, principesa Micol era deja destul de sturnita

"Ai bagat de fapt de seama", m-a intrebat ea si a aratat spre marele-cunuc regese, "cit de mult seamana cu unul dintre zeli lui cu cap de pasare?"

Am tacut discret

"Si, tu, Etan, imi esti deopotriva cauza de suparare cu vesnicele tale insemnari! Ceea ce pofteste sa afle Solomon, cel mai intelept dintre regi, i-o pot spune in fata"

Am pus tablita mea ecrata de-o parte; iar Amenhotef a facut o plecaciune si a intrebat

"Daca socotiti mai nimerit sa ne indepartam, stapina ,"

"Ramineti", a grai ea incepat, "vreau sa v-o povestesc pina la capat"

S-a ridicat, foarte costeliva in vesmintul ei negru

"Capul lui mi-e de neuitat Doar capul; cum arata in rest, cum isi tinea minile, cum se musca si vorbea, aproape ca mei nu mai stiu. In ziua aceea, la Hebron, David a trimis in casa femeilor si a pus sa-mi spuna: Regele doreste sa te infatisezi inaintea fetei lui. Am fost uluita; dar l-am urmat pe slujitor. Si, in sala tronului, David sedea intre heruvimi, iar Ioab sta acolo dimpreuna cu multi dintre cei puternici; si m-am plecat inaintea lui David si am zis. Slujitoarea ta a venit la tine dupa dorinta ta, stapina. El a ridicat mina si a aratat spre un lucru ce se afla pe o masa mica, infasurat intr-o pinza intunecata, si a grai. Uite, fratele tau, Isboset. Un

slujitor a dat pinza la o parte și am văzut capul parul înnodat și un lat pentru a putea fi apucat cu mina, ochii ca două petricele cenușii, barba și gitlejul o masă plină de sînge încheșat."

Principesa a băut o înghitură din apa amestecată cu mirozine placute. Apoi s-a îndreptat spre Amenhotep, cu pasul tăpșan ce-i era caracteristic, l-a lovit cu evantaiul ei peste încheietura mîinii și a zis:

"Dacă este prea mult pentru gingașii tăi nervi egipteni, nu ai decît să pleci."

"Stăpînă", a întors el vorba, "nu prin nervi gingași i-am convins noi pe stramoși voștri să imbină la locul lor grelele blocuri ale celor mai frumoase dintre piramidele noastre."

"Dar noi am supraviețuit", a zis principesa. "Suntem o rasă care dănuie".

Apoi a tăcut, m-a privit încruntînd fruntea.

"Unde ramasesem? Aa, da -- soțul meu, regele David, s-a întors apoi spre doi oameni, ce stau înaintea lui, și a grăit: Ei, Baana și Rechab b'nai Rimmon, aveți bunătatea să repetați povestea voastră în fața soției mele Micol, fiica lui Saul și sora lui Isboșet. Și Baana și Rechab au palit și au pierdut ceva din stăpînirea lor de sine și au spus: Dacă nu vă e cu banat, stăpînă, am mers la casa lui Isboșet cînd era ziua mai cu arșită, și am intrat de a dreptul înlauntru, fiindcă Isboșet ne dăduse anumite însărcinări în legătura cu Abner ben Ner, iar slujitorii lui Isboșet stiau că ne așteaptă. Ne am dus în mijlocul casei, în camera de culcare a lui Isboșet, care era lungit pe pat și își făcea somnul de prînz sforăind, în timp ce mustele îl bizăiau pe față. Atunci l-am înjunghiat și i-am tăiat capul și am pîrșes la drum pe calea pustiei și am mers toată noaptea. Și am adus capul lui Isboșet către Hebron, la soțul vostru David și i-am grăit regelui: Iată, aici e capul lui Isboșet, feciorul vrăjmașului tău, care a căutat sufletul tău; acum DOMNUL a răzbunat pe domnul meu regele împotriva lui Saul, vrăjmașul sau, și împotriva urmașilor lui".

Principesa s-a așezat jos pe perna ei și și-a cuprins genunchii cu mîinile. Am văzut expresia din jurul gurii ei și cîntecele de pe chipul ei și m-am dus cu gîndul la David și la nemăpomenitul lui simț pentru spectacolar.

"Dar David s-a ridicat în picioare între heruvimi", a continuat principesa, "și a grăit: Ascultați, feciori ai lui Rim-

mon, și tu de asemenea, Micol, fiica lui Saul. Și a vorbit despre tânărul amalecit, care îi adusese coroana lui Saul și brațara de pe bratul lui Saul, și care crezuse că va dobândi rasplata pentru vestea lui, și pe care a pus să l suture la Tielag. Apoi, cu glas ridicat, a grăit către Baana și Rechab și către mine și către toți cei care erau în jurul lui: "Viu este DOMNUL care a izbăvit sufletul meu din tot necazul, apoi cum, cînd niște oameni netrebnici au ucis un om nevinovat în casa lui și în patul lui, oare nu voi cere singele lui din minile voastre și nu vă voi sturpi de pe pămînt? Și, cum Baana și Rechab au strigat către el și s-a pornit o hărmalaie, David a dat porunca ostentilor lui și i-au omorît pe amîndoi ucigașii și le-au tăiat minile și picioarele și le-au spinzurat deasupra iazului din Hebron."

Principesa și-a pus minile, cu palmele întinse, în poală.

"Nu știu ce gînd morbid l-a împins pe David să îngroape capul lui Isboset în mormîntul lui Abner la Hebron. Au nu fusese Isboset în aceeași masură jertfa lui Abner, cît și a ucigașilor săi Baana și Rechab? Sau era aceasta apropiere în moarte gîndită ca un simbol cu tîlc, ca o pildă tainică înțeleasă doar de David și de DUMNEZEU

LUCRURI SCRISE, ÎNSEMNARI ȘI CONSIDERAȚII ALE LUI ETAN BEN HOSAIA CU PRIVIRE LA RĂZBOAIELE EXTERNE ALE LUI DAVID, CA ȘI LA DIFERITE ALTE ÎNTIMPLĂRI DIN TIMPUL DOMNIEI LUI DAVID, CARE AU FOST DISCUTATE, LA NOUA LOR SEDINȚĂ, DE CĂTRE MEMBRII COMISIUNII REGESTI PENTRU ALCATUIREA UNEI ȘI SINGUREI RELATĂRI ADEVARATE ȘI HOTĂRÎTOARE, ISTORICEȘTE EXACTE ȘI RECUNOSCUTE OFICIAL PRIVITOARE LA UIMITOAREA ÎNĂLTĂRE ȘI AȘA MAI DEPARTE

Totul îi revine celui pe care l-a ales DOMnul, dar cei, cărora le e merit să se prăbușească, sunt făcuți una cu pământul

Asa cum *beth* urmează după *alef*, tot așa a trebuit să urmeze ungerea lui David după uciderea lui Ishoșet. Batrînii Israelului au venit la David și au grăit: Iată, noi suntem oasele tale și carnea ta; încă de ieri și de alaltaieri, cînd Saul domnea preste noi, tu ai condus în luptă pre Israel și ai adus prada bogată și așa să fii tu conducător preste Israel. Și regele David a încheiat cu ei legămînt la Hebron înaintea DOMnului, și au miruit pe David rege peste tot Israelul.

După toate pasiunile și pătimirile, viclenile și crimele, mișcările și contramișcările, încheierea aceasta trebuie să fi fost totuși oarecum nesatisfăcătoare pentru David.

CUVÎNTAREA REGELUI DAVID CĂTRE OASTE SA ADUNATĂ PENTRU PREGĂTIREA IURESULUI ASUPRA CETĂȚII SION, CUM A FOST SUPUSA ADUNĂRII DE CĂTRE BENAIA BEN IEHOIADA ȘI CUM A FOST ÎNFĂȚISĂ DE EL MEMBRILOR COMISIUNII

"Asadar, copii ai lui Israel și Iuda, ascultați-l pe alesul DOMnului. Preoții noștri au tăiat herbeci și au întrebat și oracolul Urim și Tummim, ei îmi jura că încă n-a fost vreo

zi mai prielnică pentru a porni iuresul împotriva Ierusalimului, orașul Iebuseilor, și să-l smulge paginilor. În afara de asta, am visat și un vis, în care Iahve, DOMnul cetelor de oaste, mi s-a aratat și a grăit către mine: Iată, am scos pe Israel din Egipt și am mers înaintea lor ziua ca un stîlp de nori, iar noaptea ca un stîlp de foc; așa vreau să merg și înaintea ta și a norodului tău, cînd voi porni asupra meterezelor Ierusalimului."

(Strigate de ură)

"Ah, viteji mei, a căror sabie bagă spaima în inimile dusmanului; voiesc să vă aruncati în țărina înaintea DOMnului și să vă mulțumiți pentru că v-a ales să trăiți ziua aceasta. Căci veți fi pizmuți în vecii vecilor, pentru că ați fost aleși dintre toți bărbații lui Israel, să navaliti asupra cetății Sionului și să-o luați pentru DOMnul DUMnezeul cetelor de oaste și pentru regele vostru David și să vă nemuriți prin asta numele și să agonisiți pe lîngă asta prada mare, fiecare dintre voi."

(Strigate puternice de ură)

"Acu', au fost și unele glasuri, și eu am auz foarte bun pentru glasuri, care au pus întrebarea: Au de ce vrea David, de fapt, acest Ierusalim ca oraș al său? Nu e decît o gramadă de pietroaie, dogorît vară, frîgușor țărna și la urma urmei neplăcut. Dar în visul pe care am avut pînă acum să vă lămințesc, Iahve mi-a grăit mai departe și a zis: David, tu ești rege peste toți copiii lui Israel, de aceea orașul tău să nu fie nici în Iuda și nici în Ventamin și nici în Manase, și în nici unul din triburi, ci să fie orașul tău propriu, orașul lui David, și așezat la mijloc, iar eu, DOMnul DUMnezeul tău, voi veni însumi și voi locui în Ierusalim, spre marele folos al locuitorilor lui și al întregului norod Israel. De unde vedeți, luptătorii mei cu mine de leu, că Iahve, DOMnul cetelor de oaste, are gînduri mari cu rolul Ierusalimului în istorie, noua nu ne revine decît să cucerim orașul."

(Strigate de ură.)

"De asemenea s-a spus, și eu am auz foarte bun pentru tot ce se spune, că cetatea Sionului și zidurile Ierusalimului sunt atît de neluat, încît le ar putea apăra chiar și numai ologi și orbi. Dar asta nu e decît un zvon răspîndit de vrăjmasii lui David. Căci, în visul la care m-am referit de repetate ori, Iahve mi-a grăit mai departe și a zis: David, este

acolo o trecere prin stinca, care duce de la un izvor de afară, din fața orașului, la o cisterna dinăuntru meterezelor, și cine mergea prin ea va ajunge în spatele aparatorilor și va împlini astfel, ceea ce este plăcut în ochii DOMNULUI."

(Uimire, strigate de ură.)

"De aceea, nebiruții mei, vă spun: cutare și cutare să-mi facă mie DUMNEZEU și încă și mai mult să-mi facă, dacă orașul Ierusalim nu va fi al nostru la lasatul nopții. Și cine va merge cel dintâi prin trecere și va ajunge în cisternă și îi va bate pe Iebusei împreună cu ologii și orbii, acela va fi cel mai mare și căpetenia mea în luptă. Trimbițaș, sună iureșul."

(Urălele nu mai vorau să contenească. Trimbița sună iureșul.)

Benaia ben Iehoiada sfârșise. Membrii comisiunii simțeau în mod vadit oarecare stînjeneală; sedeau acolo, unii privind și unghule, alții scarpinîndu-se la nas. Pricina stînjeneții era limpede: căci Ioab fusese cel care urcase primul prin trecere și ajunsese primul la cisterna și îi lovise pe Iebusei; în privința lui Ioab, însă, după cum se spunea, regele David îl însărcinase pe feciorul său Solomon: Să faci dară cu el după înțelepciunea ta, ca să nu se pogoare caruntetea lui cu pace în iad.

Dar Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic, și-a lipit palmele apăsîndu-le una peste alta și a zis:

"Cum de mai sunt îndoieli în mințile domnilor-voastre cu privire la felul cum e tratat Ioab în relatarea noastră? Au nu scrie în Cartea Facerii intru totul pe fața despre șarpe și nu se relatează și ea despre Cain, ucigașul fratelui său Abel? În cartile ce apar în anumite țări străine, cel care nu e binevăzut de regele sau este amintit adeseori doar pe scurt sau chiar deloc, încît un om tratat astfel devine o ne-persoană, iar feciorii lui sunt deodată feciori nimănui. Dar astea sunt caile celor netarați împrejur și, pe deasupra, sunt și înțelepte, căci întoarcerea intru totul pe dos a faptelor proteste doar pe proști și face întreaga carte să fie de necrezut; și, de îndată ce se suie un nou rege pe tron, el poruncește să se scrie totul altfel, cu care prilej ne-persoana regelui trecut este dezgropată din nou, iar favoriții lui sunt dați, firește, la o parte, astfel încît istoria unui norod atîrnă pînă la urmă de ce ediție a ei o crești. Dar Solomon, cel mai înțelept dintre regi, ar fi mai bucuros dacă comisiunea noastră l-ar pune cu îndeminare în lumina potrivită pe cel ce trebuie să fie însem-

nat și dacă, acolo unde adevărul urmează să fie răstălmăcit, îl va răstălmăci doar în măsura neînsemnată și dacă, în general, va proceda într-un fel mai subtil, pentru ca norodul să și creadă ceea ce stă scris; căci regele nădăduiește foarte, ca Una și singura relatare adevărată și hotărâtoare, istoricește exactă și recunoscută oficial, privitoare la uimitoarea înălțare și așa mai departe va dăinui mai mult decât toate cărțile celelalte de acest fel.

Am observat sprinceană încruntată a lui Benaia ben Iehoiada. El a pufnit minios și a zis:

"Ajunge! Cutare și curate să-mi facă mie DUMnezeu și încă și mai mult să-mi facă, dacă nu l-oi chema la judecată înaintea norodului. Am destule dovezi împotriva lui și destule marturi iscalite în regulă, pentru a-l spinzura de două și de trei ori, pentru a-i reteza capul și a pune să-i ținutască trupul la primul zid; și, la judecata lui, va spune adevărul înaintea întregului norod și cu toate amaraciunile, încît să nu mai rămîna nimic de răstălmăcit, nici lucru fără însemnatate, nici altceva."

La aceasta marele gramatic Iosafat ben Ahilud a prins a zîmbi politicos. Începerea unei proceduri de judecată intră întru totul în sarcinile slujbei domnului Benaia, bineînțeles presupunînd încuviințarea regelui Solomon, dar una este să spinzuri un om și alta să scrii despre el.

Iată-l pe regele David în toată splendoarea lui.

Parul i s-a făcut roșu-ruginiu, în barba s-a ivit prima cărunțeală. Constrîngerea de-a se pazi mereu i-a șapat cute în jurul ochilor, iar privirea a pierdut ceva din strălucirea de odinioară.

(Stăpinul meu Iosafat. Să fie amintit aici faptul că DOMnul I a pus pe David rege peste Israel de dragul norodului său Israel.)

David locuiește în cetatea Sion și îi dă numele de orașul lui David. Întărește zidurile de apărare. Se învoiește cu Hiram, regele din Tir, care îi trimite cedri și timplari și cioplitori de piatră pentru zidirea palatului său.

Din rindurile fucelor Ierusalimului și-a mai luat alte femei și fiitoare. Are nevoie de femei noi, are nevoie de feciori mai mulți și trage nădejde că sporirea familiei prin frumuseți din partea locului o să-l facă iubit de norod.

(Stăpinul meu Elhoref. În locul asta să se adauge nu-

nele feciilor lui David care i s-au nascut la Ierusalim)

Este, vadit, alesul DOMnului Astfel decit casa lui Saul, care s-a năruit după moartea întemeietorului ei, casa lui David va dăinui multe generații după el În mîinile lui, puterea e sfîntită de teluri mai înalte Poezia lui se ocupa pe larg de gîndul acesta, odata cu textele, mai marele muzicanților regesti primește și indicații precise cum să le prezinte Dar el aduce o dovada durabilă a misiunii sale dumnezeiești

Și își aduce aminte de chivotul legii

(Stăpînul meu Natan Aici e nimerit un scurt capitol despre aducerea chivotului DOMnului la Ierusalim)

Chivotul legii, asupra căruia tronează nevăzut Iahve între îeruvimi, să fie adus la Ierusalim și va fi adus împreună cu el și Iahve, DUMnezeul înseșisabil și nestătornic al triburilor, iar DUMnezeu într-un anumit loc înseamnă și puterea într-un anumit loc.

Dar unde se afla chivotul? Întrebînd de sîrg pretutindeni, află că ultima oară a fost cinstit înaintea norodului în timpul cînd era judecător Samuel, profetul, și anume după ce regii filistenii îl luasera pradă în război, dar îl trimiseseră înlărat lui Israel, fiindcă fuseseră batuți de către Iahve cu buhoare pe madular și cu trînji De atunci sedea, acoperit de colh, în sură unui anume Aminadab din Chiriat-Iearim, lîngă Ghibea.

(Stăpînul meu, Tadóe orice deslășim, ce pot trezi îndoiala cu privire la obiectele de cult, trebuiesc lăsate de-o parte)

Acu', în timp ce chivotul e curățat de pinzele de paltanjen și îl vopsesc din nou, regele David se apropie cu un alai de treizeci de mii de credincioși ca să ia chivotul legii din casa lui Abihadab Chivotul e pus într-un car nou și Uza și Ahio, feciorii lui Abinadab, sunt sortiți să ducă ei carul cel nou

David stie ce-i datorează DOMnului aceasta avea să fie cea mai mare procesiune din istoria lui Israel, cu nenumărați muzicanți care cînta înaintea DOMnului din harfe, din psalterioane, din timpane, din fluieri, din chimvale, destul ca să înapăiminte și boul cel mai puternic Și, cînd procesiunea ajunge la aria Nachon, iată că bouii se sperie și caruta porneste să se povrîneasca, iar Uza și a întins mîinile sale spre chivotul DOMnului ca să îl sprijine DOMnul însă s-a mîniat foarte pe Uza și l-a lovit DUMnezeu chiar acolo pentru îndrăzneala lui și a murit Uza acolo lîngă chivotul DOMnului

(Stăpînul mei Tadóe Asta trebuie rostit cu grijă, ca să nu

se nasca vreo indoiala cu privire la dreptatea vesnica a DOMnului)

David se sperie daca Uza a trebuit sa moara numai pentru ca a sprijinit chivotul DOMnului, aa ce l paste pe cel care se gindeste sa l foloseasca pentru propriul sau interes?

Asadar, David umbla sa se cotoroseasca de aceasta mo-hila primejdioasa. Lesul lui Uza este lasat in locul acela. Chivotul DOMnului e intors in casa din apropiere a lui Obed Edom Gateanul, cu scopul de a fi privegheat mai de parte: daca minia DOMnului se vadeste a dainui mai mult, atunci va fi lovit pe fata si Obed Edom.

(Stapinul meu Ahia: Alegerea unui strain ca obiect de incercare trebuie subliniata cum se cuvine, intrucat ea vadeste marea dragoste a lui David pentru norodul sau Israel.)

Dupa trei luni incheiate, toate vestile suna la fel: nu numai ca Obed Edom n a fost batut cu dropica, cu buboale deschise si cu scurgere de puroi, dar DOMnul a binecuvintat vadit casa lui Obed Edom si tot ce era al lui.

Acum David se hotaraste sa mai incerce o data. Pentru a merge mai la sigur, pune sa jertfeasca boi si oi grase, dandata ce aici ce duceau chivotul faceau sase pas. Apoi se incinge cu efodul de in al preotilor si joaca in extaz inaintea DOMnului, intru marea bucurie a norodului, care admira bine dezvoltatele lui podoabe dezgolite, si spre neplacerea lui Micol, care priveste de la fereastra sariturile lui in timp ce insoteste chivotul pina la cortul legii.

(Stapinul meu Elihoref: Pentru a scoate in relief marimismul lui David, aici ar trebui intercalat faptul ca David a pus in ziua asta sa se imparta la toata multimea lui Israel, atit barbatilor, cit si femeilor, asadar ficcaruia, cite o turta si cite o bucata buna de carne fripta si cite o oca de vin.)

LISTA BIRUINTELOR LUI DAVID ASU PRA
DIFERITILOR DUSMANI DIN AFARA,
ALCATUITA DE BENAI BEN IEHOIADA
SI PREZENTATA DE EL CU SCOPUL DE A
FI INCLUSA IN RELATAREA DESPRE
REGELE DAVID

PRIMUL RAZBOI IMPOTRIVA FILISTENILOR
Filistenii navalese in tara prin valca Refaim. Urmind

tatul DOMnului, David îi bate la Baal Peratim printr-un atac frontal. Filistenii batuți lasă acolo idolii lor și David poruncește să ardă cu foc.

AL DOILEA RAZBOI ÎMPOTRIVA FILISTENILOR

Filistenii se reîntorc, din nou prin valea Refaim. DOMnul recomandă o manevră de învăluire, urmată de un tureș asupra spatelui dusmanului; DOMnul va da semnul pentru tureș printr-un fosnet, ca și cum ar veni pe virful anumitor aguzi din dumbrăvi. David face precum i-a poruncit DOMnul și îi bate pe filistenii de la Ghibeon pînă la Ghezer.

URMARIREA CELOR BĂTUȚI:

Împotrivirea trupelor risipite ale filistenilor este înfrîntă, orașele filistenilor sunt ocupate; cele cinci regate încetează să mai ființeze.

SUPUNEREA MOABULUI:

Moabiti sunt atacați de către David și batuți. Din trei bărbați în stare să poarte armele, pune să ucidă doi, restul au fost făcuți birnici.

MARELE RĂZBOI DIN MIAZANOAPTE RASARIT

Hadad Ezer, regele din Toba, amenință să și întindă puterea peste apa Eufratulul. David porneste la luptă împotriva lui, îl bate, ia prinsi douăzeci de mii de pedestrași și șapte sute de călareși și face prada o mie de care de luptă. Scuturile de aur ale ofițerilor lui Hadad Ezer, ca și mari cantități de aramă din Tebah și Berotai, orașele lui Hadad Ezer, sunt aduse la Ierusalim.

OCUPAREA DAMASCULUI

Sirienni din Damasc vin în ajutorul lui Hadad Ezer, regele din Toba. David omorîra douăzeci și două de mii de oameni dintre ei, pune osti de pază în Siria Damascului, iar sirienni ajung robi și birnici lui David.

SUPUNEREA IDUMEEI

La retragerea din Siria, în Valea Sarata, David bate o oaste din ajutor din Idumea, optsprezece mii de oameni. Apoi pun oștin de pază în Idumea și face întreg norodul birnic.

MARELE RAZBOI TRANSIORDANIAN

Cuprins de minie împotriva regelui Amon din Amon, care răsese pe jumătate barbuile solilor lui Israel și îi silise să se întoarcă cu sezutul gol, David trimite pe Ioab cu toată oștirea de viteji într-o bătălie îndoiată, în fața porților orașului Rabat-Amon. Oștile siriene de ajutor și amonitii sunt biruiți pe rând. Sirienii se adună iarăși și sunt întârșiți cu trupele regelui Hadad Ezer. David strânge întreaga oaste a lui Israel, trece peste Iordan și înfringe la Helam oastea siriană unită sub Sovac, căpetenia de oaste în război a lui Hadad Ezer. Luptătorii lui David nimicesc patruzeci de mii de călareți și ostenii din șapte sute de care de luptă; Sovac este ranit în luptă și moare. Diferențele regate siriene se trag îndărăt din luptă. Amon este pustit de către Ioab, iar capitala Rabat-Amon e asediată și darimată. Norodul din ea a fost rob și silat; coroana regescă a Amonului, în greutate de un talant de aur și împodobită cu nestemate, și-a pus o David pe cap.

CONSTATARE GENERALĂ

În toate bataliile și războaiele acestea, DOMNUL l-a ocrotit pe David, oriunde mergea.

"Și acum, domnii mei", a grăit Iosafat ben Ahilud, marele-gramatic, "ultimul nostru punct de azi. De ce, cu toate că regele David a adus chivotul DOMNULUI la Ierusalim, n-a zidit el însuși templul în care să se afle locul acesta, ci a lăsat asemenea lucrare evlavioasă în seama feciorului și urmașului său Solomon?"

M-am temut că Iosafat mi va trece mie întrebarea Templul, ale cărui cheltuieli deveneau fără margini, era o pricină veșnică de nemulțumire publică; și mulți din norod îl slăveau pe David mai presus de Solomon, pentru că bătrînul rege se fusesse cu înțelepciune să pună să se înceapă sfînta clădire urîșă.

Iosafat s-a hârlit către mine.

"Etan?"

Eu stiam, însă, și Iosafat știa și el, că membrii comisiei cunosteau prea bine pricina atitudinii lui David. Nu fusese curceni. Pentru zidirea propriului său palat, David a cheltuit bani, în general, nu avea mîna strînsă la sîch cînd vota să și uite strălucirea domniei sale. Neplăcut era faptul că seimea de zavistile cu preotimea. Chivotul legii în tabernacul său din Ierusalim produsese destulă indignare, întrucît asta încetorase veniturile templelor din Silo și Șechem, cum și cele scutite de sanctuare mai mici, care erau risipite prin întreaga țară și care își hrăneau, fiecare, preotii lor. David era îngrijorat că un templu regesc, bogat în podoabe din lemn de cedru și din marmură și din arama și din nestemate de pietre, ar fi putut preschimba nemulțumirea acestor preoți în dusmanie cuiva și în multe greutăți, care îl chinuiau în ciuda biruințelor ostilor sale.

De aceea am spus că li se cade oamenilor lui DUMNEZEU să spună părerea cu privire la templul DOMNULUI și la tot ce e în legătură cu el, că eu nu sunt decît un umil vas, care adăsta în așteptare, pentru a fi umplut de cuvintele înțelepciunii rostite de ei. La care preotul Tadoc și profetul Natan au prins să se imbrace unul pe altul să ia cuvîntul, pînă ce Benaia ben Iehoiada a vroit să știe, dacă nu cumva comisiunea trebuie să pîdă acolo toată noaptea.

În cele din urmă a început Tadoc și a zis:

"Să nu le fie cu banat străpînilor mei, dar David a pregătit înainte zidirea templului și a adunat mult fier și piroane pentru porți și halamale, și arama și lemn de cedru. Apoi l-a chemat la el pe Solomon, pe atunci încă băiat la vîrstă frîgedă, și a grațiat către el: Fiul meu, în ce mă privești, am avut la inimă să ți zidesc o casă DOMNULUI DUMNEZEULUI lui Israel, care să fie plină de măreție neasemuită și vestită în toate țările lumii. Dar a fost către mine cuvîntul DOMNULUI care a zis: Tu ai varsat sînge din belsug și ai purtat războaie mari; de aceea nu tu ai să ți zidesc mie casa numelui meu. Dar uite, ți se va naște un fiu și el va fi un om pasnic, și lui vreau să ți dau liniste din partea tuturor dusmanilor săi din prejur, căci numele lui va fi Solomon pasnicul. Acesta va zidi casa numelui meu și el îmi va fi fiu, iar eu îi voi fi tată, și va întîlni tronul domniei lui preste Israel în veci."

Atunci au batut toti tare din palme si Iosafat a deslusit ca istoria este foarte plina de tate si de adinca insemnatate, mai ales cu privire la Solomon, cel mai intelept dintre regi. Dar Natan, profetul, a incuntat din sprincene si a pus intrebarea daca membrii comisiunii socotesc ca e intelept sa indrepte luarea-aminte a norodului asupra multului singe de pe minile lui David.

La aceasta a raspuns Iosafat.

"Poate ca domnul meu Natan are in stapinirea sa alte cunostinte si binevoieste sa ni le impartaseasca si noua."

Cu placere, a spus Natan; dealtfel ceea ce stie nu poate fi rasturnat, caci a aflat-o din gura DOMnului. In cartea amintirilor sale, la care lucreaza ast-timp si pe care se gindeste s-o numeasca Cartea lui Natan, a scris totul: va fi bucurios sa le citeasca membrilor comisiunii din capitolul despre care e vorba.

Atunci Iosafat i-a multumit lui Natan si a fost de parere ca vorbeste desigur in numele tuturor membrilor comisiunii, daca primeste cu bucurie prietenoasa oferta; Natan, insa, a pleznit din degete, la care doi slujitori au adus inaintiu un cos cu tablete de lut si el a bagat mina in cos si a inceput sa citeasca din capitolul ce se numea. Visul lui Natan.

Era un vis frumos si foarte plin de invataminte. Bineintelept ca DOMnul aparea in el si graia indelung catre Natan despre iesirea din Egipt a copilor lui Israel, despre asezarea seminturilor, despre vremea judecatilor. In toti acesti ani, continua DOMnul, el a locuit in corturi si in tabernacole, astfel ca in cea vreme citiva ani de locuit incomod nu insemna mai nimic.

Si Natan a ridicat glasul puternic, cind a repetat cuvintele DOMnului, care ii porunceau:

Mergi si spune robului meu David: cind se vor plini zilele tale si vei raposa cu parintii tai, atunci vor ridica dupa tine pe urmasul tau, care va rasari din coapsele tale, si voi intari stapinirea sa. Acela va zidi casa numelui meu; eu voi fi acelui tata, iar el imi va fi fiu; casa ta va fi neclintita, regatul tau va ramine vesnic."

Natan a tacut scurt.

Apoi a incheiat:

"Toate cuvintele acestea si toata vedenia asta le-am raportat lui David intocmai."

Atunci s-au pornit iar sa bata tare din palme si Iosafat a

uitat, ca visul este cu totul neobisnuit și de adinca însemnatate, mai ales în ce privește sămânța din trupul lui David. Dar preotul Tadoc a ridicat din umeri și și a spus părerea cu privire la minune anume ca, în istorisirea pe care a înfățișat-o comisiunii, DOMnul a rostit aproape aceleași cuvinte ca și în visul pe care l-a citit Natan înaintea lor din cartea amintirilor sale.

Iosafat ben Ahilud a înghitit. Apoi s-a întors către mine și a zis:

"Ca un conducător al lucrurilor, Etan, ce anume ai prelua în relatarea despre regele David, povestirea lui Tadoc sau visul lui Natan?"

"Identitatea cuvintelor DOMnului din amindoua", am spus eu după oarecare codeală, "dovedește origina dumnezeiască a amindurora. Așa ca doar DUMnezeu poate judeca. Slujitorul vostru e de părere, ca va trebui să trageți la sorti sau să votați."

"Să votăm", a zis Benaia, "pentru ca să terminăm odată."

S-a întâmplat, însă, că au fost trei glasuri împotriva altora trei, întrucât Benaia ben Iehoiada și gramaticul Ahia și Tadoc ben Ahilud și Elihoref, celălalt gramatic, precum și Natan au fost pentru visul lui Natan. De aceea chestiunea a fost supusă hotărâri celui mai înțelept dintre regi, Solomon.¹

¹ Judecata solomonică, rostită după mai multe luni. Să se preia amindoua texte!

INSEMNAREA REGELUI DAVID CU PRIVIRE LA
CEARTA, PE CARE A AVUT O CU MICOL, SOTIA
SA, LA INTOARCEREA DIN MAREA PROCESI-
UNE INTRU SLAVIREA ADUCERII CHIVOTU-
LUI DOMNULUI LA IERUSALIM

Mersul a fost lung și prin arșiță, și drumul prafos; iar jocul meu înaintea DOMNULUI era anevorios. Au nu se poate aștepta un bărbat, după asta, să fie primit în propria lui casă cu vorbe îmbunate și cu o băutură rece și cu un lighean cu apă pentru picioare?

Dar Micol, fiica lui Saul, stă în pragul ușii și îmi dă binete cu expresia ei batjocuitoare, care e atât de nesuferită, și când vreau să aflu unde sunt ceilalți, ea îmi răspunde: Stăpînul meu îi va afla, de buna seamă, în oraș sau la porțile orașului în preajma povestitorilor de istorii și a cîntăreților din ulițe și a scamatorilor și a înghititorilor de sabii, că doar nu se întimplă în fiecare zi ca regele să pregătească o serbare în norodului și asemenea priveriste. Atunci de ce ai stat acasă, am întrebat eu.

Eu sunt fiica unui rege, a zis ea, nu mă amestec cu gloata, dealtfel am și văzut destul de la fereastră mea.

Aa, zău, zic eu, și a fost o priveriste frumoasă?

Atunci căta spre mine. Și vad cum răsufăla adînc și cum i se ridică pieptu, înca mai are pieptu acela frumos și virtos, și mă ocaraste: căta cîntec și a agonisit azi regele lui Israel, dezgolindu-se înaintea privirii roabelor nerozilor săi de curteni, nerusinat ca un om desfrînat.

DOamne DUMnezeule! Minia mi se involbură din măruntaie pînă în teastă și mă duc cu gîndul la cele două sute de preputuri filistine, pe care m-a pus parinte său să le platesc, și la privirea cu care a căutat la darul meu de nuntă, și zic: Înaintea DOMNULUI m-am arătat, pricepi, înaintea DOMNULUI, cel care m-a ales pe mine în locul parintelui tău, ca să stăpînesc peste Israel. de aceea cînt și joc înaintea DOMNULUI. Și înca și mai mult decît altă, mă voi smeri și voi fi înca și mai mic în ochii lui; iar înaintea roabelor de care ai vorbit nu măc rusine de ce or să vadă; dar tu să rămîi în

alară de rînd și să n ai copii pînă n ziua morții tale

Ca și cum te ai fi apropiat macar o dată cu dragoste de mine, a zis ea ragusit, de cînd m ai luat de la Paltiel și m ai ținut în casa ta din Hebron și, acum, din Ierusalim

La care eu, Și au de ce să înmulțesc cu sămînta mea singele lui Saul, care e dusmanul meu?

Oo, David! strigă ea din rărunchi Și apoi DŌmnul l'Umnezeu știe că inima ta e un sloi de gheată, care face să înghețe iubirea celor ce ti sînt aproape și care e aducătoare de moarte pentru sufletul tau, va veni ziua cînd vei simți cum se lăstește răceala în tine și strădanțiile gingașe ale onicilor fete din Israel nu vor mai fi în stare să ți dăruiască căldura

Dantutorii și judecatorii de la porțile orașelor joacă o piesă care vorbește despre spînzurarea la Ghibeon a celor șapte feciori ai lui Saul și despre cum Ritpa, tîtoarea lui Saul mama lor, a adăstat cu răbdare sub furci, alungînd pasările ziua și fiarele noptea, de la începutul secerîșului orîzului pînă ce au venit ploile în sfîrșit, și biruindu l astfel pe regele David

Acu', cînd din cei șapte nu fuseseră de fapt feciorii lui Saul și ai Ritpai, ci erau nepoții regelui Saul, născuți de fiica sa Merab, care a murit de tînră, astfel încît băieții au fost crescuți de principesa Micol sora cu Merab, și ea le-a fost ca o a doua mîmă Și din nou s a făcut că mîna lui Micol să lîna lumina care putea lumina beznă, dar calea mea către ea era închisă

Și din nou m am sfătuit cu nevasta-meă Estera și am hotărît să mă feresc de a ajunge să atîrn și mai mult de Amenhotef și să r cer mai curînd lui Iosafat, marele gramatic, să mi îngăduie a mă înfățișa înaintea principesei Dar acesta m a chemat la el după cîteva zile și a spus:

'Etan, doamna Micol nu se simte bine, cel mai înțelept dintre regi ne sfătuiește să mi înfățișezi mie întrebările tale "

Am înghețat pe dată pînă n rărunchi, căci nu am dat seama că regele n avea încredere în mine, iar sfetnicii lui se îndoiu de mine, din care pricină nu mi îngăduiau să merg la Micol, dar am fost destul de cu cap, ca să mi exprim îngrijorarea cu privire la starea sanatații principesei, după care Iosafat a vrut să știe ce gîndeam s o întreb.

"Stăpîne", am zis eu, "cu întrebările e la fel ca și cu unele plante cresc una dintr alta "

"Mi se pare", a răspuns el "ca ți pretuiești prea sus rolul, Etan. Scribul să scrie, nu să gândească; iar cel care e învățat și are cunoștințe, să se restrângă la învățătura sa."

"Sluga voastră nu cercetează de dragul cercetării sau din indiscreție", i am întors cu vorba "Au nu m-a numit Solomon, cel mai înțelept dintre regi, și nu mi-a făgăduit ajutor, dacă m-aș clătina sau m-aș afla în neștiință, unde e greșeala și unde e adevărul? Atunci de ce nu mă ajută nimeni să merg mai departe? De ce nu se învalue și mi se ascunde ceea ce trebuie să știu ca să scriu? Zău, mai bine m-aș întoarce la Ezra și aș trăi în pace, decât să mi chinui sufletul cu da și nu și cu poate și însă..."

"Atunci întrecabă", a ieșit el încruntând fruntea

"În legătura cu dantul regelui David și cu extazul lui înaintea chivotului DOMnului, prin care s-a iscat neplăcerea lui Micol, care a văzut totul de la fereastră..."

"Știu", a zis Iosafat, "a fost vorba despre asta la ultima sedință a comisiei. Crezi cu adevărat că o slădă între soți este vrednică să fie pomenită într-o scriere istorică serioasă?"

"Dantul regelui înaintea chivotului DOMnului este o acțiune sfântă, de bună seamă vrednică să fie pomenită într-o scriere istorică serioasă; și, dacă femeia regelui se sfădește cu el din pricina asta, este spre rușinea ei."

Atunci Iosafat a oftat și-a spus că văzuse venind întrebarea mea și că e pregătit pentru ea, după care a împins spre mine câteva tablite de lut. Acestea semănau a însemnări personale, făcute de mână pricepută într-o ale scrisului, cu literele bine rotunjite și cu multe prescurtări.

Mie, însă, mi s-a părut că parca aripa soarelui mi atinge ușor fruntea, și am întrebat, cu toate că știam răspunsul dinainte:

"Asta e scrisul regelui David?"

Iosafat a aprobat din cap:

"Din depozitele mele."

Mi-a lăsat timp să citesc. Mai târziu mi-a fost îngăduit să copiez tablitele și ceea ce sta scris pe ele am arătat mai sus. Când am terminat de citit, mi-a întrebat:

"Ce zici despre ele?"

"DUMnezeu singur știe", am zis eu, "ce se petrece în inima unui bărbat și a unei femei, care au fost atât de legați unul de altul, ca David și Micol."

Asta e tot ce vezi tu în cuvintele lui David?"

Am tacut.

Nu simți frica ascunsă în ele și stafiile ce se ivesc din ei? Și stafiile au toate același chip al regelui Saul."

M-am întrebat de unde venea așa deodată increderea lui. Ai se și hotărâse poate ca nu aveam să traiesc atîta, încît să mă folosesc rău de ea?

"Să mă ierte stăpînul meu", am spus eu, "dar mie mi se pare că David nu era omul care să se ocupe de stafiile, mai curînd era în legătură cu îngeri și cu DOMnul Iahve în persoană.

Iosafat a prins să zîmbească.

Atunci privește asta la lumina soarelui. Întrucît el însuși pusese mîna silnic pe putere, David banuia că și alții planuiau același lucru împotriva lui. Statul pe care îl întemeia era nebuitor și de aceea plăcut în ochii DOMnului, dar îndîrnea pe batrîni triburilor, a căror putere o micșora. Războaiele nu erau costisitoare, dregătorii lui sugeau din avutul nobilului, în curînd copiii lui Israel a început să le fie dor de zilele lui Saul, cînd regele încă unibla pe brazda în urma plugului și cînd țaranul păstra pentru sine cea mai mare parte din roadele muncii lui. Ce putea fi mai firesc, decît ca lezamașii și nemulțumiții, cei în suferință și cei saracii să și pună nădejdea în duhul lui Saul și în ultimii urmași încă în viață ai lui Saul?"

Și cîta vreme mai trebuie apoi, am gîndit eu pînă la capăt gîndul lui Iosafat, cîta vreme pentru ca chiar și un cap potolit și rece să vadă în fiecare reîntînire intimplatoare o ceată, în fiecare vorbă sopțită, o uneltire? Cîta vreme pînă cînd statul întemeiat în numele DOMnului să se prefacă într-un moloh hranit cu carnea nevinovaților?

"Stăpînul meu doar nu vrea să lase a se înțelege", am zis eu îngrijorat de propria mea îndrăzneală, "că David ar fi pus la cale spînzurarea celor cinci feciori ai fiicei lui Saul. Merab, și a celor doi feciori ai Ritpai, tîntoarea sa?"

"Treaba asta te nelîmăște?"

M-am grăbit să lăstîg, că știu bine cum că cei șapte tineri n-au fost uciși de David, ci de către locuitorii orașului Gibeon, care nici macar nu făceau parte din Israel, întrucît erau locuitori străvechi ai țării, rămășițe ale poporului amoritilor, că, totuși, mi se pare greu de închipuit că un oarecine din

Israel să fi putut fi spinzurat de o haită de băștinasi sărăntoci, afară doar cu incuviintarea regelui David

"Și acum îți dai cu presupusul", a zis Iosafat, "că sfada lui David cu Micol și tot ce se leaga de ea trebuie privit dimpreună cu spinzurarea din Ghibeon."

Palisem, căci mă iscodea tare ciudat cu privirea

"Stăpîne", am zis eu, "oamenii cu cuget rău și din cei ce i vor raul lui Solomon, cel mai înțelept dintre regi, pot răstălmăci asemenea lucruri înlauntrul întimplărilor; totuși nu știu cum am putea ocoli o relatare a spinzurării, de vreme ce chiar și dăntuitorii și jucătorii de la porțile orașelor se hrănesc din istoria asta"

"Vai, Etan", a grăit el, "cu toată truda ta, îl cunoști prost pe David ben Iosei, alesul DOMnului; că doar David însuși a dat răspuns tuturor celor ce voiau să-l poncegrească"

Uimirea mea a părut să-l înveselească și el a continuat:

"A fost atunci foametea aceea din zilele lui David, îți amintești. N-a fost o foamete deosebit de grea; a ținut abia trei ani. Dar a fost totuși așa, că s-au ridicat murmure de chteală în nărod și s-a zis că DUmnezeu pedepsește pe Israel din pricina singelui de pe mîinile lui David. Și vorbă asta a ajuns la urechile lui David, căci avea urechile lui pînă și în cel mai mic sat, și atunci el a grăit către mine Iosafat, singele care e pe mîinile mele a fost vărsat în numele DOMnului și cu un scop bun; de aceea DOMnul nu va fi pedepsind nodorul Israel din pricina mea. Dar dacă ți-ar trece prin minte vreo fărădelege cu vărsare de singe care încă nu e rascumpărată și pe care am putea-o rascumpăra, am putea izbuti să punem capăt în același timp foametei și zvonurilor urite"

Iosafat și-a turnat vin în pocal

"Atunci mi-am adus aminte", a continuat el, "că regele Saul, cînd era încă nou în slujbă, pornise o raită și, în zelul său, ucisese un mare număr de locuitori din Ghibeon și, anume, călcînd legămintul de pace pe care copiii lui Israel îl făcuseră cîndva, sub jurămint, cu ghibeonitii. I-am amintit lui David de acea întîmplare și el a închis ochii și și-a plecat capul, de parca ar fi auzit glasuri; însă, cînd și-a venit iar în ori din visarea sa, mi-a spus că tocmai i-a grăit DOMnul, că recunoaște glasul DOMnului din o mie de glasuri, și că DOMnul i a vestit, în legătură cu foametea, că aceasta s-a

batut din plicina lui Saul si a casei lui minjite de sange, pentru ca Saul i a ucis pe ghibeoniti."

Iosafat si a privit pocalul, de parca se temea ca vinul din el se inacrisc, si a vorbit mai departe:

"Regele mi a poruncit apoi sa chem la Ierusalim pe patrini ghibeonitilor ramasi in viata si sa le dau a intelege ca regele are de gind sa dea ispasa pentru rautatea lui Saul. Astfel au venit ghibeoniti inaintea lui David si el i a intrebat: Ce sa fac pentru voi? si cu ce sa ispasesc? Iar ghibeoniti au spus catre el: Nu posum la aur sau argint, omul care ne a sters de pe fata pamintului, acum vrem sa l stergem noi de pe fata pamintului, porunceste sa ne dea in mina sapte din urmasii lui barbatii, iar noi vrem sa i ridicam in furci inaintea DOMNULUI."

Iosafat a batut si a plescit din buze. Apoi a zis:

"Au fost unii in Israel care au facut constatare ca ghibeoniti i au cerut lui David viata a sapte urmasi barbatii ai lui Saul pentru ca s-a nimerit ca, in afara de Mefiboset, fiul lui Ionatan, care era schilod si deci nu putea deveni rege, mai erau in viata tocmai sapte dintre ei. Dar cei ce graitau astfel erau guri spurcate si gloata norodului a tinut o una si buna, ca David trebuia sa le implineasca cererea si anume cit mai curind, din pricina foametei."

"Dar cum s-a purtat principesa Micol fata de acest eveniment dureros pentru ea?" am intrebat eu.

"A indurat cu demnitate", mi-a deslusit Iosafat, "cum indura toate. Cealalta, aceea Ritpa, ne-a facut greutati."

"Sub furci?" am zis eu.

"Au fost dati mortii in zilele culesului granelor", a vorbit Iosafat dupa oarecare gindire, "in primele zile, la inceputul stinsului orzului. Si Ritpa a luat pinza de sac si a intins o pentru ea pe stinca de sub spinzurati si a ramas linga cei doi feciori ai ei si linga cei cinci feciori ai lui Merab de la inceputul stinsului pina ce a venit in sfirsit ploaia, si a alungat ziua pasarile cerului, iar noaptea fiarele salbatice ale campului..."

Glasul i s a stins. Abia dupa o vreme a inceput iar, de rindul asta suparat:

"Ah, Ritpa era o vicleana, tutoarea lui Saul. Cunostea norodul si cunostea inima slaba a lui David, care avea sa se milostiveasca de ndata ce avea sa inceapa sa se sopteara in

norod despre această mamă din Israel, care şedea acolo şi alunga vulturii hoitari şi sacali de la trupurile copurilor ei. Şi David se temea că, din oasele neîngropate ale feciorilor lui Saul, putea să revie încă duhul regelui mort. Dar el mai ştia că copiii lui Israel, în afara de o procesiune zgomotoasă şi o îndestulare cu hrană a gloatei, nu pretuiesc nimic mai mult decât o înmormintare cu fală, aşa cum rânduise el pentru Abner ben Ner şi pentru capul însingerat al lui Ishoset. De aceea David a poruncit să se adune oasele lui Saul şi ale feciorului său Ionatan, care fuseseră luate de la filistenii care zaceau acum astrucate la labes-Galaad; în plus şi oasele celor spînzuraţi; şi toate osemintele acestea au fost duse în tara tribului Veniamin, la Tela, şi au fost puse să odihnească în mormîntul din stramosii ai familiei, în groapa lui Chis, tatăl lui Saul. Şi regele David însuşi a ales muzica pentru înmormîntare şi mi a poruncit să stau în fruntea celor întristaţi; cuvîntarea la mormînt, însă, a ţinut-o Tadoc, preotul. Iar norodul striga tare şi jelea şi plîngea, dar totuşi, pînă la unu, au fost de părere că David se purtase cît se poate de marîmimos. "Ca întotdeauna", am întînt cu "ca întotdeauna".

DINTR-O POEZIE A LUI DAVID CU TITLUL

Cîntare de slavă a lui David pentru izbăvirea de tot vrăjmaşii lui

*Domnul îmi răsplăteşte după dreptatea mea,
după curăţenia mîinilor mele îmi plăteşte
Căci urmez căile DOMNULUI
şi nu mă abat întru rău de la DUMNEZEUL MEU
Toată pravila lui sta sub ochii mei
şi de la poruncile lui nu mă abat
Fără prihană şi cu cinste stau înaintea lui
şi mă feresc de păcat şi nedreptate
Întru aceea Domnul îmi întoarce după dreptatea mea,
după curăţenia mîinilor mele, aşa cum se arată ea înaintea
ochilor lui.*

"Parcă nu ti-e hîne, Etan, soţul meu", a observat Estera cînd m-am întors în casa nr. 54 din ulita Reginei din Saba. "Convorburea ta cu marele-gramatic n-a fost îmbucurătoare?"

"Am vorbit despre spinzurare."

Mi a cuprins mina în mână ei

"Au cine e David ben Iesei, ca să te scarpini când nu te
nașinca? DUMNEZEU îi face deopotrivă pe regi și pe milogi,
le rostuiește sorocul lor sub boltă cerului și îi face să cadă
precum iarba înaintea coasei. Ce ar fi, Etan, dacă ne am
duce îndărăt la Ezrah, în liniște?"

"Ah, Estera", am zis eu, "suntem ca oana în țare; ori
încotro s-ar îndrepta, tot rămâne prinsă."

Atunci n-a mai spus nimic

Gîndul că va trebui să mă ocup de povestea cu Batseba, mă apăsă încă de multă vreme

Căci aceasta era și mai greu de tratat decît spînzurarea celor șapte fii și nepoți ai regelui Saul rămăși în viață, că doar îl privea de-a dreptul pe Solomon, cel mai înțelept dintre regi; în afara de asta, regina mama Batseba este încă foarte în viață

Întregul Israel știe că Urie, hetetul, barbatul Batsebei, a murit tocmai la timpul potrivit, pentru a-i îngadui lui David să se însoare cu vadova și să-i înalțe pe cei dintr-un nou-născuți ai ei printre principii de singe. Se vorbise despre întimplarea asta în toată țara, mai cu seama că partasii la ea se purtau cu o ciudată lipsă de reținere; și, totuși, faptele adevărate sînt greu de despartit de scorneli

Natan, profetul, descrie întimplarea în amintirile lui, și sînt aplecat să-l cred în multe privințe; el a fost martor al primejdioasei legături și a încercat, în felul lui, să dobîndească înțînărire asupra ei. Cu toată neîmcrederea care mă bîntuie ca istoric, sînt totuși de părere că ne putem socoti norocoși de a-l avea pe Natan și cartea lui de amintiri; poate fi folosită în cea mai mare măsură, dacă nu uităm ce fel de om este: plin de îngîmfare și socotindu-se buricul pămîntului. Astfel am plecat de-acasă și m-am dus la Natan, profetul, și l-am găsit acasă, unde nu făcea nimic

"Aa, Etan ben Hosai!" tocmai mă gîndeam la tînc și iată-te în fața mea."

"Darul clarviziunii stăpînului meu este o minune a vremii noastre. Nu oricui îi da DUMNEZEU vedenii și vise pline de adînc tîlc, ceea ce trebuie să fie, de fapt, de mare ajutor la scrierea cărților."

"Adevărat. Alți autori trebuie să se gîndească încordat și să folosească alte compendii și să se lupte cu logica, cu aștept pur și simplu iluminarea de la DOMNUL."

"Dar amintirile au nu se întemeiază pe fapte?"

"Ce-ar fi faptele fără vedenii și parabole? Dar să nu confunzi astea cu toate îngăimările și bulbucăliile ce se găsesc în operele anumitor contemporani, căci asemenea lucruri nu vin de la DUMNEZEU, ci din sim-

pla neputința de a așterne în scris un gând cu cap și coadă."

"Presupun că amintirile voastre, ce poartă deocamdată titlu de Cartea lui Natan, relatează și despre dragostea gingașă, care unge la inimă, a regelui David pentru doamna Batseba, despre acea legătură dulce și binecuvântată a două suflete la unison, din care a ieșit, după multă stradanie, persoana tapinătorului de azi al tronului."

Am avut grija să povestesc această istorie cu toate amanunțele ei minunate."

"Poate nădăjdui slujitorul vostru că îi veți pune la îndemână, pentru relatarea despre regele David, faptele așa cum le ați adunat și imbinat? De bună seamă că veți fi pomenit așa cum se cuvine."

"Nu am decât un singur rind de tablite de lut. Ai să înțelegi că nu le pot da din mână."

"As putea, oare, să le citesc aici, la voi?"

"Cînd cuvintele DOMnului se abat asupra mea, le pot înregistra doar folosind semne și prescurtări, pe care nu le ai putea deslusi. Dar pot să ți le citesc și să răspund la întrebările tale."

CITIREA LUI NATAN, PROFETUL, DIN CARTEA AMINTIRILOR SALE, CU ÎNTREBARILE LUI ETAN BEN HOSAIA ȘI CU RĂSPUNSURILE LUI NATAN PUSE ÎN PARANTEZE

Pentru seara aceasta regele David ne-a poftit pe mine și pe cîteva prieteni mai apropiați ca să discutăm treburi de stat, cu care prilej eu urma să prorocesc în caz de nevoie. Împotriva deprinderii sale, regele a întîrziat la cină și părea împrăștiat, astfel încît m-am simțit îndemnat să întreb dacă nu cumva în timpul pușorului de somn de după masă a avut vreun vis care să aibă nevoie de talmacire.

Regele a căutat la mine de parcă m-as fi vorbit de pe alta lume și a grăit: "Un vis? Nu, Natan, o vedenie în toată regula!"

Abiatar, preotul, și Serai, gramaticul, și alții au vrut să afle mai multe dacă regele a avut vedenia în somn și dacă seamana mai curînd cu un inger sau cu un om și tot întrebări de acestea, multe astfel încît s-a iscat o adevărată hară habura. Regele David, însă, și-a mîngîiat barba și a spus că ar

fi crezut ca i a aparut un inger, daca persoana nu s ar fi spalat dupa cum spune legea, cind a zarit o de pe acoperisul casei domnesti, in lumina soarelui ce da sa apuna, tocmai cind el se sculase din crivat. La care Serata, gramaticul, a deslusit indata ca trebuie sa fie vorba de Batscha, fiica lui Eliam, soata lui Urie heteul, care era capetenie peste o roata de o mie de oameni si care lupta pentru conducerea lui Ioaab in incercuirea orasului Rahat amon. Caci ea si barbatul ei se mutasera de cind in casele pentru ofiteri din spic soare-apune de palat. Daca regele poate, a mai adaugat Serata, se va duce la femeie si o va vesti ca a aflat pecture in ochii regelui, tot restul e treaba simpla.

Nu chiar atit de simpla, a zis regele.

Dar Serata a intrebat: au nu-i apartin regelui toate ficele lui Israel, dinpreuna si cu acelea care erau casatorite cu straini ca alde Urie heteul?

Toate, a intors vorba regele, in afara de femeile ostentilor ce se afla la lupta. Acestea nu e ingaduit sa fie atinse nici de batrini inburilor, nici chiar de rege insusi; caci cum sa-l convingi pe un om sa porneasca de-acasa si sa se bata pentru DOMnul, daca nu e sigur ca femeia si casa lui sunt ocrotite?

Si Abiatar, preotul, a hotarit acest lucru si a spus ca e vorba de o lege a DOMnului, care ii privea ca tabu pe cei neratati imprejur si ca regele David este neobisnuit de intelept si de drept.

Atunci regele a batut cu pumnul in masa si a strigat: Atunci eu trebuie sa ma las ca focul asta sa-mi mistuie maruntaietele sa sa nu l sting?

Abiatar s-a speriat atit de tare, incit bucatura din gura i-a alunecat pe stearpa si au trebuit sa-i sara intr-ajutor. Dendata ce a putut sa rasufle iar, a zis: Focul, care mistuie maruntaietele regelui, trebuie sa fie stins, caci sanatatea alesului DOMnului este legea de capetenie. Mai mult, au nu si-a vachit Lahve impede vrerea, facind ca spalarea femeii si apusul soarelui si sosirea regelui pe acoperis sa se petreaca in acelasi timp?

Iar gramaticul Serata a aratat ca tabu-ul nu-si afla rostul de rindul acesta intracit, daca regele se culca cu Batscha, femeia lui Urie heteul, acesta nu-si pierde nevasta: dimpotriva, uric va dobindi slava si avutie prin aceasta legatura.

(Aici m am gindit ca ar fi vremea sa ma minunez si am

pus ca nicicind in viata mea nu mi a ajuns la ureche ceva care sa fie scris atat de tulburator si atat de aiudoma cu viata' Si, dat fiind ca stapinul meu Natan a fost si el oaspete la masa in seara aceea, n a rostit nici o parere cu privire la problema tabu ului?

Natan s'a hlizit si a spus umil

"Eu am rareori o parere, daca DOMnul Iahve nu ma invata ce vorbe sa rostesc "

Si a citit mai departe)

Si David a trimis slugile acolo si a pus s o aduca pe Batscha Si ca a venit la el si el a dormit cu ea, caci ea tocmai se curatase de necuratia ei, apoi ea s a intors la casa ei

(Din nou l am intrerupt si am zis

"Intrucit din unirea amintitei perechi s a nascut Solomon, cel mai intelept dintre regi, ar trebui totusi sa ne ferim ca cititorul sa si inchipuie ca intre cei doi n a avut loc decit cea mai primitiva imperechere Au n a vorbit niciodata, chiar si pe departe, regele David despre giugiuleala gingasa, despre cuvinte de alintare, pe care le ar fi schimbat intre ei, el si doamna Batscha, in prima lor noapte de dragoste?"

"Regele David mi-a spus odata, ca inca nu intilnise in viata lui un om, fie el parte barbatesca sau femeiasca, care sa fi fost mai daruit in aceasta privinta decit Batscha, fiica lui Eliam Dar in ce priveste cuvintele pe care le-au schimbat amindoi in noaptea aceea, ma tem ca va trebui s o intreb chiar pe regina-mama insasi "

"Stapinul meu o cunoaste bine?" am iscodit eu cu amabilitate

"Daca n as fi fost eu, cu sfatul meu", Natan a tacut semnificativ, "si Benaiia cu cheretienii si peletienii lui, n ar sta azi feciorul ei intre heruvimi, ci intr o temnita intunecata si infioratoare "

"Asadar, stapinul meu o poate ruga, fara nici o greutate, pe regina mama sa mi acorde o scurta convorbire si sa mi ingaduie citeva intrebari?"

Natan a ridicat sprinceana galbur-vinetie

"Ai s o afli prea puţin vorbăreata "

Si a citit mai departe)

Dar femeia a ramas grea si a trimis si a vestit pe David si r a spus. Voi avea un copil

Si s a intimplat in ziua aceea sa fiu la rege si sa-i fac unele prorocii mai marunte. Regele s a intors catre mine si a grait: Cutare si cutare sa-mi faca mie DUMNEZEU si inca si mai rau sa-mi faca, Natan, dar parca imi vine sa cred, ca eu isi pusese asta in gind. L-am intrebat ce-l face sa aiba asemenea banuiala. Si el a raspuns: DOMNUL stie, caci DOMNUL nu vede cum vede un om, DOMNUL priveste in inima; dar cam asa simt eu.

I-am spus regelui ca inca un fiu ar fi oncind o binecuvintare, numai daca fiul e din saminta lui.

De asta e cam sigur, a raspuns el; la urma urmei a vazut chiar el cum se spala dupa lege si la cîteva ceasuri dupa aceea a venit la el, spalata de singele ei si curatata, iar barbatul ei Urie era la patru zile de calarit de sirg, sub meterezele de la Rabat-amon.

Atunci am spus: Asadar se parte ca DOMNUL ii graieste robului sau David prin cuvinte, ca si prin binecuvintari de fapt.

Dar regele si-a incrunat fruntea si a grait: Si ce e cu legea DOMNULUI, care ii numeste tabu pe cei netaiati imprejur? Un barbat poate tainui legatura lui cu o femeie, da un copil nu se poate tainui; si ceva ca o neprihanita conceptie se poate intimpla intr o zi in familia noastra, dar pina acum nu s-a intimplat.

Asa ca i am spus regelui: Au l am inteles bine pe stapinul meu ca sunt patru zile de calarit de sirg pina la Ierusalim de la meterezele orasului Rabat-amon, care e incercuit de Ioab, si ca Urie heteul slujeste sub conducerea lui."

Si regele a spus ca asa este.

Dupa care eu am zis: Asadar sunt tot patru zile de calarit de sirg de la Ierusalim pina la meterezele orasului Rabat-amon?"

Regele a spus: Dar bineinteles.

Iar eu am zis: Atunci Urie ar putea ca in rastimp de opt zile sa soseasca la Ierusalim si sa se culce cu nevasta lui, Batscha, si sa devina parintele copilului ei, caci cine poate spune la zi cît timp adasta un prunc in pîntecele mamei lui?

Regele David, insa, m-a ghiontit cu cotul in coaste si a grait: Natan, prietene, daca n-ai sti ca esti un proroc, ai zice ca esti un ticălos.

Multumita cuvintului bun pus cu prietenie de stapinul

meu Benaiat, mi-a fost îngăduit să văd mai multe scrisori, care au fost găsite în depozitele lui Ioab, care comanda încercuirea Rabat-amonului

Prima din ele spune:

Către Urie, heteu, capetenie peste o roată de o mie, num sub meterezele de la Rabat amon, de la iubitoarea lui nevastă Batseba, fiica lui Eliam

Harăzeasca Iahve harbatului meu viață lungă și prada îmbelsugată. Nevasta ta iubitoare se topește de dor după îmbrățișările tale. Hai, vino! Atingerea coapselor tale e pentru mine paradisul, mă topesc sub tine ca zapada sub soare. Hai, vino!

Regele David a avut de numele tău și îți este binevoitor; vei ședea la masa lui și vei ajunge puternic înaintea fetei lui; iar noaptea vei dormi cu turturica ta. Hai, vino! Dea Iahve ca suspinele mele să ajungă la urechea ta

Această scrisoare a fost, pare-se, alăturată unei scrisori pe care Urie i-a trimis-o lui Ioab, capetenia sa, și care suna astfel:

Către Ioab ben Teruia, de două ori viteaz al lui Israel, capetenie în luptă, de la robul său Urie heteu, capetenie peste o roată de o mie

Harăzeasca Iahve stăpînului meu biruință în toate batalurile sale. După cum se vede din alăturată, s-au iscat la mine născădături mari care cer să fiu acolo cu inșurii. Întrucît încercuirea merge înainte după cum a fost planuită, slujba mea poate lipsi o vreme. Vă rog de aceea cu tot respectul să mă învințiti pentru zece zile. La sosirea mea în Ierusalim mă voi înfățișa la cartierul general

Cererea lui Urie a fost în aceeași vreme cu o veste pe care Ioab a primit-o de la regele său și capetenia sa cea mai înaltă:

De la regele David, alesul DOMNULUI, iubitul lui Israel și leu lui Iuda, către Ioab, care este mai mare preste oaste. Să-ți dea Iahve tărîe. Am auzit de un heteu pe numele lui Urie, un bărbat vrednic și viteaz și un ofițer destoinic. Ți-aș fi recunoscător, dacă l-ai trimite pentru cîteva zile la Ierusalim, deoarece aș pofti să-l cunosc.

CONTINUAREA CITIRII LUI NATAN DIN
CARTEA AMINTIRILOR SALE, CU ÎNTREBARILE
LUI ETAN BEN HOSAIA ȘI CU RĂSPUNSURILE
LUI NATAN, PUSE ÎN PARANTEZE

Dar cele mai cutezatoare planuri ale omului sunt ca pleca în vânt înaintea DOMNULUI. Și cine ar fi banuit că Urie heteul avea să se dovedească un asemenea erou al virtuții asemenea model de abținere, un asemenea luptător pentru principii nobile?

Urie a intrat calare în Ierusalim și s-a înfățișat la palat; dar regele David a poruncit să-l cheme înaintea fetei lui și l-a întrebat ce face Ioab, cum se luptă oastea și cum merge războiul. Apoi a grăit David către Urie: Du-te acasă și îți spală picioarele. Și Urie a ieșit din casa regelui și după el a pornit un dar de carne de la masa regelui.

Dar Urie s-a culcat la poarta palatului regesc, cu toate slugile stăpînului său, și nu s-a pogorît la casa sa.

Eram la regele David, cînd a venit un slujitor de la Batscha și i-a spus: Urie, heteul, a fost văzut cînd a intrat calare în Ierusalim și stăpîna mea a pregătit apa caldă pentru picioarele lui și a fript carnea, pe care a trimis-o regelui, și a pregătit de asemenea crivatul pentru Urie, ca să doarmă cu ea, dar el nu s-a pogorît în casa lui.

Și regele a trimis slugă și a aflat că Urie doarme la poarta palatului, și a poruncit să vină înaintea lui. Și regele a grăit către Urie: Au n-a fost o calare istovitoare ceea ce ai făcut-o de la meterezele Rabat amonului pînă la Ierusalim în patru zile întregi? Atunci de ce nu te ai pogorît la casa ta?

Dar Urie a plecat capul și a zis: Dacă îngăduie stăpînul meu, oi fi cu heteu, dar am luat credința cea adevărată, așa ca pun principiile mai presus de plăcere. Cînd chivotul și Israel și Iuda locuiesc în corturi și stăpînul meu Ioab și ofiterii stau tabărați în cîmp deschis, cum o să mă duc eu la mine acasă, să manînc, să beau și să mă culc cu nevasta mea? Ma jur pe viața ta și pe viața sufletului tău, că nu voi face aceasta.

Regele David mi-a anunțat o privire întunecată, dar lui Urie i-a zis: Minunat ai grăit, Urie; n-am să uit să îți spun lui Ioab, mai marele tău. Dar mai adăsta aici o zi sau două, căci vreau să te poftesc la masa mea și vei sta de-a dreapta

pe linga Natan, profetul, care e un barbat cu mare ascuțime
de minte

(Natan și-a întrerupt citirea și a căutat spre mine

Am spus că zăgrăvirea clipei când regele și Urie stau față
în față este măiastra și de mare preț pentru relatarea despre
ele David, iar amintirea indeosebi a ascuțimii proprii sale
de minte este o trasatură indeosebi de fină

Natan a întărit din cap:

"O să mai urmeze și alte surprize!"

Și a citit mai departe.)

Și astfel a rămas Urie la Ierusalim și în ziua aceea și în cea
următoare. Dar regele David a grăit către mine: Natan, trebuie
să-l imbatam pe omul asta; el e singura noastră nădejde; căci
Îl Omnul a creat vinul ca un leac împotriva principiilor

Și, când David a poruncit să-l cheme, Urie a mîncat și a
băut, și ne am ținut de capul lui, unul din dreapta, celălalt
din stînga, și regele a slăvit-o pe Batseba, și l-a îndemnat pe
Urie să folosească prilejul, căci dacă ajungem mîntuiți în ani
și bătrîni, și nu ne mai putem încălzi, o să fie prea tîrziu. Și
eu am staruit pe linga Urie și l-am îndemnat să bea cu
mine, pînă cînd mi-am zis că acum trebuie să cada lat

Dar n-a făcut-o. S-a sculat în picioare, cit era de lung,
și ne a vestit, cu limba ușor îngreunată, că ar fi trebuit să fie
de mult în crivat, căci în zorii trebuie să se aburce pe cal și
să aie înaintea lui patru zile de călărit de sîrg pînă la meterezele
de la Rabat-amon. După care a ieșit impleticindu-se, fără a
spune macar bună seara

Regele David a trimis un slujitor după Urie, heteul,
pentru ca acesta să-l călăuzească sigur pînă la Batseba.
Slujitorul s-a întors curînd și s-a aruncat pe jos înaintea
regelui și a spus că Urie, heteul, nu s-a pogorît în casa sa, ci
s-a culcat la strajile de la poarta palatului.

Regele i-a azvîrlit pocalul în cap; apoi a tipat să vină
Seraia, gramaticul, pentru a-i dicta. Eu, însă, și ceilalți ne-
am imprăștiat încotro am văzut cu ochii.

Poate că la punctul acesta ar fi nimerit să citez încă
vreo cîteva documente din depozitele lui Ioab, pe care am
putut să le parcurg mulțumita cuvîntului bun al stăpînului
meu Benaia.

Primul dintre ele e o scrisoare, pe care trebuie să-o
înmineze Urie.

De la regele David, favoritul DOMnului, hranitorul lui Israel și aparatorul lui Iuda, către Ioab, care e mai mare preste oaste; prin Urie heteul

Răsplatească ți Iahve credința prin mereu alte biruințe noi! Du pe Urie unde va fi lupta mai crâncenă, apoi trageți-l vă înapoi din spatele lui, ca să fie lovit și ucis

Al doilea este o însemnare din raportul de zi al lui Ioab

Și i-am poruncit lui Urie să conducă o ceată de iscoadă către poarta a cincea, cu sarcina să ispitească dusmanul a trei afară la harta, astfel încît să prindem cîtiva și să aflăm de la ei, cum stau lucrurile în Rabat-amon.

Al treilea document, o însemnare de mai târziu a lui Ioab în raportul său de zi, cuprinde partea principală din porunca dată unei stafete pe care a minat-o la regele David

După ce vei povesti regelui tot mersul luptei și vei vedea că regele se minie și-ți zice: De ce v-ați apropiat să va luptați așa aproape de cetate? Oare nu știți că de pe zidurile cetății pot să arunce în voi? Au nu o femeie a aruncat de pe zid o bucată de piatră de risnita asupra lui Abimelec, fiul lui Ierubaal, și l-a lovit de-a murit în Tebet? Atunci să-ți zici: Și robul tău Urie, heteul, a murit

O ultima însemnare scrisă de mîna lui Seraia, gramaticul lui David, pare să fie răspunsul regelui către aceeași stafetă.

Asa să-ți spui lui Ioab: Nu-ți fă inima rea din pricina asta, fiindcă așa manincă sabia cînd pe unul, cînd pe altul. Întrește lupta împotriva cetății și cucerește-o

SFIRSITUL CITIRII LUI NATAN DIN CARTEA AMINTIRILOR SALE, CU ÎNTREBARILE LUI ETAN BEN HOSAIA ȘI RĂSPUNSURILE LUI NATAN, PUSE ÎN PARANTEZE

Și, auzind femeia lui Urie că i-a murit barbatul, a plîns și l-a jehit. Și a venit Eliam, părintele ei, și mama ei de asemenea, și a venit întreaga familie împreună cu veri și verișoarele, și au sezut în jale și și-au rupt stratele și s-au tînguit și s-au vaicarit astfel încît a ajuns la urechile regelui.

Regele a grăit către mine: Ei, și eu sunt pentru cinstirea morților, dar Batscha parecă prea întrece măsura; și mă tem că gunile rele ar putea spune: Au să nu-l fi cinstit femeia lui Urie pe barbatul ei în timpul vieții, de se poartă acum astfel

la moartea lui? au sa ti avut vreun ibovnic? De aceea, Natan, mergi la vaduva si ogoieste-o si spune i sa se scape de cimotile cele numeroase, care ti fac casa nesigura

Am facut cum mi a poruncit regele David, si am aflat o pe Batseba cu stratele rupte, cu parul strins intri un nod, dar cu toate acestea aratind incintator. Si ea a zis: Da ce sa nu pling si sa nu ma tinguiesc si sa nu l jelesc pe Urie si sa nu mi las cimotile sa se vaicareasca? Au nu port eu copil in pinte, care se va naste ortan, si care nu va avea niciodata nici parinte, nici mostenire, cu toate ca e de singe regesc? Una e sa poruncesti sa vina la rege biata nevasta neajutorata a unui oștean si s o silesti sa se culce cu el si sa se straduie pentru el, deasupra ca si dedesubtul lui, dar cu totul alta e sa stai alaturi de ea la nenorocire si sa ti implinesti fagaduiala regesca. Si si a acoperit fata cu minile si a tipat tare si a spus, ce ingrozitor lucru ar fi daca parintele ei Eliam si mama ei si toate cimotile ar afla de starea ei nenorocita

Astfel am dus veste regelui despre cuvintele doamnei Batseba si l am intrebat, ce fagaduiala regesca i a facut, daca cumva i a facut vreuna. David a dat raspuns: Cum sa mi mai aduc aminte? Un barbat spune cite cele, cind e culcat cu o femeie

Aveam presimțiri rele, caci DOMnul zice: Si cu femeia aproapelui tau sa nu te culci, ca sa ti versi saminta si ca sa te spurei cu ea. Dar regele a grai: Du te si spune-i femeii cind se va ispravi vremea plingerii, poate sa se mute la palat si am s o iau de nevasta, dar fara multa zarva, caci si asa se face destulă vorba printre norod din pricina asta

Si, dupa vremea plingerii, Batseba a venit in casa regelui cu toate lazile si dulapurile ei, cu covoarele ei, cu oalele de pamint, cu argintul si cu toate slugile ei, si tot Ierusalimul vorbea despre asta si despre sarbatorirea nuntii, la care a tinut mortis femeia, caci copilul din ea era acum mare, cind a pasit alaturi de David, sub baldachin, si ea se legana ca o rata

("Dar de ce s-a aratat regele atat de slab si a facut in toate pe voia doamnei Batseba, asa cum a cerut?" am intrebat eu.

Natan a ridicat din umeri si si a dat cu parerea ca regina mama mi va parea si mie o fire tare, care stie sa se impuna

"Înseamna asta ca stăpînul meu va încerca să pună la cale o convorbire?"

Natan a făcut, indispus, un semn din mîna.

"Ajungem acum la vestita mea parabolă", a zis el, "și la muștrările pe care i le-am făcut regelui și la protociea mea cu privire la viitor, și anume nu o prorocie obișnuită, te rog, cum poți dobîndi pe mai nimic de la protocii marunți din poarta orașului, ci una care se potrivește și este adevărată în orice privință

Și a citit mai departe)

Curînd după nuntă, Batseba i-a născut regelui un fecior. Dar fapta, pe care a făcut-o David, nu i-a plăcut DOMNULUI.

Și DOMNUL m-a trimis la David. Am mers la el și i-am zis: Erau într-o cetate doi oameni, unul bogat și altul sărac. Cel bogat avea foarte multe vite mari și marante, iar cel sărac n-avea nimic decît numai o singură oiță, pe care el o cîmparase de muca și o hranise și ea crescuse cu copiii lui. Din pîinea lui mîncase și ea și se adapase din naștrapa lui, la stînul lui dormise și era pentru el ca o fiică.

Și a venit un drumet la omul cel bogat și lui i-a venit peste mîna să ia din turmele ori din cîrezile sale, ca să gătească ospat drumetului care venise la el și atunci a luat oița omului celui sărac și a gătit-o pe aceea omului care venise la el.

Și David s-a aprins atunci strasnic de minie împotriva aceluia om și a zis către mine: Pe DUMNEZEUL CEL VIU, vîednic de moarte este omul care a săvîșit aceasta.

Atunci am grăit către David: Tu ești omul acela.

Dar regele a zis: Mi-am zis eu, de bună seamă, că îndaratul povestirii tale trebuie să fie vreun gînd ascuns; de aceea spune-mi, ți-a apărut cu adevărat DOMNUL sau ai tîcîluit-o tu?

Îmi tremurau genunchii nevoie mare, dar duhul DOMNULUI se pogorîse asupra mea și am zis: Așa graiește DOMNUL DUMNEZEUL lui Israel, eu te-am uns pe tine rege al lui Israel și eu te-am izbăvit din mîna lui Saul, datu-ți-am casa domnului tau și la stînul tau pe femeile stăpînului tau. Datu-ți-am casa lui Israel și a lui Iuda și, dacă aceasta ar fi fost prea puțin, as mai fi adăugat atîtea și atîtea. Pentru ce ai nesocotit cuvîntul DOMNULUI și ai făcut ceea ce urgisese ochii mei? Pe Urie heteul l-ai ucis cu sabia fiilor lui Amon, iar pe femeia

lui și-au luat-o ție de femeie

Regele, însă, a zis: Ori vorbește cu adevărat DOMnul prin gura ta, ori ești cel mai cutezător om din partea asta a Iordanului, căci au n-ai fost tu de la bun început părtaş la toate astea și unde a fost atunci glasul tău blajin?

Maruntaiele mi le cuprinsese trica, dar DOMnul a graț mai departe prin gura mea și i-a zis lui David: De aceea sabia nu se va depărta niciodată de casa ta: Iată, îți voi urzi prapadul chiar din casa ta, căci vei lua sub ochii tăi pe femeile tale și le vei da aproapelui tău, care se va culca cu femeile tale în văzul soarelui acestuia. Căci tu ai săvârșit fapta în ascuns, dar eu voi săvârși-o la arătare înaintea a tot Israelul și la lumina soarelui.

Mi-am zis că acum cu siguranța mă va ciomagi și îmi voi pierde locul de la masă lui și veniturile mele și titlul. Dar regele a plecat capul și a zis: Natan, pacatuit am înaintea DOMnului. Dar este în cea mai mare parte vina Batsebai, nu știu cum și nici de ce, sunt ca lutul în minile acestei femei.

Atunci m-am rugat la DOMnul, și duhul DOMnului s-a mai pogorât o dată asupra mi și a graț către David: Totuși DOMnul a iertat pacatul tău, nu vei muri, ci, pentru că prin fapta ta ai dat dusmanilor DOMnului de mai multe ori prilej să hulească, va trebui să moară pruncul ce ți s-a născut.

Dupa care duhul DOMnului m-a parasit. Dar, cum regele n-a mai spus nimic altceva și pareă dus pe gânduri, m-am îndepărtat în tăcere și mi-am văzut de drum.

(Natan a oftat adinc și a pus deoparte ultima tablă. M-am ridicat și i-am cuprins mina și i-am zis:

"Minunat! Pur și simplu măreț! Zguduitor!")

Laudat fie numele DOMnului DUMnezeului nostru, care l a facut pe om după chipul și asemanarea sa; dar chipul lui sticleste in multe culori

Cind am ispravit de citit scrisorile din depozitele lui Ioab și am venit sa i le aduc îndărat lui Benaia ben Iohoiada, acesta a pus sa ma cheme la el și s a interesat daca sunt multumit cu cunostințele pe care le dobindisem. I-am spus ca scrisorile și insemnarile sunt de mare însemnatate pentru relatarea despre regele David și ca întregesc in chip remarcabil istoria despre iubirea gingasa, care unge la inima, a regelui David și a doamnei Batscha, așa cum a scris-o stapinul meu Natan in cartea sa de amintiri

"Da' ce a scris acolo de fapt?" a vrut sa stie Benaia

I am istorisit pe scurt

"Si tu crezi toate astea?" a rînit Benaia, dezgolindu-și dinții. "Mai cu seama partea ce priveste moartea la timp a hetoului Urie?"

"In afara de faptul ca prea se scoate pe sine in fața", am zis eu, "mi se pare că stapinul meu Natan a istorisit cam tot ce a vazut cu ochii lui și a auzit cu urechile lui"

"Ceea ce dovedeste doar", a observat Benaia, "ca pe linga ochii și urechile sale, omul mai trebuie sa foloseasca și picul de creier cu care l a hărăzit DOMnul. Nu ți a bătut la ochi că Urie s-a purtat nespun de ciudat? Iata, se intoarce unul din razboi. A stat in tabara pe cimpul de lupta, a umblat calare patru zile, este ostenit și colbait, dar plin de vlagă, și se codeste sa mearga la tinara lui femeie, care i a trimis o carte așa cum ai citit o?"

"Stapinul meu sa binevoiască a l ierta pe slujitorul sau, trebuie sa fi fost multi martori pentru faptul ca Urie s-a culcat la poarta palatului, linga capetenile strajii, și ca nu s-a pogorit in casa lui."

"Si felul cum a întemeiat cumpatara sa?"

"Era puțin cam îngimfat"

"Dar daca Urie o fi fost la doamna Batscha?"

"Cind?"

"Încă înainte de a fi mers inaintea lui David, pentru a da glas simțamintelor lui alese?"

"Stăpînul meu pare să uite, că femeia a minat un slujitor al regelui David pentru a întreba de Urie și că a pus să-i pună regelui ca a pregătit apa caldă pentru picioarele lui și nu mai departe, dar că Urie nu s-a pogorît în casa sa."

"Asta nu e o dovadă că n-a făcut-o totuși."

Benaia avea dreptate

"Ia să zicem, Etan, că Urie a mers în casa lui și că a aflat de la Batseba că e grea și de la cine ce ar fi făcut atunci?"

"Ar fi omorât-o."

"Zau?"

"Macar ar fi alungat-o de la el."

"Pune-te în situația lui."

M-am dus cu gîndul la Lilit și la pierderea ce mă amenința, de vreme ce regele Solomon voia să-și aibă ca soată de joacă a viitoarei sale sotii egiptene

"Stăpînul meu vrea să lase să se înțeleagă că Urie a stat liniștit și a îndurat totul."

"Să presupunem, Etan, că Batseba i-ar fi grațiat barbatului ei cam așa Urie, dragul meu, știu că nu mi rămîne altceva de făcut decît să mă culec cu regele. Acum, însă, uite că bătrînul iubaret vrea să se ferească a fi nevoit să-și împlinească făgăduială și vrea ca pruncul, pe care îl port în pîntece, să-l facă să pară a fi copilul tău, pentru că să nu putem veni cu pretenții față de el. Dar, dacă te porți cu înțelepciune, Urie, dragul meu, și nu te pogori astăzi scara în casa ta, pentru a te culca cu mine, n-o să se poată îndoi nimeni, că pruncul e de la David, iar tu te vei înalta în slujba regelui și vei sedea la masă lui printre cei mari ai regatului, iar micul principe, care l port în mine, o să fie rege preste Israel."

Împotriva voinței mele, a trebuit să-l admir pe Benaia, a cărui ureche ajungea pînă în ultimul ungher al țării și a cărui minte tesca o plasă înțeleaptă din cele mai felurite fire, și am zis:

"Asta ar face să înțelegem vorbirea cu simțămînte înalte dinaintea regelui și de ce și-a scos atît de tare la vedere devotamentul. Dar, au n-a prevăzut Batseba că David, încolțit prea tare, ar putea să-l înlăture pe Urie?"

"Și dacă ar fi prevăzut?"

Limba mi se uscăse în gură

Benaia rîdea

"Rămîne întrebarea, de ce Urie a purtat cu el patru zile și patru nopți scrisoarea regelui, fără să o citească. Tu ai fi făcut asta, Etan?"

Speram - am răspuns eu - ca nu voi dezamăgi niciodată încrederea regelui și atotputernicilor lui

"Dar, Jaca Urie ar fi citit totuși scrisoarea?" a întrebat Benaia

"Ar fi nimerit o."

"Dar altă scrisoare cu același cuprins ar fi ajuns la Ioab printr-un alt sol."

"Atunci ar fi fugit, cît putea goni calul de tute, într-unul din regatele siriene sau în țara strabunilor săi. Oriunde."

"Ar fi fugit de viitorul glorios pe care i-l zugrăvisese nevasta-sa Batscha și care îl aștepta, dacă izbutea macar să rămîna în viața pînă la nașterea copilului?"

"Un moit n-are viitor."

"Vad că n-ai slujit nicicînd în război, Etan, altfel ai ști, ceea ce pentru Urie era un lucru de la sine înțeles: anume că nici Ioab și nici macar regele însuși nu puteau să-l tîmîdă în luptă, acolo unde era mai încinsă, afara dacă ei însuși ar fi dorit să se ducă. Ostentî de rînd, că Abimelec ben Ierubaal, trebuiau să meargă în lupta unde era ea mai apriga și unde li s-a aruncat în cap o bucată de piatră de moară; dar capetenia unei roate de-o mie putea să stea oricînd dincolo de bătaia aruncăturilor."

"Cu toate astea Urie a căzut în ziua aceea dimpreună cu Abimelec."

Benaia a bătut din palmă și un slujitor a venit și mi-a adus o cană de apă, amestecată cu arome placute, și mai multe tablățe de lut

MARTURISIREA LUI IOAB BEN TERUIA CU PRIVIRE LA MOARTEA LUI URIE HETEUL, ÎN DOPROSUL LUI BENAIA BEN IEHOIADA

Întrebare: Și Urie heteul ți-a înmînat cartea regelui David?

Răspuns: Da

Întrebare: Ce ai făcut atunci?

Răspuns: Am urmat îndreptările cuprinse în ea.

Întrebare: Nu ți-a parut ciudat, că regele ți-a poruncit să jertfești una din cele mai bune capetenii ale tale?

Răspuns: Regele David era alesul DOMnului.

Întrebare: Asadar l ai vînt pe Urie în luptă acolo unde era mai încinsă?

Răspuns: L-am trimis să conducă o raită la poartă. 5, intrucît mă puteam aștepta ca dușmanul Je-acolo să iasă în iureș afară și să pornească lupta.

Întrebare: Asta a fost tot? Tot ai recunoscut atîtea pîna acuma, ai putea face o mărturisire pîna la capăt.

Răspuns: Am poruncit unei cete de arcași să fie gata să traga.

Întrebare: Și Urie a murit cu o săgeată înfiptă în spate?

Răspuns: Asa s a întimplat. Regina mama Batscha se dea tolănită lenes între pernele ei, doar ochii dintre valuri erau treji și ne iscodeau pe rînd pe Natan și pe mine.

Avusesem de gînd s-o aduc pe nesimțite la punctul care avea însemnatate pentru mine, au nu fusese decît temeta fără apărare a unui oștean, pe care o siliseră să stingă pojarul din măruntaiele regestii, sau era ea cauza și puterea calauzitoare a tuturor faradelegilor care au urmat după primul păcat, și ea îl condusese pe rege, cu ajutorul trupului ei și al rodului trupului, pîna acolo, încît acum ședea pe tron feciorul ei — nu Ammon, nici Absalom, nici Adonia și nici vreun altul din feciorii mai vîrstnici ai femeilor din căsătorile mai vechi, ci Solomon al ei, tîrziu-născutul, feciorul unei femei de obîrșie joasă.

Am încercat în toate chipurile. Am vorbit despre suferința ce i-a pricinuit-o moartea timpurie a primului ei sot, a răspuns, odinioara, că sabia maninca ba pe unul, ba pe altul. Am vorbit despre marea bunătate a DOMnului, care l a îngăduit pe Urie să vină la Ierusalim, pentru că ea să l mai vadă o dată, a răspuns că necercetate sunt caile DOMnului.

Totusi, cînd am vorbit despre prîncul ce trebuia să moară, pentru că David daduse, prin faptele sale, atîtea prilejuri vrajmasilor DOMnului să hulească, atunci pleoapele ei au început să tremure.

"Era atît de micuț", a zis ea, "atît de neajutorat."

"Regele David iubea prîncul?"

"S a rugat DOMnului pentru prînc și a ținut post și a mas întreaga noapte lungit pe jos."

"Regele David își iubea totu copiii", a amintit Natan.

"Prîncul a murit pentru el și în locul lui", a zis Batscha,

"de ce, așadar, să nu-l fi iubit?"

"David a chemat milostivirea DOMnului, să lase pruncul în viață", a întregit Natan. "Sapte zile și șapte nopți a stărut în ruga sa, și bătrânii de la curtea lui au venit la el ca să-l scoale de jos, însă el n-a voit și nici n-a pus nimic în gura."

"Copilul tragea sa moara", a spus Batscha. "Și David nu se putea hotărî: să-și mulțumească lui DUMnezeu pentru că princa viața copilului drept plată pentru a lui sau să se blesteme singur pentru acest tîrg încheiat cu DOMnul; și simțămîntul vinovăției a sporit peste măsură."

"N-a fost nici un tîrg", a contrazis-o Natan. "A fost merită. Căci David era alesul DOMnului."

"Și pentru asta a trebuit să fie pedepsit pruncul?" a întrebat Batscha.

"Dar DUMnezeu v-a binecuvîntat cu un alt fecior, stăpînă," a dojenit-o Natan. "Iar acesta a fost merit pentru ceva mareț, să fie stăpîn peste Israel."

"David a venit la mine în noaptea aceea." Expresia chipului ei se înăspri. "Îmbracase vesminte proaspete și se spălase și se unsese cu ulei și părea împăcat cu sine însuși. I am spus: cum poți sta aici și cum îți poți șterge seul de berbec de la gura, de parcă nu s-ar fi întimplat nimic? David mi-a răspuns: Cînd pruncul mai era în viață, am postit și am plîns, căci mă gîndeam: Cine știe? Poate că DOMnul se va îndura de mine și va lăsa copilul în viață! Iar acum, dacă a murit, de ce să mai postesc? Pot oare să-l mai aduc înapoi? Eu mă voi duce la el, dar el nu se va mai întoarce la mine."

Batscha a dat, ostenită, din cap. "Într-un anumit fel, David avea dreptate. Am conștientizat din plin și am grațiat către el: O fi luat DOMnul pacatul de la tine, primind viața pruncului drept rascumpărare pentru cea a lui Urie. Dar cum rămîne cu făgăduiala pe care mi-ai făcut-o înaintea lui DUMnezeu, că feciorul tău și al meu va sta pe tronul tău? S-a dus și asta o dată cu moartea pruncului?"

A catat ținta la înelele de preț de pe degetele ei. "Și David a grațiat către mine. Nu-ți pierde cîteuzul și pregătește patul. Și a intrat în mine și s-a culcat cu mine; și i-am născut al doilea fecior, caruia i-am pus numele Solomon, de dragul păcii pe care o încheiase DOMnul cu David și pentru ispășire; și DOMnul l-a iubit pe Solomon."

Sfîrșise de vorbit, în mod vădit. I-am mulțumit; dar ea a

scut o mutra posomorâtă și s-a dus în cămarile ei

Natan a clatinat îndelung din cap

"O adevărata minune", a exclamat el "Încă n-am auzit o niciodată pe regina marnă Batseba vorbind despre lucrurile astea, și chiar cu atâtea amănunte! Totuși va trebui să cernem lămeinic istoria asta."

Puține zile mai târziu a venit în casa un slujitor regesc și mi-a înmănat o chemare să mă întâlnesc a doua zi, după ora primirii norodului, înaintea celui mai înțelept dintre regi, și să aduc cu mine toate cele aflate în legătură cu iubirea gingasă, care unge la inimă, a regelui David și a doamnei Batseba, pînă la - inclusiv - nașterea celui de-al doilea fecior, care a fost numit Solomon, de dragul păcii ce-o încheiase Domnului cu David. Omul mi-a mai dat și o plăcuță de diamant, în care era săpata pecetea regesca, pe aceasta trebuia să o dau în mîna străin de pază de la intrarea către partea dinlăuntru a palatului

Sem și Selef, feciorii mei, s-au minunat foarte de plăcuța și mi-au povestit că acum se afla cheretieni și peletieni în multe clădiri din oraș și că slujitori de-ai lui Benaia ben Iehoiada facuseră o vizită și în școala lor și-i întrebaseră pe dascăli, ca și pe învățăcei, ce parere au, de pildă, despre Solomon, cel mai înțelept dintre regi, și despre pretul grînelor și despre templul pe care regele îl înalță Domnului. Și Sem și Selef voiau să afle de la mine, dacă e adevărat că regele Solomon este bolnav de frică, astfel încît tremura tot și se clatina și doi slujitori trebuie să-l sprijine, unul de-a dreapta și altul de-a stînga, și dacă domnita Abisag sunamuteanca, aceea care odinioară se trudise gingas pentru regele David, nu se culca acum cu principele Adonia, și dacă Tadoc, preotul, nu pune să vîndă în piața cea mai bună parte din carnea adusă jertfă pe altare, și dacă Iosafat ben Ahilud, marele gramatic, nu este partas la cistigurile dobîndite din folosirea năunei silnice întru zidirea templului; și dacă nu cumva comisiunea regesca pentru întocmirea relatării despre uimătoarea înălțare și așa mai departe, pentru care lucrez eu, este de fapt o bandă de falsificatori și de răstălmăcitori de cuvinte; și dacă, pe scurt, regatul Israel nu e gata-gata să se duca de rîpă.

Atunci m-am aprins de minie și am ocait ticălosia feciorilor mei, care se ocupau de zvonuri și de gînduri nemernice,

în loc să se dedea învățaturii legilor DOMnului, așa cum mi
fost pastrate ele de la Moise, învățatorul nostru. Dar, în
adâncul sufletului, eram plin de neliniște; dacă asta e ceea ce
se vorbește pe ulite, ceea ce își spun tinerii, atunci s'ar putea
întimpla ca aceia care umbla pe cale DOMnului să stîrsească
scurtați de cap; căci, dacă atotputernicii se simt amenințați,
îi lovesc pe cei drepti.

În dimineața următoare, după ora primii norodului,
m'am dus la casa regescă și am fost dus înaintea regelui și
l-am găsit acolo pe Iosafat ben Ahilud, marele gramatic, și pe
toți membrii comisiei, în afara de Benaia ben Iehoadă. Dar
cînd m'am ridicat din țărîna, unde mă prosternasem înaintea
regelui, nu m'am putut opri să nu arunc o privire pentru a
constata, dacă tremura și se elatina, cum îmi zăgrăvisera Sem
și Selef.

Însă regele doar batea cu piciorul în estrada tronului și se
juca alene cu sinii heruvimului din dreapta sa și m-a întrebat:

"Ce mă privești de parca as fi holnav? Au sunt eu Saul,
care l-a chemat pe părintele meu David să-l tămăduiască?"

Am făcut o plecăciune adîncă și am spus că privirea
mi-e plină de admirație pentru strălucirea ce se afla pe chipul
regelui datorită duhului DOMnului.

"Și eu, care credeam că astăzi arăt tare tare", a zis el
mohorît, "că doar toată noaptea am stat trează și m-am gîndit
la planurile pentru împodobirea launtrică a templului. Am de
gînd să imbrac tot interiorul cu aur și să fac pe toți pereții
casei podoabe cioplite, chipuri de heruvimi săpate, frunze de
palmier și flori, iar în Stînta Stîntelor să asez doi heruvimi
din lemn de maslin, înalți fiecare de zece cote, așa ca aripa
unuia să atingă peretele acesta, aripa celuilalt peretele celălalt,
iar aripile lor să se atingă una pe alta în mijlocul încăperii."

A privit în jur, de parcă aștepta ceva, și m'am grabit să-
l asigur că proiectele sale erau peste măsura de splendide și că
vor deveni cu siguranța una din minunile lumii.

"Etan", a grăit el, "tu ești pentru mine la fel de străveziu
ca iazurile din Hesbon de la porțile Bat-rabimului, prin a
căror apă vezi viermii ce se încolăcesc pe fund. De fapt tu
gîndești au nu zidește regele Solomon acest templu mai
curînd pentru propria lui slava, decît pentru aceea a lui
DUMnezeu, și în așa fel încît oamenii să vină de pretutindeni
și să zică, iată fala templului lui Solomon? Dar eu îți zic tie,

...vestimentul de pret al regelui insemna pentru omul marunt
mai mult decit o pereche de nădrăgi, cu care si ar putea
...opera goliciunea lui, iar un templu stralucind de aur este
...intru el mai de pret decit un banut de arama in propria lui
mana, caci asa a zidit DOMnul Iahve duhul omeneasc."

A continut să se mai joace cu heruvimul si si a adăunat
...înghule degetelor in podul palmelor. I am deslusit ca înțelegerea
lui pentru firea omenească este fără seamăn si rău sfat ar
...fina cel care ar încerca sa si ascundă gîndul înainte
...înțelepciunii regelui.

"Mai departe te gîndesti", a continuat el, "de ce se ame-
stecă regele Solomon in toate treburile, ca un nărod care isi
...viră nasul in toate oalele? Dar eu iti zic tie, ca un conducator,
care dorește să si pastreze capul pe umeri, n are voie sa se
...preocupe doar de război si de pace si de ascultarea cuvintului
DOMnului, ci trebuie sa se sîchiseasca si de ce floare va fi
...sculptata si pe care perete, cum si de ce istorie urmeaza sa fie
...povestită si in ce fel. Caci puterea nu poate fi impartita o
...pritra, care se dezghioacă din lacasul ei, poate face să se
...narue totul."

S-a ridicat si a coborît de pe tron, de parcă ar fi cautat
...pe cineva; apoi si-a atîntit privirea asupra mea. L-am asigurat
de sirg ca o zidire, care e sprijinită de DOMnul ar ține piept
...chiar si unui cutremur.

"Cum se simte Lilit, tîtoarea ta?" a întrebat el. "Dupa
...cum se pare, o voi lua de sotie pe fiica faraonului si va trebui
sa i zidesc o casa si sa-i dau slujitori, caci, de buna seamă,
...n o pot adăposti alături de celelalte doamne regesti."

L-am incredintat ca întregul Israel se va bucura nespus
de căsatoria cu Egiptul, dar că, desigur, între Dan si Beersaba
...se găsesc din belsug slujitoare ce pot fi alese, toate mai
...încîntătoare si mai gingase si mai potrivite pentru slujba la
...fiica faraonului, decit tîtoarea mea Lilit.

Regele m a împuns in piept cu degetul insint.

"Dar eu vreau sa te cinstesc pe tine, Etan Marele
gramatic Iosafat si profetul Natan si Benaia ben Iehoiada iti
...laudă toti într-un glas siguranta; si de aceea."

Aproape de usă s a iscat larmă, glasul lui Benaia ben
Iehoiada si zăngănit de arme. Regele s a întors de grabă într
...acolo si a mers zorit înainte lui Benaia si l a întrebat.

"S-a împlinit?"

"S-a împlinit", a zis Benaia

"Ai ridicat mîna asupra lui?"

"Am ridicat mîna asupra lui"

"Si e mort?"

"Mort"

"DOMnul fie lădat!"

"Amin!" a spus Benaia

Dar mie mi s-a umplut inima de spaimă, căci hănuiam care nume fusese sters de pe lista pe care regele David o înminase fiului sau pe patul de moarte; totusi Solomon, cel mai înțelept dintre regi, pareă să se simtă grozav de usurat, cînd s-a reîntors la tronul său și s-a așezat, prevăzător, pe el.

"Ei atunci", a vestit el, "de vreme ce întreaga comisiune pentru întocmirea unei și singurei relatari adevărate și hotărîtoare, istoriceste exacte și recunoscute oficial, privitoare la uimitoarea înaltare și așa mai departe este adunată laolaltă, dimpreună cu Etan, redactorul nostru, atunci hai să purcedem la treabă."

Dupa care Iosafat ben Abihud m-a pus să-i înfățișez regelui o scurta schiță a istoriei despre dragostea gingasă, care unge la inimă, a parintelui David și a doamnei Batșeba, așa cum am aflat-o. I-am urmat porunca, cu care prilej am lăsat de-o parte tot ceea ce era prea omenesc și mi-am încheiat cuvîntarea cu cuvintele

"Și David a mîngiat o pe femeia sa Batșeba și a intrat în ea și s-a culcat cu ea, iar ea i-a născut un fecior, pe care l-au numit Solomon"

Apoi am mai adaogat, pentru a da întreaga măsură: "Și DOMnul l-a iubit pe Solomon"

Și regele a zîmbit

Și mi-a trecut prin minte gîndul, cum m-aș purta eu și ce-aș face, dacă mi-ar povesti un martor că parintele meu a pus să-l ucidă pe barbatul mamei mele și că eu sunt rodul a ceva și mai rău decît preacurvia

Regele mai sedea tot acolo și zîmbea.

În cele din urmă a ieșit în față Iosafat și a grăit către rege:

"Stăpînului meu îi e cunoscută atitudinea pe care o au membrii comisiei în privința cuprinderii unor fapte inco-mode în opera istoriei și anume: să le relatăm și pe acestea, dar cu discreție, și să le înfățișăm astfel încît să fie plăcute înaintea ochilor DOMnului DUMnezeului nostru, de la care

să trage toată înțelepciunea. Dar de rindul asta, parerea noastră a tuturor, în afara de Benaia ben Iehoiada, este că istoria, oricât de discret am povesti o, ar putea să i puna pe ălesul DOMNULUI și pe regina mamă Batseba într-o lumină cât se poate de îndoielnică. Aceasta ne îngăduie prea puțin să alegem cu privire la un punct atât de însemnat, cum este nașterea și îndreptățirea după lege a lui Solomon, cel mai înțelept dintre regi ori nu atingem deloc chestiunea asta, și arunci la ce bun întreaga relatare despre regele David ori născocim o versiune nouă, epurată, a istoriei despre dragostea gingașă, care unge la inimă, așa încît să lăsam să se înțeleagă că Une a murit din pricina stomacului stricat sau a înveninării singelui și că David a văzut-o pe Batscha, de pe acoperișul casei sale, după ce rămasese văduvă. Din păcate, însă, aceste întâmplări nu s-au petrecut în timpuri străvechi, ele au avut loc mai degrabă într-o vreme de care își mai amintesc încă bine mulți dintre cei în viață, astfel încît amîndouă, și tăcerea noastră, și o născocire pe măsura potrivită, s-ar izbi de respingerea din partea unora din Israel. De aceea îl rugăm cu toată smerenia pe cel mai înțelept dintre regi să rostească o judecată tot atât de fără gres ca și cea de odinioară în pricina celor două tirfe pentru prunc."

Regele s-a întors către Benaia

"Tu ai fost de altă părere?"

"Domniile lor pretuiesc peste măsura însemnătatea vorbelor"

Benaia și-a dres glasul batjocoritor

"Dacă regele Solomon ar vrea să ridice pretenția că este feciorul - să zicem - al unei fecioare neprihanite și al unui porumbel, care a coborît în zbor din cer, as trimite pretutindeni săse sute din cheretienii și peletienii mei și mâine întreg Ierusalimul ar jura că așa este."

Regele a făcut ochi mari, mirat, și l-a asigurat pe Benaia de bunăvoință să și m-a întrebât eu ce propun

Am spus că aș fi de părere că un barbat, atât de înțelept ca regele Solomon și atât de înzestrat cu felurite daruri și atât de venerat de norodul lui Israel și un principe al păcii, este, cu înalta sa persoană, dovada vie pentru pretuirea și iubirea pe care DOMNUL le-a arătat o părinților lui

"Uimitor, Etan", a exclamat regele, "Asta este, de fapt, ceea ce a spus mama totdeauna. Solomon, fiul meu, spunea

ea mereu, parintele tău a păcatuit în ochii DOMnului, cînd m-a luat pe mine, o biată nevestă fără apărare a unui oștean, și cînd s-a culcat cu mine și cînd a pus și să l-ucidă pe barbatul meu. Dar cine poate judeca asupra căilor DOMnului

zicea ea -, care a pus ispita mamei parintelui tău - căci pe atunci nu eram atît de diformă și urîtă ca azi, ci eram bine făcută și gingasă și pielea mea era ca foile unei flori de trandafir din Saron; și el m-a zarit în lumina soarelui ce da să apună, cînd îmi spalăm trupul. Astfel DOMnul l-a pedepsit pe parintele tău, luîndu-î pe sarmanul băietel, fratele tău mai mare, cu toate că abia împlinise șase săptămîni și era nevinovat de orice rău. Dar tu, Solomon, fiul meu, ai fost zămislit după ce păcatul parintelui tău fusese ispasit și iertat. Așa cum se spune, ochi pentru ochi, dînt pentru dînt, viață pentru viață, de aceea tu nu ești un copil menit mortu, ci menit vieti, iar numele tău e pace și tu ești binecuvîntat și iubit de către DOMnul

Regele a înghitit, pareă, în chip vadit, mîscat de vorbele mamei sale și de gîndul marelui său noroc, că era al doilea născut

După aceea a poruncit:

De ce să n-o scrieți atunci după înțelepciunea mamei? Sau vreți să spuneți că sunteți mai deștepti decît o bătrînă din Israel, care a izbutit să devină mama unui rege?"

Și astfel stă scris în relatarea despre regele David, iar Istoria despre David și Batscha e cuprinsă în ea

Dupa sedință, însă, regele s-a purtat mai departe foarte prietenos și a întrebat membrii comisiei, precum și pe mine, dacă nu vrem să rupem cu el o bucată de pîine la masa lui. Atunci să fi văzut bucurie îngîmfată pentru asemenea postire regală, doar Benaia ben Iehoiada a cerut îngăduința să poată pleca, întrucît îndatoririle grabnice impuneau să fie de față la cheretici și peletici.

Dupa aceea ceilalți membri ai comisiei au schimbat între ei priviri pline de tîlc și au mers în camera de mîncare a regelui, ai cărei pereți erau împistriți cu zugrăveli de struguri și de rodii și de alte mîncări gustoase. Regele mi a poruncit să sed lîngă el și a rupt o bucată zemoasă dintr-o ciozvirtă de miel de soi și mi a îndopat-o milostiv în gură. Am mestecat și m-am mulțumit și am spus că furia regelui este ca răcnetul unui leu tînar, dar milostivirea lui ca roua pe iarbă.

"Asta sună ca un proverb", a zis Solomon bucuros. Și către Elihore și Ahia, grămăticii: "Scrieti-vi-l frumos și pastrați-l, căci plănuieste o adunare a zicalilor celor mai vrednice de luat în seamă, drept mărturie a înțelepciunii mele nemaipomenite."

I am spus că mă simt nespuse de cîștit de dorința regelui și, dacă mi-or mai trece prin minte și alte zicale cu tîlc potrivit, i le voi pune de asemenea la dispoziție cu plăcere.

Aceasta l-a mulțumit vîdit, întrucît dobîndea ceva pe degeaba, și s-a interesat de mersul înainte al trudei mele și cu ce anume aveam de gînd să ne îndeletnicim mai departe în relatarea despre regele David.

"Cu rascoala lui Absalom", am zis eu. "Absalom..."

Numele părea să aibă un răsnet neplăcut în urechea lui, precum tot ce era în legătura cu naruirea conducerii actuale.

"Și de unde ai să începi?"

Radacimile pomului sunt ascunse ochiului, m-am gîndit eu, dar ele ajung pînă la ape. Totuși trebuia să-i răspund lui Solomon, cel mai înțelept dintre regi, într-un chip care să fie pe înțelesul regilor; de-aceia am spus:

"Cred că ar fi cel mai bine să începem cu istoria lui Tamar, sora lui Absalom."

Regele a luat un ochi al mielului. l-a tăvălit prin piper, mi-a spus să deschid buzele și mi l a vîrît în gură

Am înghițit și am multumit pentru nespus de marea lui hînatate. Apoi am zis:

"Totuși Tamar pare a fi ca îngropată într-o groapă în tăcere și slujitorul vostru nu știe unde să întrebe de ea, la marele eunuc regesc sau la marele-gropar regesc."

"Tamar", a spus regele, "a căzut în smînteală, iar familia a dus-o în templul de la Betsan, departe tare de Ierusalim, unde preotii templului o hrănesc și o spală și-i fac tot ce are nevoie."

Se lăsase tăcere în încăpere. M-am dus cu gîndul la Tamar de odinioară, în vestmintul ei pestriț; căci astea erau străiele pe care le purtau ficele regelui, cît erau fecioare.

"Ai să afli puține de la ea", a grăit regele. "Oamenii ai DOMnului și vrajitori ce alunga duhurle și doftori s-au îngrijit de ea și au căutat să afle cu adevărat, au ce se petrecuse între ea și fratele meu Ammon; dar ea biîguie doar lucruri fără înțeles."

"Cheia afirmării adevărului stă doar în faptul de-a o asculta", am cutezat eu să remarc, "căci oare nu grăiește duhul DOMnului adesea și din biîguiala smîntiților?"

Și s-a iscat o dispută între profetul Natan și preotul Tadop cu privire la nebunie și la profetie, și amîndoi s-au înfierbîntat cît se poate de mult. Dar regele a grăit:

"Fiecînnu calea lui i se pare cea dreaptă; doar singur DOMnul dăruiește inimii siguranța".

Cu cugetarea aceasta a luat sfîrșit masa.

Dumnezeule!

Ierusalimul nu mai era același oraș.

Străzile de la poarta palatului fuseseră întreite; străzile vuiau de durutul roților și de tropote de copite; în fața clădirilor dregătorilor și la răsucile mai de seama se înfîntaseră care de luptă implătosate.

La cei netaiați împrejur, asemenea scoatere la iveală a forței înarmate ar fi măturat strazile și le-ar fi lasat goale; nu tot astfel și la copiii lui Israel, care înfloresc atunci cînd se scîd frămîntare. Stîngau de-a valma și întrebau și gesticulau; ajungeau sub picioarele cailor și printre cheretieni și peletieni, hoții și pungășii erau pretutîndeni, rasturnau tarabele

următorilor și o luau la fuga cu marfurile, slujitorii lui Benaia ben Iehoiada, însă, umblau furis prin gloata și trageau cu urechea și deodată se putea întâmpla ca un om să fie apucat de subsuori și dus de acolo.

Un nume era pe toate buzele. Adonia, feciorul regelui David cu Haghita, principe de singe, care fusese ucis. Unii puneau ca nimeni nu mai e sigur în Israel, dacă un fecior al regelui David a putut fi răpus în însăși casa lui și trupul putuse fi aruncat în stradă ca un cune mort, alții susțineau că nu se poate ca regele Solomon să îngăduie asta și că Benaia s-arise de rindul asta peste cal, un preot a ridicat bratele și a vestit că și a atras singur sfârșitul asta fiindcă preacurvea pretutindeni și se codea și umbla pe calea DOMNULUI. Dar un schilod, care era îmbrăcat în zdrențe, a scuturat pumnul și a strigat că totuși laolaltă sunt ticaloși și feciori de tirie, Adonia și Benaia, și regele Solomon care e cel mai rău dintre toți, astfel că a fost dus și el de-acolo pe sus. Și spaima de lucrurile ce aveau să mai vină era mare în inima mea, așa cum am tresărit, când am auzit că m-a strigat cineva.

Cei ce strigau erau, însă, Șem și Selef, feciori mei care s-au ivit acum din mijlocul mulțimii, fluturând o bucată de pinza murdară și strigându-mi:

"Am văzut! Am văzut totul!"

Iar Șem a venit și mi-a întins o bucată de pinza și a zis:

"Iată singele lui!"

Și Selef a adăugat:

"Dintr-o mare baltoacă de singe!"

Și Șem a deslușit plin de mândrie:

"Am rupt asta din vestimentul meu și am muiat-o în singele lui, ca dar pentru tine și spre aducere aminte."

Bucatele pe care le mîncasem la masa regelui s-au razițat în mine și mi-au venit îndărăt pînă n' am gât. Dar Șem și Selef erau încîntați foarte și mi-au povestit cum au aflat la școală despre faptul că se pregătea ceva împotriva principelui Adonia, după care ei și un număr de colegi au pornit o și au așteptat în apropierea casei lui Adonia, casa, însă, era înconjurată de oameni care umblau în sus și în jos sau priveau, întimplator, o crăpătură de zid ori se scobeau în dinți. Și au venit numeroși alergători care purtau toiege albe și strigau faceti loc pentru Benaia ben Iehoiada, care este mai mare preste oaste, și Benaia a sosit cu carul său de luptă și a intrat în casa

"Și, să vezi", a spus Sem, "mutra lui era întunecată"

Din casa a răzbătut apoi larma de glasuri și un strigăt răsunător; după aceea a ieșit împleticindu-se un om scaldat în singe de la o rană ce se lăsa larg, și s-a prăbusit jos.

"Și să vezi", a zis Selef, "a fost o priveriște de groază."

Totusi, cind oamenii care umblaseră în sus și-n jos, au vrut să ridice lesul, a venit alergind o domnișoara, care se jelea tare și stînga către DOMnul și către întreg norodul. Cînd l-a văzut pe Adonia zăcînd în baltoaca de singe, s-a aruncat asupra lui și și-a sfîșiat vestmintul și i-a sarutat gura și un ochi, căci celalalt îi fusese scos cu o lovitură de sabie. Apoi oamenii, care umblaseră în sus și-n jos, au apucat-o de subsuori și au dus-o de-acolo.

"Și să vezi", a zis Sem, "parca era o holnavă"

Lesul lui Adonia, însă, a fost dus în casa. O clipă mai târziu a ieșit Benaia. A vorbit scurt cu oamenii, care umblaseră în sus și-n jos, s-a urcat în car și a plecat.

"Și, să vezi", a zis Sem, "se purta de parca nu se întimplase nimic."

După care i-am trimis pe Sem și pe Selef acasă și i-am sfătuit să se ferească tot restul zilei de-a mai face alte nașbitii.

Vorbele de îmbărbătare ale unui frate sunt pentru inimă ca balsamul; cuvîntul unui înțelept însă poate tamadui suferința.

Mi am adus aminte de Penuel ben Musi, revizor din cinul al treilea la visteria regească, care se îngrijise de noul sosit în Ierusalim și devenise vorbăret datorită unui pic de vin și unei cîosvîrte de miel, omul care mă făcuse să înțeleg unele taine, despre care se vorbea pe șoptite în cereurile celor știutori.

Am ajuns la visterie pe ulite doșnice și pe drumuri laturălnice și le-am făcut un semn alene cu mina strajilor de la intrare, după felul stapinilor cu slujbe înalte, care se așteaptă să nu fie opriți. Pe salile clădirii, însă, era liniște ca într-un mormînt; căci evenimentele mari atîta norodul, dar slujitorii regelui așteaptă desfasurarea lucrurilor tremurînd.

L-am aflat pe Penuel ben Musi în camera dregătoriei lui; a sărit în sus, cînd m-a văzut, și a întins spre mine degetele departate.

"Prietene", i-am spus, "nu sunt un duh rău de la DOMnul; sunt Etan ben Hosai, redactorul Relatarii despre regele David și așa mai departe; și am venit să mă sfătuiesc cu tine

în legatură cu sfârșitul principelui Adonia, căci te știu că pe un om care cunoaște bine treburile obștești, ca și cele mai puțin obștești." Totuși, Penuel ben Musi s'a busit cu pumnii în frunte și a blestemat ziua când am intrat în viața lui și m'a implorat să părăsesc odaia dregătoriei lui și să nu destăinui nici unui suflet de om că ne cunoaștem, căci urechile lui Benaia sunt pretutindeni. Nici macar întîmpinările mele n'a vrut să le asculte; mai curînd m'a apucat de braț și m'a tîrît spre ușă și m'a împins afară.

Am părăsit vîstieria ca buimac, ce lepra mă lovise și de ce și de cînd? Am umblat pe strazi, singur în mijlocul gloatei și înspăimîntat. Dar, așa cum un cîine se întoarce mereu la vîrsătura lui, gîndurile mele reveneau tot într-una la prevenirea ce mi o facuse Benaia ben Iehoiada cu pîilejul întîlnirii noastre în casa lui Ioab, cînd spusese, Dacă știu atît de multe, Etan, pe cît cred eu că știu, atunci cred că știu prea multe.

Ce mi rămînea altceva de făcut decît să mă duc acasă?

Casa se afla acolo scaldată în lumina trandafirie a înserării, iar în fața ei era lectica verde cu stînghin de aur și cu acoperișul roșu, cu ciucuri.

Am chibzuit dacă nu petrec noaptea mai bine într-un han sau undeva în vreun sopron sau chiar sub vreo poartă de intrare. Dar eram prea ostenit și descurajat și am intrat în casa ca o oalcă la casă.

Amenhotef, marele cunuc regesc, mi a dat binete cu o voce mai din gîtlej ca oîcînd și m'a întrebă de sănătate și de ce mă țin departe de el. Lilit, tîitoarea mea, s'a ivit cu un lighean cu apă și mi a spălat fața și minile și picioarele, în timp ce Amenhotef îi urmărea mișcările grațioase cu o privire binevoitoare, iar Hulda, mama feciorilor mei, ne a pus din năapte vin și pune și un taler cu brînză de capră, ce era amestecată cu masline tocate mărunt și cu nuci rase. Estera, însă, soția mea, a trimis vorbă să o iertăm căci ziua fusese lungă, iar mîma ei suferea din pricina trudei.

Femeile s'au îndepărtat. Amenhotef a pus pe pînă să feliere de brînză și a mîncat în tăcere. În cele din urmă și a sters minile pe un stejar din pînă de în cea mai subțire și a zis:

"După o zi precum cea de azi, omul se gîndește la sufletul său și își caută prietenii."

Frica s'a încuibat din nou în măruntaiele mele.

"Moartea este o cositoare sprintenă."

El a încuviințat din cap

"Cît e de cînd tu și cu mine l-am privit pe Adonia, cum s-a împreunat cu Ahișag după felusagul țapilor și în alt chip; și acum Benaia a ridicat mîna asupra lui și iată-l mort."

A catat la mine cu înțeles, și frica din maruntaiele mele a sporit

"Ca istoric, Etan, tu poți privi moartea ca o apariție zilnică, această moarte, însă, vădește semnele ei deosebite, și unul din ele te privește pe tine. Presupun că știi cum s-au întîmplat toate astea?"

Am călținat din cap

"Adonia trebuie să-și fi pierdut și picul de minte din pricina domniței", a zis Amenhotef, "caci a ales-o tocmai pe regina mamă Batseba, să i vorbească regelui pentru el, și a mai fost și atît de nerod, încît să i amintească. Tu știi, că regatul era al meu, că eu trebuia să domnesc; acum însă domnia a trecut de la mine și i s-a dat fratelui meu."

Amenhotef și a răsucit mîinile nespuse de grațios

"Poti să ți închipui cum i a venit asta batrinei doamne. Au uitase el că Batseba era aceea care, prin înmurmurarea ei asupra regelui David, trecuse domnia de la el? Uitase oare că Ahișag, chiar dacă nu-l putuse încalzi pe rege, era totuși una din femeile lui David și că faptul de a ridica pretenție asupra unuia din femeile regelui înseamna să ridici pretenție la puterea lui?"

M-am gîndit la Adonia, cum a intrat în Ahișag și cum ea se răsucea și se misca aprinsă de patimă, și frica din mine a devenit arzătoare și s-a ridicat pînă-n inimă

"Batseba, însă, s-a arătat gata să vorbească regelui Solomon pentru Adonia. Și regele s-a sculat înaintea ei și i s-a închinat și a poruncit să pună acolo un jilt pentru mama lui, ca să se așeze de a dreapta lui. Apoi ea i-a zis, Am să ți fac o mică rugăminte, să nu mi-o treci cu vederea. Zis a regelui: Cere, mama mea! N-am să zic nu!"

Acum ea era iar Batseba, soția lui Urie: nici o apă, cît de mică, n-o putea tulbura, dar pe virful limbii ei se ședea moartea.

Ea a zis: Să dai pe Ahișag sunamiteanca lui Adonia, fratele tău, de femeie."

Mîinile lui Amenhotef se mișcau precum capetele a doi șerpi care se atacă unul pe altul.

Am văzut chipul marelui gramatic Iosafat ben Ahilud și pe cel al lui Benaia ben Iehoiada: era ca de piatră. Dar fața regelui s-a făcut galbenă ca lămâia și el a grăit: De ce ceri tu pe Abisag sunamiteanca pentru Adonia, mama mea? Cere totodată și regatul pentru el, căci el este fratele meu mai mare; pentru el și pentru preotul Abiatar și pentru Ioab ben Ierua."

A bănuț îndată o uneltire, ce altceva. Intrucut puterea crește din uneltire, stăpînitori o adușmăna pretutindeni. Batscha cunoștea gîndurile omului.

"Atunci regele a strigat către Benaia și către mine și a zis: ce slujitori credincioși suntem și cit de nemăsurată e privilegierea noastră, dacă fratele sau Adonia și domnița Abisag au putut să-și facă mîndrele sub ochii noștri? Și unde sunt prietenii regelui și toți sfetnicii săi, dacă trebuie să aștepte de la mama lui ce se petrece în regatul său? Cutare și cutare să-mi dea mie DUMnezeu, dacă n-a grăit Adonia cuvîntul acesta împotriva vieții mele. Dar acum, pe viul DUMnezeu care m-a socotit pe mine vrednic de cinste și m-a așezat pe tronul lui David, tatăl meu, Adonia chiar astăzi va muri."

Mi-am amîntit de petele întunecate de pe bucată de pinză, care erau singele lui Adonia, și, cu glas tremurat, l-am întrebat pe Amenhotef, ce aveam eu a face cu uciderea aceasta.

Amenhotef m-a privit lung și ochii lui cu vinisoare roșii s-au bulbucat puțin, cînd mi-a grăit:

"Au nu este datoră oricărui dintre copiii lui Israel să umble pe calea DOMnului și să înștiințeze dregătoria cu privire la fapta aproapelui său? Au n-ai știut una și alta și încă multe altele, care erau de însemnătate pentru slujitorii regelui?"

"Au n-ai știut și domnia-ta?" am întors eu vorba.

"Dar firește!"

Si-a întors capul de parcă era unul din chipurile pe care egiptenii le încrestează pe columnele lor, ce le zic obeliscuri, și a zîmbit la fel de nepătruns ca și acelea.

GINDURI ALE LUI ETAN BEN HOSAIA,
CÎND, DUPA PLECAREA LUI AMENHO
TEF, MARELE ELNUC REGESC, A SEZUI
ÎN CAMARA LUI DE LUCRU SI A CUGETAI

DESPRE FIREA DOMNITORILOR

Vezi tu pe oarecine, care se pricepe la treaba
sa? acela va sta înaintea regilor
Precum înăltimea cerului și adîncul pămîntului,
asa și inima regilor nu se poate patrunde.
Cînd stai la masa cu un dregător, gîndește-te
temeinic la cele ce ți se pun dinainte, și
pune-ți un cutit la gît dacă ești la cîm.
Dacă regele se teme, răneste ca un leu, cîm
il întînta la minic, păcătuiește împotriva însăși
vieții lui.

Piatra este grea și cu anevoie de ridicat ni
sipul, însa fura nebunului este mai grea decît
amîndoua

DESPRE STARILE DIN REGAT

Unde nimeni nu mai viseaza la viitor, norod
ul devine sîlbatec și cumplit

Cînd un stapînitor asculta de minciuni, toți
slujitorii lui sunt nevreznici

Inima lor urmărește nimicirea, iar buzele lor
sfătuiesc la rele

Cei însetați de sînge îl urasc pe cel drept
DOMnul a făcut toate lucrurile cu un scop
ba chiar și pe mișel pentru ziua faradelegii
Chiar dacă cel drept cade de șapte ori, și tot
se scoala; dar cei faradelege se poticnesc în
nenorocire

DESPRE PARTICIPAREA LA VIATA OBSTELASCĂ

Au poate pune cîmeva foc în sinul lui, fără ca
veșmintele lui să nu ardă? Sau va merge cine-
va pe taciuni aprinși fără să i se frigă talpile?

Nu te indesa inaintea regelui si nu sta in locul
hotarit pentru cei mari
Omul intelept isi ascunde stinta, dar gura
nerodului e pierrea lui, iar buzele lui si devin
capcana
Biciul pentru cal, friul pentru magar, iar varga
pentru spinarea celor nebuni
In topitoare se lamureste argintul si in cuptor
aurul, dar cel ce incearca inimile e DOM-
nul.

DESPRE OPORTUNITATEA UNEI CALATORII DE SERVICIU

Cel negluvit fugе fara ca nimeni să-lurnia
reasea, iar omul drept sta ca un pui de
leu fara de grija.
Inaintea prabusirii merge trufia si semetia
inaintea caderii
Cel cu duh vede nenorocirea dinainte si se
ascunde; cei nerozi insa merg drept spre ea si
se aleg cu paguba.
Buna chibzuinta va veghea peste tine si
intelegerea te va feri pentru ca sa te izbaveasca
de calea celui rau si de omul care graieste
minetuna.
Sortii se arunca in poala hainii, insa hotarirea
toata vine de la DOMnul

DESPRE O EXCURSIE LA TAMAR FIICA LUI DAVID, SI DESPRE PUTINTA CAUTARII DUPA ALTE ADEVARURI

Chibzuieste, cind pui piciorul inainte, si vei
merge sigur pe drumul tau
In inima omului se inghebeaza unele planuri.
Dar sfatul DOMnului ramine in fiinta
DOMnului nu va parasi in nevoie sufletul celui
drept

"Pe viul DUmnezeu", a zis capetenia de la poarta orasului, "uite-l pe istoricul nostru. Au istoriile tale s-au vadit a fi fara pret ori caldarimul orasului Ierusalim s-a incins prea tare pentru talpile tale, căci ai venit cu asini nenumarați si ne parasești doar cu unul?"

L-am felicitat pe capitan pentru neasemuita sa tinere-de-minte și i-am zis:

"Ei da, s-a scurs vreme indelungată, de cind am sosit aici cu arhivele mele și cu familia mea; acum, vezi bine, locuiesc la nr. 54 pe ulița Regina din Saba, într-o casa care este a regelui, tocmai ma urnesc la drum într-o călătorie pentru treburile regelui."

Și i-am aratat toate documentele mele.

Între timp se adunaseră milogii și tot soiul de gloata, din cei ce și fac veacul căscind gura pe la poarta orașului, și s-au pornit să facă glume pe seama sobolanilor care paraseau casa peste care s-a abatut molima și ziceau că singele lui Adonia, care a curs în strada, nu-i decît începutul și în curînd vor răsări ca din pămînt spinzurători pe colinele Ierusalimului, și de fiecare va atîna cîte un lingau ce a supt singele norodului și măduva celor ce trudes.

Atunci capetenia a rotit gîrbaciul cu mai multe cozi pe deasupra capetelor lor și a strigat:

"Ascultați voi, feciori ai lui Belial, neșesalaților și nespalaților, va mănîca fundul și vă arde de vergi, limbii voastre îi e poftă să fie smulsă din gura? DOMnul v-a rasfațat cu prea multă libertate; milostivirea regelui v-a dat mai multă vlagă decît aveți nevoie. Dar creierul vostru s-a sfîrșit pînă la mărimea unui bob de mazăre, căci uitați cine stăpînește aici în țară, și anume Solomon, cel mai înțelept dintre regi, prin slujitorul sau iubit Benaia și prin cheretienii și peletienii, care cunosc inima fiecăruia și care or să vă învețe ci să vă țină botul."

Catre mine, însă, a grăit:

"Șterge-o de aici. Nu ți dai seama, că învățatul scrisului sunt pricina de supărare pentru norod și o povară pentru slujitorii regelui?"

Asa că mi-am îndreptat pașii către miza noapte, spre

Betsan, pe drumul ce duce pe linga templul lui Nob si de care s-a folosit cindva David, cind a fugit dinaintea lui Saul.

Si sufletul mi era apasat de gindul la Estera, nevasta mea bolnava pe care o lasasem acasa, si la tintoarea mea Lilit, care lipsise cind mi-am luat ramas bun, si la viitorul meu, care era cit se poate de nesigur, caci, **c**iar daca, parasind Ierusalimul, scapam de o lovitura nemijlocita, eram totusi prea batrin si prea intradacinat in deprinderile mele de viata, pentru a mai putea invata cum se traieste in pesteri si cum iti poti croi drum in pustiu vreme mai indelungata.

Cind am ajuns la piatra cea mare, din care tiseeste izvorul de hotar, caruia i se zice asa pentru ca tara iebuseilor se ntindea pina aici mai inainte de a i fi batut David si a fi pus stapinire pe el, iata ca la izvor sedea o faptura cu botul gingas, infasurata intr-o mantie alba, si tinea o legaturica in mina.

Si inima mea a zvienit, caci am vazut ca era Lilit; si deodata mi s-a uscat gtlepul de tot, astfel incit, cind am oprit asinul, n-am putut rosti nici un cuvint.

Lilit si-a dezvaluit chipul si a venit la mine si mi-a prins mina si mi-a spus:

"Nu ma alunga de la tine, Etan, prietenul meu. Am sa merg in urma ta, unde vei minca tu, voi fi multumita cu ramasitele, unde te vei culca, te voi incalzi, caci te iubesc mai mult decit viata mea."

Am atras-o la piept si am tinut-o strins; si am simtit cit de greu de indurat ar fi, s-o pierd in folosul regelui Solomon si sa trebuiasca sa mi-mchipui cum ar pipai o el cu degetele lui slinoase; dar mai stiam totodata ca era nesigur pentru un om singur sa calatoreasca pe drumurile lui Israel cu o femeie frumoasa, caci pretutindeni adistau la pinda tiharii si osteni si alti norod intunecat, si ca acestia puteau sa i faca tintoarei mele ceea ce, in vremea judecatorilor, i-au facut tintoarei unui tinar levit barbatu din orasul Ghibeca, care au pus mina pe ea si au silit-o toata noaptea pina in zori si au trimis-o apoi indarat, si intregul Israel s-a ridicat cu un om si a pornit sa i pedepseasca pe barbatu din Ghibeca, dupa ce levitul si-a taiat tintoarea in doua bucati si le-a tinus batrimilor semintilor. Dar asta fusese pe vremea judecatorilor; in ziua de azi n-are decit sa si taie cineva logodnica in

tr-o mie de felii și să le trimită apărătorilor legii din întreaga țară, și nici unul din ei n-ar mișca măcar un deget

"Lilit, dragostea mea", am zis, "Dumnezeu mi-e martor ca nimic nu mi-ar fi mai plăcut decât să te iau cu mine. Osteneala drumului s-ar prefice în desfatare și fiecare zi ar fi ca o luna de miere. Dar țara e cuprinsă de tulburări, aceasta e și pricina pentru care mă depărtez de capitală; iar pe șosele s-ar putea să se petreacă grozăvii."

Dar ea a cătat spre mine cu ochii ei mari și a zis:

"Am dormit la picioarele tale. Etan, dragul meu, și m-am străduit cu gingașie pentru tine în fel și chip. La început, când m-ai luat de la părintele meu în schimbul a douăsprezece oi de soi bun și a patru capre și a unei vaci cu lapte, am văzut în tine un om bătrîn, morocanos și mirosind ușor a mușgai; dar apoi m-ai învățat cîntecele tale și mi-ai dezvăluit bunătatea ta, și astfel ai ajuns pentru mine, încetul cu încetul, și iubit și sot și părinte într-o persoană. Să nu gîndesti că am venit încoace fără să chibzuiesc: știu bine ce înseamnă pentru o femeie tinăra să călătorească în vremurile astea cu un om, care este învățat și e slab de fire și nedeprins cu mînuirea jungherului. Și, dacă mă vei alunga de la tine, nu mă voi întoarce la nr. 54 din ulita Regina din Saba, ci te voi urma și voi fi ca umbra ta; și, așa cum nici un om nu poate smulge umbra de lingă el, n-ai să mă poți smulge nici tu de lingă tine, afara doar de mi-ai spune în față că nu ți-s draga și că ai de gînd, în călătoria ta, să te culci cu alte femei, cu tîrfe și toline de prin sate, în care caz mă voi ruga DOMnului să te bată cu buhoane pe madularul virtuții tale și cu trînji și cu neputință în toate cele."

Acu', ce să zic, recunosc că-mi trecuse prin gînd să gasesc vreun chip nou în drumul meu, cumva vreo fecioară de la sat, și să mă culc cu ea; căci un om care fuge e precum pasarea în zbor, care iscodește în jur după șoareci de cîmp. Dar marea iubire a Lilitei m-a copleșit și m-am rușinat de toana mea și am zis:

"Lilit, dragostea mea, cum se face că bărbații înțeleg atît de rar adîncimea simțămîntului, de care sunt în stare femeile, și că resping binecuvîntările ce ar fi putut fi ale lor? Dumnezeu să nu facă mie cutare și cutare, ba încă și mai mult să-mi facă, dacă voi uita cîndva ceea ce m-ai învățat și dacă ți-oi

înșela vreodata iubirea. Nu, nu vreau nici să umblu în urma
ei; o parte din timp ai să calărești pe asin și o să împarti
pinea cu mine; iar noaptea ne vom culca sub o velință și ne
vom încălzi unul pe altul și ne vom harazi unul altuia toate
cele ce ne fac plăcere; și apoi vom căta în sus spre ceruri și
vom asculta suspinul vântului."

În a șaptea zi a călătoriei noastre, când soarele cobora
pre asfințit ca un glob roșu urias, am zărit meterezele de la
Bet-șan, care erau scunde și pe alocuri darăpănite, iar tur-
nurile năruite; căci Solomon, cel mai înțelept dintre regi,
cheltuia avuțiile țării pentru înălțarea marelui templu al
DOMnului și pentru mărirea palatului său și pentru cetatea
Millo și zidurile de la Ierusalim, pentru zidirea Hatorului și a
Meghidonului și a tuturor orașelor cu grămare ce le avea, și a
orașelor pentru calareți, și pentru tot ceea ce mai avea de
gînd să construiască la Ierusalim și în Liban; dar restul țării
se darăpăna și se părăginea

Și pe poarta a ieșit un om, care ținea o frînghie, de care
tragea un tap bătrîn și nabadătos; și omul striga și și blestema
ziua cînd se născuse și ziua cînd se născuse tapul, dar și mai
tare îi suduia pe preotul templului din Bet-șan

"Cetățene", am grăit eu către el, "după cît se pare acest
animal venerabil ca vîrstă este pentru tine un adevărat chîn.
N-are nici pic de carne pe el și nici vlagă, coarnele îi sunt
slabe, și a năpîrlit de par, biata cornută nu mai pretuiește
nimic, atunci de ce nu te milostivești de ea în numele
DOMnului și n-o lași să crape în liniste?"

"Nu pretuiește nimic!"

Omul a prins și o suduia pe mama care mă născuse și pe
mama Liliei, tîtoarea mea și tot astfel pe muma asinului, pe
care călătoream. Apoi a zis:

"Cum adică, tapul asta e un ala zdravan și focos la
simțuri, iar picioarele lui sunt cu sigur mai puternice decît ale
tale, straine. Dar, în ceea ce privește sfîrșitul lui, o să moara
curînd și aburul singelui lui se va înalta către DOMnul de pe
altarul templului; căci îl duc preoților ca jertfă."

Atunci l-am laudat pe om pentru cucernicia lui, la care
el a tipat tare și a dat cu picioarele în tap și mi-a deslușit, ca
la zîntii a fiecărei luni trebuie să ducă preoților de la Bet-
șan o jertfă, o capra sau o oaie sau un viteluș, căci ei îl tin
de feciorul lui, care e sarae cu duhul încă de la naștere;

cheltuielile de întreținere îl aduc în săpă de lemn și el cu nevasta sa și cu copiii săi n-au ce pune în gură

L-am urmat la deal pe om și pe tapul lui, lăsând pe rama stângă orașul Bet-san, și am ajuns la templu în vremea aprinșului luminilor, după rugăciunea de seară. Și ne-am dus la casa de oaspeți, care se afla lângă templu și unde ne a primit un preot, de pe al cărui chip și ale cărui brate jegul se cojenă vădit; acesta ne-a întins palma ca să plătim masul peste noapte și a zis:

"Domnul vede în inimă; dar un om, care se încrede în altul, rămâne curind cu punga goală."

Mai târziu ne am ospătat dintr-o pită și un harten de carne, care era alcatuit doar din zgirciuri și vine și care, de bună seamă, provenea de la un frate mai bătrîn al tapului pe care îl întilnisem. Apoi ne-am vînt sub velința mea și ne am lipit unul de altul; dar nu puteam adormi de sforaitul eucernicilor, care veniseră de departe pentru a se ruga în sanctuar și a aduce jertfa DOMNULUI, și din pricina tipetelor și vaietelor și răcnetelor ce răzbeau din colibeile smîntiților, de parcă toate duhurile DOMNULUI se vorbiseră să se adune acolo și urlau la luna. De tîlhari nu mi-ar fi așa teama, a șoptit ea, și nici de osteni sau de slujitori lui Benara ben lehoiada, dar inima ei se înspăimîntă la gîndul că un duh rău s-ar putea abate asupra ei ca s-o tragă de păr sau s-o cîrpească de sfîrcul sinilor sau să-i vîre în trup o stîrputură de plod.

"Lili, dulcea mea", i am șoptit eu, "cunosc un descîntec care va ține departe de tine duhurile rele, și am tras în jurul tău un cerc vrăjit, înainte de-a ne culca, așa că nimic nu ne poate atinge."

Atunci a oftat, doar o singură dată, și a aflat culcuș capului pe umărul meu și a ațipit.

De dimineața ne-am infățișat marelui preot; acesta era bine hranit și trandafiriu la chip, dar la fel de nespălat ca și subordonații săi.

Mi a fost cu neputință să deslușesc din expresia lui, cît credea din cele spuse de mine și care socotea ca sunt gîndurile cu care venisem; dar, cînd am isprăvit de vorbit, mi a spus:

"Pe scumpii noștri bolnavi nu-i tinem îndaratul grațiilor sau îndaratul zavoarelor sau în silnicie; trei lucruri, le spun eu neconținut preoților mei, sunt cheia unei îngrijiri cu succes: rabdarea, înțelegerea, iubirea. Firește, cînd unul din bol-

navi devine prea indaratnic, se poate intimpla, ca sa capete o lovitura usturatoare, care il ameteste si il potoleste, dar lovitura e atat de scurta, ca nu produce nici o durere, nu le lasunati durere, le spun eu necontenit preotilor mei, rugati-va impreună cu ei. Avem ore de vizita regulate, oricine doreste se poate apropia de scumpii bolnavi si le poate talmăci bugnelile, cunosc oameni cu fama si avere, care isi rostuiesc afacerile dupa cele ce afla din spusele scumpilor nostri bolnzi, si oprit a i hrani si a-i necaji. Pentru toate aceste servicii si toată aceasta amabilitate asteptam ca tu sa aduci o jertfa DOMnului, avem in curtea templului o oferta bogata de vite vii, din care cei cucernici pot alege, levitii vind vita intreaga sau orice parte din ea ai dori; ai sa fii desigur multumit si DOMnul te va iubi si iti va implini toate rugile tale.

Astfel ni-am dus cu Lilit in curtea templului unde misunau oile si caprele si viten si boii care fusesera daruiti de catre cimotoile iubitorilor bolnzi. Acum animalele erau vindute de preoti celor cucernici, care se tirguiau pentru darurile sortite jertfelor si strigau catre DUMnezeu din priema preturilor ce erau cerute acolo. Intr-un ungher l am descoperit pe vechiul nostru cunoscut, tapul, care era mai mult mort decit viu, si m-am milostivit de el si i-am spus levitului sa-i dea o lovitura scurta, dar usturatoare, si sa l duca la altar caci as fi gata sa aduc jertfa un sfert dindarat, daca pretul se inscria in limite rezonabile, si levitul mi a spus ca-mi va face un pret bun de vreme ce DOMnul m a indrumat la el, si ca e sigur ca si alti cucernici vor vrea sa ia cite-o parte din tap, pentru ca bietul animal sa fie izbavit de chinul sau si sa poata ajunge placut in ochii DOMnului. Dupa care mi a dat un ciob de lut, care trecea drept adeverire a platii si care ma indreptatea sa i vizitez pe bolnzi.

La vremea vizitei, insa m-am dus la colibele nebunilor, si Lilit m-a urmat, cu toate ca se temea foarte si palise pina la radacina parului.

Erau acolo trei colibe, una pentru cei care isi rasuceau madularele si se schimonoseau la fata, una pentru cei care stau incremeniti si nu-si puteau tine nevoile si alta pentru toate cazurile celelalte, insumindu i si pe cei violenti. In fiecare coliba faceau serviciu cite doi preoti, a caror mutra oglindea nepasarea boilor, dar minile lor erau tari ca fierul. Se putea vedea ca iubiti bolnavi aveau o frica de moarte de

ei; căci, oricare era felul bolii lor, se cutremurau și seînceau cînd dadeau cu ochii de el. Duhoarea din colibe, însă, era atît de puternică, încît te izbea în fața de la o depărtare de douăzeci de pași; în colibe era aproape cu neputința să-ți tragi sufletul, iar iubiții bolnavi, mulți dintre ei despuiați sau în zdrențe putrezite, erau minși de propria lor seîrnă și de muci și de hale, și uniți zaceau acolo ca morți.

I-am întrebat pe preoți de Tamar, fiica lui David. Și au cascăt gurile ca într-un ris mut și unul din ei a zis:

"Ce vrea să zică un nume? Avem aici un rege al Persiei, doi faraoni și mai mulți ingeri ai DOMnului, printre care două femei, și alții asemenea, care pretind că sunt profeti și ca au vedenii. Să-ți-o arăt pe Astarot, zeita iubirii? Sînii i s-au uscat, părul îi e ca pleava, degetele de la picioare i-au putrezit, iar din ochii ei picură puroi! Tamar, fiica lui David! De ce nu Eva, femeia lui Adam?"

Am luat-o pe Lilit de mînă și am fugit cu ea din coliba și din curtea templului, pe deal la vale, pînă am ajuns la ogoare; și acolo Lilit a căzut la pămînt și și-a ascuns fața. Eu, însă, mă gîndeam la căile DOMnului și la cît erau de anevoioase și de întortocheate. Dar, iată, că pe potecă venea o femeie care purta vesmînt pestrît, ca fucele regelui cînd sunt încă fecioare. Capul îi era plecat în chip ciudat și ea cînta cu glas subțire, copilăresc.

*Sora mea, iubita mea deschide-mi!
Turtureaua mea, mult draga mea, cîci iată capul meu
e plin de rouă
Și de cosita mea prinsu-s-au picăturile nopții.*

Și am văzut că straiul ei pestrît era înjghebat din tot felul de cirpe și chipul ei era hătrîn și stîns de supărare și schimonosit, iar ochii priveau țintă în gol. Lilit s-a sculat de jos și a zis cu venerație:

"Tamar, fiica lui David "

Dar femeia își tîrsea pasul, orbeste, pe lîngă noi și cînta:

*Celui drag eu i-am deschis,
Dar iubitul meu se dusese, plecase
Sufletul meu încremenise, cînd cel drag mie mi vorbise;
Iată eu l-am căutat, dar de aflat nu l-am aflat;*

Pe nume l am tot strigat, dar raspuns nu mi a dat

Si Lilit a alergat după ea si a prins o de braț

"Tamar, soră iubita, draga mea..."

Femeia a mers mai departe

"Asculta mă, Tamar Iata l acolo pe Etan, iubitul meu, este blind si bun si minile lui sunt ca vintul care răcoreste chipul adind dinspre mare "

Ceva parea să se schimbe in ținuta femei

"Inima mea se intoarce către tine, Tamar Vreau sa te opresc Colo sta Etan, iubitul meu, el știe o vraja care va alunga de la tine duhul cel rău de la DOMnul "

Femeia s-a oprit locului

"Va trage in jurul tau un cerc vrajit, si se va reintoarce linistea in mintea ta si pacea in sufletul tau Privește mă, poti sa ma vezi "

Femeia a dat din cap

"Si poti sa l vezi pe Etan, iubitul meu, care e înțelept intru caile DOMnului si înțelept intru caile oamenilor "

Femeia a privit in jur. În ochii ei revenise viața Am făcut un pas spre ea A ridicat minile, de parcă voia sa se ferească de o lovitura, apoi minile i au cazut in jos si schimonoseala cumplita, care ii desfigura chipul, a inceput să se destrame

Si Lilit a sărutat o, ca o sora pe alta, iar femeia ne-a urmat

CUVINTELE LUI TAMAR, FIICA LUI DAVID,
ROSTITE CATRE ETAN BEN HOSAIA, CÎND STA
CULCATA ÎN IARBA PE OGOR, CU CAPUL ÎN
POALA LILITEI, TIITOAREA LUI

oo, DUMnezeule, nu e ceea ce mi a facut și cum mi-a facut m a aruncat pur si simplu pe pat si m a tinut și mi a rupt straietele de pe trup si mi a produs durere de asemenea m a lovit peste față fiindca tipam asta era destul de rău dar inca nu tot ce e mai rau cu toate ca eram fecioara intr-adevar eram si știam ca fara piclita fecioriei fiica unui rege nu mai prețuiesc mult stiam si cu cite ceva numeroasele fiice din casa si toate cu singele fierbinte al lui David in vine stiau deja cind erau de opt sau noua ani si aveau experiența in haremul părintelui nostru fetele se vizitau noaptea una pe alta si beau

vin și gustau hașis și își faceau mendrele cu slujnicele și se strecurau una în patul celeilalte toate astea le-am văzut și poate aș fi ajuns și eu ca multe din ele și aș fi rubit femei de nu era Maatah mama mea care era fiica regelui din Ghesur și de nu mi zicea Tamar te bat cu biciul dacă te prind în pat cu una din astea sau de bag seama că piețița ta s-a dus căci tu ești din partea mamei și a tatălui din singele regilor și nu din singele procopsiților și nou îmbogățitorilor ah de câte ori n-am dorit ca părintele tău să fi fost mai pretentios în alegerea celorlalte femei ale lui așadar astfel era mama mea și eu nu mă temeam de ea dar fratele meu Absalom era un băiat sălbatec și și-a lăsat să i crească parul și când ea îl dojenea el dădea cu picioarele în ea și o musca și atunci ea i-a spus părintelui meu și el a pus să-l bată cu biciul unde eram așadar eram încă fecioară când Amnon fratele meu de la alta femeie a tatălui meu de la israelita Ahinoam a început să se țina de mine și a vrut să mă ducă în grădina și să mă pipăie dar eu i-am spus așa nu Amnon n-am nimic împotriva unor legături de iubire ca între frate și sora dar să-mi viți mîna în sin și să te freci de mine nu de altfel și asuzi și mirosi urit asta l-a suparat dar nutra posacă îl făcea și mai neplăcut era palid din fire și avea buzele urit rasfrînte și atunci s-a îmbolnăvit sau s-a făcut doar că e bolnav din care pricină frica de DOMnul a intrat în părintele meu care tocmai pierduse pruncul de la Batseba pe deasupra și Ahinoam mama lui Amnon se purta de parcă copilul ei preferat era un prunc neajutorat și a umplut întreg palatul cu tînguiele ei și l-a împins pe părintele meu la disperare așa că a venit la mine și mi-a zis Tamar fiica mea cunoști greutățile ce le-am avut pentru că DOMnul s-a miniat de mai multe din faptele mele și acum Amnon s-a îmbolnăvit și mi spune că moare de pofta citorva turtelor cum numai tu te pricepi să le gătești din carne tocată marunt și din anumite mirodenii și totul învelit în aluat subțire și puse pe masă în supă de pasăre și ca să-și însănătoșească dacă tu i-ai pregătit asemenea turtelor atunci am spus către părintele meu că dacă asta e tot am să-i pregătesc cu plăcere turtelor și am să i le trimit dincolo în casa lui dar el ar dori să te duci chiar tu și să le pregătești în bucatăria lui mi-a zis tata și să i le pui dinainte chiar cu mîna ta atunci am spus de ce s-o fac el nu e tocmai dintre cei mai draguți și să se bucure dacă îi voi găti turtelor necum să mai pună și condiții

inșă a spus părintele meu el e un baiat bolnav bolnavii au
toanele lor în afara de asta e fratele tau vitreg de aceea fii
pentru el o sora buna și du-te în casa lui și gătește i carne
ce era să fac m-am dus în casa lui Amnon unde el zacea în
pat și pareă bolnav și vorbea atât de încet încit abia îl puteai
auzi ah turte și ridică mina și o atinga pe a mea dar mina îi
aluncea în jos și slujitorii clatina din cap și spun cit de slabit
e bietul Amnon din pricina boalei sale și grăbiți vă cu turtele
sau o să ne moara el înșă geme oh capul meu bietul meu cap
el nu îndura cînd se vorbește zic slujitorii și se scoala și
pleaca și rata-ma acolo cu oalele și tigările mele și cu turtele
împreună cu supa Tamar sora dragă suspina el doar un pic la
început poate că am să manînc dacă mi dai tu cu mina ta
gingașă vino neoaice vino mai aproape nu nu mi varsă supa îi
zic eu dar el mă trage spre sine acu' ai făcut-o m-am tînguit
cu ce nenorocire și totul s-a varsat peste învelitoarea patului
ce faci de odata își recapătă întreaga vlagă și mă trage jos pe
patul lui în mijlocul turtelor și zice vino și te culca cu mine
sora mea nu răspund nu nu fratele meu nu mă necinstezi căci
aceasta nu se face în Israel nu face ticălosia asta nu se face
în Israel nu face ticălosia asta căci unde mă voi duce eu cu
necinstea mea și tu vei fi în Israel ca unul din cei fără de
mînte de aceea te rog vorbește cu regele și el nu se va
împotrivi să mă dea după tine el înșă n-ai vrut să asculte
cuvintele mele ci fiind mai tare m-a silit și s-a culcat cu mine
și m-a necinstit cînd s-a saturat și a întors fața și a zis tu tu
nu ești ca o femeie mai curînd ești ca o scîndura de lemn
cîtuși de puțin zic eu la ce te aștepti de la una pe care o
siluiești să ți mai arate și pasiune apoi nu ai produs durere la
ruperea pielicioarei mele și în afara de asta eram culcată în
supă și pe turte încearcă mă încă o dată nu mai e încă o
data zice el scoala și pleaca cum asta zic eu tu îți siluiești
propria soră și o alungi de la tine ca pe o tîrfă siluit zice el
ai făcut o doar de bunavoie stăteai culcată aici și m-ai lasat
să fac totul după placul meu asta a fost după ce m-ai batut
cînd eram aproape lesinată Tamar a zis el tu știi ce vreau
cînd ai venit și ride una care se tavaleste cu primul venit nu
e o nevastă pentru următorul rege al lui Israel așadar scoala-
te și cara te atunci eu i-am zis a mă alunga e un rau încă și
mai mare decît cel dintr-un pe care mi l-ai făcut tu mie dar el
n-a vrut să asculte de vorba mea ci a chemat slujitorii săi și

le-a zis alungați pe aceasta de la mine afara și incuiați usa
dupa ea și mi-a aruncat vestmintul meu peștit și slujitorii
m-au scos afara și am auzit împingind zăvorul la incuietoare
și am tipat și mi-am rupt haina cea peștită și mi-am presarat
cenusa pe cap și o durere s-a iscat în ceafa mea și s-a lăsat
pina a cuprins toată teasta și pina s-a revarsat din ochii mei
și mi-a curs pe fata și a crescut mare și m-a slutit și atunci
s-a ivit fratele meu Absalom și a zis au nu curava Amnon
fratele meu a umblat cu tine și eu l-am privit și el a zis taci
acum sora mea nu vorbește despre treaba asta căci el este fratele
tău eu n-am spus nimic el a zis nu-ți zdrăbă inima pentru
fapta aceasta și n-am spus nimic și el m-a luat de mina și
m-am dus în casa lui și a zis aici poți să rămâi eu n-am spus
nimic dar durerea din mine s-a lăsat tot mai mult și n-am
spus nimic nimic

IMPLORAREA MILEI SI AJUTORULUI LUI DUMNEZEU LA MARE CUMPANA UN MASIL AL LUI ETAN DIN EZRAH

Aibi mila, o DOamne, de fapturile duhului tău, de cei pe care i ai făcut din lutul acestui pământ

Le-ai dat mintea spre pricepere și limba ca sa vorbeasca, tu dar și iei după intelepciunea ta

Și le-ai dat și inima care se fringe doar o dată; fi milostiv, o DOamne, nu ti întoarce fața de la suferință și tăcere

Iat o colo, cum merge în versmintul ei peștit, ea a vorbit cu tine, dar acum se îndepartează și pleacă, cu julea ei închisa în piept.

Cum e de înșosita ficu celui atotputernic: ochii ei sunt fără viață, mîmile se întind sa apuce în gol.

Dar eu am ascultat galsurile, care vin de pe malurile întunecoase, și bișugala smintitilor și mă rog DOmnului din înalțimi pentru sufletul meu.

Aleargă, o DOamne, să mă izbăvești; aleargă sa ma ajuți, o DOamne. Fă i de rușine și ocară pe cei ce-mi napastuiesc sufletul meu, pe cei ce-mi doresc raul lovește i cu rutăcire

Caci sunt sarac și parăsit. Aleargă către mine, o DOamne, tu ești ajutorul și izbavirea mea, o DOamne, nu șovăi.

Dar în după amiaza acelei zile s a ridicat o trimba de colb și s-au auzit strigate în cîmpie și au fost zărite numeroa se care de lupta și călareți, care veneau către Beth șan

Și Lilit a zis:

"Nu aștepta, Etan, prieten al meu, pina ce cheretienni și peletienii vor ajunge la templu și în împrejurimile lui, ci hai sa punem saua pe asin și să ne continuam drumul "

De aceea am cumpărat pastramă de la leviti, și pune; și Lilit a incalcat pe asin și și-a tras broboada peste chip La care, levitul care ne cîntărea carnea mi-a zis

"O fată frumoasa e pentru parintele ei ca un odor, cine isi tamuieste comortile față de osteni e un om cu scaun la cap "

Lilit a chicotit sub broboada ei; dar eu m am mîniat și

îmi am ars asinului una cu joarda, astfel încât să a pornit să umbie, și îmi am deslusit Lilita ca la oameni e la fel ca și la vinuri, unul nou face bășici și pricinuieste dureri de cap; dar un vin care a stat în zacatoare vremea cuvenită, este cu blîndete pe limba și totuși își face efectul.

Peste noapte am dormit lângă albia secată a unui pîrîu, ferit de priviri străine prin mai multe tufe de grozama, și în ziua următoare am ajuns la muntele și am sosit în Ghilo, de unde se trăgea Ahitofel, sfetnicul regelui David care s-a dat de partea lui Absalom. Ahitofel stăpînise o casă mare și DOMnul îi harazise avuții de tot felul, dar el avea un duh fără ouihna. Am întrebat un vinzător de masline murate unde se afla casa lui Ahitofel; dar acela a întins către mine minile cu degetele rasfirate și a zis:

"Casa lui Ahitofel?" Mai curînd ai putea întreba de casa lui Belial, care intruchipează tot raul; că, vezi bine, Ahitofel a fost sters din amintirea oamenilor, după rînduiala bătrînilor din Ghilo. Și ulita numită odinioară după numele lui se cheama azi ulita Slavitelor cuceriri ale lui David; iar casa pentru orfani, pe care a întemeiat-o și o îngrijea, a fost închisă, așa ca în zilele noastre orfani din Ghilo umblă cersind și mai tîrziu fug la tîlhari, fetele, însă, se fac tîrfe. Totuși, casa unuia fără nume se afla dîncolo de magura de colo, nu poți greși, căci unul din ziduri s-a nărut, iar în curte cresc buruieni, și mai este acolo și un turn în care umbla stafia lui la vreme de luna nouă."

Am urmat îndrumările vinzătorului de masline murate și am ajuns după scurtă vreme la casa lui Ahitofel. Soarele era sus pe cer, nici o frunzișoară nu se clintea în pustiu care fusese cîndva o grădina și nu se auzea decît tîrîitul greierilor. Am străbatut incaperile goale, însingurate, zgomotul pașilor noștri era răsfîrît de zidurile căptușite cu cahle și de tavanele împodobite cu împistrunturi după felul celor din Sidon și din Tir. Și m-am dus cu gîndul la omul care pusese să se zidească toate acestea și care făcuse cauză comună cu răzvrătiti împotriva regelui David și care și-a pus capăt vieții, cînd și-a dat seama că răscoala daduse gres și că toată stradania sa fusese zadarnică; ce fel de om era acesta? și care erau forțele care îl împinsesera la fapte pe el și pe Absalom și de bună seamă ca și pe regele David?

Un tîsît ușor, ca pentru dres glasul, a făcut o pe Lilit să

tresară înspăimântată

M-am întors spre partea de unde se auzise. În ușa dinspre grădină se afla un omuleț uscățiv - umbra precis conturată pe lumina vie a amiezii. Omulețul avea ceva de stafie în el, de parcă ar fi fost gata să se destrame la fel de neașteptat precum se ivise. Dar a rămas, și-a scărpinat barbia și s-a interesat cu umilinta de scopul venirii noastre, de cînd, în teneleul hotărîrii bătrînilor din Ghilo, numele lui Ahitofel fusese sters din amintirea oamenilor, nici un vizitator nu mai pusese piciorul în casa

I-am spus că doamna pe care o însoțeam și că mine eram în calatorie, în parte pentru afaceri, în parte și pentru plăcere, că văzusem de la departare casa și că găsisem locul așezării ei incintător și felul zidirii interesant și că ne hotărîsem, astfel, să o vedem mai de aproape.

Omulețul s-a apropiat. Casa nu putea fi așezată într-un pîrîn, a întărit el, și Ghilo cu împrejurimile sunt vestite pentru aerul lor sănătos. Ar fi nevoie de câteva lucrări de reparații; dar cine avea de prisos citiva sihi putea face din proprietatea asta un adevărat rai, căci asta și fusese înainte cu toștii stăpîni să se fi lăsat ispitiți de către un duh rău de la DOMnul să se dea de partea lui Absalom cel cu parul lung și să se ardă împotriva regelui David. Ținînd seama de mărimea moșiei și de așezarea ei incintătoare, totul este atît de ieftin ca te umflă risul; aproape ca-ți e rușine să numească suma' cu atîta era ea mai mică decît valoarea adevărată. O să punem acu' întrebarea, a mai zis el, cum de e gata să vindă la un asemenea preț de ris. Vrea să fie cîștit cu noi, căci arătam că niste oameni cu frica lui Dumnezeu, în afara de asta, oricine din Ghilo ne-ar povesti despre singurul curs al casei despre stafia fostului stăpîn care umbla prin turn la vreme de lună nouă. Totuși, cine se interesează cu adevărat nu trebuie să se teamă, căci stafia e cu totul neprimejdioasă, nici nu zornăie din lanturi, nici nu strănuta și nici nu urlă, se ivesc pur și simplu, alba și muta, la fereastra turnului, în care se spinzurase fostul stăpîn.

I-am mulțumit pentru că m-a îmbiat să cumpar și i-am spus că mă voi gîndi la asta mai tîrziu, dar cine e el și cu ce de drept încearcă să vindă casa dimpreună cu pămîntul pe care se afla?

Ma ceama loghi, feciorul lui Ahitofel." A ridicat din

umeri trist "Sunt ultimul din familie, care a staruit sa ramina pe proprietatea noastra; si eu am sa plec de ndată ce totul va fi fost vindut "

Deodata mi a trecut prin minte un gind de la DŌmnu
"Iogli", l-am intrebat, "casa si gradina sunt tot ceea ce i lasat in urma parintele tau?"

"Mai era vesmintul lui de ceremonie si lantul de aur al sluphei lui si pocalul si tpsia lui si cteva lucruri de arta frumoase; dar astea s au calatorit de mult la camatari. ce imprumuta bani " S a mai gindit, "Doar in fund, in sopronul pentru unelte, se mai afla niste butoaice, care sunt pline de tablite de lut Am incercat sa le vind, dar mi s-a spus ca toate scrierile ramase de la Ahitofel trebuie sa fie neplacute in ochii DŌmnului si indreptate impotriva domniei regelui."

"Iogli", i am zis, "ce intimplare, eu sunt un adunator de scrieri vechi. Daca mi ai arata butoarele si tablitele de lut din ele, s ai putea s incheiem un turg. Dar te previn s ai putea sa gasesc prea putin sau chiar nimic s indrituasca cumpararea, iar mijloacele mele sunt restrnse.

Iogli ben Ahitofel nici nu mai asculta. Fara sa tina seama de curpenii care il impiedicau, si de stufarsul des si de scăietii, alerga inaintea noastra spre un sopron paraginit, care era napadit de flori rosii. In sopron erau trei butoaice bine infundate. Iogli a luat in mina uneltele si lucra plin de riva; si nici nu deschise bine un butoi, cind mi a si dat tablitele ce se aflau deasupra

Pe prima sta scris. *Insemnarile lui Ahitofel ghiloneanul, sfetnic regesc, cu privire la domnia regelui David si la rasmerita feciorului sau Absalom, mai departe cugetari ale autorului despre diferite probleme generale*

Auzeam cum imi batea inima. Lilit m a intrebat daca nu cumva nu ma simt bine. Am mormait ceva despre ierul inabusitor din sopron si am iesit la aer curat. De-ndata ce am putut iar sa gindesc limpede, i am spus lui Iogli

"Iogli, astea nu sunt ca o cirovirtă de miel sau ca o prăjitura, care pot fi apretuite muscind o imbucatura din ele. Daca viet sa cumpar una sau alta din tablite, o sa tiebuiasca sa le cercetez in liniste si sa ramin aici in casă intr un iatac care are patru pereti si un tavan, astfel incit ploaia sa nu curga peste tinara doamna, in tovarasia careia drumetese, iar soarele sa nu i vatame pielita. De asemenea, vom avea nevoie

de ceva mincare și de o cana de vin sau doua. Crezi că se poate face rost?"

Iogli ben Ahitofel a făcut o plecăciune și minile îi tremurau de emoție. Putem avea casa întreaga cîta vreme poftim, a zis el, o să aduca pace, ca să dormim pe ele și va împărți cu noi punea și brînza lui și, dacă i-aș da o jumătate de siclu, ar da o fugă pînă jos în Ghilo și ar aduce un burduf de vin foarte de soi.

Astfel nu aflasem doar un refugiu, ci și o lectură de mare însemnatate pentru relatarea despre regele David, așa încît puteam spune că drumul meu slujea și mai departe telurilor regelui.

Dar, în ceea ce privește apariția lui Ahitofel, am asigurat-o pe Lilit că mai erau încă vreo cîteva săptămîni pînă la luna nouă și că vom fi plecat de mult pînă cînd stafia albă și muia să bîntuie la fereastră din turn.

DIN ÎNSEMNAȚILE LUI AHITOFEL DIN GHILO

DESPRE OMUL DAVID

La început am crezut totuși în el.

Era alesul DOMnului, întruchiparea marii prefaceri din care norodul trebuia să iasă întreg și limpezit și privind spre viitor, pentru ca să se împlinească făgăduiala pe care DOMnul o facuse învățătorului nostru Moise anume că va spori pe feciori lui Israel în toată lucrarea minilor lor în rodul trupului lor, în rodul vitelor lor, în rodul țării lor, astfel încît să le fie spre prîntă.

Asta însemna să le smulgă prin lupta bătrînilor puterea lor și să le ia privilegiile și îndreptățile lor, să îi linuteze pe preoți la temple, să tocmească un stat care să pună biruri pe cei avuți, să îi ocrotească pe cei sărmani, să împartă dreptate, să înlesnească comerțul și schimbul și să poarte războaie în afara hotarelor. Asta cerea daruire deplină din partea tuturor celor ce se jurasera întru cauza DOMnului.

Și abia dacă aveam ceva, de care să ne putem ține. Legea DOMnului, pe care acesta o daduse lui Moise, fusese vestită în timpuri străvechi, cînd încă nici nu exista proprietatea pămîntului și cînd fiecare făcea ce i se părea drept și cînd

pacea domnea în norod. Dar, de-ndata ce pământul a ajuns în
minile unora, s-a născut nedreptatea și unul a ajuns lup
celuilalt. Astfel noi am vestit fiecare sub butucul lui de via și
sub smochinul lui, de la Dan pînă către Beer-șeba

Acu', unii pretind că David s-a însușit cuvintele astea
numai pentru a afla sprijin în norod și că marea prefacere
n-a fost pentru el decît un mijloc pentru ca să ajunga el la
putere și că nu s-ar fi dat îndărăt de la nici o farădelege, cîta
vreme ea sluja acestui țel.

Eu zic că asta înseamnă să privim lucrurile prea simplu
Într-o noapte, pe acoperișul palatului său, David mi-a citit un
nou psalm pe care îl scrisese.

*Mă scuind în mai adînc și n-am unde să-mi proptesc
piciorul, mă duc în vîltoarea apelor și șuvoarele trec peste capul
mău.*

*Cei ce mă urasc fără cuvînt sînt mai mulți decît părul
capului meu; puternici sînt cei ce vor să mă piardă*

*Sunt de risul celor ce stau la poartă cetății și betivii îmi
scomesc cîntece de oară*

*Sunt istovit de plîns, gîtlejul meu aprins e ca de foc, ochii
mei se sting așteptînd ajutor de la Dumnezeu*

Căci pentru mine sufer bașlocura și ocara acoperă fața mea.

*Străin sînt pentru frații mei și ca un necunoscut pentru
feciorii mamei mele.*

Acu', multe sînt fațarnice în poezia lui David, dar stihu-
rile astea nu. Asta e vorba unui om, care a făcut lucruri
josnice pentru gînduri înalte

CONVORBIRI DESPRE DAVID

La început am crezut cu toții în el. Mai tîrziu, cînd s-a
văzut limpede că alesul Domnului devenise un despot, și-a
urmat fiecare drumul lui

Iosafat ben Ahilud a zis către mine:

"Te aștept la prea multe, prietene. Chair dacă David ar
fi omul drept care l-ai luat, tot n-ar putea să ți faurească
lumea pe care ți-o dorești. Eu, unul, sînt de părere să
primim ceea ce se poate dobîndi în împrejurările acestea un
Israel puternic și indivizibil."

"La ce ne ajută", am zis eu, să "schimbăm o duhoare

mare pe o mie de putreziciuni marunte? Au nu vezi tu încordările, sub care se va naru, risipindu se, regatul? Dacă nu schimbăm lucrurile din temelii, dacă îi îngadim lui David să se facă tot mai puternic și să-si urmeze mai departe drumul, doar o hotărîre valabilă - a lui, doar un cuvînt care conteaza - al lui, atunci Israelul tău unit se va sfirteca precum un copac putred în furtună."

"Mă îndoiesc de asta."

"Sau cauza noastră moare din pricina propriei ei inerenței; și toate dăturile regelui și toate cuvîntările lui și toate rugăciunile și stihurile lui nu vor mai fi în stare să i însufle iar viață."

"Virtutea i se potrivește miresei", a zis el, "dar în lupta dintre hărbați te poate costa capul."

Ioab ben Teruia mi-a zis:

"El este capul tău. Capul stie mai multe decît măduarele."

"Dar tu ai ochi, ca să vezi", am spus eu, "și un creier în capul tău căpățînos, ca să gîndești."

"Eu sunt oștean", a zis el

Husai din Arah, prietenul lui David, m-a ascultat cu multă înțelegere și a grăit:

"Și eu bag seama, ca nu e totul așa cum ar fi trebuit să fie. Ți-as mulțumi foarte, dacă m-ai instunța și pe mine la vreme de planurile tale."

NEMULȚUMIȚII SPORESC LA NUMAR

Eu însă m-am dat seama că totuși cauza DOMnului cere înlăturarea domniei lui David. Pentru acest scop trebuia făcut un legămint, care să cuprindă pe toți nemulțumii din țară, și trebuia pus în fruntea lor un om care să poată inflacara inimile norodului

DOMnul a avut grija ca, prin însăși faptele lui David, numărul celor nemulțumiți să sporească mereu. Erau întii bătrîni tribunilor cu semîntile și oamenii lor de casă, care au trebuit să vadă cum le scapă din mîini puterea și averea, în timp ce ei erau, însă, datori să-i dea lui David cete de oaste pentru vesnicele lui războaie; erau apoi marii stăpînitóri de pămînturi și crescători de vite, care priveau chioris cum domeniile regesti se lăteau pe seama pămînturilor lor, erau preotii templelor locale, care aflau despre templul cel mare și

se temeau pentru veniturile lor, era gloata urasa a taranilor, mestesugarilor, carausilor de poveri, negutatorilor, pastorilor si asa mai departe, care l aveau pe perceptorul de biruri in spate si ale caror datorii cresteau, pina ce erau nevoiti sa se vinda pe sine insusi ca iobagi, iar minile slujitorilor regelui trebuiau unse cind se nasea un fecior al lui Israel sau cind murea, cind se casatorea sau cind se muta, la portile oraselor si la portile dreptatii. Si mai era tineretul, care crestea in lumina aceasta si care, prin urmare, nu avea decit dispret pentru invatatunile parintilor si pentru marea prefacere lagaduita.

Dar idolul acestui tineret era feciorul lui David, Absalom. Chiar si numai numele lui le transpunea in extaz pe fiecele lui Israel, din talpile picioarelor si pina in crestet nu aflai vreo meteahna la el; si cind ti tundeau parul din cap, ceea ce se intimpla de obicei in fiecare an, la sfirsitul anului, caci parul ti devenea prea greu, atunci parul capului sau cintarea doua sute de sichi dupa cintarul regelui.

CINE MERGE LA VINAT LEI SA NU PUNA CAPCANE DE IEPURI

Absalom nu era chiar prost, dar vedea de obicei doar pina in virful nasului si era incapatinat.

Am mers la el ca sa i iscodesc parerile. Nu avea prea multe, nici chiar despre parintele sau, regele David, totusi ti era mila de rege pentru ca nu facuse nimic impotriva lui Amnon, dupa ce acesta o pingarise pe Tamar pe fratele sau vitreg, inasa, ti era mai presus de orice. Absalom s ar fi legat cu juramint sa fure fulgerul lui Dumnezeu din cer, numai sa l fi putut izbi cu el pe Amnon, zadarnic ram deslusit eu ca nu se intind capcane pentru iepuri, cind mergi la vinat lei si ca l ai rapune pe Amnon laolata cu alt vinat mult mai mare, daca si ar da osteneala sa cugete o data la aceste lucruri.

Totusi el a nascocit marele lui plan. Pe mine nu m'a initiat in el, dar nenumaratele lui vorbe piezise m au facut sa ma tem de tot ce i mai rau. Intrucit nu doream sa ajung a fi banuit de sprijinica planului sau, fara indoiala necopt si salbatee, m'am retras o vreme la Ghilo, ca sa ma dedic tiandafinilor mei, si am aflat abia mai tirziu despre intimplarile petrecute.

Din cite am auzit, Absalom a mers la parintele sau regele, si l a poftit pe el si pe toti feciorii regelui la marea sarbatoare a tunsului oilor, in ocina sa din apropiere de Baal-Hator, care se afla la hotarul cu Efraim. Acu' el stia bine ca David avea prea multe treburi pentru a putea veni, totusi regele va sti, pesemne, sa pretuiasca dovada de prietenie si le va ingadui placerea asta feciorilor sai. David se indoaia cu adevarat, daca prezenta lui Amnon la sarbatorire era nimerita; dar Absalom i-a deslusit parintelui sau ca trecusera acu' mai mult de doi ani de la intimplarea cu Tamar si cine poate sti daca greseala era numai de partea lui Amnon; iar, in ceea ce-l privea, el nutrea simtamintele cele mai din inima pentru fratele Amnon. Bine, fie atunci, si Dumnezeu sa te binecuvinteze, a zis David, si, in afara de Solomon, care era inca in fasa, toti cei paisprezece fii ai regelui au incalecat pe catirii lor si au mers la ocina de la tara a lui Absalom, la Baal-Hator.

Absalom le a dat un ospat cum nu s a mai pomenit. Nu era zgircit si voia sa i vada satui si ametiti de bautura, mai cu seama pe Amnon, caci le poruncise slujitorilor sai. Luați seama ca, indata ce inima lui Amnon se va veseli de vin si cind eu va voi zice: Loviti pe Amnon! sa-l ucideti si sa nu va temeti, eu va poruncesc asta, sa fiti cutezatori si viteji.

Si slujitorii au implinit treaba lor de sirg si cu temei; Amnon nici n a apucat sa-si dea seama ce se petrecea. Atunci s-au sculat toti feciorii regelui si fiecare a incalecat pe catirul sau si a dat bir cu fugitiu.

A fugit si Absalom, in Siria, la Talmai, regele Ghesunului, bunicul sau dinspre mama.

Eu, insa, pierdusem conducatorul legamintului planuit de mine impotriva regelui David, care facca de ocara marea prefacere si cauza pentru care fusese ales.

TIMPUL ALINA TOATE DURERILE

Amnon a fost plins in felul obisnuit; regele si a sfisiat vesmintele si s-a trinit la pamint si toti feciorii regelui si toate slugile regelui si-au sfisiat hainele si au plins plingere mare.

Dar foarte putinora le parea rau de Amnon, oamenii il stiau ca pe un prostanaac si un sot de blestemati.

"Ahitofel", a grăit David către mine, "inima mea nu mai vrea să se bucure. Am încercat cu rugăciuni și cu poezii și cu plănuirea de noi războaie. Dar nimic nu ajută."

"Timpul alină toate durerile", i-am zis eu. "A sosit o trupa de dantatori din Babel și sunt laudați peste poarte. Poruncește să vină la palat; nu te pune și înaintea mergătorului domniei tale, regele Saul, să joce și să cînte în fața lui?"

"Nu mi-e numai de Amnon", a răspuns el pe gînduri. "Cum am spus deja la moartea pruncului, întinut-născut al Batsebai, au pot eu să-l aduc înapoi? Dar Absalom! Iui puseseam toată nădejdea în flăcăul ăsta."

Aștepta acum să vorbesc eu. Dar am tăcut; nu voiam să trec, mai tîrziu, drept cel care propusese reîntoarcerea lui Absalom.

"M-am gîndit să pun să mi rostească un oracol preotul Abiatar sau Tadop", a zis David, "sau o prorocie din partea lui Natan; dar cunosc eu căile oamenilor lui DUMNEZEU; vor încerca mai curînd să afle dorința mea, decît voința DOMNULUI."

Așa că am pornit la drum și am mers la Ioab și i-am zis:

"Știi că regele e încă foarte mînios din pricina omorului săvîrșit de tine împotriva lui Abner ben Ner."

"Dar a trecut atîta vreme de-atunci!" a strigat Ioab. "Între timp am luat cu sîla pentru el Ierusalimul și i-am adus multe și mari izbinzi și l-am mlaturat pe Urie, ca să se poată culca cu Batseba, în afară de asta m-a înălțat pe treapta de căpetenie în război."

"Așa o fi", i-am întors eu vorba. "Dar abia deunazi a vorbit regele despre asta și era tare supărat. Dar știu cum poți afla îndurare în ochii lui."

Ioab m-a jurat să-i spun cum.

"E foarte simplu", am zis eu. "Traiește la Tecoa o femeie înțeleaptă. Dacă ai să te duci acolo și ai să-ți gratești așa și așa, cum am să te învăț eu, și dacă o aduci înapoi, sunt sigur nu numai că vei dobîndi din nou mila regelui, dar că vei face și o faptă mare pentru norodul lui Israel și pentru cauza DOMNULUI."

Și Ioab a ascultat ce l-am învățat și a purces la drum și a adus-o la rege pe femeia cea înțeleaptă din Tecoa."

DESPRE FOLOSUL PILDELOR

Pilda este fața de viață ca modelul față de o zicăre implinită.

Pilda pe care i am dat o lui Ioab, cînd a pornit la drum, pentru ca să i o istorisească femeii înțelepte, astfel încît ea să o poată istorisi din nou regelui David, era împede în tîlcul ei. Femeia trebuia să i spună regelui că era văduva și că avusese doi feciori; dar unul din ei îl lovise pe celălalt și îl omorîse. Și acum se ridicaseră toate rudele și ceruseră de la ea să li l dea pe mina pe cel care ucisese pe fratele său, ca să l omoare pentru sufletul fratelui său, ceva ce, iarasi, ar fi lipsit o de ultimul ei fecior și moștenitor și n ar mai fi lasat nimic de pe urma barbatului ei, nici nume, nici urmași pe fața pămîntului.

Era o adevărată ciocnire: vechea lege a răzburării singelui împotriva noului drept de proprietate. Și eu stiam bine pentru care din două avea să se hotărască David.

Femeia înțeleaptă din Tecoa nu și-a dezmințit faima. După ce David a declarat că nu va îngădui ca răzburătorii singelui să facă prapad și mai mare și că nici un fir de păr din capul feciorului ei nu va cădea pe pămînt, pentru că sa rămîna un moștenitor pentru proprietate și pentru numele barbatului ei, femeia a ridicat minile și a grai:

"Ei atunci, intrucît stăpinul și regele meu a făcut dreptate în pricina mea, de ce nu face dreptate și într-a lui, aducîndu l înapoi acasă pe izgonitul sau?"

David a fost uimit; și, deoarece l a văzut pe Ioab stînd pînă preajma și rînjind ca un cotor satul, a grai către femeie:

"Să nu ascunzi de mine, te rog, ceea ce am să te întreb!"

Și femeia a zis:

"Stăpinul meu regele să graiască."

David a zis:

"Au nu cumva e mina lui Ioab în tot ce spui tu?"

Femeia înțeleaptă s a arătat în stare să treacă și peste această dificultate:

"Să traiască sufletul tau, o, rege!" a zis femeia. "Nu pot să mă abat nici la stînga, nici la dreapta de la ceea ce a zis regele, stăpinul meu: căci într-adevăr, robul tau Ioab mi-a poruncit și el a pus în gura roabei tale toate cuvintele astea. Dai regele și stăpinul meu e înțelept, cum e înțelept ingerul

lui DUmnezeu, si cunoaste tot ce-i pe pamint "

Iti poti inchipui ce inrurnre au avut cuvintele acestea asupra lui David cinc a devenit despot, taiește din linguschi în cele din urmă el a grant catre loab

"Du te, deci, si adu l inapoi pe baiatul Absalom "

Atunci loab a cazut cu fata la pamint si a zis

"Azi robul tau cunoaste ca a aflat bunavointa inaintea ochilor tai, o, rege, stăpinul meu "

Astfel a pornit loab catre Ghesur si l-a adus pe Absalom indarat la Ierusalim

DIN INSEMNAȚIILE LUI AHITOFEL
DIN GHILO
(CONTINUARE)

ÎNSINGURAREA REGELUI DAVID

În vremea aceea regele David era plin de neîncredere față de oricine, neputincios în fața minții ce clocoțea oriunde se arăta în țară. David se simțea sigur doar de cheretienii și peletienii săi, care nu erau feciori ai lui Israel și de aceea erau ferți de starile de spirit din norod. Astfel s-a văzut singur în ceea ce socotea ca a fi cauza DOMNULUI și s-a îndîrjit și s-a retras în sine; cînd Absalom, după reîntoarcerea din Ghesur, a venit să se arunce la picioarele părintelui său, David s-a împotrivit ca el să vadă fața regelui:

"L-a ucis pe fratele său Amnon; ce l-ai putea împiedica să ridice mina și asupra mea?"

Dar Absalom se temea să facă vreun pas, mai înainte de-a fi dobîndit din nou întru totul bunăvoința regelui.

"Ai auzit de noua căpetenie pe care a ales-o părintele meu ca s-o pună peste cheretieni și peletieni", a zis el către mine. "Acest Benaia ben Iehoiada e viclean și fără scrupule."

"Hotărăște-l pe Ioab să vorbească pentru domnia-ta la rege", am propus eu. "Am mai făcut-o o dată."

"Intrucît sunt încă tot tînut departe de către părintele meu", a zis Absalom, "Ioab se ferește de mine, cu toate că am trimis de două ori după el."

"Au nu se învecinează ogoarele tale de la Baal Hațor cu cele ale lui Ioab?" am zis eu. "Acu' e vremea culesului orzului. Pune slugile tale să ardă unul din ogoarele lui Ioab."

Și Ioab s-a urnit din loc și a mers de sîrg la casa lui Absalom, unde a vrut să stie:

"De ce au dat foc slugile tale holderi de pe țarina mea?"

Răspuns-a Absalom lui Ioab:

"Am să ți plătesc orzul. Dar de ce n-ai venit cînd am pus să te cheme? Rogu-te mergi la rege și vorbește-i în numele meu. De ce am venit din Ghesur? Au s-a înasprît inima regelui față de feciorul său Absalom? Cî acum vreau să văd

fata regelui, și, dacă îmi găsește vreu vină, sa mă dea mortu' "

Deci s-a dus Ioab la rege și a grai către el și cuvintele lui trebuie sa fi fost convingătoare, căci David a poruncit sa vină Absalom la el

Și Absalom a mers înaintea părintelui său și s-a închinat cu fata la pământ înaintea lui; și David era atât de mișcat, încît nici nu putea vorbi. L-a ridicat pe Absalom și l-a sărutat și a suspinat: "oo, feciorul meu Absalom, feciorul meu, feciorul meu "

ABSALOM SE FACE II BIT

L-am căutat pe Absalom la el acasa și i-am spus că situația din țară se înăsprește repede; e vremea, i-am zis, să-și facă un nume bun și printre cei din Israel, care îl socoteau un om ușuratic și un cap șurlubatec.

"Norodul trebuie să înceapă să vada în tine pe înainteluptătorul său", i-am sfătuit eu, "pe un om, a cărui inimă bate pentru dreptate și pentru omul marunt și care e înzestrat cu prevederea și înțelepciunea conducătorului încercat. Învață cum se strînge mina cuiva și chiar cum se sărută un obraz mîncat de buhoale, apleacă urechea și la cele mai neînsemnate tînguichi și fagăduieste, astfel încît să fie totii mulțumiti. Vorbeste pe limba nămenilor de rînd, dar fă-le cu ochiul celor ce sunt înstăriți. Zîmbeste întruna și nu te zgîrci la îndemnuri, așa încît cei ce le urmeaza să prospere."

Absalom nu era prea mester în privința asta, dar s-a străduit. Și, cînd cineva avea o pricină cu care să vină înaintea judecării regelui, Absalom îl chema și-i graia: Din care cetate ești tu? Iar acela îi raspundea de bună seamă: robul tau e din cutare trib al lui Israel și a venit cu pricina aceea sau aceea. La care Absalom da din cap plin de înțelegere sau ridica privirea către DOMnul și îi graia omului: iată, pricina ta e bună și dreapta, dar la rege n-are cine să te asculte. Și mai zicea Absalom: oo, de m-ar pune pe mine judecător în țara asta, ar veni la mine oricine are neînțelegeri și pricini de judecată și eu l-aș judeca drept. Și, de se apropia cineva să i se inchine, el îi întindea mina și îl săruta. Uneori însa se retrăgea în cămara de deasupra porții și își spala gura cu apă bine-mirositoare și își clatea gîtul și scuipa apoi totul

După un anumit timp mi s-a istorisit că, de la Dan și pînă către Beer-seba, se vorbea ce om de isprava era totuși Absalom, și că și coroana lui Israel s-ar potrivi tare bine cu chica lui imbelșugată. Dar, printre cei, pe care Absalom îi sărutase la poartă, se aflau și unii slujitori ai lui Benaia ben Iehoiada, și am aflat că Benaia se pregatea să vorbească cu regele David despre treaba asta, cum și despre faptul că Absalom cumparase care și cai și tocnise cincizeci de alergători, care să meargă în fugă înaintea lui.

Dupa ce am cîntărit avantajele și dezavantajele, m-am hotărit astfel să mă pun în mișcare.

CA UN FOC ÎN CRÎNG

Ne vorbisem să meargă la Ghilo și să aștept acolo, în timp ce Absalom avea să facă rost de la rege de încuviințarea de-a se duce la Hebron, de unde David însuși pornise odinioară lupta pentru puterea preste întregul Israel. Absalom trebuia să-î deslusească părintelui său că, pe cînd era fugăr la Gheșur în Siria, facuse o juruință care suna astfel: de ma va întoarce DOMnul la Ierusalim, ma voi închina lui în templul său din Hebron și îi voi aduce jertfa pe altarul pe care strabunul nostru Avraam l-a înălțat acolo DOMnului.

Și David s-a încrezut în vorbele lui Absalom și a grăit către el: "Du-te în pace."

Absalom a luat cu el două sute de oameni înarmati, în drumul pe care l-a făcut calare. Aceștora nu li s-a spus dinainte nimic cu privire la pricina și țelul calătoriei, pentru că nici unul din ei să nu vînda taina slujitorilor lui Benaia ben Iehoiada, totuși, după ce au trecut hotarul spre Iuda, li s-a spus despre ce era vorba și au rămas cu toții alături de Absalom: așa s-a vădit, cit de puțin se putea bizui regele pe credința trupelor sale, în afara de cheretieni și peletieni și gateeni, care erau deopotrivă lefegii.

La Habron, Absalom a adus jertfa lui DUMnezeu; și a trimis după mine, de asemenea a trimis iscoade la toate semințiile lui Israel, cărora le-a poruncit cînd veți auzi sunetul trimbitei, să vesteți. Absalom s-a făcut rege în Hebron.

Cînd am sosit la Hebron, am găsit orășul în mare fierbere: oamenii din țara aflaseră că Absalom aduna oameni; și s-a revarsat puhoi mult de norod către Hebron, a tăbarit în

fața meterezelor și s-a înghesuit în oraș; Absalom, însă, nu mai contenea să gramadească vite pe vestitul altar și să se roage DOMnului

"În chipul asta ai să pierzi bătălia mai înainte de a o fi început", i-am zis eu "Fii sigur că Benaia a vorbit de mult cu părintele tău; și te-ai întrebat oare vreodată, citi dintre cei ce bat drumul prin ținutul Hebronului au fost trimisi de Benaia și lucrează pentru el?"

"Atunci ce trebuie să facem?" a întrebat el, în timp ce mi se lega în sus parul, care era din nou gata pentru tuns

"Să pornim."

"Să pornim?..." a repetat el, de parca ar fi auzit pentru prima oară cuvântul asta

"Cînd s-o crapa de ziua, să pornim."

Astfel am părăsit din Hebron, o mie cincisute pe jos și citiva, puțini, calare și ca la vreo douăsprezece care implătosate; dar, așa cum se raspîndeste focul în ering, tot așa am sporit la număr cu fiecare leghe de drum. Cînd am ajuns la Bet-Tur, eram șase mii, și zece mii în Betleem, locul de naștere al regelui David, unde am făcut popas ca să hranim și să adapăm animalele și ca să rînduim oamenii noștri în cete de-o sută și de-o mie și să punem capetenii preste ei; și Absalom m-a îmbrățișat și a grăit:

"Înțelepciunea ta, Ahitofel, este ca înțelepciunea unui inger al DOMnului."

Iar eu i-am răspuns:

"Te rog să nu uiti niciînd că ai rostit vorbele astea."

Și au venit la noi tot mai mulți oameni; flacăi, precum și bărbați la vîrsta coapta, cei mai mulți oameni sarmeni, dar plini de nădejde și de credința în cauza DOMnului

O ÎNFĂPTUIRE CU ADEVARAT REGEASCA

Cînd ne-am apropiat de Ierusalim dinspre Betleem, iată că au sosit soli din oraș. Aceștia au relatat că David fugise; trecuse deja peste pîrul Chedron, dimpreună cu cheretienii și peletienii și cu cei din Gat, și ca luase cu el chivotul legii, dar lasase acasă zece din ținuturile sale, ca să păzească și casa și tot ce se afla în ea.

I-am întrebat pe soli:

"Orașul poate fi ținut fără greutate; au n-a încercat regele

nimic pentru a apăra Ierusalimul?"

"Nu, nu", au răspuns ei, "regele și-a dat seama că norodul a trecut de partea lui Absalom; și s-a sfătuit cu Ioab și Benaia ben Iehoiada, și erau cuprinși de mare frică, precum ca ar putea avea dușmanul în afara meterezelor, ca și înăuntrul lor."

Atunci l-am sfătuit pe Absalom

"Pune să răsunе trîmbitele."

După aceea s-au deschis porțile Ierusalimului și am intrat înăuntru în sunetul cornurilor și în durutul darabanelor și cu tambale și tamburine și clopotei și harfe. Oamenii ieșeau din case și ne întîmpinau cu bucurie, ca pe niște eliberatori ai lor, iar fecioarele orașului i-au îmbrățișat pe tinerii bărbați. Cînd am ajuns la palat, i-am spus lui Absalom:

"Pune să aducă cele zece țitoare pe care părintele tau, regele David, le-a lăsat în urmă, pentru ca să te poți adevăra în locul lui înaintea norodului lui Israel."

"Trebuie să fie neaparat?" a întrebă Absalom. "Sunt ostentit de drum și de binețele primite și fundul meu e numai răni din pricina călăritului pe asin."

"Cine ia în stăpînire femeile regelui, ia în stăpînire și tronul lui", i-am răspuns eu. "Doar cunosti obiceiul."

Astfel au fost aduse cele zece țitoare. "Dumnezeule!" a strigat Absalom, cînd a dat cu ochii de ele, căci regele îi lăsase feciorului sau răscolat numai pe acelea dintre țitoare, care erau mai în vîrstă și neplăcute la vedere; cele gingașe și binefacute, însă, le luase cu el. Totuși, Absalom a făcut ceea ce trebuia să facă și s-a dus împreună cu țitoarele pe acoperișul palatului, unde era ridicat un cort în văzul tuturor, nu departe de locul din care David o văzuse pe Batșeba, nevasta lui Urie, cînd se spăla.

Și, înaintea ochilor întregului Israel, Absalom a pătruns în țitoarele tatălui său. Dar s-a lăsat o tăcere mare peste gloata, întrucît timpul trecea; cînd Absalom a ieșit apoi din cort și s-a aratat multimilor, norodul a strigat: "Laudat fie DOMnul!" și "Fie ca tîria inimii tale să se arate la fel cu taria coapselor tale!"

Absalom a căzut cu fața la pămînt înaintea lui DUMnezeu și i-a multumit.

CHIVOTUL DOMNULUI SE ÎNTOARCE ÎNDARAT

Deodată, Abiatar și cu Tadoe, care fugisera cu regele, s-au înfîntat iar acolo și s-a întors la Ierusalim și Husai arhianul și s-au închinat totți lui Absalom

Absalom nu mai putea de bucurie

"Iată", a grăit el către mine, "au adus cu ei chivotul legii, pe care l-a luat părintele meu din tabernacolul DOMnului. Chivotul DOMnului e ca și DOMnul însuși și pentru asta norodul va prinde inimă. Mai departe, Tadoe și Abiatar pot să ne dea oracole, astfel încît să ne putem da seama, cînd și în ce parte trebuie să lovim."

"Eu am oracolul meu în cap", i-am zis, "și în tot ceea ce te privește s-a adevărit mereu într-un tot."

"Tu ești înțelept ca un înger al DOMnului", a recunoscut el

"În afara de asta", am mai zis eu, "au n-ai trebuit să te întreb de ce s-au întors îndarat cei doi preoți și de ce a venit Husai înapoi, cu toate că mai întu au fugit totți cu părintele tau? Nu i-a trimis oare regele, ca să împlinească slujba de iscoadă și să i dea veste despre planurile și gîndurile tale? Sau trebuie să ți dea sfaturi mincinoase, care să te ducă la pierire?"

"Am să vorbesc cu Husai", a zis Absalom

Și Husai a venit la Absalom și i-a dat binete

"Noroc bun, stăpîne și rege, noroc bun, stăpîne și rege."

"Erai cunoscut ca prieten al regelui", a zis Absalom. "Asta ți e credința față de prietenul tau? Cum de nu te ai dus cu prietenul tau?"

Răspunsul lui Husai a sunat sincer

"Credința mea nu e îndreptată asupra unuia singur. Ci vreau să fiu al celui pe care îl alege DOMnul și norodul și totți bărbații lui Israel și la el vreau să rămîn."

Am văzut cum Absalom a început să soavească.

"Apoi", a grăit Husai mai departe, "pe cine să-l slujesc? Să nu-l slujesc eu oare pe feciorul prietenului meu? Așa cum l-am slujit pe părintele tau, așa te voi sluji și pe tine."

Asta l-a convins pe Absalom. Simțise plăcerea clipei, cînd totți oamenii se buluceau către el, și credea că nimeni nu se poate împotrivi farmecului său

BIRUINTA IROSITA

"Domnul îi ajuta pe cei ce se ajuta singuri", i am spus lui Absalom, "dar cine adastă locului, sezind pe fund, este pierdut în curînd."

"De ce te frămîntî?" a raspuns el "Parintele meu ratacestă prin pustiul cu o mîna de oameni și este despartit de norod, în timp ce întregul Israel se întoarce către noi și strigă Absalom, conducatorul nostru! Absalom, regele nostru!"

"Un lup, care urla de la departare, e totuși un lup", am zis eu "Am pierdut zile pretioase stînd în Ierusalim, vrem oare să ne irosim biruința? De aceea lasă-mă să aleg douăsprezece mii de oameni și să mă ridic și să mă duc noaptea asta în urmărirea lui David, voi navalii asupra lui cînd va fi vlaguit și forțele lui puțin numeroase, toată gloata care e cu el o va lua la fugă, așa încît voi putea omori numai pe rege. Și, cînd va fi înlăturat din cale, am să pot aduce înapoi toți oamenii lui și Israel va avea pace."

Batrînii semînturilor, care se alăturaseră lui Absalom, mi-au dat dreptate, se temeau de David, voiau să-l stie repede înlăturat. Dar Absalom simțise ce gust dulce are puterea și se temea că va rămîne fără apărare indescultătoare în Ierusalim, dacă eu porneam goana după David cu douăsprezece mii de oameni pe alese.

În nesiguranta lui, a propus:

"Hai să-l chemăm și pe Husai archianul și să auzim ce zice și el."

Husai a venit și Absalom i-a împărtășit ce sfat dadusem eu. Apoi l-a întrebat:

"Oare să facem după sfatul lui Ahitofel? De nu, graiește!"

Husai și-a mîngîiat barba.

"Sfatul pe care l-a dat Ahitofel pare inteligent, dar la vremea asta nu e bun. Îl cunosti pe tatăl tău și pe oamenii lui; sunt viteji și foarte îndrăgiti, ca ursoaica pustiului cînd i se răpesc puii în cîmp. Și apoi, ca om încercat în războaie, parintele tău nu cred că va sta laolaltă cu oamenii săi, ci se va dăsi în vreo peștera sau în vreun alt loc tînuit."

Absalom a căzut pe gînduri și barbatul din jurul lui înconjurau din cap.

"Si s'ar putea întîmpla", a grai Husai mai departe, "ca unul dintre ai voștri să înlînască războinici încercați de-ai

lui David și să fie respinși; atunci, toți cei cărora le va ajunge la urechi asta, vor ridica stăgater ce marel e printre cei care îl urmează pe Absalom? Și atunci până și cei mai viteji, care au inima de leu, își vor pierde cutezul, ca doar tot Israelul știe cum că tatăl tău e vajnic războinic și ostemii lui viteji încercați "

Absalom își mușca buza, iar bărbatii din jurul lui, posomorîți, catau ținta înaintea lor

"De aceea sfatul meu este", a vorbit Husai, dîndu și importanță, "să se adune la tine întregul Israel, de la Dan pînă către Beer-seba, la număr întocmai ca nisipul mării, și să mergi tu însuși, în mijlocul lor, la luptă. Atunci vom merge asupra lui David, oriunde s ar afla, și vom navală asupra lui, cum cade roua pe pămînt, și nu-i va mai rămîne pe linga el nici un om din cei ce se afla acum cu el. Iar de va intra în vreo cetate cu ziduri, atunci tot Israelul va aduce trînghii acolo și va tîni cetatea în rîu, încît nu va rămînea din ea nici pietricică "

Și Absalom a grai.

"Amin și dea DOMNUL DUMNEZEU să se adeverască "

Iar oamenii au rasufiat usurați

Zadarnic i am îndemnat să se gîndească, cum ca vor trece luni pînă ce se va aduna asemenea puhoi de norod, între timp David și ar fauri tabara întarită, ar aduce ajutoare și ar pregăti lovitura de răspuns.

Dar Absalom a zis:

"Sfatul lui Husai e mai bun decît sfatul lui Ahitofel "

Și nu mai puteam spune nimic, căci acum avea preț cuvîntul lui Absalom

DOMNUL HOTĂRÎSE ASTFEL

Am făcut o ultima încercare

Am adunat în jurul meu un număr de tineri vajnici, care știau să se miste fără a bate la ochi, și le am poruncit să-l urmeze ca umbra pe Husai arhianul în toate drumurile lui

Cînd s a întors unul din flăcăii mei și mi a spus

"Husai a plecat și s a întîlnit cu prentul Abiatar și cu Tadoe la loc de tîna, apoi a ieșit o slujnica din casă și a parasit Ierusalimul pe poartă și s a dus la fîntîna En-Roghel. Acolo, la fîntîna, s a întîlnit cu Ionatan, feciorul lui Abiatar,

și cu Ahimaat, feciorul lui Tadoc, după care aceștia doi au pornit înspre riul Iordan, noi însă i-am urmat pas cu pas."

"Ai slujit mult cauzei", i-am zis eu. "Ai pus slujnica la popreală?"

"Așa am făcut", a zis el.

Fata a fost adusă înaintea Arata cam prăpadită din pricina ghiontelilor, de care avusese parte, și se temea.

"Ei, ce le-ai spus lui Ionatan și Ahimaat, feciorilor de preoți, când te-ai întâlnit cu ei la En-Roghel?" am întrebat eu.

Ea s-a aruncat la picioarele mele și a scîncit:

"Slujnica voastră a făcut jurămint înaintea lui Dumnezeu și în fața preoților Abiatar și Tadoc."

Și nu s-a lăsat convinsă nici de purtarea prietenească, nici de argumentele rationale, de aceea am chemat să vină cîțiva slujitori, care erau voievozi de statură, și le-am poruncit s-o facă pe fata să vorbească. Aceștia au stat cu ea toată noaptea, dar ea nu voia cu nici un pret să vorbească, iar către dimineață iu amuțit tipetele și tata a murit.

Totuși, pe la prînz s-a întors un altul dintre flăcăii mei și mi-a spus:

"I-am urmat pe feciorii preoților pînă la orașul Bahurim, care se afla la hotarul cu Iuda, unde au intrat într-o casă. Am încercat casa și am pătruns înăuntru și am scotocit-o peste tot, și nu i-am aflat, femeia casei ne-a spus, însă, că ar fi trecut peste pîru. Cum era noapte, am așteptat pînă dimineața, pentru a găsi urmele pașilor lor, și n-am văzut nici o urmă, iar oamenii au ris de noi și au spus, că slugile lui David i-au apasat, dar ticalosii lui Absalom le iau totul, de aceea ne-am întors să dăm seama."

Mai tîrziu s-a stabilit că amîndoi feciorii de preoți se ascunseseră în fîntîna casei aceleia din Bahurim, peste care femeia întinse o scoartă și presarase pe ea mîște urîlă. Astfel a ajuns, asadar, soția lui Husai peste Iordan la Mahanaim, unde se statornicise David, dar eu n-aveam nici un fel de dovadă înaintea lui Absalom împotriva lui Husai sau chiar împotriva preoților Abiatar și Tadoc.

Iar eu am văzut delăsarea cu care se aduna oastea lui Absalom și că era acolo ceartă și vrajbă și merinde puține, astfel încît războinicii cadeau asupra satelor și luau de la norod și jefuiau și se îmbatau și preacurveau, și mulți se

duceau acasa, fiecare la cortul sau. Si, cind un altul vorbea in sprijinul cauzei DOMnului, îi spuneau că e un smintit și un dobitoc și rîdeau de el.

Din toate semnele acestea am deslusit ca DOMnul hotarise astfel, ca sfatul meu bun avea sa se spulbere in vint, sfîrsind prin aceea ca DOMnul avea să abata nenorocire asupra lui Absalom. Si, in timp ce Absalom, in fruntea cetelor lui peștrite, facea in sfîrsit pregatiri să treaca peste Iordan, am pus saua pe asinul meu și am pornit la drum și m-am dus acasa, la Ghilo. Mai aveam de scris unele lucruri și de rînduit cîteva maruntisuri și de luat cîteva hotărîri, înainte de a mă cauta o înghie buna, tare.

Am pus deoparte ultima tablita; mă simteam de parca traisem acele zile alaturi de Ahitofel.

Vad ca ai ispravit", a spus Iogli, "Vrei sa ai, de bună seama, tablitele?"

Si cum as mai fi vrut să le am? Ele imi dadeau raspuns la multe, care imi erau nelămurite in privința lui David. Dar suma de sichi ce o aveam la mine nu era mare și trebuia să mi ajunga încă o vreme. Si, in situația mea dificila, cum să mă îngrijesc de caratul unor scripte atît de rare și gingase?

"Îți fac un preț bun", a zis Iogli. "Două sute cincizeci de sichi."

Am zîmbit cu mintea așurea.

El a sovat "Două sute douazeci."

Am privit spre tavanul incaperii.

"Ma jefuiești. Două sute."

"Iogli", am zis eu, "ai vrea să pastrezi pentru mine tablitele, dacă ți-as da o mică arvună?"

A făcut o mutră lungă.

"Cît de mică?"

"Douazeci."

"Douazeci! Parintele meu Ahitofel, DUmnezeu să l aiba in paza, ar iese din groapa. Douazeci! Ne ar hîntui nu numai pe luna nouă, ci in fiecare noapte, in afara de Sabat..."

Si a curmat deodată vorba.

"Ce a fost asta?" a zis Lilit.

"Cai" am raspuns eu. "O ceată de calareți."

Buzele Lilitei se mișcau într-o rugăciune muta.

"Da mi cei douazeci", a spus Iogli.

Calăreții se apropiau

"Da mi cincisprezece. Repede. Ascund tablitele pentru tine. Am să acopar butoarele, ca să nu le vada nimeni. Da-mi zece. Da mi "

Calăreții, în fața porții, strigau:

"Unde e Ioghi? Unde e feciorul celui al cărui nume a fost sters din amintire în temenul hotărârii bătrânilor din Ghilo?"

"Aici sunt", a îngăimat Ioghi

Plini de colb, câțiva osteni au intrat înăuntru tropăind

"Cutare și cutare să mi facă mie Dumnezeu", a strigat cel din frunte, "dacă n am aflat pasarea care i a zburat regelui, fără să i fi spus macar piu' prietenului său Benaia ben Iehoiada. Dar stăpînul meu Benaia a poruncit slujitorilor săi și a zis: Cătreierati țara de la Dan pînă către Beer-seba și să mi l aduceți încoace pe Etan, feciorul lui Hosata, din Ezrah, și, oricine mi l o aduce, să fie rasplatit cum se cuvine. Asadar, hai să mergem."

Mi a legat mîinile la spate, dar mîinile tîitoarei mele Lilit n au fost legate, și ea m a urmat

Laudat fie numele DOMnului, care-l cîntărește pe om cu greutatea ce se cheamă durere și necaz și disperare. Zburî mei m-au dus înaintea feței lui Benaia ben Iehorada și m-am aruncat la pămînt înaintea lui.

"Stăpîne", am zis eu, "uita-te la încheieturile minilor slugii tale, cum singerează, și la picioarele mele, care sunt spintecate pînă la os, și la trupul meu care e mai greu și vinat decît e culoarea firească a pielii lui. Căci s-au purtat cu mine cu cruzime și a trebuit să alerg la trap pe lînga căi și n-am primit decît un pahar de apă puturoasă și pînă cît să poți pastra cu ea în viața un cîine; și, cînd cadeam de slăbiciune, eram lovit și batut și suduit. Tîntoarea mea Lilit, însă, a trebuit să calarească pe asin și au ris de ea și i-au spus cuvinte pe care, după lege, nici o fiică a lui Israel n-ar trebui să le audă; și asta tot drumul pînă la Ierusalim."

Benaia și a încruntat fruntea de minie împotriva capeteniei ostenilor care mă însoțiseră.

"Nu ți-am poruncit să te porți cu cruzime față de Etan și după meritele sale?"

"Într-adevăr", a răspuns omul, "asa a grant stăpînul meu; și ne-am purtat cu el după meritele unci persoane din grupa învățați ai scrisului cu fel de-a gîndi îndoielnic."

Benaia i-a poruncit să-mi scoată catuselă de la mîni. Mie, însă, mi-a îngăduit să mă ridic în picioare și m-a îmbiat cu mîncăruri de carne alese, cu dulciuri și cu apă plăcut mirositoare, apoi a grant:

"Cît de ușor pot fi, totuși, rastalmacite cuvintele celor puternici de către slujitorii lor! Dar privește asta ca o încercare folositoare, după cum spune zicala: Da-i înțeleptului învățătura și se va face și mai înțelept, învață-l pe cel drept și va spori în învățătura."

M-am strînit limba și m-am zis în gînd o hiena care zimbeste, își arată și colții.

"Ei, acum", Benaia a făcut semn să plece totuși din jurul lui, "ia loc pe pernele de-aici, Etan, și ascultă-mă bine, căci nu din toana am pus să te cauți de la Dan pînă la Beerseba și să te aducă înapoi la Ierusalim."

"Slujitorul tău ascultă cuvintele tale", i-am asigurat eu

"Dacă îmi aduc bine aminte, am mai spus cîndva, într-o şedinţă a comisiei, că am de gînd să-l aduc pe Ioab în faţa judecării." Macina cu fălcile "Acu", după ce Adonia, fratele regelui, a primit ce i se cuvenea, regele Solomon a încuviinţat gîndul meu."

"Înţelepciunea celui mai înţelept dintre regi e nease-muită", am întărit eu.

"Şi, intrucît Ioab a avut cîndva încredere în tine", a vorbit el mai departe, "şi deoarece ai luat parte la legătura neîngaduită a lui Adonia cu doamna Abişag din Sunam, dar te ai făcut vinovat de pedeapsă cu acest prilej, pentru că ai pierdut din vedere să-mi împărtăşeşti cele văzute, am de gînd să te folosesc ca martor în această pricină."

Ma observa, de parca eram o muscă, ce se prinsese în sirop.

"Dar Ioab nu mărturiseşte tot ceea ce doriţi de la el?" am întrebat eu şi am încercat să par liniştit. "Cine mai are nevoie de martori la un asemenea culpă?"

"Cine are nevoie de martori!" a repetat Benaia minios. "Mărturisiri avem prea multe în ultima vreme. Aducem piră împotriva cuiva pentru gîndirea unor gînduri neîngaduite omul îndată şi mărturiseşte. Aducem piră împotriva lui pentru abateri din calea dreaptă, pentru înghebare de grupări, rătăcire a nestruturilor, pentru uneltire, pentru revoltă, din nou mărturiseşte. Norodul Israel nici nu se mai îndoieşte de toate mărturiile astea, da pur şi simplu din umeri. Unde ajungem astfel cu legea DOMNULUI şi cu toată împărţirea dreptăţii noastre? Aceasta e pricina pentru care regele are nevoie de un martor, al cărui nume încă n-a ajuns de batjocură la porţile oraşelor, un martor care să aibă deopotrivă faima de om învăţat şi de om cinstit."

"Au nu trebuie ca un martor înaintea judecării să fi fost martor şi al presupusului fapt sau să aibă cunoştinţă de el din izvor de mină întîi?" am întrebat eu umil. "Caci sta scris, să nu aduci mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău."

"Nici pentru mintuirea sufletului meu n-aş cere de la tine să aduci mărturie mincinoasă", a zis Benaia. "Tu afli de la mine întreaga tă mărturie şi vei relata, după măsura adevărului ceea ce ai auzit de la mine. Asta e tot ce ţi se cere."

"Şi care ar fi marturia pe care slujitorul vostru ar trebui s-o facă după măsura adevărului?" am întrebat.

Benaia ben Iehoiada a strigat să vină grămaticul său și acesta a sosit cu câteva tablețe de lut, pe care mi le-a pus dinainte. Benaia, însă, a luat o bucată de gumă aromatică de mestecat, care era făcută din felurite rășini, și-a vînt o în gura, s-a rezemat comod de pernele sale și mi-a zis: "Citeste!"

MARTURIA PREVĂZUTA A LUI ETAN BEN HO-
SAIA ÎMPOTRIVA LUI IOAB BEN TERUIA, CARE
FUSESE PUS CA PETENIE PRESTE OASTE ÎN
VREMEA REGELUI DAVID, CUM A FOST EA
GÎNDITĂ DE BENAIA BEN IEHOIADA ȘI
ARATATĂ ÎNAINTE LUI ETAN, ÎN PLUS
GÎNDURILE LUI ETAN PUSE ÎN PARANTEZE

Înaintea înaltei judecări și a norodului Israel aduc aici
marturie precum urmează

Cînd David a ajuns la Mahanaim, a pus să numere
norodul care se afla la el și a pus căpetenii la cîte o sută și
căpetenii la cîte o mie, și și-a împărțit oastea în trei cete: o
treime a pus-o sub porunca lui Ioab, o treime sub a lui
Abisai, fratele lui Ioab, și o treime sub porunca lui Itai
Gateanul, conducătorul leșegilor din Gato.

Și regele a zis oștenilor: Vreau și eu să pornesc cu voi la
luptă

(O trasătură frumoasă, ținînd seama de faptul că, în
ultima vreme, David și-a condus războaiele din palatul său de
la Ierusalim)

Dar norodul a răspuns: Nu se cade să mergi cu noi în
luptă. Tu prețuiești cît zece mii alde noi; drept aceea e mai
de folos să stai în oraș ca să înflăcărezi de acolo. Astfel regele
a stat în dreptul porții, cînd oastea ieșea rînduită pe sute și
mii. Și i-a poruncit lui Ioab și lui Abisai și lui Itai astfel:
Purtați-vă blind cu haiatul, cu Absalom

(Chiar presupunînd că un om atît de neîndurător ca
David devenise în asemenea clipa un părinte grijuliu față de
feciorul său răsculat, de ce felul acesta bătător la ochi de-a
da porunca? Sau nu este oare aceasta mai curînd o cheazăuire
oferită dinainte nevinovăției sale în moartea lui Absalom?)

Înalta judecată și norodul Israel cunoaște sfîrșitul bataliei,
care a avut loc în cadrul lui Efraim; douăzeci de mii din
oamenii lui Absalom au cazut în ziua aceea și codrul a

mîncat mai mulți decît a doborât sabia. În ce l privește pe Absalom, el a fugit calare pe catriul său; catriul a intrat sub ramurii unui stejar bătrîn și chîca lui Absalom s-a încleșt în stejar, așa încît a rămas spînzurat între cer și pămînt, pe cînd catriul de sub el s-a tot dus înainte.

Văzînd aceasta, un ostean a vestit pe Ioab. Ioab a zis: „Ei! Dacă l-ai văzut de ce nu l-ai doborât acolo la pămînt?” Ți-as fi dat zece sicli de argint și o cîngătoare de pîr.

(Răspunsul lui Ioab, foarte firesc în împrejurările acelea, devine aici prima dovadă a vinovației numai a lui singur.)

Dar osteanul a răspuns lui Ioab: „Chiar de mi-ai fi numărat în palma o mică de sicli de argint, tot n-as fi ridicat mîna împotriva fiului regelui, de vreme ce în auzul nostru regele ți-a dat ție și lui Abisai și lui Itai porunca aceasta: „Fiți cu gîja, să nu faceți nimic rău tînarului Absalom.”

(Nevinovația lui David dobîndeste o nouă cheuză.)

La asta, însă, Ioab a întîmpinat: „N-am la ce să mă zabovesc cu tine. Și a luat trei săgeți în mîna și le-a înfipt în inima lui Absalom, care era încă viu în crengile stejarului. Apoi l-au împresurat pe Absalom zece tineri care purtau armele și semnul lui Ioab și l-au lovit pînă l-au ucis.

(Armele și semnul pot sluji, la nevoie, drept altă dovadă a vinovației lui Ioab.)

Și au luat pe Absalom și l-au așezat acolo în pădure într-o groapă adîncă și au aruncat deasupra o grîmadă mare de pietre; iar cetele lui Absalom s-au împrăștiat toate, ducîndu-se pe la colibele lor. Însa cînd regele David, care adăsta la poarta orașului, a aflat de la sol că DŌmnul îl răzbunase în ziua aceea împotriva celor ce se ridicaseră asupra lui și că tînarul Absalom era mort, s-a urcat în foșonii de deasupra porții și a plîns, iar în timpul mersului zicea: „Fiul meu Absalom, fiul meu, fiul meu Absalom! De ar fi dat DŪmnezeu să mor eu în locul tău, oo, Absalom, fiul meu, fiul meu!”

(Acum pare să l fi copleșit cu adevărat durerea. Îngurirea lui David sună adevărat, cu toate că, de fapt, se deosebeste doar puțin de cele pe care le-a intonat la moartea lui Saul și Ionatan sau la moartea lui Abner ben Ner ori la moartea tuturor celorlalți, care erau stîmjenitori pentru alesul DŌmnului și, de aceea, fuseseră înlăturați.)

Benaiat ben Iehorada a mers atît de departe cu milostivirea sa, încît a pus să mă ducă cu o lectică în ulita Regina

din Saba nr. 54. Și parca ochii mei nu mai văzuseră de mult ceva mai placut decât căsuta aceea povornită, cu zidurile coscovite pe afară și cu un acoperiș ce sta să se naruie, pentru care îi plăteam regelui o chirie mult prea mare.

Și acolo mă așteptau fiica mea Lilit, care sosise acasă înaintea mea, și feciorii mei Șem și Selef și Hulda, mama lor, dar Estera, soția mea, nu era în pragul ușii pentru a-mi da binețe.

Am întrebat de ea și am fost dus la crivatul ei. Zacea și suridea către mine; dar cum se mai sfrijise în timpul cât lipsisem! Plapuma abia de se holtea deasupra patului, atât de firav i se făcuse trupul.

"Estera", am zis eu, "n-ar fi trebuit să te las niciodată singură."

M-a mângaiat pe mină.

"Am să mă duc la tabernacol", am mai spus, "și am să duc acolo un herbec de rasă cea mai aleasă; și am să iau de la levii haturii și ahfii, care îți vor ajuta fără indoială."

Le-a făcut semn celorlalți să ne lase singuri, iar mie să mă așez lângă ea, și m-a întrebat:

"Cum a fost? Povesteste!"

Am făcut să pară totul ca o petrecere plăcută: templul din Bet-San cu preotii lui vicleni; turtile cu carne care se vădiseră a fi nenorocirea Tamarei, fiica lui David, afacerile cu care m-a îmbiat Ioghi, feciorul lui Ahitofel, și marea descoperire, pe care am făcut-o în sopronul pentru unelte. Dar despre judecata, pe care Benaia ben Iehoiada gîndea să o poarte împotriva lui Ioab, n-am vorbit nimic. Și Estera, iubita mea soție, m-a ascultat și în ochii ei a revenit un pic din lumina care strălucise cîndva în ei. Am început să trag nădejde din nou, că și cum s-ar fi putut însănătoși iar și ar fi și făcut-o; și i-am spus-o.

"Am să apuc s-o văd?" a întrebat ea deodată cu glas subtil, de copil.

Acesta, însă, era glasul cu care vorbea cînd eram încă tineri și cînd ne făuream iluzii unul altuia, cum că ni se va întîmpla ceva mare și minunat din partea DOMNULUI.

"Am să apuc s-o văd?" a mai întrebat ea o dată.

"Desigur", am zis eu.

A vrut să rîdă, fericită, ca odinioara, dar n-a ținut decât un hînit din gîtlejul ei. Viata, care fusese pe chipul ei, făcea

loc spaimei cenusu; mi a cuprins mina

"Estera!" am strigat

Se lupta sa-si traga rasuflarea. De mai multe ori capul ei s-a aplecat pe-o parte, parind sa si piarda cunostinta. I-am pipait pulsul; batea salbatic

"Aer!" a gifuit ea

Am deschis obloanele, intrucit am stat la ginduri, daca s-o duc pe Estera pe acoperis. I-am minat pe Sem si Selef la un doctor levit, care avea fama ca se slujeste mai mult de cunostintele sale asupra trupului omenesc, decat de vechile rugaciuni sfinte.

"Zoriti-l sa vina indata", le-am spus eu, "plateste cit cere, in argint

Apoi am asteptat alaturi de Estera, a carei iubire pentru mine era mai adinca decat fintinile marelui adineim. I-am sters sudoarea de pe frunte si balele de pe buze si priveam neajutorat, cum se lupta cu ingerul intinericului

A venit levitul, un om mirunt si sotos, care s-a uitat mai mult prin casa, de parca pretalua mobilele. Dupa aceea a cercetat miscarea ochilor bolnavei, apoi a apasat urechea lui groasa pe pieptul slabul de boala

"Are apla la plamini", a spus el in cele din urma

"Poti s-o ajuti?"

"Are nevoie de aer"

"Va trai?"

"Trebuie s-o ducem cu grija in aer liber si s-o ridicam in sezut si sa i punem perne la spate"

"Va trai?"

"Roaga-te DOMnului", a dat el raspuns, "si roaga-te zdravan"

RUGACIUNE PENTRU AJUTOR LA MARE NEVOIE A ELI ETAN BEN HOSAIA

O, DOamne, DUmnezeul meu, tu carele esti invesimentat in lamina, carele desfasori cerurile ca pe un covor si mergi pe nori ca intr-un car si care te iversti pe arpile vintului

Apleaca-ti urechea la robul tau, care e plecat pina la pamant inaintea ta

Inima mea se inspaimanta in trupul meu, frica mortii s-a abatut asupra mea

Spasma și tremuratul m-au cuprins și groaza m-a copleșit
O, DOamne, nu te ascunde de rugăciunile slugii tale,
care te roaga să i dai un pic din mila ta veșnică, să i dai atât
numai cât e nevoie, pentru ca să fie ușurată suferința roabei
tale, a cărei iubire pentru mine e mai adâncă decât fîntînea
mării adîncîmii, și pentru ca să aile ajutor ca să treacă noap-
tea aceasta.

Tu ești mare, o, DOamne, și mîi sînt lucrările tale și tu
faci minuni atîcînd de ce nu și aceasta una, care este marunta
și n-are nevoie decît de un semn din degetul tău?

Fu, însă, vreau să mă feresc, ca să nu păcatuiesc cu
limba mea; vreau să pun frîu gîmîi mele, cîta vreme trebuie să
vad în fața mea pe cei fără DUmnezeu

Am pastrat tăcere mută, m-am ținut liniștit, și grija din
mine a sporit

Inima din piept mîi s-a înclinat; în timp ce tot mai sovăiam,
a ars focul

De aceea vreau acum să pun limba să-i vorbească celui
care e amenințat de cei fără DUmnezeu și să-l previn să fugă
de ei, pînă ce nu-l judecă; astfel vreau să mă curăț înaintea
ochilor DOMnului și să fac cum e drept și să dau de rusine
lucrarea dușmanilor mei

Și acum, DOamne, pe cine mai aștept? Nadajduiesc în
tine

Ascultă rugăciunea mea, o, DOamne, și auzi
strigătul meu, nu tace în fața lacrimilor mele, căci
sînt doar un prîbeag pe pămînt, un călător în trecere,
ca toți străbunii mei

Cruta flăcăruiă care e scumpă inimii mele și care
mai pîlpîie doar slab și fă-o să lumineze mai departe;
și ciuta-mă, ca să mă întăresc, înainte de-a pleca de-
aici și de-a nu mai fi

Cînd, însă, prima roșcătă firavă a vestit zorile, Estera,
soția mea, rasuflă mai ușor, iar bataia inimii ei s-a încetinit
și a devenit mai puternică, iar ea a adormit. Am căzut la
pămînt înaintea DOMnului și i-am adus mulțumita, și i-am
platit levitului unei sîci de argint pentru statul său și pentru
ahîia cu care a frecat pieptul Esterei și pentru picăturile pe
care i le-a dat să le bea. Apoi am baur puțin lapte încălzit și
am pornit la drum și am ieșit din oraș pe poarta de la
miazăzi, înspre casa din cărămizi de diferite culori, în care

Ioab se tira pe jos. Si s-a iscat in mine o ciocnire de glasuri, daca trebuia sa l instuntiez cu adevarat si sa-l hotarasc sa fuga inaintea zilei judecarii; au nu era el oare un rautacator la fel de mare ca si ceilalti? In afara de asta ma temeam de strajile din fata casei si de minia lui Benaiat. Dar glasul, care imi amintea de juruinta mea si de marele ajutor al lui Dumnezeu, glasul acesta s-a dovedit mai puternic.

Cind m-am apropiat de casa, iata ca era acolo mare alergatura si un du-te-vino de oameni, si am fost apucat de un slujitor al lui Benaiat ben Iehoiada, care voia sa stie cine sunt si ce caut acolo. Am raspuns ca sunt dintr-unul din triburile lui Israel si ca am venit la Ierusalim cu citiva prieteni, si ca ieri am pornit indarat pe drumul spre casa, fiecare spre orasul lui, si ca am fost intr-un han de pe drum ca sa bem pentru despartire, dar dupa un pahar a urmat altul si a domnit mare veselie, dimineata, insa, m-am trezit in sant, pe marginea drumului singur si in cea mai proasta dispozitie din viata mea, caci am indeobste nume bun si sunt un sot cumsecade si plateste danile si birurile foarte cinstit.

La care slujitorul m-a pottit sa ma duc diacului, si am luat o degrabă la picior. La poarta de iniazazi se adunase intre timp o multime de oameni, care vorbeau intre ei intantat; se zicea ca Ioab fugise din casa lui si fusese vazut cum alerga spre marele tabernacol al DOMnului, pe care il maltase regele David. Si se faceau prinsoni, daca Ioab va ajunge la tabernacol sau daca slujitorii lui Benaiat ben Iehoiada vor pune mina pe el inca pe drum.

Eu, insa, m-am gindit cu recunostinta la intelegiunea DOMnului, care primise cu bunavointa juruinta mea si chemase indarat pe ingerul intunecului si care facuse ca evenimentele ce-au urmat sa se desfasoare astfel, incit sa fiu scutit de dificultati inutile.

Așadar m-am alaturat multimii, care se talazuia pe linga schelaria templului catre marele tabernacol; si pretutindeni muncitorii puneau unelele jos, iar negutatorii isi inchideau dughenele si mergeau si ei.

Portile tabernacolului erau larg deschise; si acolo era Ioab care se inelstase de coarnele jertelnicului: strajile ii erau zdrentuite, parul vilvoi, privirea ca de nebun si linga el adastau Tadoe si alti preoti si nu stiau ce trebuie sa faca. Si Ioab s-a intors catre norodul lui Israel si a strigat:

"Ascultă, Israel, adevărata marturisire a lui Ioab, fiul lui Teruia, cindva un barbat si jurat cu legamint intru cauza DOMnului, acum insa o faptură zdrobita, o jertfa a domniei, pe care el insusi a ajutat-o s o întemieceze."

Tadoc si ceilalti preoti au ridicat minile si au strigat către Iahve si au încercat sa acopere glasul lui Ioab, si m am gindit la faptul, cum aceasta întorsatura a lucrurilor incurca socotelilor lui Benaia în privința procedurii împotriva lui Ioab.

"Am fost batut, oo, Israel", a strigat Ioab si mai tare decit preotii, si schingiuit la trup si la minte, pina cind am ajuns slăbanog inaintea DOMnului si am marturisit cele mai rele fărâdelegi si am luat asupra-mi vina altora si asupra capului meu singele care minjea minile altora mai mari decit mine. Acum am aflat, insa, ca urmeaza sa fiu judecat inaintea regelui de catre Benaia ben Iehoiada si ca se vor infățișa martori mincinosi. "

Atunci au venit alergatori, care isi croiau drum prin mulțime cu toiegele lor albe; si în urma lor duruia un car implatoșat, tras de cai albi. Benaia a strunit cai si a coborît gresii din car; purta coif si platosă pe piept si o sabie lungă.

La poartă i-a ieșit inainte Tadoc, care l-a prevenit:

"Nu cu sabia! Nu în sanctuarul lui DUMnezeu si inaintea altarului sau si a chivotului legii!"

Benaia parca sa sovaie. Apoi a strigat spre launtru uriasului cort:

"Ioab! Așa poruncește regele! Iesi afara!"

Si Ioab a zis:

"Nu ies, mai bine vreau sa mor aici."

Atunci s-a lasat o liniste, ce se întindea de la poarta cortului DOMnului pina către schelaria templului; doar cioarele, care stau totdeauna prin apropierea jertfelnicului, mai croncăneau. Benaia, însă, s-a întors, si s-a urcat în carul său si a plecat.

Minile lui Ioab erau inca încestate de coarnele jertfelnicului.

"Asculta, Israel", a continuat el, "imi iau îndarat toate marturisirile care mi au fost smulse în singuratatea casei mele, sub cisma lui Benaia si sub pumnii slugilor lui. Fireste, singele războiului îmi minjește minile si briul si încălțările, si chiar si singele celor pe care i-am ucis, după cum credeam,

în slujba cauzei. Dar singele acesta îl întore îndarat asupra capului lui David, care a poruncit omorurile, și asupra capului urmașilor săi în veșii veșilor, căci n-ă fost varsat pentru cauza DOMNULUI sau pentru vreo altă pricina nobilă și necesară, ci pentru sporirea puterii lui David și pentru a l pune pe grumazii lui Israel și pentru a întări stăpânirea lui."

Dar acum Tadoe își venise în fire și, împreună cu ceilalți preoți, au umplut încăperea cu invocarile lor și cu rugăciunile lor și cu un vuiet general, iar norodul cerea să îl asculte pe Ioab și îi striga îmbărbătându-l, și larma era puternică.

Apoi s-au ivit iar alegătorii și loveau cu toițegele lor în oameni și strigau:

"La o parte din drum, mizerilor! Faceți loc pentru Benaia ben Iehoiada, care e mai mare preste oaste și preste cheretieni și peletieni, straja regelui!"

Înca o dată r-a ieșit Tadoe înainte și i-a adus aminte de curatenia sanctuarului și ca altarul DOMNULUI și totii cei ce se înlestează de el nu pot fi atinși.

Benaia, însă, a scos sabia și a grăit:

"Au n-ă zis Ioab însuși că vrea să moară aici?" I-am spus regelui vorbele lui, și regele mi-a zis: Du-te și fă așa cum a zis, omoară-l și îngroapă-l și ia de la mine și de pe casa tatălui meu singele nevinovat pe care l-ă varsat Ioab. Să i întoarca DOMNUL în capul lui singele nedreptății lui, pentru că a ucis pe doi bărbați nevinovați și mai buni decât el, omorându-i cu sabia, fără de stirea tatălui meu. Pe capul lui Ioab și pe capul semintiei lui în veșii să se întoarca singele lor, iar David și semintia lui și casa lui și tronul lui să aibă întotdeauna și în veșii pace de la DOMNUL. Așa a grăit regele Solomon."

Benaia ben Iehoiada a pasit pe lângă Picotul Tadoe și pe lângă ceilalți preoți și, cu sabia în mână, a mers la altarul DOMNULUI, preoții, însă, s-au grăbit să lase în jos mantile draperii, pentru a închide astfel tabernacolul și a feri de privirile norodului tot ce era înaintu.

După omorirea lui Ioab la altarul DOMnului, întregul Israel tremura. Nimeni nu ştia cine putea fi urmatorul la popreală şi ce faradelegi ar trebui să mărturisească şi ce soarta ar avea de îndurat; unii ajungeau în minele de la Marea Rosie, de unde se scotea arama şi minereul de fier al regelui; alţii în canerele de piatră, pentru a ciopli acolo blocuri pentru zidirea marelui templu şi a noilor oraşe menite pentru cai, călărimea şi merindele regelui; alţii, iarăşi, sfârşeau descapăţinaţi şi cu trupul tîntuit la zidul oraşului.

Mie îmi rămînea să-mi aştept soarta mea, Benaiat însuşi se exprimase faţă de mine că ştiu prea multe, prea multe, vezi bine, asupra cailor celor puternici, care năzuiau să le ascundă. Am aflat de asemenea că seica regească a Egiptului, ducînd pe printesa Hel-Ankamea, fiica faraonului, în ea, pornise deja în largul mării, căci regele Solomon se hotărîse totuşi, în cele din urmă, să îngaduie marfurilor egiptene trecerea liberă prin Israel. Se apropia ziua cinstirii mele, cînd regele avea s-o numească pe tîntoarea mea soată de joacă a principesei straine şi să caute apoi în braţele Lilitei mîngiere pentru recile dovezi de iubire ale nuresei sale, care avea faima ca doreşte mai mult femei decît bărbaţi.

Şi mai era şi suferinţa Esterei, sotia mea, a cărei inimă nu avea să mai învingă nici măcar primul atac.

Astfel lucram pînă ce cadeam istovit în aşternut, cu nădejdea de-a scăpa în felul ăsta de grijile zilelor mele şi de fricile nopţilor mele. Ma îndoiam, de bună seamă, că avea să-mi mai fie hărăzit să desăvîrşesc lucrul la Relatarea despre regele David şi mă temeam că un altul, încă şi mai uşor de cumpărat decît mine, avea să fie chemat să încheie cartea şi să steargă din ea cele cîteva adevăruri, pe care nădăjduiam să le transmit urmaşilor; totuşi, îmi petreceam cea mai mare parte a orelor în grajdul unde zăceau şi tablite şi suluri de piele, pentru a-mi întregi astfel cunoştinţele despre ultimii ani ai domniei regelui David.

INSEMNARI PRESCURTAIE ALE LUI ETAN BEN HOSAIA ASUPRA ULTIMILOR ANI AI DOMNIEI REGEIUI DAVID

Înabusirea răscoalei lui Absalom nu înlăturase nici una din pricinile care stătuseră la temelie ei: nici mânia multumilor saracite împotriva bogăției în creștere a stăpînitorilor de pămînt și a casei regesti, nici împotrivirea bătrînului triburilor și a preoților din țară împotriva puterii crescînde a dregătorilor și administratorilor regesti - de aceea răscoale noi împotriva lui David, de cele mai multe ori marunte și fără legătură între ele - dintre care cea mai însemnată, condusă de un anume Șeba (lozinca lui n-avem nici o participare la cauza lui David și nici câștig de pe urma fiului lui Iesei), va fi sprijinită o vreme de toate triburile, în afara de Iuda - de rîndul acesta David stăpînește Ierusalimul și tot tînutul dintre oras și Iordan - întru cît îi lipsesc, ca și lui Absalom înaintea lui, războinici încercați și capetenii marunte, Șeba e silit de către Ioab să se retragă în localitatea Abel, de linga Beet-maaca, împrejmuită de valuri de pămînt - Ioab pune să umple santurile, să ridice parapete, să ia valurile în iures - orasul este izbit de către o femeie înțeleaptă, care se tînuie cu Ioab și îl înbie cu capul lui Șeba - capul lui Șeba, retezat de sîrg de către locuitorii orasului, este aruncat lui Ioab pe deasupra zidurilor cetății, sfîrșitul răscoalei lui Șeba - David îl rasplatește pe Ioab cu rangul de capetenie în luptă, pe viață, și echilibrează aceasta favoare cu întărirea în același timp a lui Benaia ca neîngradită capetenie a cheretienilor și peletienilor - pregătirea prefacerii de către David a armatei (a carei adunare atîrna, pînă atunci, de bunăvoința bătrînului triburilor) și a administrației (care fusese pînă atunci stîmpanită de nesiguranțele arătări în cifre cu privire la populație, la condițiile proprietății, la producerea bunurilor, la negot, la ridicarea bunurilor și așa mai departe) - hotărîrea lui David de a pune să-i numere pe supușii săi îl aduce în contradicție cu marelui tabu (stravechea dorință a norodului de a afla ocrotire în mulțimea fără de nume este îmbrăcată de către Iahve în următoarele cuvinte: "Să fie însă numărul copiilor lui Israel ca nisipul mării, care nu poate fi nici măsurat, nici numărat") - David poruncește conducerii oastei să facă număratoarea capetenile în luptă sunt împotriva, Ioab către David Stăpîne

si rege al meu, au nu sunt toti slujitori ai stapinului meu? Atunci de ce cere stapinul meu asemenea lucru? De ce sa cada vina asta asupra lui Israel?" David a statut in vointa sa - dupa noua luni si douazeci de zile norodul e numarat, in afara de tribul Veniamin (locatori ai muntilor care scapa celor ce numara) si de tribul Levi (ai carui oameni n au voie sa poarte arme si nici sa stapineasca pamint) - rezultatele, punind la socoteala si unele inexactitati Israel de unsprezece sute de ori o mie de oameni care pot trage sabia, Iuda de patru sute saptezeci de ori o mie de oameni - incalcarea tabu-ului de catre David cere pedeapsa lui DUmnezeu - un profet mai marunt, Gad (Natan se fereste sa se amestece in cazurile mai grele), cu solie de la Iahve: iti arat trei pedepse, alege-ti una din ele sa vina asupra ta: (a) sapte ani de foamete in tara ta sau (b) sa fugi trei luni de vrajmasii tai si ei sa te urmareasca sau (c) timp de trei zile sa fie ciurma in tara ta - David alege ciurma, intrucit aceasta va bintui mai puternic in orase decat in rindul populatiei de la tara, iar orasele (in afara de propriul sau oras Ierusalim) sunt locuite inca in cea mai mare parte de stravechea populatie canaanecana a carei pierdere e fara insemnatate pentru norodul Israel - in timp ce trei zile pier de molima de la Dan pina catre Beer-seba saptezeci de mii de suflete - dar iata, cind ingerul ciurmei ajunge la aria de treerat a unui anume Ornan si (dupa spusa lui David insusi) "sta intre cer si pamint cu sabia goala in mina intinsa deasupra Ierusalimului", lui Iahve incepe sa-i para rau de naprasnia si porunceste ingerului "Destul! Opreste acum mina ta !" - din nou apare profetul Gad cu o noua solie a lui DUmnezeu David sa ridice un jertfelnic pe aria lui Ornan - David dobindeste aria si pamintul care o inconjura, viitorul loc de zidire a marelui templu al DOnnului, in schimbul a cincizec de sichi de argint, dupa o insemnare din arhiva (stanoaga a unsprezecea din rindul al treilea, pe partea dreapta a grajdului), sau a sase sute de sichi de aur, dupa o alta insemnare (stanoaga a douasprezecea din rindul al treilea, tot din partea dreapta aceasta fiind probabil o insemnare mai tuzie, drept dovada a maritimicii lui David in afacerile sale cu DOnnul, caci nici un pamint din Ierusalim sau de prin preajma n a pretut vreodata sase sute de sichi de aur) - dupa dobindirea locului de zidire a templului David vadeste, ca multi alti despoti, o mare iubire pentru arhitectura - David

vegheaza el insusi asupra planurilor templului, pune zeci de mii de osinditi la munca silnica sa ciopleasca pietre, ingramădește rezerve pentru construcție: lemn de cedru, fier, arama, cuie, scoabe - in acelasi timp alte schimbări in administratie pentru ca, prin impartirea abila de slujbe si venituri bisericesti, sa faurasca noi legaturi fata de casa regelui - numerosi preoti si toti slujitorii regelui sunt rinduiti din nou si pusi in slujba in diferite locuri (din totalul de treizeci si opt de ori - o mie de leviți douazeci si patru de mii pentru lucru in casa DOMnului, sase mii ca ispravnici si judecatori, patru mii ca portari si patru mii sa slaveasca pre DOMnul cîntînd din strune) - se creeaza o vestierie (sub Sebul ben Ghersom), o dregatorie pentru treburile din afara (sub Henania ben Ithar) - batrîni tribunilor si seminturilor sunt inlocuiti prin slujbasi numiti "parinte suprem", care erau toti alesti din semintia lui David, Iuda (o mie si sapte sute sub conducerea lui Hasabia din Hebron pentru tribunle de la soare-apune de Iordan si doua mii sapte sute sub conducerea lui Ieria din Hebron pentru tribunle lui Ruben si Gad si pentru jumătate din tribul lui Manase de la soare rasare de Iordan) - reorganizarea oastei este desavirsita - David are acum la dispozitie o oaste permanenta din lefegu (cheretieni, peletieni, straja regeasca si altii) pentru asigurarea inlauntru si pentru trimiterea pe data la lupta, si cetele de oaste ale vitejilor, impartite in douasprezece ordine a cîte douazeci si patru ori o mie de oameni, care erau chemati in vreme de pace cîte o luna in fiecare an pentru deprinderea mestesugurilor armelor - pentru acoperirea cheltuielilor meren mari ale stralucim regesti se maresc domeniile regelui iar sfera activitatii lor este largita - sadirea de grâu si de vita de vie, crame, tescuirea uleiului din masline, cresterea vitelor (in Saron si in vai), prasirea camilelor de soi si a asinilor - David devine cel mai mare intreprinzator din Israel - partea din averea lui personala menita a sluji la impodobirea viitorului templu dupa insusirea din arhive (stanoaga a doua din rîndul intii de pe partea dreapta) sapte mii de talanți de lamura de argint si trei mii de talanți de aur (din aurul adus din Ofir) pentru sfesnice si lampi, pentru mesele menite aratarii punilor de jertfa, pentru furci, ligheane si cani, pentru potire, pentru heruvimii de pe chivotul legii si pentru impodobirea peretilor intrautărea sanătății regesti: se plinge de oboseala, frig,

neputință; în plus iritabilitate, proastă dispoziție - se cauta fecioara, ca să stea în fața regelui, să-î facă bine, să se culce cu el, să-î ațite singele - Așag Sunamiteanca nu izbuteste, cu toate strădanile ei gingașe - David către DOMNUL: "Călători suntem înaintea ta și pribeagi, ca toți părinții noștri; ca umbra sunt zilele noastre pe pământ și nimic nu-î statornic."

Lectica verde cu sîpci aurite și cu acoperișul roșu cu ciucuri a fost așezată jos în fața ușii casei, un slujitor a vestit vizita lui Amenhotef, marele-eunuc regesc. Am simțit că mi se taie picioarele cînd Amenhotef a coborît din lectică, mi-a întins minile și mi-a dat vestea:

"Solic îmbucurătoare, Etan, prietene, de la Solomon, cel mai înțelept dintre regi."

Mirosind a cele mai gingașe mirosne ale Egiptului, a intrat înăuntru și i-a copleșit pe toți cu amabilitatea întrebărilor sale: pe Estera cu privire la starea sănătății ei, pe Hulda cu privire la bucuria dinspre partea vlastarelor ei, pe Lilit cu privire la scurta ei călătorie, pe Sem și Selef cu privire la progresele lor de la școală; și tuturor le-a vorbit bucuros despre marca cinste de care urma să am parte.

Apoi s-a întors către mine și mi-a zis:

"Te aud murmurînd încetîșor cu ochii lașiți în jos; spui vreo rugăciune către zeul tău Iahve?"

Ma rugasem cu adevărat: dar ca DOMNUL să-î facă să cada mort pe loc și tot astfel și pe cel mai înțelept dintre regi și întreaga Comisiune pentru alcătuirea *Unei și singurei relatări adevărate și hotărîtoare, istoricește exacte și recunoscute oficial, privitoare la marea înălțare și așa mai departe.*

Dar Amenhotef m-a cuprins cu brațul pe după umeri și m-a împins cu blîndețe în camera mea de lucru, unde mi-a împărtășit ca, avînd în vedere apropiata sosire a fiicei faraonului, se dorește s-o aduc pe tîntoarea mea Lilit la palatul regesc încă înainte ca soarele să mai apună o dată, pentru ca regele Solomon să mă poată cinsti, numînd-o soața de joacă a viitoarei sale soții.

"Și acum spune-î domnișoarei despre marele ei noroc", a încheiat el, "căci cred că se va bucura foarte."

I am spus că ar fi poate mai bine s-o pregătesc pe Lilit pe îndelete, ca doar se știe că unele femei ar fi suferit vătămări prin asemenea veste neașteptată, unele pierzîndu-și

glasul, altele începînd să bîrne sau ajungînd chiar neroade de tot. Dar eunucul și a rasucit minile într-un fel care nu îngăduia parere opusă, iar eu m-am ridicat și m-am dus la ușa camării de lucru și am strigat o pe Lilit să vină.

Și Lilit a venit, iar eu i-am luat mina și am dus-o la Amenhotef și i-am vorbit cu un glas, care parca era glasul unui străin.

"Cînd te-am luat în primire de la părintele tău, Lilit, draga mea, am dat ca despăgubire douăsprezece oi de soi bun și patru capre și o vacă cu lapte; tu, însă, ai devenit draga inimii mele și bucuria coapselor mele, astfel încît nu te as mai da nici pentru toate turmele din Israel. Dar acum a venit unul, care este mai puternic decît mine și care te cere de la mine. De aceea pregătește-te, fiica mea, și pune smirna pe tine și ulei de trandafiri și închide-ți inima față de mine, căci tu și cu mine trebuie să ne despartim și să mergem fiecare pe drumul nostru, eu către o bătrînețe fără bucurii, tu însă "

"Etan" a strigat ea

"tu însă la palat

"Etan, iubitu'le", a zis ea, "cînd, într-altă zi, ai plecat din Ierusalim și eu te-am așteptat la piatra cea mare, care se malta lingă drum: atunci am grai't către tine și ti-am spus că voi fi precum umbra ta, și cum nici un om nu se poate smulge de umbra lui: tot așa nici tu n-ai să mă poți smulge de lingă tine, afară doar dacă mi-ai spune în față că nu mă iubești. Au nu mă mai iubești?"

I-am vorbit despre foloasele vieții în palat, unde se va bucura de ocrotirea fiicei faraonului și va fi vesnic aproape de fața celui mai înțelept dintre regi.

"Au nu mă mai iubești?"

I-am deslusit că aceea ce avusesem noi doi va rămîne vesnic în ochii DOMnului și în inimile noastre, că firea omenească, însă, stă în pretăceri neconținute, de care nimeni dintre noi nu se poate feri.

"Au nu mă mai iubești?"

I-am arătat pe larg ce trebuia să însemne pentru mine faptul de a-ți face o plăcere regelui Solomon și că ea, dacă mă iubește cu adevărat, n-are voie să se gîndească numai la ea și la simțămîntele ei.

"Au nu mă mai iubești?"

"Nu te mai iubesc", am spus eu.

"Atunci am să mă omor", a zis ea liniștit, "caci abia prin tine mi-a fost data viața."

M-am temut de așa ceva", a făcut Amenhotep. "Sunt și asemenea femei nu multe, slava zeilor Egiptului și zeului tău Iahve, dar destule pentru a fi suparatoare și a umple butoaie întregi de tablete de lut cu povestile lor pline de simțăminte. Te fac răspunzător, Etan, prietene, să nu î se întâmple nimic domnișoarei pînă se va afla în mîinile mele, în palatul regal."

Astfel trebuia s-o împiedic chiar eu pe victima tradării mele de a se sustrage duhului tradării. Astfel am ajuns un vierme, care își mănîncă proprii seîmîi.

Și ce cistigam din asta?

Atunci m-am dus la casa lui Natan, profetul, și am sezut în fața ușii lui, ca un miog, pentru a ajunge în fața lui.

Totusi sluptorul mi a zis

"Stapinul meu are treaba altundeva."

I-am spus

"Spune-i ca am avut un vis de la DŌmnul, referitor la el."

Dupa o vreme, sluptorul s-a întors și a spus

"Între."

Natan sedea ciucit în odaia sa și părea bolnav, pielea albadă atît de întinsă a fietei era acum fleșcăită, ochii fugeau în toate partile ca doi soareci în cursă. Și am ghicit ca și el se temea de slujitorii lui Benaia ben Iehoiada.

"Ce fel de vis ai avut?" a întrebat el. Era și un inger al DŌmnului în el? Și, dacă da, s-a ivit dinspre dreapta sau dinspre stînga? Și aripile lui erau întinse sau strîse? Și purta sabie? Caci și eu am avut un vis, în care ingerul negru al DŌmnului a coborît din înaltimi asupra mea, cu o sabie de foc în mîină, întinsă spre mine.

"Binevoiasca DŪmnezeu să fie milostiv cu stapinul meu", am exclamat eu, "caci un asemenea vis poate înspăimînta de moarte pe cineva. Dar visul meu a fost un vis al victin, la participarea ta, stapine, la el a fost îmbucurătoare, caci în visul meu te duceai la regele Solomon cu vestita ta pîldă."

"Adevărat?" a întrebat el a îndoială.

"Și îi grațai regelui așa cum î-ai grațiat și parintelui său David, anume despre bogatul care avea multe oi și vite și despre saracul care nu avea decît o singură oita; și cum

bogatul, vrînd să pregătească un ospaț pentru un oaspete venit de departe, nu s-a îndurat să ia din oile sale, ci a luat oia omului sărac și a pregătit-o pentru omul care venise la el "

"Și poți presupune", a zis Natan, "că, în visul tău, Solomon, cel mai înțelept dintre regi, s-a miniat tot așa ca și părintele său David, la vremea lui, și a grăit: Pe DUMNEZEUL cel viu, omul care a făcut asta să moară, pentru că n-a cunoscut milă; la care eu i-am răspuns regelui, în visul tău, că de rîndul asta lucrurile mai pot fi îndreptate, din fericire, dacă o să renunțe la plăcerea de-a o face pe Lilit, tîntoarea lui Etan, soața de joacă a fiicei faraonului."

L-am felicitat pe Natan pentru marele său dar protetic și pentru felul cum pătrunde în adîncul inimii oamenilor

Dar Natan a zis:

'Ești un nerod, Etan. Chiar dacă aș scorni o pîldă, care să fie de zece ori mai bună și mai originală decît cea cu singura oia mică și dacă i-aș povesti-o regelui Solomon, tot m-ar trimite dracului plocon. Părintele său, David, era un poet și avea forța de închipuire a unui poet. Asa se face că se vedea într-o anumită relație față de DUMNEZEU că ales al DOMNULUI și, totuși, că slujitor al lui DUMNEZEU, slujitor care era chemat să trudească în slujba cauzei lui. De aceea regele David putea să-l priceapă pe omul sarman cu singura oia mică. Dar asta?' - Natan a scuipat, "asta e doar unul care maimuțarește, fundul, fără să fie iluminat, visurile lui sunt mediocre, versurile lui lînceze, crimele lui doar rodul fricii lui, nu al măretiei lui. Tînjeste după recunoașterea însușirilor sale. Mereu trebuie să dovedească cît e de însemnat. De aceea adună aur, zidiri, oști, solii straine, muieri. Are nevoie de Lilit a ta. Trebuie să-și dovedească lui însuși nu numai că e mai înțelept decît tine, dar și că e bărbatul cel mai bun."

Natan se ridicase în picioare ca un adevărat profet al lui DUMNEZEU. Dar aprinderea lui nu era din cele ce dănuie. Orice o fi fost ceea ce l-a îndemnat să-l osîndească pe regele Solomon, s-a destrămat îndată și n-a mai rămas în urmă decît un om marunt, jalnic.

"Să nu repeti cuvintele mele nimănui, Etan", s-a mîngîit el. "Caci voi tagădui că le-am rostit vreodată. Voi pretinde că tu mi le ai însuflat. Erau gîndurile tale, așa voi jura, pe care

un duh rau al DOMnului le-a implintat in mintea mea; caci mintea mea nu e decit un vas care asteapta să fie umplut'.

L am rugat sa nu se nelinisteasca, m am sculat si m am văzut de drum.

Fieca faraonului a sosit la Ierusalim cu mare alai, cu cămile ce duceau aur si nestemate si pinzaturi de in din Bisus si alte vesminte si mirodenii si a adus cu ea si femei care se străduiau s o slujeasca. Regele Solomon a primit-o la poarta orasului, impreuna cu barbatii sai atotputernici si cu tobe si surle, cu timbale si cornuri de tot soiul, incit larma s-a auzit de la un capat al Ierusalimului pina la altul. Iar norodul s a bulucit in fuga spre poarta si sta pe laturile drumului ce ducea la palat, pentru a slavi intelepciunea celui mai intelept dintre regi si puterea lui; dar toate astea le invatasese cu mustru de la slujitorii lui Benaia ben Iehojada si de la leviti.

Estera, nevasta mea, a zis catre mine:

"E vremea s o imbrace pe Lilit."

Asadar, Lilit s-a spalat si si a uns pielea cu ulei, parul, insa, i l a dichisit Hulda, astfel incit strălucea ca lumina lunii pe apele lacului Chineret. De asemenea i au sulemenit pleoapele si buzele, iar obrazii i-au fost dati cu pudra rosie, ca sa prinda culoare. Si Lilit si-a pus legaturile de smirna intre sinii care erau ca doua caprioare gemene; si s a stropit cu apa de trandafiri amestecata cu scortisoara. Apoi si a pus vesmint rosu si purpuriu si sandale din piele moale, care fac sa se vada mai bine forma frumoasa a gleznei si a degetelor. Dar, cu toate acestea, chipul ei era rigid si privirea fara expresie, astfel incit mi pareca mai mult un les sulemenit decit o femeie vie.

Acum Amenhotef, marele eunuc regesc, trimisese lectica dupa Lilit si ea a luat loc in lectica si au purtat o pe sus. Eu, insa, mergeam pe langa ea, pentru a petrece impreuna cu ea aceste ultime clipe si pentru ca Amenhotef ma facuse raspunzator pina cind avea sa se afle in muniile lui, la palatul regelui.

Ne am croit drum prin multimea de oameni care se intorcea de la poarta orasului si de la palat, unde o intimpinasera pe principesa egipteană. Dar eu nu vedeam nici norodul, nici purtatorii lecticii; mai curind catam tinta la ciucuri rosii, pentru a nu trebui s o privesc pe Lilit, titoarea mea, care mă iubise si pe care o vindeam in schimbul bunavointei nesigure a regelui Solomon si pentru un termen de gratie. Mă simteam,

de parca mergeam într-un coroi de înmormintare. O parte din viața mea era dusă la groapă, împreună cu demnitatea mea de fiu al omului.

Dar, din mila DOMnului, slăvit fie numele lui, am darul de a mă putea observa singur, în vreme de zdruncinare launtrică, ceea ce e foarte folositor, dacă vrei să râmâi cu mintea întreagă. Și, cu toate că nu ofeream o privelistă frumoasă, intrucît îmi tirseam pașii pe lângă lectică, mi-am dat totuși seama cît eram de prins în timpul meu și neinstare să îmi străpung limitele. Omul este ca piatra din prastie și e aruncat înspre tinte pe care nu le cunoaște. Ce altceva mai mult poate face, decît să încerce la gîndurile lui să dănuie ceva mai mult decît el, ca un semn, ca unul nelămurit, către generațiile viitoare. Eu am încercat s-o fac.

Lumea să mă judece în chip corespunzător.

DOMnul Iahve, însă, i a trimis Esterei, sotia mea, un somn linistit, a dormit toată noaptea, fără întrerupere, și s-a trezit dimineata înviorată și a spus că se simte aproape bine.

Atunci m-am leganat cu gândul, că rugăciunile mele către DUMNEZEU și leacurile și alifile levitului și dorința dirză de viața a Esterei, toate laolaltă, au învins pe îngerul întunericului, astfel încît a plecat de-acolo. Căci, oricît am ști că moartea trebuie să vină, totuși ea ne rămîne de neînțeles și nici chiar cel mai înțelept om nu se împacă ușor cu ea.

Estera a grăit către mine:

"Lucrarea ta se apropie de sfîrșit, Etan, sotul meu, iar *Relatarea despre uimitoarea înălțare, viața cu frica lui DUMNEZEU, isprăvile de vitejie* și așa mai departe va fi curînd încheiate, astfel încît ne putem întoarce fără zabavă la Ezrah, în casa noastră, care este acolo la umbra măslinilor ce i-am sadit. Mi-e dor de o înghitură din fîntina ei, căci apa după ea e dulce la gust și sănătoasă și leacul cel mai bun."

I-am răspuns că ne vom întoarce curînd acasă și că vom sta sub măslini și sub vița învîrtejită și că vom asculta clipocitul fîntinii.

"În luna zif aş vrea să fiu acolo", a spus ea pe gânduri.

Dar deodată s-a iscat huiet ca de pumni care loveau în ușa și Sem și Șelef au dat buza în oală și au strigat că veniseră slujitori lui Benaia cu săbii și cu cai și cu un car. Mina Esterei, pe care încă o tîncam într-a mea, a tremurat.

"Deschideți-le", le-am spus eu lui Sem și Șelef, "vin numaidecît."

Am bagat de seamă că eram foarte linistit și că vedeam toate lucrurile cît se poate de limpede: petele de pe perete, sfîșnicul, plapuma care abia se holtea peste trupul macinat de boala al Esterei.

Cînd m-am sculat, însă, ea sa plec, Estera mi-a spus cu glas subtil:

"Nu vrei să mă mai săruți o ultimă dată, Etan?"

M-am întors degrabă spre ea.

"Dar asta nu e ultima dată, Estera, am să fiu curînd iar aici, slujitorii lui Benaia care vin să ridice pe cineva, hat la ușa înainte de revărsatul zorilor."

Am sarutat-o cu blindete, cu care prilej m-am simtit oarecum rusinat, ca gindurile mele aveau atita pret pentru mine insumi in clipa incercarii. Estera, insa, a ridicat mina si m-a manguiat pe sprincene si pe temple.

Apoi am plecat sa intrunt ceea ce ma astepta.

Acum sluptorii lui Benaia goneau prin Ierusalim cu iuteli ce depasceau toate limitarile, intre timp poceau din harapnice si scoteau un raset infiorator, pentru ca sa li se faca loc. Si cine nu sarea la timp intr-o parte era rasturnat la pamint sau calcat, astfel incit fiecare car tira dupa sine o treana de strigate de durere si de blesteme.

Sus, in car, doi oameni inarmati ma tineau bine, in timp ce coteau cu scuturi pe dupa colturi si durau la vale si apoi iar la deal, pina ce am ajuns in sfirsit sa opresc in fata unei din portile laterale ale palatului regesc. Apoi am fost tirit de aceiasi doi oameni inarmati pe scari si prin coridoare pe linga strazi mute, si dus intr-o odaie, care isi primea singura lumina de la o deschizatura ingusta aflata linga tavan. Si acolo am ramas, asa mi s-a parut, vreme undelungata.

Si am grai catre DOMnul Iahve: "Intinde mina ta si condu-ma prin prapastie, pentru ca sa vad iar soarele si lumina zilei tale. Nu ma lepada; nu lua in seama pacatele mele si greselile mele, ci gindeste-te cu blindete la mine si la stradanile mele. Caci ce este omul in ochii tai si ce altceva e sufletul lui decit o rasfringere a fiintei tale; in tine, o DUMnezeule, atingem noi masura noastra deplina, fara tine suntem totusi pierduti ca un fir de nisip in mare. Nu ma parasi, o DOamne, nu ma lasa sa ma scufund in adincuri, ci ridica-ma in inaltimele tale si in sanctuarele tale, pentru ca sa pot sta sub cerul tau si sa cinstesc slava ta.

Deodata s-a auzit un zgomot scititor si o parte din perete a lunecat intr-o parte si un glas a vorbit:

"Infatiseaza-te, fiul lui Hosai."

M-am pomenit intr-o incapere de dimensiuni mai mari. Nu mi venea sa-mi cred ochilor si am clatinat din cap, caci mi se parea ca mai vazusem totul o data: regele Solomon pe tronul sau intre heruvimi, linga el Iosafat ben Ahilud, marele gramatic, apoi preotul Tadoe si profetul Natan si Benaia ben Ichoiada; si Elihoref si Ania b'nai Sisa, gramaticii, care sedeau ceva mai de o parte cu tablitele lor cerate si cu condete, pentru a scrie ce urma sa se spuna. Aici si intocmai la fel

incepuse totul; doar regele se facuse mai gălbejit la față și privirea lui mai patrunzătoare, iar gura mai strimbă, astfel încât chipul lui semăna cu una din acele masti care erau folosite de către netaiații împrejur pentru a alunga duhurile rele venite de la DOMnul, într-adevăr, timpul lasase urme pe fiecare din cercul acela; doar Benaiat era o excepție, precum spune zicala: cine nu simte nu îmbătrânește.

Eu, însă, mi-am aruncat la pământ înaintea regelui Solomon și am spus:

"Iată, stăpîne, slujitorul tău este în fața ta ca un scaunel pentru picioare, pe care poți să calci, dar nu mă nimici cu totul și cu totul, căci ți-am fost de folos și ai putea să fii iarăși."

Cînd am ridicat privirea, am văzut că regele și atotputericii săi ramasescra într-o totul neclintiti și mi-am dat seama, că aceasta era o curte de judecată și că eu eram pîrlitul și că talerele balantei se aplecau împotriva mea.

Iosafat ben Ahilud mi-a poruncit să mă ridic și a zis:

"Te rog nu face aici pe nevinovatul Etan, căci Solomon, cel mai înțelept dintre regi, a străvazut meseriugurile și vicleniile tale. De aceea mai bine marturisește. O marturisire deplină, care nu trece nimic sub tăcere și dezvăluie numele conjurațiilor tale, nu poate decât să te ajute și îl poate îndupleca pe cel mai înțelept dintre regi să ți arate mila."

"Dacă stăpînului și regelui meu și stăpînilor de aici le este pe plac", am răspuns eu, "aș marturisi îndată totul, dacă ar fi ceva de marturisit. Dar slujitorul vostru se simte fără vină, căci am lucrat cu sîrg și în constință la alcătuirea și redactarea relatării despre regele David și m-am ținut în privința asta, în spiritul buchiilor și al tîlcunilor, de îndrumările ce mi-au fost date de către stăpînii mei și de către Solomon, cel mai înțelept dintre regi."

"Etan", a grăit regele, "de la tine m-am fi așteptat la ceva mai de duh, căci în ziua de azi toți raufacătorii mi arată că sunt gata să marturisească de bună voie." Și întorcîndu-se spre Iosafat: "Citește învinuirea."

Învinuirea era un document mai lung, plin de referințe la cuvintele DOMnului și la înțelepciunea celui mai înțelept dintre regi și se întortochea printr-o înclătătură monstruoasă de cuvinte dregătorești, dintre care ieșeau mai în evidență câteva expresii ca defaimare și munca răzvrătitoare și hulire și

falsificare și inducere în eroare și înalta trădare literară

Cînd Iosafat a isprăvit, regele și a mișcat ochii și a intrat

Fecior al lui Hosaia, te recunoști vinovat, în înțelesul învinuirii, de înalta trădare, săvîrșită cu vorba și în scris prin presararea de îndoieli și de gânduri nedorite și de concepții nelegitime în *Una și singura relatare adevărată și hotărîtoare istoricește exactă și recunoscută oficial, privitoare la uimitorul înaltare la viața cu frica lui D'umnezeu precum și la isprăvile de vitejie și la minunatele înfapturi ale lui David ben Iesei rege peste Iuda timp de șapte ani și peste amîndouă semînturile, Iuda și Israel vreme de treizeci și trei de ani, alesul D'Omniului și părintele regelui Solomon, una și singura cum și de învesnîntarea amîntitelor îndoieli și amîntitelor gânduri nedorite și amîntite lor concepții nelegitime într-o limbă, care se pretinde fără primejdie și plăcută ochilor D'Omniului?*

"Nevinovat", am zis eu.

După aceea tăcere Ben-ua macina cu falciile, Natan mă privea temător, iar regele se juca cu părțile heruvimilor. În cele din urmă a grațit

"Vorbestе "

M-am gîndit că, dacă tot urmă să fiu spînzurat, atunci cel puțin să vorbesc, și am început

"Traia odinioară un om înțelept la Ur în Caldeea. De unde se trage străbunul nostru Avram. Acest om era atît de înțelept, încît putea să dovedească tot ceea ce era pe pămînt și sub pămînt și în ceruri, iarba, buruiana care se însemîntează, pomii care dau rod, fiecare în felul său, balenele cele mari care înoată în mare și pasărețelul cu pene care zboară deasupra pămîntului, și tot ce e viu și se mișcă. Putea să dovedească chiar ceea ce era nevăzut, gîndul din cap, dorința din inimă, frica din marîntăie. Și a venit un înger al D'Omniului pentru a-l ispiți și a zis către el: 'Au poți tu dovedi tot ce este aici?' Omul înțelept a spus: 'Stăpînul meu adevărat grațeste. Îngerul a zis: 'Au poți tu însă dovedi ceea ce nu este?' Poți tu dovedi gîndul care n-a fost gîndit nicicînd, dorința ce n-a fost nutrită niciodată, teama care n-a fost simțită nicicînd?' Atunci omul înțelept a căzut cu fața la pămînt înaintea îngerului și a strigat: 'D'umnezeu singur poate dovedi ceea ce nu este, fie că acela care te-a trimis să se îndure de mine, căci nu sînt decît un om. Acum, dacă stăpînului și regelui meu și

stăpînilor mei le este pe plac, cum să facă un biet fiu al lui Israel, ca mine, ceea ce omul înțelept din Ur n-a putut face înaintea îngerului DOMnului? Cum să pot dovedi eu, spre mulțumirea voastră, îndoiala care nu s-a îndoit niciodată, gîndul care n-a fost gîndit niciodată, planul care n-a fost planuit niciodată?"

"Noi știm să citim", a zis Benai, "ba chiar și printre rînduri."

"Cuvîntul DOMnului a fost cauza mea", am răspuns eu, "precum și dorința regelui de-a dobîndi o relatare care să infatîșeze pentru noi și pentru toate vremurile ce vor veni, un singur adevăr și care, prin aceasta, să pună capăt tuturor nepotrivirilor și certelor și să înlăture orice necredință cu privire la David ben Iosef."

"Pari că vrei să dai a înțelege, cum că exista o nepotrivire între cuvîntul DOMnului și dorința regelui", a observat Iosafat.

"Cuvîntul celui mai înțelept dintre regi este lege pentru slujitorii săi", am zis eu, "și au n-a arătat chiar stăpînul meu Iosafat însuși, într-una din primele sedințe ale comisiei, că regele dorește să procedăm într-un fel mai subtil, și că pe un om, al cărui nume trebuie nimicit, să-l facem banuielescu cu îndeminare, iar adevărul, dacă trebuie să fie strîmbat, să fie strîmbat doar foarte puțin, pentru ca norodul să și creadă ce sta scris acolo?"

"Ceea ce tu privești, pare-se că pe o scrisoare ce-ți da mina liberă să-ți împletești gîndurile tale vătămătoare", a zis preotul Tadoe, "pentru că astfel să prilejuiești zaviste, să trezești necredință, să îști îndoieli și, în general, să lucrezi împotriva scopului marturisit al scrierii."

"După cum bine știi stăpînii mei", m-am apărut eu, "am născut de pe fapte cite ceva, ce mi se părea prea colțuros și care mirosea urît și care putea să nu placă ochiului regelui. Dar nu poți despartii istoria întru totul de fapte și să te aștepți să rămîna vrednică de crezut. Au cine poate găti bucate fără foc? Cine poate spăla pe altcineva fără să-l ude?"

"Sunt și eu deopotrivă un fel de istoric", a zis Natan, "totuși cartea amintirilor mele, cuprinde doar simțămîntele cele mai alese și mai înalțătoare. Important este punctul de vedere al celui ce scrie și dacă gîndește însuflețitor sau peste măsura de critic."

"Au nu conteaza si punctul de vedere al cititorului?" am atras eu atentia "Ceea ce unuia i se pare potrivit, altuia poate sa-i para rau".

"Exista un fel de a scrie", a spus Iosafat ben Ahilud, marele gramatic, "care nu ingaduie interpretari".

"Stapinul meu adevarat graieste", am incuvintat eu, "dar asemenea scrieri sunt ca pestele stricat din piata, pe care nimeni nu vrea sa l cumpere si care este aruncat la gunoi, Solomon, cel mai intelept dintre regi, insa, voia sa aiba o carte care sa victuasca mai mult decat toate celelalte".

Faleile lui Benaia s-au linistit.

"Esti gata, Etan, sa juri pe numele DOMnului si pe viata nevastei tale Estera, ca niciieri in relatarea despre regele David nu se afla nici macar o aluzie in sensul ca lucirurile nu erau chiar asa cum stau scrise?"

M am gindit la Estera, care zacea bolnava si istovita si la mama mila a DOMnului: dar ii vedeam si pe barbatii in fata carora ma aflam si aceia erau fara mila.

"Ei?" a intrebat Benaia.

"Asa cum soarele razbate prin nori", am spus eu ridicind din umeri, "tot asa si adevarul va lumina prin toate cuvintele."

"Cred ca asta ajungo", a zis Iosafat.

"Atitudinea lui", a grait Natan, "este oricum altfel, dar nu inaltatoare".

Preotul Tadic si-a ridicat privirea spre cer si a spus:

"Iar noi vom trebui sa stam aici luni in sir, ca niste despăduchetori, pentru a scotoci prin aceasta inclestitura dupa observati razvrătitoare si dupa alte ticalosi".

Si Benaia a grait zimbind:

"A sti este o binecuvintare de la DOMnul, dar cine stie prea multe este ca o boala care face puroi si ca o duhoare unita din gura. De aceea ingaduți sa l ucid pe acest Etan, pentru ca stiinta lui sa se cufunde odata cu el in mormint."

Dar eu m am aruncat inca o data la picioarele regelui Solomon si am sarutat degetele lor groase si am zis:

"Asculta l pe robul tau, o tu, cel mai intelept dintre regi, ca sting dupa ajutor catre tine, nu numai ca la un stapinitor ci si ca la un poet. Lasa ma, rogu te, sa citesc din psalmul meu *Întru preamărirea DOMnului si întru slava lui David*, si apoi rosteste judecata asupra persoanei mele: daca merit sa fiu ucis de catre Benaia."

Mai înainte ca regele să poată spune da sau nu, am scos din vestmintul meu o fîșie de piele subțire, pe care îmi scrisesem versurile, și am început să citesc

ÎNTRU PREAMARIREA DOMNULUI ȘI ÎNTRU SLAVA LUI DAVID, UN CUVÎNT DE INVATATURA A LUI ETAN EZRAHITUL

(glasul DOMnului)

*Eu am făcut legămint cu alesul meu
și m-am jurat lui David sluga mea
Întărească-se pînă în veac seminția ta
și dănuiască tronul tău din neam în neam.
Aflat-am pe David, robul meu,
cu untdelemnul meu cel sfînt l-am uns pre el
Pre el îl va sprijini mîna mea și bratul meu
il va întări
Nici un dusman să nu îl coplesească și nici un fiu al
raului să nu îi facă rău
Cîi voi tăia pe vrăjmașii lui
și pe cei ce-l urasc pre el îi voi lovi cu plăgi
Și îl voi face pre el Cel dintîi născut al meu
și îl voi înalta preste toți regi pămîntului
De a pururi îi voi pastru mila mea
și legămintul meu cu el fi-vă nestramutat
Seminția lui rămîne vie în veacul veacului
și scaunul lui dănuiască cît zilele Soarelui,
și fie apărut cîta vreme va fi luna care stă,
ca martor credincios în nori*

Solomon a aplaudat politicianii, la fel și ceilalți, iar gramaticienii Elihoref și Ahia au vrut să știe, dacă pot primi o copie a poeziei, pentru a o pune alături de însemnările lor

Le-am arătat că le voi face cu plăcere o copie, în măsura în care voi mai rămîne destulă vreme în viață. La care, regele Solomon și a dat pe frunte tichia cusută cu aur, și a scărpinat pielea capului și a rostit judecata sa, precum urmează

JUDECATA SOLOMONICA

Tinînd seama că anumite cuvinte împletite de învățatul Etan ben Hosai din Ezrah în *Una și singura*

relatare adevărată și hotărâtoare, istoricește exactă și recunoscută oficial, privitoare la uimitoarea înălțare, la viața cu frica lui Dumnezeu, precum și la isprăvile de vitejie și la minunatele înfăptuiri ale lui David ben Iesai, rege peste Iuda timp de șapte ani și peste amândouă semintile, Iuda și Israel, vreme de treizeci și trei de ani, alesul DOMNului și părintele regelui Solomon n-au placut ochiului regelui și dregătorilor după lege,

Și ținind seama că invinutul a fost găsit vinovat de fărădelegile înșirate în cartea de învinuire,

- Pentru aceasta eu Solomon, cel mai înțelept dintre regi, în temeiul puterii ce mi-a fost dată prin legământul cu DOMNUL, îl osîndesc pe numitul Etan ben Hosai la moarte.

"Foarte bine", a zis Benaia și a scos sabia. Dar regele Solomon a ridicat mina și a grăit mai departe.

JUDECATA SOLOMONICA

(continuare)

Întrucît moartea trupezasca a pîntului Etan ben Hosai nu i se pare potrivită regelui, deoarece ar putea da oamenilor prilej a gîndi rau prilej să afirme că Solomon, cel mai înțelept dintre regi, înabuse gîndurile, persecută pe învațații scrisului și așa mai departe,

Și întrucît, din amîntuta pricina, i se pare la fel de nepotrivit să-l trîmita pe pîntul Etan ben Hosai în ocnele sau carierele noastre de piatră ori la preoții din Bet Șan sau în alte asemenea așezări,

Pentru aceasta poruncește să fie trecut sub tăcerea morții; nici unul din cuvintele sale să nu ajunga la urechea norodului, nici pe calea vorbei, nici pe aceea a tablitelor de lut; pentru ca numele lui să fie uitat, de parca nici nu s-ar fi născut și n-ar fi sens nici-odată vreun rînd,

Dar psalmul, pe care l-a citit înaintea noastră, *Întru preamarirea DOMNului și întru slava lui David*, și care este scris în spiritul și felul tuturor celor ce scriu

ca slugile cele mai de jos, adică searbăd și plin de roștiri fără duh și lipsit de orice putere de plasmuire, acest psalm să poarte numele lui și să fie pastrat pentru vecii vecilor.

"Precum poruncește stăpînul și regele meu", a zis Benaia și a împins sabia la loc în teacă. "Totuși eu încă socot procedura directă ca fiind cea mai bună."

În noaptea aceea îngerul întunericului a pășit în casa noastră și și-a întins aripile, iar umbra lor a căzut asupra Esterei, nevasta mea iubită.

Am văzut prefacerea pe care îngerul a adus-o pe chipul ei și am strigat de durere și am căzut la pămînt alături de patul ei, știam ce se întimplase și, totuși, n-o pricepeam.

Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, i-am grăit eu DOM nului, cum se poate ca surisul ei să nu mai fie și nici sunetul glasului ei și nici atingerea degetelor ei. Au cum poate să fi pierit iubirea ei cu totul în întunecimea Șeolului și să se fi stins mărca luminii a sufletului precum o festilă de sear? Fără ea, am să fiu ca un pîrîu fără apă, ca un os caruia i s-a scos mada. Ia mai bine, o DOamne, una din minile mele, ia-mi ochiul, ia jumătatea inimii mele, dar fă-o să învie și să se scoale iar din acest pat și să trăiască fie numai cinci zile, sau trei, sau chiar și una. Tu ai făcut lumea și toată viața din ea; ce înseamnă pentru tine să dai îndărăt această singură viață? Căci am dat greș în chip trist, iubirea mea pentru ea fiind prea mică, pusă alături de cea pe care mi-a dat-o iar cum să i-o rasplatească și cu ce bani, dacă a murit? În pom salasluieste nădejdea să mugurească din nou, chiar dacă l-a doborât securea; au femeia aceasta, a cărei inimă era ca un izvor de apă limpede, să fie mai puțin pentru tine decît unul din copacii tăi? Ma rog tic fierbinte, gîndește-te, că tu ai făcut-o pe ea, precum și orice gînd, pe care l-a gîndit, și orice simțămînt al inimii ei; de ce vrei să prefaci toate astea din nou în țărîna. Ai daruit-o cu piele și cu carne, i-ai dat în ochi lumina care mi-a luminat calea; au de ce vrei să nimicești opera minilor tale, DOamne, chipul și asemănarea ta? Dacă am păcătuit, atunci pedepsește-mă pe mine; nu mă dezvinovăți de nedreptatea mea. Dacă am făcut ceva rău, vai mie; dar de ce să iei viața ei, care a fost dreaptă și plăcută oamenilor; de ce s-o trimiți în adîncuri de unde nu mai revine nimeni?

Astfel ma luptam cu DOMnul, Iahve, însă, si-a infasurat mantia tăcerii in jurul sau, iar chipul Esterei, nevasta mea, imi era deja strain

Apoi au venit Sem si Selef, feciorii mei, si Hulda, mama lor, si m-au insoțit in cămasă mea de lucru. Mi-am rupt vesmintele si mi-am presărat cenușă in par. Mai tirziu, casa s-a umplut de vecini si de leviti. Au invaluit chipul Esterei si bietul ei trup macinat de boală si au prins sa jaleasca; in afara de asta, mincau si beau si mă bateau pe umăr si imi vorbeau de vointa DOMnului si că fiecare dintre noi trebuie sa se duca in țara intunericului si in umbra morții, dar toate astea lunecau pe lângă mine.

A doua zi, însă, au luat-o pe Estera si au pus-o pe o cotigioara trasă de două vaci tinere si au dus-o pe poarta Ierusalimului afară si au coborât-o într-o gaura in pamint.

Nimic nu mă mai retinea în Ierusalim: în afară de asta, dregătorii regesti mă zoreau să părăsesc casa cu nr. 54 din ulița Reginei din Saba. Nu mai ești în slujba regelui, ziceau ei, de aceea grăbește să te muti. Astfel mi-am vândut putinele boarfe sau le-am dăruit; dar însemnările mele și arhivele le-am ascuns la loc tainic.

Și m-am mai dus o ultimă oară la mormântul Esterei, nevasta mea, pentru a mă ruga acolo DOMnului. La priveristea lespezii mi-au venit în gând cuvintele lui David, pe care le-a rostit la moartea întiului său nascut de la Batseba; și am grăit încetisor:

"Tu nu te mai întorci la mine; eu însă voi veni de bunaseama la tine."

Apoi am mers la cortul DOMnului. Pentru o parte din puținii sichi, care îmi mai rămaseseră, am cumpărat o ciozvirtă de miel și am pus-o pentru ardere de tot pe altarul în fața căruia de curînd Ioab fusese ucis de Benaiă ben Iehoiada. Fumul s-a învîrtejit către ceruri și mi-am dat seama că DOMnul Iahve primea jertfa mea și că avea să mi harazească o călătorie sigură.

Pe drumul de întoarcere am zăbovit o vreme pentru a privi cum înaintează lucrările la templul pe care regele Solomon punea să-l înalte DOMnului; și am văzut uriașele blocuri de piatră, care erau cioplite după măsura și stivuite unele peste altele, am văzut pridvorul și capetele coloanelor împodobite de roduri și ermi ciopliți în piatră; dar am văzut și spinările jupuite ale oamenilor care zideau toate acestea și chipurile lor secătuite și ochii chinuți.

Dar DOMnul a trimis un înger la mine, acela s-a așezat lângă umărul meu și a grăit:

"Au ce este piatră, ce sunt fierul și arama și ce sunt scaunele regilor și săbiile celor atotputernici? Tărănă se vor face, zice DOMnul; dar cuvîntul și adevărul și iubirea rămîn de-apururi."

Ne căram avutul în spinare; cu toate acestea am fost ținuți la poarta orașului întocmai ca și cum am fi venit cu patruzeci de asini de povară încărcati cu sipete și covoare și cu lazi pline de arhive. Straja cheretiană l-a chemat afară pe

capitanul lui și căpetenia porții a venit și a exclamat:

"Să fie oare cu puțință, istoricul nostru! Și încă în asemenea rânduială, pe jos și cu legătura în spate!"

I-am îndreptat atenția asupra documentelor mele, asupra pecetii regesti, asupra încuviințării de a părăsi orașul și l-am rugat să ne lase să trecem fără multă zarvă, întrucât ziua părea să fie fierbinte, iar noi voiam s-o pornim la drum.

"Văd că ești gata cu lucrul tău", a zis căpetenia mai puțin pentru urechile mele, cât mai ales pentru toți vagabonzii și pierde-vară și ticăloși și alte haimanale de la poarta, "și le-ai dat acestor oameni ceea ce le trebuia mai mult: o istorie."

S-a întors către gloată:

"Mulțumiți-i aici lui Etan ben Hosaia, căci prin strădania lui neobosită aveți acum pe lângă buboaiele și duhoarea gurilor voastre, și o zăgrăvire a virtuților voastre."

Ei se băteau pe coapse și se tăvăleau pe jos de plăcere; și se îmbulzeau lângă mine și lângă cei doi feciori ai mei, Șem și Șelef, și lângă Hulda, mama lor.

"Ia povestește-le oamenilor", mi-a zis căpetenia, "au i-ai înfățișat ca pe poporul ales, care trăiește după cuvîntul DOM-nului Iahve și după legea lui, sau ai scris despre răutatea lor și despre prostia lor?"

"Norodul", am zis eu, "este începutul binelui ca și al răului."

"Auziți, mă, cât sunteți de simțitori", a făcut căpetenia pocnind din harapnic pe deasupra capetelor gloatei, "dar regele este de la DUMnezeu, și același lucru e și cu căpeteniile regelui și cu toți slujitorii lui."

N-a luat seama defel la murmurele ce s-au pornit și s-a întors din nou către mine:

"Atunci ce ești tu oare? Nu faci parte din norod, nici al lui DUMnezeu nu ești. Nu te numeri printre cei stăpînitori și nici nu te află omul printre cei stăpîniți. Ești ca un șarpe care îmbie cu fructul din pomul cunoașterii; și tu știi că șarpele a fost blestemat de DUMnezeu, DOMnul, să se tîrască toată viața pe burtă și să mănînce pulbere, iar omul trebuie să-i strivească oricînd capul cu piciorul."

La cuvintele acestea, gloata, învinsă și duhnind, s-a îmbulzit către noi. Am văzut ură în ochii plini de scursori și cioturile de brațe ridicate amenințător. Șem și Șelef au început să țipe; Hulda i-a zgîrîiat pe față pe cei ce s-au apropiat prea mult de

ea; iar eu, cunoscînd ineficacitatea pumnului mei, am căutat cu ochii în jur după ajutor. Și am văzut apropiindu-se niște alergători, care purtau toiege albe, și, la un pas după ei, lectica verde-aurie cu ciucuri roșii la acoperis.

Și iată că milogii și gura-cască și furii au luat-o din loc și s-au nășipit ca păsările, cînd cheretienii și peletienii au curățat poarta de norod. Conduc de capetenia porții, a coborît treptele Amenhotef, marele-eunuc regesc, și a venit și s-a plecat în fața Huldai, și i-a apucat în glumă de bărbie pe Sem și Selef, către mine. Inșă, a zis cu cea mai gratioasă înclinare a minilor:

"N-am vrut să te las să pleci, Etan, prietene, fără să-mi dai rîmă bun de la tine. Noi amîndoi am fost străini în Ierusalim în mai multe întelegeri. De-aceia am privit cu bunăvoință la tine și la activitatea ta, iar acum, cînd ne paraseși, am să resimț golul. Dacă-ți poate fi o mîngiere, pot să-ți spun că Lilit, fosta ta concubină, s-a obișnuit cu viața de la curte și se simte bine, străduindu-se cu gingăsie pentru regele Solomon și totodată pentru noua lui soție, fiica faraonului. Apoi Lilit cînta în fața regelui cîntecele de dragoste care ai învățat-o și regele este foarte încîntat de ele și a dispus să fie scrise, adunate și publicate sub titlul *Cîntarea Cîntărilor a lui Solomon*. Astîel nădăjduiesc să primești de la mine darul meu de despărțire în spiritul în care a fost gîndit și ca un semn de prietenie."

Din cutele vestimentului său a scos o buteluța.

"Primești asta de-a dreptul de la cel care o face" a amintit el, "de la o casă foarte bună din orășul zeului Soarelui Ra din Egipt. Fie ca mirasma ei să te învioneze mereu și să-ți aducă aminte că, într-o lume de euneci, nu merita să te porți ca un bărbat."

Am luat buteluța și m-am întors și mi-am urmat calea.

Inșă, după ce am trecut peste pîrîul Chedron și am urcat pe mîguri din partea cealaltă, m-am oprit locului, pentru a arunca o ultimă privire asupra orășului lui David. Și l-am văzut așezat pe colinele lui și am vrut să-l blestem; dar n-am putut s-o fac, căci o mare strălucire a DOMINULUI plutea peste Ierusalim în lumina dimineții.

MULȚUMIREA MEA

i se cuvine domnului prof. dr. doc.
în teologie *Walter Beltz* pentru
sugestiile sale bune și de
mare ajutor.

